הארץ

0.85 ש"ח יום ב' ט' אדר תשמ"ז, 10 במרץ 1987 MARCH 10 1987 VOL. 68/20631

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: עו"ד יעקב רובין מירושלים
על: בחירתו לראשות לשכת עורכי הדין
(עמ' 2)

★

משלחת קרן המטבע מזהירה: ללא אמצעי זהירות תידרדר האינפלציה ל־100%
(עמ' 2)

★

משפט דמיאניוק: בערימת בגדי המומתים מצאתי את שמלת אחותי, העיד מאיר רייכמן
(עמ' 3)

★

קפאון במכירת דירות פרטיות ברבע האחרון של 1986
(עמ' 10)

★

ליד כיכר דיזנגוף בת"א נאנסה צעירה ונשדדה
(עמ' 12)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: גשם יורד מדי פעם בצפון ובמרכז. יתכן שלג בפסגות הגבוהות של הרי הצפון. בדרום מעונן חלקית ואביך.

הטמפרטורות:
- ירושלים: 7–1.
- תל־אביב: 15–6.
- באר־שבע: 17–4.

צפת 3–0, טבריה 14–6, נצרת 9–2, נתב"ג 14–4, עזה 15–3, אילת 20–7.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6208	+0.0027
נוסעים	1.9265	+0.0033
שחור	1.5900	—

שער הסל

יציג	1.6868	+0.0015

בגליון זה 24 עמודים

הפנקס האפור / חדשות הארץ

מתפרסם היום בעמודים 10, 11, 18, 19, 20, 21, 22, 23

מערכת הביטחון מקפיאה את הדיונים על עתיד הלביא

מאת ראובן פדהצור

במערכת הביטחון הוחלט, במפתיע, להקפיא את הדיונים בנושא עתיד פרויקט הלביא והתכנית לרה־ארגון באגף האפסנאות של צה"ל.

על ההחלטה להקפאת הדיונים נמסר אתמול דיווח לפורום המטה הכללי, בישיבתו השבועית. נראה כי ההחלטה על ההקפאה נבעה, בין השאר, מהרצון להמתין לכניסתו של האלוף דן שומרון לתפקיד הרמטכ"ל.

עם זאת, החלטת מערכת הביטחון מפתיעה למדי, משום שהדיון בעד לופת צה"ל ללביא נועד ליום חמישי השבוע. דיון זה נדחה כבר בעבר, בשל החלטתו של שר הביטחון שלא לאפשר לרמטכ"ל להציג את התוכנית שוכין צה"ל בדיון הקודם בנושא הלביא. המחיר של דחיית ההכרעה בנושא פרויקט הלביא הוא המשך הקפאה של יותר ממיליון דולר לכל יום בו נמשכת העבודה.

גורמים צבאיים הופתעו מהחלטת שר הביטחון על דחיית הדיון לדבריהם.

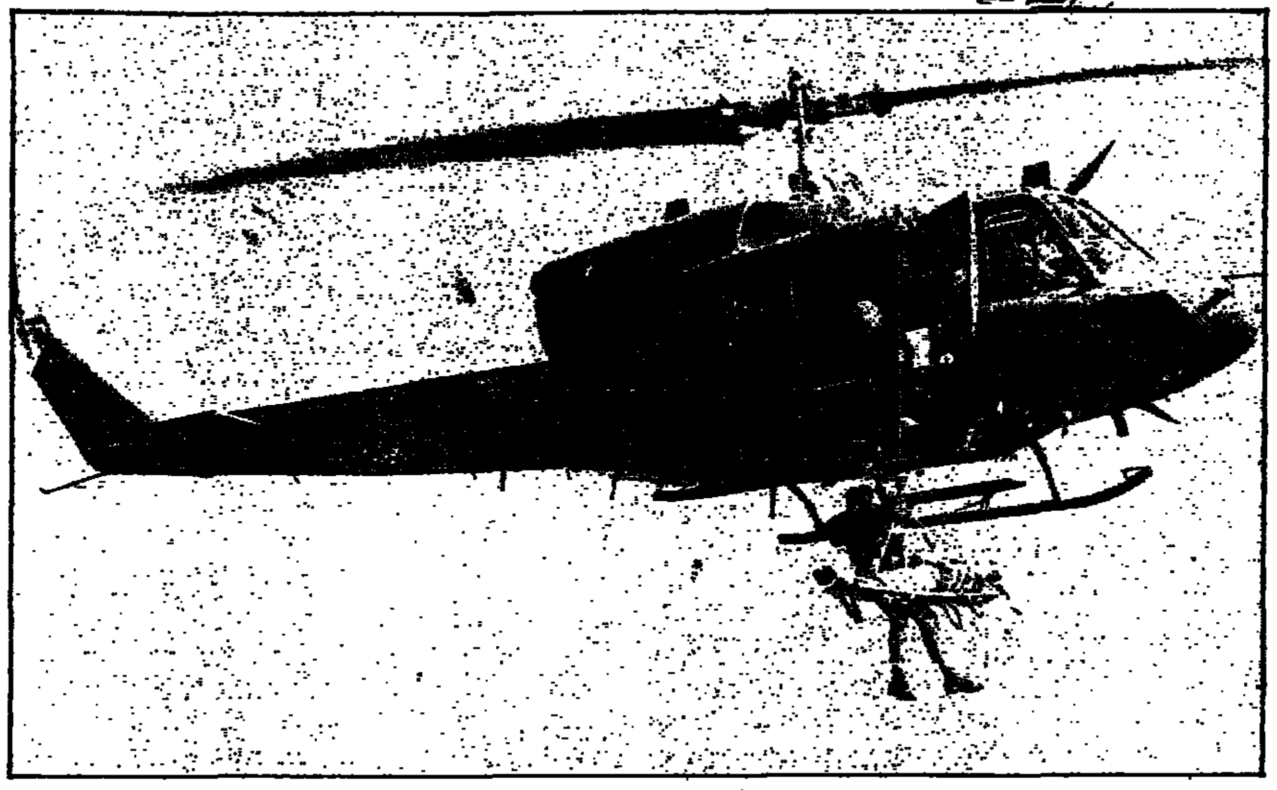

במבצע דרמטי הולצו אתמול ארבעה נפגעים מן התהום, לאחר הידרדרות מכוניתם מן הכביש, בקרבת צומת הצ'ק פוסט בחיפה. מסוק של חיל האוויר הילץ את הנפגעים מהתהום הסלעי, אל האמבולנסים שהמתינו, ואחד מהם, שמצבו קשה במיוחד, הוטס למרכז הרפואי "רמב"ם". במהלך החילוץ נפגע אחד החיילים, ואף הוא אושפז. ראה ידיעה מפורטת בעמוד 12. (צילום: יגאל אלטיה, "הדשות")

בירושלים חוששים מהחרפה נוספת עם ארה"ב:

דו"ח הסטייט דפרטמנט: ישראל בראש המדינות העוזרות לדרא"פ

מאת עקיבא אלדר

סופר המדיני של "הארץ"

בירושלים צופים החרפה נוספת במתיחות עם ארה"ב נוכח ידיעות שהגיעו מוואשינגטון ברבי מיקומה של ישראל בראש הרשימה של המדינות המקיימות קשרים שונים עם דרום־אפריקה.

מקורות בכירים בירושלים אמרו ל"הארץ", כי בטיוטה ראשונה של הדו"ח שהכינה מחלקת המדינה, תופסת ישראל את המקום הבולט ביותר. הצפוי כי הדו"ח הסופי שיוגש לקונגרס בסוף השבוע, יעסוק אף הוא בהרחבה רבה בישראל, לצד ארבע מדינות באירופה. בירושלים חוששים, שהעמידה הקשה נגד ישראל בעקבות פרשת פולארד וקידומו של אביאם סלע ישפיעו לרעה על הדו"ח הסופי שיימסר כ־1 באפריל לקונגרס. על־פי החוק שהתקבל בקונגרס, תפסיק ארה"ב את הסיוע הצבאי לכל מדינה שתופיע ברשימה, אשר לא תפסיק את קשריה הצבאיים עם דרא"פ בתום שישה חודשים. ידידי ישראל בקונגרס הזהירו באחרונה את אנשי השגרירות בוואשינגטון מפני ההשלכות החמורות של יחסי ישראל–דרא"פ.

ברדת הפרטי הבכיר הוחלט שלא לקבל החלטות בעניין הדצעות לעיצומים על דרא"פ, ולהמתין עד הבחירות שיתקיימו שם בראשית מאי. חוגים באופוזיציה הלבנה ואירגונים שחורים מתנגנים ביקשו ממדינות המערב לעכב את העיצומים, בנימוק שהטלתם תשרת את מפלגת השלטון ומפלגת הימין הקיצונית.

וואשינגטון (ע"ד). עדיין לא ברור אם אכן יתכן המימשל האמריקאי בגריעת מדינה חדשה עם בעלת ברית הקרובה ביותר במזרח התיכון, על־ידי הכרזת שמה של ישראל בה קשר לסעיף בחוק הסנקציות בעניין מכירת נשק לדרום־אפריקה.

עזר ויצמן: אני עוזב את משרד החוץ וחוזר למשרד ראש־הממשלה

מאת עקיבא אלדר

השר עזר ויצמן החליט לעזוב את לשכתו במשרד־החוץ. בכוונתו לשוב למשרד ראש הממשלה.

מסתבר, שעזר ויצמן נוטה לעשות זאת לאחר שהגיע למסקנה, כי במשרד־החוץ לא ניתן לו לבצע את תוכניותיו. הוא נאלץ להסתפק בחדר קטן ומזכירה ואינו מקיים למעשה שום קשר עם אנשי משרד־החוץ.

עו"ד יעקב רובין נבחר לראש לשכת עורכי־הדין

מאת סופר "הארץ"

עו"ד יעקב רובין (50) מירושלים נבחר אתמול לראשות לשכת עורכי־הדין. רובין נבחר בהפרש ניכר, לפני עו"ד מנחם כרגר, ראש הלשכה היוצא, מתוך כחמשת אלפים עורכי־דין שמימשו את זכות הבחירה, הצביעו בעבור רובין למעלה ממחצית.

ליו"ר ועד מחוז ת"א נבחר עו"ד צבי מיתר.

הממוצע הארצי של אחוז ההצבעה היה אתמול 56%.

(ראה שיחת היום בעמ' 2)

מתה דרוזית שנפגעה בגולן בידי שוטרים

מאת מנחם הורוביץ

סופר "הארץ" בצפון

אשה מתה בבית־החולים רמב"ם בחיפה. תושבת הכפר בוקעתה שנפגעה בראשה שלשום מאש שוטרים.

כוכה, מאות תושבים התנפלו על שוטרים בעיצומה את הפגנת הדת עם יום־השנה לעליית מפלגת הבעת' לשלטון בסוריה. השוטרים נאלצו לפתוח באש ופצעו קשה תושבת המקום. כאמור, מתה האשה אמש מפצעיה.

שוק ההון

נמשכים הביקושים

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מגמת הביקושים בכל אפיקי ההשקעה בשוק המניות נמשכה גם אתמול, ובחלק גדול מניירות הערך נרשמו עליות שערים של עד 10%. גם למניות הבנקים שבהסדר הודעו ביקושים, שסופקו בעליות שערים מתונות.

הביקושים לבנקאיות הודעו על רקע הידיעות כי מדד פברואר יעלה בשיעור נמוך מהצפוי, וכי בעקבות כך צפויה הריבית לרדת.

בנק ישראל הוריד אתמול את שיעורי התשואה לפידיון, על המלוות קצרי המועד.

ערך את העמוד: אריה חשבית

ויינברגר נפגש עם רייגן; "מסר על השלכות פרשת פולארד והזעם ממינוי סלע"

בוואשינגטון דוחים הסברי שמיר ש"סלע נענש דיו בכך שלא יהיה מפקד חיל האוויר" ● וואשינגטון: ישראל אינה מבינה מידת הכעס שלנו ● שולץ עשוי להתקשר עם שמיר, ויינברגר עשוי להתקשר עם רבין ולהבהיר כי "היחסים יישארו פגועים כל עוד סלע בתפקידו" ● בירושלים מתכנס מחר הקבינט

מאת צבי בראל ועקיבא אלדר, כתבי "הארץ"

שר ההגנה כספר ויינברגר נפגש אתמול עם הנשיא רייגן. לדברי מקורות במשרד ההגנה, אמור היה ויינברגר לעדכן את הנשיא בפרשת פולארד ובמערכת היחסים הנבעת ממינויו של אל"מ אביאם סלע. המקורות ציינו, כי ויינברגר "מעמיד את הנשיא על חומרת המינוי ודרוחו לו על ההחלטה שלא לקיים מגע עם סלע וב־סיס פיקודו".

(סוף בעמוד 2 טור 3)

יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת ח"כ אבא אבן החליט:

ועדת־המשנה למודיעין תהפוך לוועדה שתחקור פרשת פולארד

שמיר: לא אסכים שהמעורבים בפרשת פולארד ייקראו למסור עדות

מאת דן מרגלית, סופר הפרלמנטרי של "הארץ"

יושב ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ אבא אבן, הודיע אתמול כי ועדת המשנה למודיעין תהפוך לוועדת ארה"וק שתחקור את פרשת ג'ונתן פולארד. הוועדה תשמע מהמודיעים את סקירת שר הביטחון, יצחק רבין, ורואה לעצמה זכות להזמין עדים נוספים.

אבן מסר את הודעתו גם על דעת חברי הליכוד בוועדת המשנה, אהוד אולמרט, אליהו בן אלישר ודוד מגן. הוא מתכוון לצרף אליה את ח"כי האופוזיציה, אלעזר גרנות ממפ"ם ורפאל איתן מהתחיה.

(סוף בעמוד 2 טור 3)

פרשנות / ד"ר ברוך ברכה

מה מותר ומה אסור ל"ועדת אבן"

ועדת החוץ והביטחון של הכנסת רשאית להעביר מסמכויותיה לוועדת־משנה שלה, אם רוב של שני שלישים מחברי הוועדה הוליטו על כך. זאת מכוח סעיף 15 לתקנון הכנסת. ברור שבמקרה כזה לא תוכל ועדת המשנה לה־נות מסמכויות רחבות יותר מאלה המוקנות לוועדה. הנה, לפי התקנון משקפי הח־הג בישראל באשר לוועדות הכנסת, אין אלו בהגות מוסמכות לכפות על עדים להופיע בפניהן או להיבים בדרך אחרת למסור להן מידע או להציג בפניהן מסמכים.

במילים אחרות – בניגוד לבית־משפט או לוועדת־חקירה, המוקמת מכוח חוק ועדות חקירה, שבכוחם להטיל עונשים על מרבן, ועדות הכנסת אינן רשאיות לעשות כן. במקרה מסוים, בפרשת "אוטוקארס" בשנת 1972, ביקשה ועדת הכלכלה של הכנסת לפעול כוועדת־חקירה, והיא זימנה את בעלי הבכירים של "אוטוקארס" לעדות. הללו סירבו להופיע.

(סוף בעמוד 2 טור 3)

נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה:

"ידיעות מדאיגות על דחיית ישראלים במכרזי ממשלת ארה"ב"

גורמים בממשל מגיבים: לא ידוע לנו על דבר כזה; השיתוף נמשך כשהיה

מאת אברם צורי, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

לשכת המסחר ישראל־אמריקה מודאגת מהידיעות על קיפוח חברות ישראליות במכרזים ממשלתיים אמריקאיים על רקע פרשת פולארד – כך אמר אתמול נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, המנהל הכללי של חברת יכם (ישראל), יהושע מאור.

על פי ידיעות שמקורן בארה"ב, חברות ישראליות המתחרות שם על מכרזים מסחריים של ממשלת ארה"ב חשות – על רקע פרשת פולארד – באווירה עוינת, וסוב־לות מקיפוח.

בין החברות הישראליות המתלוננות על קיפוח נמצאות כאלה שהשתתפו במכרזים על אספקת שגרירויות אמריקאיות ברחבי העולם. ועכשיו – כך טוענים מנהליהן – אומרים שהן בבחינת "סיכון ביטחוני".

ראשי לשכת המסחר פנו כבר אתמול לשגרירות ארה"ב בתל־אביב, כדי לברר את הדבר לאישור וכדי לקבל הבהרות. הלשכה הוולה גם בתיאום פעולת הסברה בארץ ובחו"ל עם לשכת המסחר האחיות בארה"ב.

ראשי לשכת המסחר ישראל־אמריקה מדגישים, כי ישראל היא קניינית גדולה של מוצרים אמריקאיים, גם בקנה־מידה אמריקאי. הם הביעו תקווה, כי ראשי הממשל בארה"ב יפעלו לטיהור האווירה, כדי לשמור על האינטרסים והקשרים הכלכליים המשותפים לשתי המדינות.

צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב מוסר: גורמים בממשל מסרו אמש בתגובה לידיעה, כי לא ידוע להם על ביטול או דחיית מכרזים בהם שותפו גורמים ישראליים, וכי בתחום זה נמשך שיתוף־הפעולה כשהיה, תוך בחינת המשתתפים במכרזים על פי אותם קריטריונים שהיו בעבר.

הפובליציסט רב־ההשפעה ויליאם ספייר ב"ניו־יורק טיימס":

"הישראלים עלולים להזמין קיצוץ בסיוע, משהו מעין קנס־פולארד"

"מנהיגי ישראל שגייסו את פולארד לבגידה הנחיתו מהלומה איומה על בטחון ישראל ● הפרשה מעודדת אנטישמים המאשימים יהודים, במקרה הטוב, שהם נגועים בנאמנות כפולה ובמקרה הגרוע שהם סוכני גייס חמישי ● הישראלים אינם רוצים ועדת חקירה כי הם יודעים שוועדה כזאת עלולה להפיל את מנהיגי שתי המפלגות, שחברו יחד בקואליציה בלתי־בריאה כדי להגן אחד על השני מזעם הבוחר"

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

מאמר חריף ביותר על פרשת פולארד, פרי־עטו של הפובליציסט רב־ההשפעה ויליאם ספייר, ראה אור אתמול ב"ניו יורק טיימס". במאמר זה כותב ספייר, בין היתר: "ג'ונתן פולארד, הבוגד שבצדק נידון למאסר עולם על מכירת סודות לישראל, הוא יהודי אמריקאי. מנהיגי ישראל, שגייסו אותו למעשה בגידה זה, או שידעו ידיעת־אשם על גיוסו, הנחיתו מהלומה איומה על ביטחונה של ישראל, בכך שסיכנו את יחסיה עם בעלת־בריתה המעצמה האמריקאית.

"יהודים אמריקאים חשים, כי נבגדו פעמיים. ראשית, נפגע רווחנו מכך, שכספי הסיוע האמריקאים שימשו לרכישת סודותיה של ארה"ב. שנית, משום ביצועה הזול של ציונותו של פולארד על־ידי רבי־המרגלים הישראלים, שהיו עיוורים לאי־מוסריותה של פעולה זו, אשר גרמה לבגידה, ולתוצאות שפעולה זו תגרום עם גלויה.

(סוף בעמוד 2 טור 1)

בצמרת צה"ל רוגזים על "נסיון להטיל כל האשם על הדרג הצבאי"

קצינים בכירים אינם זוכרים מערכת יחסים כה עכורה בין שר ביטחון לרמטכ"ל

מאת ראובן פדהצור, סופר הצבאי של "הארץ"

גורמים צבאיים בכירים מביעים זעם על מה שנראה להם כניסיון להטיל על הדרג הצבאי את כל האשמה בפרשת פולארד ובנושא מינויו של אל"מ סלע.

בהתייחסם לדברי מקורות במשרד הביטחון, שטענו כי על רבין היה לפטר את האלוף לפי־דות, אמרו הגורמים הבכירים: "מי שאומר כי רבין היה צריך לפטר את מפקד חיל־האוויר, בגלל להציע לקידום סלע, מוטב שיפשפש קודם כל במעשיו שלו. אם שר הביטחון אבן גילה להפתעתו כי הטעו אותו, ולא נענו להוראותיו, בנושא קידומו של סלע, מדוע עבר על כך בשתיקה האם רק בשל העובדה שיש עתה ביקורת ציבורית על המינוי, נזעק השר לצער ותצוגו מהמהלכים שקדמו למינוי".

הגורמים הצבאיים הבכירים ציינו, כי אינם זוכרים מערכת יחסים כה עכורה בין שר ביטחון לרמטכ"ל, כפי ששוררת עתה בין יצחק רבין למשה לוי.

לדבריהם, גילה שר הביטחון, במשך תקופה ארוכה, חולשה מפתיעה האולתייך במגעים עם הרמטכ"ל, במקרים בהם התגלעו חילוקי־דעות בין השניים. ברוב המקרים הצליח הרמטכ"ל להשיג את מבוקשו, גם אם השר רבין התנגד לכך באופן עקרוני. השר הדיע על כך בפורומים שונים. לפיכך, טוענים הגורמים הבכירים, אין מקום גם לניסיון להטיל את כל האשמה בפרשת פולארד על כתפי הדרג הצבאי. "אם שר הביטחון אינו מסוגל, או אינו רוצה, להטיל את מרותו על הקצינים הכפופים לו, הוא אינו צריך להלין כאשר מתברר לו שהקצינים האלה לא קיימו, לדבריו, את הוראותיו".

שר הביטחון הוא שהיה צריך לדחות את טקס חילופי המפקדים בחיל־האוויר, ולא היה זה תפקידו של הרמטכ"ל, כפי שנרמז מלשכתו של השר רבין. גם אם נודע לשר הביטחון במועד מאוחר מאוד על הטקס המתוכנן, עמד לרשותו די זמן להורות על דחיית הטקס. "מדוע, כפי שטוענים הגורמים במשרד הביטחון, צריך להשאיר את נושא עיתוי מינויו של סלע באופן בלעדי לרמטכ"ל? האם אין לשר הביטחון כל נגיעה לנושאה האם אינו יכול להורות על דחיית הטקס?"

صكنا من الاهل

صورة من الاصل

ראיתי שמעתי

ראש הממשלה פותח את ביתו בפני מחנכים

ראש הממשלה, יצחק שמיר, ממשיך בסדרת פגישות עם מגזרים שונים בחברה הישראלית, ולאחר ששלשום נפגש עם קבוצה של עשרים מתנחלים, כבר מתכננים עוזריו את המפגש הבא בביתו, אך אינם מוכנים לגלות עם מי שמיר ייפגש הפעם. שלשום התארחו אצלו מנהל הגימנסיה "הרצליה" בתל אביב, פרימה יהב, מנהל הריאלי בחיפה, ישעיהו תדמור, ראש ישיבת "נחלים" הרב יוסף באגד, ד"ר יובל דרור מסמינר "אורנים" ואנשי חינוך אחרים. שמיר בחר לומר להם כי הוא מתייחס ברצינות גמורה לממשלת האחדות ואינו רואה בה אפיזודה. לדבריו, האינטגרציה היא אחד הדברים היסודיים שיכולים לשנות את מצב העם במדינה ומחוצה לה.

א. לם

עניי עירך קודמים

סיעת יצחק מודעי במפלגה הליברלית תקפה קשות את השר אברהם שריר על כוונתו למנות כמנכ"ל משרדו את עורך הדין אברהם בריק, שותפו למשרד לשעבר, המשמש חבר מרכז מפלגת העבודה. ח"כ פנחס גולדשטיין התלונן על כך ששר ליברלי ממנה לתפקיד הבכיר איש מפלגת העבודה, כשבמפלגתו נמצא כוח מוכשר לא פחות.

אילן שחורי

הר־אבן חזתה את פולארד

הסופרת שולמית הר־אבן יכולה לטפוח לעצמה על השכם: לפני למעלה משנה, כשפולארד היה עוד אלמוני, היא חזתה את כל הסיפור שהפך לאחר מכן ל"פרשת פולארד". תחת השם הספרותי השאול "טל יערי", פרסמה הר־אבן את "החוליה", סדרה של סיפורי מתח וריגול.

שולמית הר־אבן

באחד מהם "הקשר העיראקי", סופר על חברת כימיקלים גדולה בארה"ב המעסיקה יהודים רבים, ולה סניף בעיראק. בספר הם נגרע, כי בסניף הזה מ... כשבאים "אנשי "המוסד" הישראלי לבדוק את הנושא, הם עומדים בפני דילמה קשה: האם להפעיל את היהודים לצרכי מודיעין בהתאם להנחיות הפוליטיות. מחליטים אנשי "המוסד" לא להעמיד את היהודים במבחן של נאמנות כפולה, על אף שהדבר מקשה מאוד על העבודה.

זמן קצר אחרי הפרסום, עוד שפה פרשת פולארד, המו"ל, אהוד זמורה התקשר אל הר־אבן בשאלה: "איך ידעת?". לאחר מעשה אומרת הר־אבן, כי בסיפור שלה, שלא כמו במציאות, עסקו בעניין מקצוענים שקיבלו את ההחלטה הנבונה.

לילי גלילי

השיר שנכתב באושוויץ

אירוע מרגש אירע אתמול בירושלים בביקור של נציגות ארגון "הדסה", שבאו לארץ לרגל חגיגות 75 שנה לארגון. אחת המשתתפות, אורחת מבואנוס איירס, פרצה בבכי, הוציאה מארנקה פיסת נייר צהובה ומהוהה וקראה ביידיש שיר שכתבה בעת שהיתה במחנה ההשמדה אושוויץ. "כל השנים שמרה על הפתק, עד שניצבה אתמול בירושלים.

א. לם

מינויים חדשים לשופטות

חיזוק משמעותי לנציגות הנשים בבתי המשפט, ניתן השבוע על ידי הוועדה לבחירת שופטים, שאישרה את מינויין של שלוש משפטניות לכהונת שופטות שלום בבית משפט באזור תל אביב והמרכז. השופטות החדשות הן שרה ברוש, מיכל רובינשטיין וציפורה ברון. כן אישרה הוועדה לבחירת שופטים את מינויים של יצחק לוברצקי לשופט בית הדין לעבודה בבאר שבע, ושל טל שהר לכהונת שופט שלום בחיפה.

ג. ארם

מופיעים בחיפה — פורקים באשדוד

אתמול בבוקר החלו להקים בחיפה, ברחבה מול בניין "צים", את אוהל הקרקס ההונגרי. בקרקס מאה משתתפים ומובאים, והוא מהווה את החלק הקל בייבוא מופעי תרבות נוספים מהונגריה ביניהם, האופרטה "הרוזנת מריצה" ורביעיית "ברטוק".

את ציוד הקרקס, הכולל 28 קרונות של כלובים ומגורים, פילים, אריות, נמרים, סוסי פוני וכלבים, פרקו דווקא בנמל אשדוד, למרות שההופעות הראשונות הן, כאמור, בעיר הנמל חיפה.

מחר יחל הקרקס בהופעותיו בחיפה וממנה ימשיך לתל אביב, לבאר שבע ולירושלים.

נורית בהנא

בעריכת עירית רוזנבלום

משלחת קרן המטבע: ללא אמצעי זהירות תידרדר האינפלציה ל־100%

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

אם ישראל לא תיזהר, תפרוץ את הפיקוח על מסגרת התקציב ותעלה את השכר, אזי בשנה הבאה עלולה האינפלציה השנתית להגיע ל־100%. כך הזהירו אתמול חברי משלחת מטעם קרן המטבע הבינלאומית, המבקרת בישראל, את שר האוצר משה נסים.

חברי המשלחת הסבירו, כי יש להמשיך בפיקוח על תקציב המדינה ולבצע בו מספר תיקונים מיידיים. הם ציינו, כי הטורח אשתקד מהעלאות שכר שיצרו במשק, זה סביר כי יש לנקוט בזהירות בעניין הסכמי השכר בסקטור הציבורי. לדעתם, העלאת שכר בסקטור הציבורי צריכה להיות כרוכה בצמצום מספר המועסקים בסקטור זה.

עוד הסבירו, כי לדעתם הבעיה העיקרית של המשק היא חוסר צמיחה. לעידוד הצמיחה יש לעודד השקעות ולבצע רפורמה בשוק ההון.

חברי המשלחת ביקשו לדעת פרטים על ביצוע התוכנית הכלכלית החדשה שהפעילה הממשלה בחודש ינואר '87.

שר האוצר משה נסים אמר בפגישה, כי תפקידו העיקרי הוא לשמור על היציבות. "הדבר אינו קל. הדרישות והבקשות רבות. עשינו ככל יכולתנו. את שנת הכספים נסיים במצב טוב, ללא גרעון. השכר אכן עלה במהירות, אך תפקידנו לא לתת תוספות שכר במשכורות, אלא רק לסקטור היצרני".

שר האוצר הדגיש, כי למרות שביתות עובדי המינהל והמשק, הממשלה לא התחייבה להעלות את שכרם והיא תפעל רק על פי ההסכמים הקיימים. הוא הוסיף, כי בתקציב המדינה לא יוערו משאבים למתן תוספות שכר לעובדים, אלא רק לתוספות יוקר. "תוספות שכר יגרמו לבעיות קשות, ואני מקווה שהממשלה תהיה נחושה בהחלטה שלא לתת תוספות שכר".

לדבריו, הממשלה הצליחה לשמור על מסגרת תקציב '86. תקציב '87 גבוה יותר. למרות קיצוץ של 400 מיליון ש"ח, וזאת בשל הדרישות שונות כמו פירעון מניות הבנקים שבהסדר. "לא נעבור את מסגרת התקציב שהוגשה לכנסת. תפקידי העיקרי עתה לשמור על מסגרת תקציב 87'", אמר.

הוא הוסיף, כי "ברצוננו להוריד את הצמיחה ואף הבאנו לכנסת את התוכנית הכלכלית השנייה. מכיוון שאנו רוצים לשמור על יציבות, אנו שואפים לשער חליפין ללא שינויים תכופים, מדי חודש או חודשיים.

אבן החליט על חקירה

(סוף מעמוד 1)

הודעת אבן היא בבחינת רוויה של עמדת ראש הממשלה יצחק שמיר, שטען אתמול במליאת ועדת החוץ והביטחון כי גזר הדין לא ישפיע על איכות היחסים עם וושינגטון, וכי את האש מלבים מן הארץ. "יש סכנה שההיסטריה הגואה בישראל עלולה להפוך את ארצות־הברית ולגרום לנו נזק", אמר שמיר.

חברים אבן, שמחה דיניץ, (מערך) אלעזר גרנות (מפ"ם) ויוסי שריד (רצ) דחו את עמדת הממשלה. גרנות הזכיר שהממשלה תמיד התנגדה לוועדות חקירה, ואמר כי הוא מבין ללבו של שמיר, המתנגד להקמתה של ועדת־חקירה, לאור מה שנאמר עליו בדו"ח של ועדת כהן. דיניץ הדגיש כי שמיר טועה בהערכת עוצמת הביקורת על ישראל בארצות הברית. הוא גם מתח ביקורת על האשמותיו של סגן השר רוני מילוא נגד שמעון פרס, ומדברי מילוא הסתייג גם שמיר. שריד הביע דיעה כי הממשלה מתנגדת לחקירה משום שלשריה יש מה להסתיר. לדעת שמיר "המשכיל בעת ההיא ידום".

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אמש, כי יתנגד לכך שאנשים שהיו מעורבים בפרשת פולארד יעידו בפני חברי ועדת המשנה לשירותים של ועדת החוץ והביטחון.

היום תדון מליאת הכנסת בהצעת אי־אמון בפרשת פולארד.

ויינברגר והנשיא רייגן

(סוף מעמוד 1)

פרשת פולארד והתייחסותה של ממשלת ישראל היו אחד הנושאים שהועלו אתמול לדיון אצל שר החוץ ג'ורג' שולץ, ששב ממסע בסין. שולץ תודרך במשך ימי מסעו על פרשת פולארד, פסקי הדין, והתגובות בישראל ובציבור האמריקאי.

לדברי מקורות, התייחסו פקידים אמריקאים בכירים בלגלוג ובגיחוך לטענתו של ראש הממשלה שמיר שאביאם סלע סבל די בכך שלא יהיה מפקד חיל־האוויר. "האם באמת סבור שמיר שהוא מדבר לתבונה של כסילים? הוא באמת מאמין שיוכל לשכנע מישהו בארה"ב בכך שאביאם סלע נענש? ברור לנו שממשלת ישראל נמצאת עתה במצב של שיתוק, שאינו מאפשר לה קבלת החלטות בנושאים קריטיים", אמרו המקורות האמריקאים.

המקורות הוסיפו, כי לפי שעה לא נתקבלה החלטה במחלקת המדינה באשר לדרך בה יש להגיב, מעבר להודעות הפומביות שנמסרו עד כה. עם זאת, אין מוציאים מכלל אפשרות פנייה ישירה של שר החוץ שולץ לראש הממשלה שמיר, בה יבקש שולץ להבהיר לשמיר את עמדת הממשל בפרשה זו. לדברי אחד המקורות, הגיב שולץ בביטוי חריף משמעו את הסברי ישראל על "עונשו של סלע".

לא יאפשרו לעקוף החרם על תל־נוף

בפנטגון גרמו התגובות שהגיעו מישראל לרוגז רב ולתחושה "שישראל אינה מבינה את מידת הכעס האמריקאי על מינויו של סלע ועל חלקה בפרשת פולארד". לדברי מקורות בפנטגון, מתכוון שר ההגנה ויינברגר לשלוח לעמיתו יצחק רבין ולהבהיר לו "בלשון שאינה דיפלומטית", כי אין הוא מקבל את הסבריו של ראש הממשלה וכי כל עוד סלע משרת בתפקידו, יסבלו היחסים בין המדינות.

בינתיים, אין שינוי בהחלטה לקיים חרם על בסיס תל־נוף ומפקדו אביאם סלע. "אנו יודעים בדיוק ממגעים בעבר אילו צרכים ספציפיים יש לבסיס זה, ולפיכך יהיה קשה לעקוף חרם זה באמצעות דרישות עבור בסיסים אחרים", אמרו המקורות.

השגריר מאיר רוזן נפגש עם סגן שר החוץ ג'ון וייטהד (על־פי בקשתו של רוזן) ויש להניח שפרשת פולארד נדונה בה.

עד כה לא נמסר על שינוי בתוכניות שיתוף־הפעולה בין ישראל לארה"ב.

מקורות בפנטגון דחו את טענת השר שרון, כאילו הוא נתק מודיעיני בין ישראל לארה"ב. "אנו מעריכים, כי שרון הוא המנותק מן המערכת המודיעינית ולפיכך הוא סבור שהמדינה כולה מנותקת. ואולי, משאבד הקשר של רפי איתן למודיעין, נותק גם שרון מציבור זה".

מחר דיון בקבינט

ובינתיים, בישראל, מתכנס מחר הקבינט לדיון בפרשת פולארד. בישיבת הקבינט ישתתפו פקידים בכירים שהיו מעורבים בפרשת פולארד והשרים יוכלו להפנות אליהם שאלות. היום יוחלט סופית אם רפי איתן ואביאם סלע יוזמנו לישיבה. המישנה לשעבר למנכ"ל משרד החוץ, חנן בראון, שתיאם בין היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקאי אברהם סופר ובין הישראלים שנחשדו על ידו, יחוזו בישיבה על החקירה.

בדרג המדיני בירושלים שוקלים בימים אלה צעדים להפגת המתיחות עם ארה"ב סביב פרשת פולארד. ראש הממשלה יצחק שמיר אמר שלשום, כי סלע נענש בכך שלא יקודם עוד בחיל האוויר. בשיחה עם מתנדבים אמר שמיר, שסלע היה מועמד בפוטנציה לפקד על חיל־האוויר והפרשה חיסלה את סיכוייו. שמיר אמר עוד, כי "רפי איתן היה ילד־הפלא המיתולוגי של משפחת המודיעין הישראלית. עתה, משהורחק מתחום המודיעין בגלל שגיאותיו, איבד את תוכן חייו ושום מישרה כלכלית לא תמלא אותו על כך". אמש אמר ראש הממשלה יצחק שמיר כי אנו עמלים לרפא את הפצעים של פרשת פולארד ולהביא להגלדתם. הוא אמר זאת בעצרת ידידי ישיבת "נחלים" בהיכל התרבות בת"א. לדבריו קולות הקיטרוג מתוך ישראל פוגעים יותר מאלה שבאים מבחוץ.

שר הביטחון יצחק רבין אמר באתונה, כי ישראל נקטה בצעד החריף ביותר בכך שפירקה את הלשכה לקשרי מדע.

מה סמכויות הוועדה

(סוף מעמוד 1)

בפניה, ובית המשפט המחוזי בתל־אביב, מפי השופט לובנברג, קבע ש"אין [illegible] להתייצב בפני ועדת הכלכלה, מאחר שלא מצאתי בחוק יסוד הכנסת, כפי שתוקן מפעם לפעם, או בתקנון הכנסת, שום סמכות לדרוש הופעה בפני הכנסת וועדותיה. הופעה כזו שמורה בפני בתי־משפט, בתי־דין או ועדות־חקירה, לפי פקודת ועדות חקירה". עם זאת, הוסיף השופט, שכדי לא לפגוע "בכנסת או בוועדותיה", רצוי שהנכנסים יופיעו בפני הוועדה, למרות שאין עליהם חובה משפטית לעשות כן.

שרים ועובדי־מדינה אמורים להופיע

מעבר לשאלת הכוח לכפות הופעתם של עדים, יש לציין שמכוח כפיפותה של הממשלה לביקורת הכנסת, ומכוח אחריותו הפרלמנטרית של שר — אמור שר הממונה אל ועדה להופיע בפניה, למסור לה דיווח ולהשיב לשאלות חבריה. הוא הדין בעובד מדינה. לגביו נקבע בסעיף 106 (3) לתקנון הכנסת, שוועדה קבועה — ולעניין זה דין ועדת־משנה כדין הוועדה הקרואה — רשאית להזמין לישיבותיה "באמצעות השר הנוגע בדבר ובהסכמתו — עובד המדינה האחראי לשטח פעולה מסויים".

מכאן שתנאי להופעת עובד המדינה בפני הוועדה הוא שהשר הממונה עליו נתן הסכמתו לכך. כך עולה גם מסעיף 108 לתקנון, הקובע ש"הקשר בין ועדה מוועדות הכנסת לבין משרד ממשרדי הממשלה יתבצע רק באמצעות השר הנוגע בדבר". מכוח החלטה של ועדת הכנסת, אם רוצה אחת הוועדות לזמן עובד של תאגיד המוקם על־פי חוק, היא תעשה זאת באמצעות יו"ר התאגיד, בידיעתו של השר הממונה על ביצוע החוק.

הלכה למעשה, נוהגים שרים להתיר לעובדי־ציבור להופיע בפני ועדות הכנסת לצורך מסירת מידע ועדויות. עם זאת, אם יסרב שר למסור מידע לוועדה — מטעמי סודיות — ואם, מאותה סיבה, יסרב להתיר לעובד הנתון למרותו למסור מידע, כאמור, לא תהא לוועדה סנקציה ישירה כנגד השר או העובד. מעבר לסנקציה הפרלמנטרית החריפה — הצבעה לסמכות מליאת הכנסת — של הבעת אי־אמון בממשלה, עקב מניעת אפשרות מהכנסת לפקח על פעולות הממשלה ועובדיה בפרשה הנוכחית.

[illegible]

ולבסוף — אם תרצה הכנסת לאפשר לוועדת חוץ וביטחון, לוועדת מישנה שלה או לוועדה אחרת מבין חברי הבית לפעול כוועדת חקירה — היא תוכל לעשות כן מכוח סעיף 22 לחוק יסוד הכנסת, המסמיך את מליאת הכנסת "למנות ועדות חקירה, אם על־ידי הסמכת אחת הוועדות הקבועות ואם על־ידי בחירת ועדה מבין חבריה, כדי לחקור דברים שהכנסת קבעה; סמכויותיה ותפקידיה של ועדת־חקירה ייקבעו על־ידי הכנסת. בכל ועדת חקירה יהיו גם נציגים של סיעות שאינן משתתפות בממשלה, לפי יחסי הכוחות של הסיעות בכנסת".

השאלה היא אם הכנסת, בהחלטה כאמור, תוכל להסמיך את ועדת החקירה לכפות הופעתם של עדים ולהעניק לה סמכויות אחרות החיוניות לאיסוף מידע. יש הטוענים שסעיף 22 אינו כולל סמכות כזו, אך מצד אחר ניתן לפרש את הסעיף על דרך ההרחבה, ולומר שבמסגרת "הסמכויות" שייקבעו על־ידי הכנסת בעת הקמת ועדת החקירה, תוכל הכנסת גם להסמיכה לחייב הופעתם של עדים, ולהעניק לה סמכויות דומות. עד כה לא עשתה הכנסת שימוש בסמכויותיה לפי סעיף 22, וטרם הוקמה ועדת־חקירה פרלמנטרית כלשהי.

ערך את העמוד: אריה חשביה

סאפייר: קנס פולארד

(סוף מעמוד 1)

"אחת מאותן תוצאות היא עידודם של אנטישמים המאשימים יהודים בכל מקום בכך שהם, במקרה הטוב, נגועים בנאמנות כפולה, ובמקרה גרוע, שהם סוכנים של גיס חמישי נרחב.

"(במקום להעניש את האשמים) עשו שמיר ופרס את ההיפך. הם פיזרו התנצלויות לרוב, תוך העמדת פנים שזה מבצע בודד, שלא היה ידוע לשום אדם אחראי. גם מפעיליו הישראלים של המרגל, אשר הורשו לדבר עם החוקרים האמריקאים, שיקרו ככל הנראה. במקום להעניש את אנשי המודיעין הישראלים האשמים (שאולי היו או מספרים על חלקם של הממונים עליהם), העניקו מנהיגי ישראל למישקרו "המפקד הבודד" של המבצע, תפקיד משולם כמנכ"ל קונצרן כימיקלים לישראל. הקולונל שהטיל את המשימות על הבוגד האמריקאי קיבל את התפקיד הנבחר בחיל־האוויר, והוצב בדרך לקראת מינויו כמפקד חיל־האוויר.

"שאלה: מדוע לא מינו הישראלים ועדת־חקירה עצמאית כדי למצוא מי ידע על הפרשה? "תשובה: משום שהם ידעו כי ועדה כזו עלולה להפיל את המנהיגים הראשיים בשתי המפלגות, אשר חברו יחד בקואליציה לאריבריאה כדי להגן אחד על השני מפני זעם הבוחר הישראלי.

"אז מה אם חקירה משפטית תוליך לנפילתם של שניים או שלושה מנהיגים בישראל משני המחנות? אחרים, שיהיו מודעים יותר לצרכי הדמוקראטיה, שיתוף־הפעולה והסטנדרטים אתיים, ייקחו את מקומם. שמם הטוב של יהודים ייפגע, אך ישראל תצא חזקה יותר.

"התלופה היא המשך הסיות, הורדה קלה בדרגה של אלה שנכשלו חלק, תוך תקוה שצרכיה האסטראטגיים של ארה"ב והזיקה הדמוקראטית לישראל יאפשרו לטשטש זו להלוף. היא לא תחלוף: אם לישראלים חסר הזעם המספיק כדי להטיל משמעת על מנהיגיהם, הם מזמינים בכך פעולת־כפיה שתשמח את לבב שונאיהם: קיצוץ בתקציב הסיוע, מעין "קנס פולארד", עלול להיות מוצע, והוא עלול לזכות בתמיכה מצד השותפים המחורים ביותר שוואשינגטון ראתה אי־פעם..."

שיחת היום / ירח טל

עם: עו"ד יעקב רובין מירושלים

על: בחירתו לראשות לשכת עורכי הדין בישראל

עסקני הלשכה דאגו בעבר לעצמם ולמפלגתם יותר מאשר לשלטון החוק

נבחרת לתפקיד בתקופה שבה דימויו של עורך־הדין הגיע לשפל חסר תקדים. כיצד בכוונתך להתמודד עם מצב זה?

אמצעי התקשורת גורמים עוול מסוים למקצוע עריכת־הדין בכך שהם מבליטים את אותם קוצים בודדים שגילו בשדה החיטים. רוב עורכי־הדין עניינם אחר בכך שהם עוסקים בחיפוש תרופה למרפא חולי.

האם בקדנציה שלך יזכה הציבור מקרדשון לתעריפון שכר־טירחה מוכרז של עורכי־הדין, כך שלקוחות לא יידרשו לשלם אלפי שקלים עבור ניסוח מכתב שיגרתי, העברה במאגר הבנקים?

נראה לי שעיקר הבעיה אינה בתעריף מוכרז משום שהמדובר במקצוע חופשי ועורך־דין בעל יוקרה רבה לא יהיה מעוניין לעשות את המלאכה בעבור תעריף נמוך. יחד עם זאת, הפתרון צריך להיות במתן הגנה, ואף ניכרת, לעורכי־דין צעירים ועולים חדשים, כדי שהציבור יוכל להיזקק לשירותיהם במחיר השווה לכל נפש.

האם אתה מתכוון לעשות ביקורות גם בכל הקשור לדרך שבה לשכת עורכי־הדין מנהלת את משפטיה המשמעתיים, כך שעיקרון שעליו נלחמים עורכי־הדין בבתי־הדין האזרחיים, והינו פומביות הדיון, יוישם גם בתוך ביתם?

בעייתם של בתי־הדין המשמעתיים נעוצה בכך, שמינון התלונות המובא לפניהם אינו קשור די צרכו. לפני בתי־הדין המשמעתיים יש להביא את התלונות החמורות באמת, וכך יוחו בתי־הדין חופשיים לדון בתלונות אלה בפרק־זמן קצר, בלי סחבת. באשר לפומביות, כבר עתה המתלוננים זכאים לבקש להיות נוכחים בדיונים, או לפנות לקבל את פסק־הדין. שינוי דראסטי לא יהיה, כי איני סבור שהדיון המשמעתי נועד לציבור כולו. תוצאות הדיונים בהחלט יכולות לעניין את המתלונן ואת הציבור הרחב, אך הדבר נתון לשיקול דעת בית־הדין עצמו.

לשכת עורכי־הדין גילתה עד היום מעורבות אפסית במאבקים ציבוריים הקשורים לשלטון החוק — כמו שמירה על חופש הביטוי, חופש הפרט וכו'. תשנה משהו בעניין הזה?

השינוי, לדעתי, צריך להיות לא רק בשינוי הגישה אלא גם בשינוי העיקרון. הלשכה חייבת לגלות מעורבות תקיפה, אף כי זהירה, בכל נושא ששלטון החוק מעורב בו או נפגע. עד כה גילתה הלשכה אוזלת־יד גמורה בתחום זה משום שמנהיגותה היתה מורכבת מעסקנים של מפלגות אשר פזלו לעבר הנוח והמועיל למפלגותם, ולא לקיום שלטון החוק.

מה דעתך על "המגישה הלילית" המפורסמת, שבה מעורבים עורכי־הדין ארנון והמפרי?

צריך לזכור, כי גם עורך־דין, כל עוד לא הוכחה אשמתו, זכאי ככל אדם אחר. יחד עם זאת, איני סבור כי יש מקום לאפליה כלשהי בין עורך־דין לבין חשוד אחר. ובכל מקרה שבו קיימות ראיות בידי התביעה, יש להגיש את האישום לבית־המשפט על־מנת שזה יבדוק אם אכן אשם עורך־הדין, אם לאו.

האם הלשכה בראשותך תביע דעתה על תפקודו של היועץ המשפטי לממשלה, חריש?

הלשכה לא תביע את דעתה ביחס לתפקוד אישי של נושא משרה זה או אחר. לעומת זאת, לא תירתע מלהביע את דעתה בכל מקרה שמעמד המשרה נפגע או שחל כירסום בסמכויות נושאה.

בקרב חלק נכבד מציבור עורכי־הדין יש תרעומת על יצירת מעמדות בקרב עורכי־הדין, כך ש"השמנת", והיינו תיקי פירוק ושונים נבצים עורכי שבמרכז־הארץ, מתחלקים בקרב חוג מצומצם של עורכי־הדין אמידים. האם הלשכה בראשותך תתערב לחלוקה צודקת יותר של ה"עוגה" בין עורכי־הדין?

עד כמה שהדבר תלוי בי, לא יהיה יותר המשך לאפליה ולחלוקה הבלתי־צודקת של עבודות שיש לחלקן במידה שווה בין כל הראויים לכך.

בקדנציה היוצאת סערה המערכת התקשורתית בגין התבטאויותיו שהוגשו נגד עיתונאים ביוזמת לשכת עורכי־הדין על שסירבו לחשוף מקורות מידע שלהם. האם אתה מתכוון להמשיך בדרך זו?

אני סבור, שיש להקנות לעיתונאי חיסון מפני גילוי מקורות המידע שלו. יחד עם זאת, החיסון לא צריך להיות מוחלט אלא יחסי, במובן זה שהערכאה המשפטית הדנה בנושא תוכל להפעיל שיקול־דעת אם לצוות על עיתונאי לגלות את מקורות המידע שלו. סבורני ששיקול דעת זה צריך להיות מופעל אך ורק במקרים יוצאים מן הכלל.

התופעה של נאשמים בלתי מיוצגים, המשלחים לרצות עונשי מאסר, הולכת ומתרחבת. האם תפעל לכך שעורכי־דין יתנדבו לייצג נאשמים חסרי־אמצעים?

בכוונתי לבקש מחברי הלשכה להתנדב לתיק־משפט אחד לשנה, לפחות. הסדר זה נוסה בהצלחה במחוז ירושלים. עם זאת, ההתנדבות הזו לא צריכה לחול אך ורק על עורכי־דין פרטיים, אלא גם על עורכי־דין המכהנים במשרות ציבוריות, כאשר כמובן אין ניגוד אינטרסים בין עבודתם לבין ייצוגו של נאשם.

מעורבות לשכת עורכי־הדין ביוזמות חקיקה שואפת לאפס. האם בכוונתך לשנות גם בתחום זה?

אני סבור, שלשכת עורכי־הדין צריכה להביע את עמדתה ביחס לכל הצעת חוק, בין שזו מוגשת מטעם הממשלה ובין שזו באה ביוזמת הכנסת.

מכמות המודעות שפרסמת בשבועות האחרונים עושה רושם שהוצאת הרבה כסף בבחירות אלה. אפשר לדעת כמה כסף ומהם מקורות המימון?

אני פרסמתי את כמות המודעות הקטנה ביותר. אין לי הערכה לגבי סכום הכסף, משום שלא טיפלתי בנושא. יחד עם זאת, כל הוצאות מערכת הבחירות שלי ושל סיעתי מבוססות על תרומות של חברים בלבד.

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

כולם ביחד בכיף

"קטשופ כולם ביחד" — שני פרקים בסדרה משפחתית במשיכים, בהשתתפות קהל, בתיאטרון לילדים ולנוער. כתיבה: מרים קיני. בימוי: יצחק שאולי. תפאורה והלבשה: אריה ברקוביץ. עיבוד ועריכת מוסיקה: אלדד לידור. משתתפים: שלמה סרן, דינה ליפמן, מוטי כץ, עדי בנגוב, איציק אביטל ואורן בלום.

זה בהחלט ניסיון חדש ומעניין, ויש לי חשש שלתיאטרון לילדים ולנוער יש גם להיט מסחרי. הסיטואציה לקוחה "מתוך החיים" ועוסקת במשפחה מורכבת מעט על רקע מציאות ישראלית. גם אם הסיטואציה מאולצת מעט (משפחה של אב אלמן עם שני ילדים, הנשוי לאם גרושה עם ילד, בדירה חדשה, ובפרק השני הם גם מארחים בן של יורדת שהיתה חברתו של האב בצעירותם), הרי הכתיבה של מרים קיני היא אמינה מאוד ומתמרנת היטב בין רגעים דרמטיים לקומיים בלי לאלץ אף אחד מהדברים האלה יותר על המידה. הבימוי של יצחק שאולי מאופק, מסוגנן, משתמש היטב בהרגלי צפיה טלוויזיוניים הקצרים ניכור, ומאפשר הן הזדהות והן ביזור. שני הפרקים מתנהלים על מי מנוחות, בלי מתח דרמטי רב מדי. כמעט תמונות מהחיים, אחד לאחר.

המשחק אמין, משכנע ומשעשע, בעיקר בולטים השחקנים בתפקיד הילדים: עדי בנגוב המצוינת בתפקיד בת ה־16, מוטי כץ, בתפקיד בן ה־13 ואיציק אביטל בתפקיד בן ה־10. שני ההורים — דינה ליפמן ושלמה סרן — משכנעים פחות, ולא היתה מזיקה להם מידה נוספת של מרץ, אך הם לא פוגמים במסגרת הכללית.

הגימיק הוא לא רק תיאטרוני, אלא גם חינוכי. המחזאית יוצרת סיטואציה של מבוי סתום והילדים מתבקשים לשתף פעולה בפתרונה. השחקנים מפעילים את הקהל היטב ומסייעים להגיב להצעות הבאות ממנו, אם כי הפרק הראשון ("הקרב על הסלון") מגובש בהרבה מן השני ("אוהתי מאוהבת"). בהפסקה בין שני הפרקים נידונה ההצגה על רקע המציאות שלה בין הילדים וההורים כאחד. אני משוכנע שאילו הייתי רואה עוד פרק, הייתי מנסה להתמכר. זה הרבה יותר טוב וחשוב מ"שושלת".

המעלות של אל על

	מטמ' מינימום	מטמ' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	−4	2	בהיר	−4	1
אתונה	1	4	מעונן	−2	4
בוקארשט	−6	−4	מעונן	—	—
בריסל	−2	2	בהיר	−2	5
וינה	−8	−6	שלג	−18	4
ז'נבה	2	8	מעונן	−3	2
לונדון	0	5	מע"ח	1	5
ליסבון	15	18	מע"ח	12	18
מדריד	10	18	מע"ח	6	16
ניו־יורק	2	15	מע"ח	12	25
פאריס	2	4	בהיר	1	7
פרנקפורט	−8	−2	בהיר	−5	2
ציריך	0	1	מעונן	—	—
קהיר	9	20	מע"ח	8	15
קופנהאגן	−5	−1	בהיר	−4	0
רומא	−2	10	מע"ח	−5	9
שטוקהולם	−11	−4	בהיר	−9	−3

הנוסע המאושר

אל על ELAL

מת המהנדס מנס פרת, בונה הכור הגרעיני בדימונה

חתן פרס ביטחון ישראל ובעל תואר ד"ר כבוד למדעי מהטכניון

מאת סופר "הארץ"

בונה הכור הגרעיני בדימונה, המהנדס מנס פרת, נפטר השבוע ממחלה כשהוא בן 76. מנס פרת זכה בפרס ביטחון ישראל ב־1965 ובתואר ד"ר כבוד למדעים מהטכניון העברי על פועלו בהקמת הקריה המדעית הגרעינית בדימונה.

מנס פרת

מנס פרת היה אחד מאנשי הביטחון שהעידו את תרומתם לא בשדה הקרב אלא בפעולות בניה, ופעל תמיד בצנעה. הוא נחשב כמהנדס מחונן ואיש מינהל מוכשר, כמארגן ומפעיל בעל עוצמה. היה איש עקרונות נוקשה, כמו חברו הקרוב חיים לסקוב. הממונים עליו היו מוכנים להיענות לתביעותיו אף שהיו מלוות לא אחת במשברים ביחסי אנוש, משום שהיו בטוחים כי פרת מסוגל לממש את מבצעי הבניה שנטל על עצמו. כך היה כאשר עמד בראש הצוות שהקים את הכור בדימונה מן המסד ועד הטפחות.

שירות ב"הגנה" ובבריגדה

מנס פרת נולד בפולין ב־1911 ועלה ארצה ב־1939. כאן הצטרף ל"הגנה". הוא השלים את לימודי הנדסת בניין בטכניון ובמלחמת־העולם השנייה התגייס לצבא הבריטי. עם הקמת החטיבה היהודית הלוחמת ("הבריגדה") ארגן בה את יחידות ההנדסה. עם הקמת צה"ל, עמד בראש שירותי הנדסת־חימוש. לאחר מלחמת העצמאות פרש מצה"ל. אך ב־1951 נקרא על ידי יגאל ידין לארגן את חיל החימוש. בשלב זה הוצג בפני בן־גוריון. ב־1955 נשלח כנספח צה"ל לבורמה. כעבור שנתיים חזר ארצה ומונה למנהל החטיבה התעשייתית לוועדה לאנרגיה אטומית. בתפקידו זה עסק בהקמת הכור הגרעיני כאשר עבודת הבניה נעשתה מורכבת בחשאי.

לאחר שסיים תפקידו זה, היה במשך זמן ניכר "מובטל", עד אשר נקרא ב־1973 לשמש כמרכז ראשי במשרד התחבורה ובעבור שלוש שנים כמרכז ראשי של מערכת הביטחון — תפקיד אותו מילא כשנתיים.

מברק תנחומים משמעון פרס

(עש"ת־לם"מ). עם היוודע דבר מותו של מנס פרת, שיגר מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ מברק למשפחתו, בו כתב בין היתר: שמעתי בצער עמוק על פטירתו של מנס פרת ז"ל, שעמו עבדתי עשרות שנים. הוא היה מתכנן בעל מעוף, שדבר לא נעלם מעיניו. מנהל בעל כישורים לא רגילים ובנאי שעמד על הגבול המחבר את החוק ואת האפשרי. הוא היה האחראי הראשי להקמת הקריה הגרעינית בדימונה, ניהל אותה וקבע נורמות בבהירות שהשפיעו על הבניה, על הטכנולוגיה ועל הניהול כולה. ובכך יישמר במפעל גדול זה ובלב מוקיריו הרבים שלא תרעו ראובה. שמעון פרס.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מורדות הכרמל"
רח' שער־פלמר 1, חיפה
טל' 664690, 668188

הודעה

לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה על ידי אגרונט ניסים והירה בקשה להקלה בגוש 10544 חלקה 27 בגבעת וזף עתלית. שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה: 945/ג.

מהות ההקלה: תוספת בסטיה של 10% מהמרווח האחורי המותר.

ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הוועדה בשעות העבודה הרגילות. המעוניין להגיש התנגדות יגישה לוועדה במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

שלמה עובדיה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מורדות הכרמל".

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית "מבוא העמקים" בנצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 44/84.

מוגש ע"י מר ראאד מחמוד מאהר מישוב כיכבא גוש 17584 חלקה 10

מהות ההקלה: שימוש חורג למפעל בלוקים ל־10 שנים.

את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית רח' כרמל 2/5 בנצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קנר
יו"ר הוועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי, קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקלה שתי מרפסות פתוחות לחזית, הוספת יציאה לגג הפיכת חלק מהגג למרפסת פתוחה בשכונת בנה ביתך קרית ים גוש 10425 מגרש 33.

מהות הסטיה: חריגה של 17.50 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 4.29% משטח המגרש.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — הגליל המרכזי — עכו בקשה להיתר בבניין בתיק מס' 1740/86/11 ע"י מר מוחסן וולי חוסיין גנאיים מכפר סחנין בשטח הכפר.

מהות ההקלה: בניית קומה שלישית במקום שמותר לבנות רק שתי קומות.

את ההתנגדויות יש להגיש למשרדי הועדה המקומית רחוב לוחמי הגיטאות 10 עכו תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

משה מלק
יו"ר הועדה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת אמנו וסבתנו היקרה

שרה (שרינה) בן־טוב

הלוויה תתקיים מחר יום הרביעי י' באדר תשמ"ז 11/3/87

בשעה 1.00 בצהריים בבית העלמין בהרצליה (רחוב פינסקר)

נפגשים ליד שער הכניסה

יושבים שבעה בבית מלון "השרון", הרצליה פיתוח

אבלים: רינה וייסנברג ומשפחתה — ירושלים
ז'קלין ואוברי לוי ומשפחתם — לונדון
מאיר בן־טוב ומשפחתו — מונטריאול

הדס שלנו
איננה

הלויה היום בשעה 11.00, מרחבת בית הלוויות בסנהדריה, ירושלים

יעל ואודי גולדשמידט
והמשפחה

אבלים עם חברתנו לעבודה
אסתר עפרוני
במות **אמה** ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה

ההנהלה, המורים והעובדים
במכללה של הדסה ויצו קנדה, חיפה

אהובנו
דוד סטקלוב
איננו

הלוויה תתקיים היום יום ג' ט' אדר תשמ"ז 10.3.87
בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול בת־ים חולון
נפגשים ליד השער החדש

המתאבלים: אשתו: תלמה
ילדיו: עינת, עמיר ועודד
וכל בני המשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

אלישבע הפליך ז"ל

הלוויה תתקיים היום יום שלישי ט' באדר תשמ"ז 10/3/87
בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין בכפר־סמיר, חיפה.
נפגשים בשער הראשי

המשפחה המתאבלת

בערימות בגדי הקורבנות גילה מאיר רייכמן את שמלת אחותו, ונטל ממנה פיסת בד למזכרת

יחיאל מאיר רייכמן וקרובת משפחה, אתמול, עם רדתו מדוכן העדים. (תצלום: עוזי קרן)

מאת דוד פרידמן
כתב עתי"ם

"האשמדאי הזה איוואן צריך לקבל את פרס טרבלינקה בהתעללות. ההתעללות היתה התענוג שלו, תוכן חייו. הוא לא היה חייב לעשות את מה שעשה" — דברים אלה אמר יחיאל מאיר רייכמן, ניצול טרבלינקה, שהעיד אתמול בישיבת אחר הצהריים במהלך משפטו של ג'ון איוואן דמיאניוק בבנייני האומה בירושלים.

רייכמן בן ה־72, תעשיין מאורוגוואי, שהגיע ארצה ביוזמתו ועל חשבונו, מסר את עדותו לבית המשפט באידיש, תוך שהוא פורץ לפרקים בבכי מר. "עמדתי עם חברי, פינקלשטיין, ליד הבאר בטרבלינקה. בא האשמדאי הזה, איוואן, והכריח את פינקלשטיין לשכב על בטנו, וקדח עם מקדח עץ חור באחוריו. הוא אמר לפינקלשטיין שאם יצעק הוא יירה בו", סיפר העד, התרומם ממקום מושבו והצביע לעבר הנאשם. "אותו פינקלשטיין שתת דם וסבל כאבים גדולים ועזים, אבל אסור היה לו לצעוק, כי איוואן נתן לו פקודה לשתוק.

"איוואן היה סופר־שד, שטן־על, סופר־מכונת מטרבלינקה".

רייכמן החל את עדותו בסיפור תולדות חייו עד הגיעו לטרבלינקה. "אספר לך אדוני השופט הכל בשמם של אלה שאינם יכולים לספר", פנה העד לשופט. העד, יליד לודז', סיפר כי עד מלחמת העולם השנייה היה איש עסקים בתחום הטקסטיל בפרליך. "ביום שבו כבשה גרמניה את פולין ואת העיר לודז', החל גיהנום עלי־אדמות. אני הייתי האח הבכור. לא יכולתי לעזוב את משפחתי, ולכן לקחתי את כל המשפחה, שלושת אחי ושלוש אחיותי לעיירה קרושקו, במרחק כ־18 ק"מ מוואר־שה".

הוא סיפר כי זמן קצר אחר מכן הוקם גטו בעיירה, הנשים והילדים מתו לאחר זמן מה ונשלחו לגטו וארשה, ואילו הגברים עבדו בעבודות כפייה, ורק לאחר מספר שבועות הועברו אף הם לגטו וארשה.

"בגטו וארשה פגשתי את אחותי. יום אחד חיסלו את הגטו, והכריחו אותנו לצאת לכיכר השוק, משם הובילו אותנו לתחנת הרכבת. שם דוחסו כ־150 בני־אדם לתוך כל אחד מן הקרונות. לא ידענו מה יקרה הלאה. אמרו לנו שאנו נוסעים לאזורי המזרח לעבודה בשדות רוסיה. הנסיעה היתה איומה. לא היו לנו מי שתייה: שמרו עלינו אוקראינים. כל אימת שביקשנו מים היינו צריכים לתת לאוקראינים שעונים וכסף, ולא תמיד התמזל מזלנו והביאו לנו בתמורה מים".

כששאל התובע, פרקליט המדינה יונה בלטמן, מי היו השומרים, הסביר העד כי אלה היו אוקראינים, שבויי־מלחמה של הגרמנים, "בהיותם חסידים של היטלר וקבר פייתו, היה להם 'הכבוד' להשתתף בהשמדת עמנו", אמר רייכמן.

"אני לא יכול לסלוח לעצמי", אמר העד בקול בוכים. "אחותי היתה רעבה בקרון במהלך הנסיעה, ואני שכנעתי אותה לא לאכול, כי הנסיעה, כך חשבתי, תהיה ארוכה. אבל הנסיעה היתה קצרה, ואחותי נשלחה לתאי הגזים רעבה. על זאת לא אוכל לסלוח לעצמי כל חיי".

"כשנכנסה הרכבת לתחנה, נפתחו דלתות הקרונות, והחלו צעקות של השומרים האוקראינים והגרמנים: 'החוצה יהודים ארורים, החוצה'".

העד המשיך וסיפר: "יצאנו מהרכבת ואז החלו להכות בנו מכל עבר. נתנו עלינו הפרגולים ושמענו צעקות: 'גברים ימינה, נשים שמאלה'. אז ראיתי בפעם האחרונה את אחותי".

"הורו לקורבנות להתפשט ולהניח את הבגדים בערימה. נוצרה שם ערימת בגדים בגובה של כמה קומות. ראיתי אשה שהתפשטה עירומה והחזיקה בזרועותיה את בנה. באותו רגע בא אחד מהבלים האלה, קרע את הילד מזרועות אמו, תפס את הילד ברגליו וריצץ את ראשו לעיני אמו".

הוא סיפר, כי כשעסק במיון בגדי הקורבנות מצא ביניהם את שמלתה של אחותו, קרע ממנה פיסת בד ונשאה עימו משך חודשים אחדים.

"על ראשו ..." העד סיפר כיצד ניצל מהשמדה בתאי הגזים. "גרמני צעק 'מי כאן ספר?', ואני ניגשתי אליו, עירום כביום היוולדי. יחד היינו חמישה ליד הגרמני הזה. הכניס אותנו לצריף הבגדים, קיבלנו מכנסיים ונעליים, והתחלנו לרוץ לכיוון צריף המספרה".

"בטרבלינקה לא הלכו, אסור היה ללכת — הכל היה נעשה בריצה. הריצו אותנו כי היו להם שוטים. שמרנו שהראש לא יהיה זקוף, ולא נקבל מכה ונפצע בראש. מי שהיה פצוע בראשו — בלילה היו יורים בו".

רייכמן סיפר, כי במשך שלושה ימים עבד כספר במחנה וגזז את שערות הנשים לפני ההשמדה. "בין תאי הגזים היה תא שהיה פתוח משני צדדיו. בתא זה הניחו ספסלים, שעליהם הושיבו את הקורבנות, ואנו הספרים היינו צריכים לגזוז את השערות, כל ראש בחמש גזיזות בלבד".

"היו שם רגעים איומים של תגובות אנשים — התייצבה לפני אשה, ובקשה ממני טובה: 'אל תגזוז כל כך מהר, אני רוצה ללכת למות עם בתי, העומדת בהמשך התור'. — אבל אני לא יכולתי להאיט את הקצב, כי הגבל היכה בי מכות רצח".

"נערה צעירה נכנסה לתוך התור, וראתה שכולם בוכים. היא צעקה לנשים הבוכיות בהיסטריה 'לפני מי אתם בוכים? אל תבכו לפניהם, ... שאנו הולכים למות כ...'".

"זו שאלה שהמדינה אינה יכולה לישון בשקט בגללה"

(ע.) במהלך החקירה הנגדית אתמול עלה גם שמו של נתן שצ'רנסקי. הסניגור, מארק או'קונור שאל את ניצב־משנה אלכס איש־שלום אם היה לשצ'רנסקי תפקיד כלשהו בחקירה. העד השיב, כי הוא למד על ביקור שצ'רנסקי בתאו של דמיאניוק רק מן העיתונות.

כששאל או'קונור כיצד נכנס שצ'רנסקי לתא, מיהר השופט דב לוין להורות לעד: "אל תענה על כך", והעיר: "עוד מעט תשאל גם איך הדי־תוואות הגיעה לתא — זו שאלה שמדינת ישראל אינה יכולה לישון בשקט בגללה".

בתחילת החקירה ביקש או'קונור מנצ"מ איש־שלום לדעת מה הם תנאי המאסר באגף האיקסים בכלא איילון. על שאלה זו, הגיב אב בית הדין, השופט דב לוין, ואמר: "אלה תנאים בתנאים קשים וקשים, עם מעט מאד אוויר". ...

ראש צוות החקירה נצ"מ איש שלום נחקר ע"י ההגנה

החוקרים אמרו לדמיאניוק: אינך בטרבלינקה, אתה בישראל בידינו

מאת דוד פרידמן
כתב עתי"ם

"אייכמן היה כזה גדול ואני הייתי כזה קטן" — התוודה פעמיים הנאשם ג'ון־איוואן דמיאניוק בפני סוהריו, בשעה ששמרו עליו בתאו בכלא איילון. הדברים אלה מסר ניצב־משנה אלכס איש־שלום, מפקד היחידה לחקירות פשעים חמורים במשטרה, במהלך החקירה הנגדית במשפט דמיאניוק.

ניצב־משנה איש־שלום נחקר אתמול בבוקר בחקירה נגדית על ידי הסניגורים מארק או'קונור ויורם שפטל, בתחילת השבוע הרביעי של המשפט בבנייני האומה בירושלים.

בתחילת החקירה שאל או'קונור את נצ"מ איש־שלום על רב פקד אריה קפלן, איש משטרה, שהשתתל באגף "צדק" — כינויו של האגף שבו היה כלוא דמיאניוק, כסוהר. "רב פקד קפלן, הדובר רוסית, הה־סווה כאיש שירות בתי הסוהר, והמשימה שהוטלה עליו היתה לנסות ולדובב את איוואן לגבי התקופה של מלחמת העולם השנייה", אמר העד. הסניגור היקשה ושאל: "האם המטרה היתה לסחוט מהנאשם הודאות?" העד השיב כי המטרה היתה לקבל את גירסתו בלבד.

"האם היו עוד שקרים בתוך צוות צדק, צוות החקירה, כדי להשיג הודאה מלוז?" שאל או'קונור, ואב בית הדין ענה בעצמו על שאלה זו: "אלה לא שקרים, זו שיטת חקירה המקובלת בכל המשטרות בעולם".

העד אמר, כי הודאה חד־משמעית מצד דמיאניוק לא היתה, אך היה מוטיב מסויים שחזר פעמים אחדות. המוטיב היה משפט שאמר הנאשם לשני סוהרים ששוחחו איתו: "אייכמן היה כזה גדול ואני הייתי כזה קטן". באחת החקירות, סיפר איש המשטרה, חזר הנאשם על משפט זה, והוסיף: "חוץ מזה, יש טעות בזיהוי, ואני לא איוואן האיום". לדברי איש־שלום, הדברים נאמרו ביוזמתו של דמיאניוק, באופן ספונטאני, ומבלי שנשאל על כך על־ידי איש מהחוקרים.

"שכחתי לשאול את עורך הדין"

נצ"מ איש־שלום גילה כי במהלך אחת החקירות, כאשר הוצגה בפני דמיאניוק התמונה ממסמך טרווניקי, נכנסו במהלך החקירה אנשי ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת, וביקרו את דמיאניוק במקום כלאו. העד סיפר כי דמיאניוק שוחח אתם ארוכות, ואילו החוקרים ישבו בצד ולא התערבו. נצ"מ איש־שלום אמר כי מוטיב נוסף שחזר בדבריו של הנאשם במהלך החקירה היה: "היתה מלחמה, מה רוצים ממני". גם משפטים אלה שנאמרו לא אחת על ידי הנאשם, נאמרו ללא שנשאל וביוזמתו האישית.

העד סיפר בתשובה לשאלה, כי אף הודעה לא נחתמה על־ידי החשוד, והוא ניסה להשתמט מחתימה על הודעות בתירוצים שונים. אחד מהם היה צפיה לפגישה עם עורך־דינו. "לאחר שפגש את עורך הדין והתבקש לחתום על הודעות, אמר לנו החוקרים, כי שכח לשאול את עורך הדין אם לחתום על ההודעות או לא" — סיפר העד, והוסיף כי פעמים רבות אמר החשוד לחוקריו כי יש לו הזכות לשתוק, ואילו החוקרים תמהו מדוע ירצה אדם חף מפשע להסתתר מאחורי הזכות לשתוק, ולא נותן לחוקרים את גירסתו — כדי שניתן יהיה לבדקה.

העד נשאל עוד אם הוזהר דמיאניוק בדבר זכותו לשתוק, שמא יפליל את עצמו, ותשובת איש המשטרה היתה כי אכן הוזהר דמיאניוק, וכמו כן בהארכת המעצר הראשונה, קרא השופט, שבפניו הופיע דמיאניוק, את ההאשמות המיוחסות למשה, והודיע לו מה הן זכויותיו. "מדובר באדם שהגיע לחקירה לאחר משפטים ארוכים בארה"ב. זה לא אדם שנתקל פעם ראשונה בחוקרים. הוא ידע לדקלם בעל־פה את זכויותיו. זה לא מסכן, זה לא אדם שלא ידע מה מתרחש אתו" — אמר העד.

"איוואן, אינך בטרבלינקה — אתה בישראל"

או'קונור הקשה על העד ושאל: "האם למרות שידעת שיש לחשוד עורך־דין, והחשוד חזר ואמר שלא ידבר ללא נוכחות עורך־דינו, המשכת בחקירתו?" נצ"מ איש־שלום השיב: "בימים הראשונים לא היה פרקליטו בארץ. לא המתנתי עד הגיעו של עורך הדין לישראל. דמיאניוק ידע בדיוק מה לומר, ועל־פי הערכתי המקצועית הוא הודרך על־ידי עורך־דינו". איש המשטרה הוסיף ואמר כי מעולם לא מנע פגישה בין או'קונור ללקוחו, ואף הסביר לסניגור במהלך החקירות, כי בישראל אין נוהג לחקור אדם בנוכחות עורך־דינו.

עו"ד או'קונור שאל: "האם זה נכון שיותר מפעם אחת נכנסו אנשי צוות החקירה לאגף המאסר של דמיאניוק, ואמרו לו כי עדיף שידבר, מפני שצפוי לו עונש מוות?" נצ"מ איש שלום: "במהלך החקירה עלה הנושא, ואמרו לנאשם כי מדובר בעבירה חמורה".

אב בית הדין, השופט דב לוין: "האם אמרו החוקרים לנאשם שכדאי לו להודות, מאחר שצפוי לו עונש מוות?"

העד: "הופיע המוטיב שהנאשם צפוי למוות, אך לראשונה עלה נושא עונש המוות על־ידי הנאשם עצמו".

■ "איוואן, אינך בטרבלינקה, אתה בישראל, בידינו" — אמר איש צוות החקירה

הסניגור: "האם אמרתם לנאשם, 'איוואן, אינך בטרבלינקה, אתה בישראל, אתה בידינו'?" העד מודה כי משפט זה נאמר.

החקירה הנגדית היתה מלווה בהערות רבות מצד אב בית הדין השופט דב לוין כלפי הסניגור, שהתבקש לשאול שאלות קונקרטיות יותר, הקשורות למהלך המשפט, ולא שאלות כלליות. ההערות של השופט דב לוין הושמעו כאשר נשאל העד מדוע לא איפשר לנאשם, כאשר ירד מכבש המטוס, לנשק את אדמת ישראל.

באולם בית המשפט, נכחו אשתו של הסניגור מארק או'קונור ושלושת ילדיה, שהגיעו ארצה ביום ששי.

בנקודה זו החל הסניגור לשאול את העד שאלות בדבר תנאי המעצר של דמיאניוק. "האם זה נכון שבתאו של דמיאניוק דולק אור 24 שעות ביממה; האם שלושה שומרים מקיפים אותו 24 שעות ביממה; האם זה נכון שנמנע ממנו הקשר האנושי; האם זה נכון, ש־24 שעות ביממה ... קירות תאו? האם זה נכון שמצלמת וידיאו עוקבת אחר דמיאניוק; האם זה נכון שבחורף התלונן הנאשם על קור, ולא היה מקור חימום בתא?".

על סדרת שאלות זו השיב העד כי לא היה אחראי לתנאי המעצר — והציע להפנותן לאנשי שירות בתי הסוהר.

בתגובה להאשמות על תנאי המעצר הקשים ועל הבידוד במשך שנה, העיד התובע, עו"ד מיכאל שקד, כי משפחתו של דמיאניוק היתה בישראל וביקרה בתאו, אשתו ביקרה אותו, בנו ביקר אותו וכל אלה יצאו בהצהרה כי תנאיו טובים.

במהלך החקירה הנגדית גילה העד כי רב־פקד קפלן, איש המשטרה שהשתתל בקרב הסוהרים ששמרו על דמיאניוק, הסכים לקבל מהחשוד מכתב, ולשלוח אותו לבני המשפחה. ה"סוהר" הסכים להיענות לבקשת החשוד לשלוח את המכתב ישירות לבני משפחתו, ולא דרך שירות בתי הסוהר, שם נבדקים המכתבים. המכתב הזה הועבר לצוות החקירה, גילה איש־שלום, צולם ותורגם, אך לא היה בו כל חדש לצוות החוקרים.

נצ"מ איש שלום גילה עוד, כי ניתנה תיבת דואר פרטית לבני המשפחה שישלחו לשם את המכתבים ואף זאת שלא דרך הצנזורה של שירות בתי הסוהר, ואכן מכתב אחד נשלח דרך תיבת דואר זו, נפתח על ידי החוקרים וגם בו לא היה דבר שסייע למהלך החקירה.

במהלך חקירתו הנגדית של איש המשטרה נצ"מ אלכס איש־שלום, הציג בפניו הסניגור עיתון בשפה האוקראינית, שיצא לאור בברית המועצות. באותו עיתון היה תצלום מסמך, שהסניגור טען שהוא מסמך טרווניקי. הסניגור ביקש מהעד לציין מה ההבדלים בין מסמך טרווניקי המצוי בידי התביעה, לבין התצלום המופיע בעיתון האוקראיני.

העד ציין, כי בתצלום העיתון מופיעה תמונה אחרת, תמונה של אדם שאינו מוכר לו. עוד נאמר בדיון המשפטי כי החותמת שעל המסמך בעיתון אינה זהה לחותמת המצויה על מסמך טרווניקי שבידי התביעה.

"ביטחון" אינו מילת־קסם

בהמשך החקירה הנגדית שאל הסניגור את העד כיצד הגיעו לידיו צילומי תמונותיו של הנאשם. העד השיב כי קיבל את החומר מהפרקליטות, והתמונות נלקחו מתיקי ההסגרה השונים של הנאשם בארה"ב. העד ציין כי לא ידוע לו על כל חוקרים מצוות החקירה שניהלו מו"מ עם שלטונות ברית המועצות. איש־שלום ציין כי קיים קשר בין ישראל לבין נציגי ממשלת פולין, הציג האחרונה אף ביקר לצורך הכנת המשפט בישראל.

עם סיום שאלותיו של הסניגור או'קונור, המשיך הסניגור הישראלי, עו"ד יורם שפטל בחקירה הנגדית.

לשאלת שפטל מדוע לא נערך מסדר זיהוי חי, לאחר שדמיאניוק הגיע ארצה, השיב העד כי האיש הופיע בטלוויזיה ביום הגעתו, וכמו כן ציין כי הזיהוי צריך להיות ... לאירועים, ולא ... היום. איש־שלום הוסיף כי היו סיבות בטחוניות, שבגינן לא ניתן היה לערוך מסדר זיהוי חי. העד גם אמר כי לא ביקש מהפרקליטות אישור לערוך מסדר זיהוי חי במהלך החקירה.

בעקבות זאת נזף אב בית הדין, השופט דב לוין, בסניגור: "ביטחון אינו מלת קסם, הדבר אינו מקובל עלי..."

ערך את העמוד: אוד גרנר

הבהרה

בידיעת עתי"ם מיום ה', 6 במארס, על מותו של מיכאל שירמן, נאמר בטעות, כי השתלת מח העצמות נערכה בארץ, בגלל הגעתה של אחותו, שעלתה מבריה"מ.

ההשתלה בוצעה כחודשיים לאחר עליית אחותו, כיוון שקדמו לה בדיקות רפואיות וטיפולים להכנת הניתוח.

נמסר, כי האחות, אינה פלורובה, לא היתה בחירין.

התנצלות

— ביום 10.9.85 פרסמנו ב"דף הירוק", מוסף "על המשמר" בתנועה הקיבוצית, מאמר של רחב סבוראי בשם "מורשתה של רחל".

— במאמר נאמר כי אורי מילשטיין, קרוב רחוק של המשוררת רחל, נטל לעצמו תצלומים משירתה של רחל בעוד שאחותה של רחל, הגב' שושנה בלובשטיין, חיה באותו הזמן בחדר צר על פת לחם, שלא נמצאה לה.

— אנו מודיעים בזה כי אנו מקבלות את דברי אורי מילשטיין כי לא נטל לעצמו ולא קיבל תצלומים משירתה של רחל.

— כמו כן נאמר באותו המאמר, שהתנהל משפט בעניין התצלומים ובאותו המשפט אמרה הגב' שושנה בלובשטיין כי היא נתנה את התצלומים לאורי מילשטיין.

— אנו מודיעות בזאת, כי אורי מילשטיין לא היה מעורב בכל משפט בנוגע לתצלומים ומכל מקום לא אמרה הגב' בלובשטיין כי היא נתנה את התצלומים לאורי מילשטיין. אנו מצטערות על הפרסום ומתנצלות בפני מר אורי מילשטיין על הצער ועגמת הנפש שגרמנו לו באותו הפרסום.

עתון וספר בע"מ
מרים עין דור
רחל סבוראי

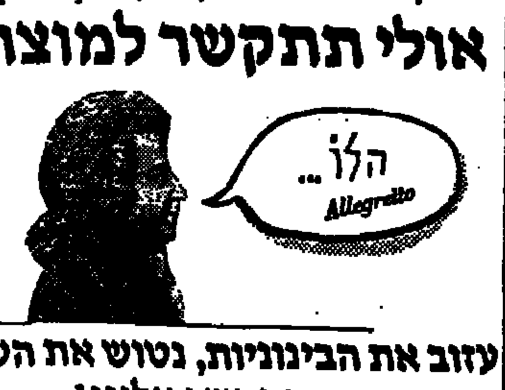

במקום להתרוצץ בין הסָאליֵירים,
אולי תתקשר למוצרט?

עזוב את הבינוניות, נטוש את השממון:
התקשר אלינו!
מקצוענות היא שם המשחק
ומקוריות היא הכלל היחידי!
גרפיקה וקופירייטינג
עבודות דפוס ★ קונספט ★ מודעות
תסריטים ★ תשדירים

המחלקה הקריאטיבית
תל־אביב,
החשמונאים 57 טל. 246286/7

"אביב 87"
תערוכת הפרחים
בעמק חפר
ביום חמישי, ששי שבת וראשון (פורים)

עוד סיבה לשכור רכב בסוויפט.
מחירי סוף החורף המיוחדים!
• רכבים חדשים, ממוזגים ומתוחזקים
• צוות מקצועי ומסביר פנים
• מחירים מיוחדים להשכרות ארוכות לרכבים פרטיים ומסחריים
תל־אביב, כפר אוריה, רחוב הירקון 167 (ליד טרמינל אגד)
טל. 03-295819, 291112/3/4, 284505
swift
rent a car
השכרת רכב
סוויפט
סוויפט. לשכור ולחזור

אסור להפקיד את פולארד

בלי קשר מי הורה, מי ידע, מי שתק ולמה:
אם היה המעשה חכמה או איוולת, ישפוט איש לעצמו. הזוג פולארד נקרא ובכל לב נענה.
אם לא ממשלת ישראל, הרי אזרחי ישראל יתנו עידוד וסיוע לזוג פולארד. הם זקוקים לכך. הם ראויים לכך!
כתוב תמיכתך והעלה תרומתך.
ת.ד. 23036 תל־אביב, 61230

"אזרחים למען פולארד"

לקבלת מידע נוסף
טלפונים: (03) 414598
(03) 284819
(03) 243254
(04) 386512
לתרומות נפתחו חשבונות הבנק הבאים:
בנק לאומי סניף לב דיזנגוף ת"א 40־274422
בנק הפועלים סניף לב דיזנגוף ת"א 383100

הועדה היוזמת (לפי סדר הא"ב):
בן זאב אמנון
גלבוע יהושע
גלברד יהושע
דרור אמנון
ורדי רחביה
רחלי יאיר
רגר יעקב

מבצע בולי הפרס של ישראכרט!

תודה על כל פיפס!

ישראכרט מברכת את עשרות אלפי משתתפי המבצע

מבצע "פרס על כל פיפס" הגיע לסיומו! שלל מתנות מחכות לזוכים במשביר לצרכן. הגרלת "פיפס הזהבי" בה יוגרלו 2 מכוניות דייהטסו קורה, 5 מכשירי וידאוטייפ סניו, 3 מקררי אמקור ועוד פרסים יקרי ערך, תערך ב־15.3.87 בפיקוח רואה חשבון, בהתאם לתקנון המבצע.
הודעות הזכיה תשלחנה לבית הזוכה.
חברת ישראכרט מודה לכל המשתתפים ומאחלת המשך קניה מהנה עם ישראכרט ידידכם.
• את הפרסים ניתן לקבל עד יום 30.4.87

עידן חדש במשרד המודרני!
הזדרזו! הכמות מוגבלת
QMS® - מדפסות הלייזר המובילות בארה"ב הגיעו לישראל!
משווק ע"י מוטורולה תקשורת ישראל בע"מ אגף אלקטרוניקה והנדסה - טל. 03-7518333

صكنا من الأمل

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

מיקי: לא חשוב מה יעשו הצרפתים ברוסיה, אלא מה יעשו היהודים בספרד

מכבי ת"א ממריא הבוקר למאדריד, לקרב האחרון נגד ריאל לפני הגמר בלוזאן

גביע האלופות

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

כדורסלן מכבי תל־אביב גרג קורנליוס חש אמש ברע בתחילת האימון האחרון של האלופה, ערב יציאתו הבוקר למאדריד, ופרש לביתו למנוחה. קורנליוס היה גם היחיד שלא התאמן בהיכל הספורט. אך חבריו גילו רצינות ושאפתנות, והבעת פניהם של אותם מהשחקנים הסגירה את העובר עליהם לפני המישחק המכריע נגד ריאל מאדריד ביום חמישי.

עצבות מסויימת היתה נסוכה על פניו של מיקי ברקוביץ'. אולי בגלל היכולת המאכזבת שגילה במישחקים האחרונים בארץ, ואולי על שום תחושת האחריות המוטלת על כתפיו של קפטן האלוף הישראלי, היודע כמה זוגות עיניים יצפו ביום חמישי במיבצעיו ובמאמציו לסחוף את הקבוצה לגמר האירופי בלוזאן. לפרקים אפשר היה לראות את ברקוביץ' פורש מחבריו וקולע לסל (בהצלחה יתרה) בניסיון נוסף להתגבר על נקודת התורפה המכרסמת, שממנה סובל באחרונה הכדורסלן הוותיק.

"המטרה שלנו לנצח במאדריד. וכלל לא משנה לי מה יעשו הרוסים נגד הצרפתים" — אומר ברקוביץ' ומבטיח: "במישחקים כאלה אני מתעלה על עצמי. כושר טוב של מספר שחקנים יביא לנו את הניצחון. נשחק בהגנה אגרסיווית, נלחץ על קורבאלאן ובאמצעות חטיפות כדורים נשיג את המטרה".

להיות משוחררים

דורון ג'מצ'י, המצוי באחרונה בכושר מצויין, סבור שהמפתח לניצחון תלוי אך ורק בכושרו של מכבי. הוא מודע לכך כי תוצאת המישחק בין הרוסים והצרפתים, שיסתיים שעה לפני תחילת המישחק במאדריד, עשויה להשפיע על מכבי. "אם הרוסים ינצחו, נוכל להיות משוחררים לחלוטין".

קווין מגי לא היה אמש איש של שיחה. הוא מודה כי צפוי במאדריד מישחק קשה, אבל "אני הולך לנצח, לנצח, לנצח..." ולא היה מוכן להשמיע שום דבר נוסף.

המאמן צבי שרף ינצל את הקדמת בואה של הקבוצה למאדריד לעריכת אימונים נוספים, אימון אחד בכל יום, וכבר הערב יתאמן מכבי בתום מנוחה קצרה, אחרי טיסה מעייפת וחניית ביניים בציריך.

מכבי חיפה בדרך לקוראץ': ניצח את בית"ר גם בערד

גמר־סל

העיר ערד האירה פניה למכבי חיפה, שהבטיח אמש עלייתו למישחקי הדירוג 5—6 לאחר שניצח במישחק הדרמטי את בית"ר תל־אביב 96—92. בהפסקה הושג שוויון, כאשר כל קבוצה השיגה 56 נקודות. החיפאים ניצחו כמכובד במישחק הראשון 109—92 בחיפה.

ההכרעה הושגה בדקה האחרונה, כאשר החיפאים הוליכו בנקודה (93—92), ובית"רי אביגדור מוסקוביץ' החמיץ קליעת עונשין ואפשרות לזכות בניצחון תל־אביבי חיוני, ובמתקפה הנגדית לסיום הגיע הכדור אל ארי רוזנברג שקלע מטווח של 3 נקודות והבטיח את ניצחון חיפה.

המישחק היה צמוד לכל אורכו. יתרון השיא היה בדקה ה־8, כאשר החיפאים הוליכו 23—17. בהמשך היה המאבק שקול ומתוח.

בשורות חיפה בלט ריצ'י ג'ונסון, ששיתק את כוכב בית"ר ומלך הסלים של הליגה, רון דייוויס, שקלע רק 9 נקודות. בדרך כלל משיג הקלע המצטיין יותר מ־30 נקודות למישחק והפעם הסתפק במנה דלה, ובמחצית השנייה קלע רק 2 נקודות. גם ג'ון פלאוארס ואריה רוזנברג עשו חיל במדי חיפה, בעוד שאצל הבית"רים הצטיין מבחינה זוהו עם 28 נקודות, מהן 24 עד להפסקה.

בזכות ניצחונם יתמודדו החיפאים עם המנצח במישחק הפועל חולון—הפועל גליל עליון (ביום ב', בחולון) והמנצח יזכה בכרטיס האחרון לגביע קוראץ'.

מכבי חיפה — בית"ר תל־אביב 96—92 (56—56)

★ המצטיין: ריצ'י ג'ונסון

● לחיפה קלעו: א. רוזנברג 25, פלאוארס 21, ג'ונסון 16, גורדון 12, שטיינהאוזר 14, שלכטר 8.

● לתל־אביב קלעו: זוהו 28, ג'ונס 28, הבאדר 14, דייוויס 9, מוסקוביץ' 6, קולהאס 4, סלינס 3.

● שפטו טור ודוניק ואטא קמינר, 600 צופים בערד.

אלופס — קפטן גרמניה

בון (ע"ד). הלוך קבוצת קלן, קלאוס אלופס, מונה קפטן נבחרת מערב גרמניה במקום חברו לקבוצה, השוער טוני שומאכר, שהושעה לצמיתות.

עיריית תל־אביב־יפו

עירית תל אביב־יפו — ארגון "ההגנה" — מחוז תל אביב

יום "ההגנה" — י"א באדר תשמ"ז

עירית תל אביב־יפו, ארגון חברי "ההגנה" מחוז תל אביב־יפו והמרכז להסברה מודיעים: במסגרת אירועי "יום ההגנה" — יום ה' י"א באדר תשמ"ז (12.3.87) יאורגנו בו זמנית ב־7 מקומות בעיר טקסי הנצחת אתרים של ארגון "ההגנה" במחוז תל אביב.
הטקסים יתקיימו במקומות הבאים:

★ "הבית האדום" — (כיום מלון "שרתון") שימש למפקדות של "ההגנה" לעבר הים ומפקדה לדוד בן גוריון בתחילת מלחמת העצמאות. הטקס יערך בגן ליד מלון "שרתון".
★ גדות נחל הירקון — מקום אימוני הפלי"ם של "ההגנה" ואימוני הל"ג שיצאו לפעולה נועזת בימי מלחמת העולם השניה. הטקס יערך במגרש החניה של נמל אילון ברח' אוסישקין.
★ "מכון א'" — בית חרושת לעזרות לבקוביץ — בית יצור תחמושת הראשון של "ההגנה". הטקס יערך ברח' הירקון ברחבה בין בתי המלון "דיפלומט" ו"פלזה".
★ גמנסיה "הרצליה" לשעבר — (כיום מגדל בית שלום) משכן מפקדות "ההגנה" ואימון חברים. הטקס יערך ברחבה הפנימית של כל בו שלום.
★ מגדל המים ברח' מאזה — מגדל איתות פיקוד התקשורת של "ההגנה". הטקס יערך ברח' מאזה 34.
★ "קו הכלבים" — בית יעקב — קו לחימה של "ההגנה" בשכונת התקווה ועמדת מגן של תל אביב. הטקס יערך ברחוב בעז 27, בשכונת התקווה.
★ "לילי וינגייט" — המקום בו נפלה ברכה פולד לוחמת "ההגנה" במבצע "לילי וינגייט". הטקס יערך בצומת הרחובות: אבן גבירול והמאספים ליד בית "אליהו".

חברי "ההגנה" והציבור מוזמנים לקחת חלק בטקסי ההנצחה בכל שבעת האתרים.

המספנות המאוחדות בישראל בע"מ

ניתנת בזאת הודעה על אסיפה כללית כמפורט להלן:

אסיפה כללית שנתית

האסיפה תתקיים ביום ג' 31.3.87 בשעה 10.00 במשרדי החברה כשעל סדר היום:
1. דיון בדוחות הכספיים המבוקרים של החברה לתקופה שנסתיימה ביום 30.9.86 ודיון בדוח הדירקטוריון לבעלי המניות של החברה.
2. הגדלת הון המניות הרשום של החברה ב־480,000 ש"ח ע"י יצירת 200 מליון מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח ערך נקוב כל אחת (בערך נקוב כולל של 200 אלף ש"ח), ו־56 מליון מניות רגילות בנות 0.005 ש"ח ערך נקוב כל אחת (בערך נקוב כולל של 280 אלף ש"ח).
3. בחירת חברים לדירקטוריון החברה.
4. מינוי רואי־חשבון לחברה וקביעת הבסיס לשכרם.
5. דיון בכל עניין אחר אשר יובא כדין לפני האסיפה.

בעלי המניות שיהיו זכאים להשתתף ולהצביע באסיפה הכללית הינם בעלי המניות שיהיו רשומים בפנקס החברים בסוף יום העסקים של ה־10.3.87.
בעלי המניות שלא יוכלו להשתתף אישית, יהיו רשאים למנות מיופה כוח (פרוקסי) על גבי טופס מתאים שיומצא למעוניינים ע"י החברה.

בפקודת הדירקטוריון
מזכיר החברה

מילוסלאב מצ'יר, הזריע העיקרי של הישראלים בגביע דייוויס בצ'כיה, מנתר בהתרגשות מעל לרשת — לאחר ניצחונו המפתיע על איוואן לנדל בגמר בפלורידה. (צילום:רדיו איי־פי).

מצ'יר לקח 112 אלף דולאר ונסע לפראג לשחק נגד עמוס

ניצל כהלכה סידרת מישגים של בן־ארצו לנדל והביסו 3—0 בגמר טורניר הענק בפלורידה

טניס

קי ביסקיין, פלורידה (שרות "ספורט הארץ"). שעות אחדות לאחר שניצח כאן במפתיע בגמר הטורניר המקומי את בן־ארצו הגולה, איוואן לנדל, המריא הטניסאי הצ'כי מילוסלאב מצ'יר בדרכו חזרה למולדתו — כדי להצטרף לנבחרת הלאומית של ארצו אשר תארח בסוף השבוע את ישראל בהתמודדות בבית העליון של גביע דייוויס.

לנדל, המדורג הבכיר בעולם וגם בטורניר זה, שגה בצורה לא אופיינית ואיפשר למצ'יר השאפתן לגבור עליו 7—5, 6—2, 7—5. לחובתו של לנדל נזקפו שבע עבירות כפולות בחבטות הגשה, עובדה שנוצלה היטב על ידי מצ'יר להשגת נקודות חיוניות בדקות הקריטיות של המאבק הצמוד. "שיחקתי הפעם טוב יותר מאשר בעבר, וגם גיליתי יתר ביטחון", אמר מצ'יר, אשר גמל בזה לידידו שגבר עליו 6—4, 6—2, 6—0 אשתקד, בגמר האליפות הפתוחה של ארה"ב. [illegible]

בצ'כיה כאשר אינו משתתף בטורנירים, סיים את העימות היוקרתי תוך שעתיים ו־35 דקות. ההתמודדות ביניהם גם הבליטה את הבדלים באופיים. לנדל התלונן על פסיקת הקוונים, על תקלות במערכת הקול ועל מגבות שנזרקו למגרש, וכמה פעמים חבט בכדור בפראות ובעצבנות גלויה. מצ'יר התנהג בצורה ג'נטלמנית וחבט כל כדור תוך זהירות מופרזת, כחושש לגרום לו נזק כלשהו.

מצ'יר, שכבר ניצח השנה בטורנירים באוקלנד ובסידני, זכה בפרס הראשון בסך 112,500 אלף דולאר. לנדל קיבל מחצית הסכום.

נבחרת הכדורסל בדצמבר לצרפת

מאת סופר "ספורט הארץ"
נבחרת הכדורסל של ישראל תיסע לצרפת במחצית דצמבר, כדי להתמודד בשני מישחקים עם נבחרת צרפת. בסיום המישחקים יבואו שתי הנבחרות לישראל, כדי להשתתף בטורניר השמש.

כדורסלני אורט קרית־ביאליק צוהלים עם קערת־האליפות, לאחר ניצחונם בגמר לבתי הספר על תלמידי מקיף רמת־השרון, אתמול בהיכל הספורט בתל־אביב. (צילום: עוזי קרן).

אורט קרית ביאליק הדיח את המקיף רמת השרון

ניצח אתמול 75—71 בגמר ביד אליהו

בתי ספר

מאת סופר "ספורט הארץ"
כדורסלני בית הספר אורט קרית ביאליק זכו אתמול באליפות ישראל לבתי ספר כשניצחו בגמר את בית הספר המקיף רמת השרון 75—71 (39—31), בכך הודחו תלמידי רמת השרון מהתואר הארצי, בו החזיקו בשנתיים האחרונות.

המישחק שהיה בהיכל הספורט ביד אליהו התנהל במאבק ברמה טובה, שהציג במיטבו את גיא גודס, תלמיד אורט ושחקן הפועל חיפה ונבחרת הקאדטים. גודס הירבה לקלוע למנצחים: 26 נקודות. שוחק קלע 17 נקודות ואייל לייב, שחקן נבחרת הקאדטים 12. לייב הוא אחיו של חנן לייב, כדורסלן הפועל חיפה, שהודח במישחק הראשון בגמר־סל של הפועל חיפה נגד הפועל תל־אביב, לאחר שסטר לדורון רובינשטיין מהפועל תל־אביב (75—87). צריך רק לקוות שאייל ילמד מאחיו את השיעור המתאים והלקח הנכון. לרמת השרון הירבו לקלוע סלכה 20 וצור 20.

במישחק מוקדם ניצחו בגמר בנות חוף הכרמל/מעגן מיכאל את תיכון עירוני א' תל־אביב 75—74. בהפסקה הוליכו בנות תל־אביב 45—41. אלומה גורן, שחקנית הפועל גבעת חיים ונבחרת ישראל, היתה המצטיינת וקלעה 34 נקודות.

מינהל מקרקעי ישראל

מודיע כי

בעקבות התקנת
מרכזת טלפונים חדשה
במשרדי הלשכה הראשית
ברח' שמאי 6 ירושלים.

ישונה החל ביום 12.3.87 מספר הטלפון הנוכחי

המספר החדש 208422
(20 קוים בשיטת החיוג הישיר)

פותחים את הממטרות ומתאמנים במגרש רטוב

למישחק הגומלין עם נערי בלגיה, שאינו מעורר עניין רב בארץ זו ויהיה במגרש בעל 2,000 מושבים בלבד בעיירה סמוכה לבריסל

נוער

מאת משה הר־געש
סופר "ספורט הארץ"

ניצחון ה־1—0 של נבחרת הנערים הישראלית בשבוע שעבר, על בלגיה, בשלב הראשון של הטורניר הקדם עולמי באיזור האירופי, העניק לכדורגל הישראלי מידה רבה של קורת רוח, אך ההפסד של האורחים לא עורר בבלגיה התרגשות מיוחדת.

ישראל מעוז, המתגורר בבריסל ומקורב לכדורגל הבלגי סיפר, כי התגובות על המישחק היו מעטות והניצחון הישראלי זכה לכיסוי מועט ביותר בעיתונות הבלגית. מעוז הסביר זאת בכך שהבלגים אינם מייחסים חשיבות גדולה לכדורגל הישראלי בגילאים אלו. להבדיל נימק המאמן הבלגי אריאל ג'ייקובס את ההפסד בכך שנבחרתו לא שיחקה תקופה ארוכה, וכן לא התאמנה באופן סדיר בגלל מזג האויר. אך עתה חזרו הבלגים הצעירים לפעילות במועדוניהם, ולכן להערכתו הנבחרת תהיה בכושר טוב יותר במישחק הגומלין שיהיה ב־25 בחודש זה.

מישחק הגומלין ייערך בעיירה קטנה, סינג, המרוחקת כ־50 ק"מ מבריסל הבירה. המגרש בו יהיה המישחק שייך לקבוצה המופיעה בליגה הבלגית והוא הרביעית מבחינת מקומות לכ־2000 צופים.

אמנון רז, מאמן נבחרת הנערים סיפר אמש, כי האימונים עד ליציאה לבלגיה ייערכו רק על מגרשים רטובים. אתמול הוא הורה לפתוח את הממטרות במגרש האימונים של איצטדיון רמת־גן, כדי להרטיב את הדשא. "כך נעשה גם באימונים הבאים, כדי להתרגל לתנאים הצפויים לנו בבלגיה", הסביר המאמן רז.

המלחמה הקרה בין בקנבאואר והעיתונות הגרמנית — תתנהל גם בציר הילטון—שרתון בת"א

מערב גרמניה

מאת יהושע שגיא

הספירה לאחור בהתאחדות הישראלית לכדורגל, עם התקרב מועד בואם של כדורגלני מערב גרמניה בעוד פחות משבועיים, מעסיקה את נציגי המיפגש הבינלאומי הכפול לא רק מן הצד הספורטיווי אלא גם בתחום האירגוני.

הגרמנים יבואו לכאן עם צוות גדול של שחקנים (32 במספר), ונציגי התקשורת (כ־50 עיתונאים, כ־15 צלמים, ואנשי טלוויזיה), ואוהדים (כ־500 חברי מועדון אוהדי הנבחרת). המספר הרב של הבאים מעסיק את מארגני האירוע, השואפים להעניק לגרמנים אירוח מושלם. בשל כך מטרידים את המארגנים גם היחסים בין אנשי התקשורת לבין מנהל הנבחרת המערב גרמנית, פראנץ בקנבאואר.

במישחקי הגביע העולמי במכסיקו היו היחסים בין העיתונאים לבין בקנבאואר לא רק קרירים, אלא גובלים לעתים במשטמה הדדית, עד כי בקנבאואר העביר החלטה, כי אנשי התקשורת לא יתאכסנו במלון אחד עם שחקני הנבחרת שגם אימוניה סגורים לעתים בפני נציגי הממלכה השביעית.

בגלל המתיחות הגלויה הזו בין בקנבאואר לעיתונות, תתאכסן הנבחרת הגרמנית במלון הילטון, ואילו ההתאחדות הישראלית נתבקשה להזמין בשביל העיתונאים הגרמנים חדרים במלון שרתון הסמוך. לא כל כך ברור, אם אמנם יסכימו העיתונאים הגרמנים להתאכסן בשרתון, וכבר עתה ידוע, כי כמה מהם הזמינו באופן פרטי חדרים דווקא בהילטון, בניגוד גמור לכוונתו של בקנבאואר. אגב, הגרמנים גם ביקשו להסדיר לשחקניהם לובי פרטי בהילטון, כדי יוכלו להעביר את זמנם הפנוי במישחקי חברה עם כיבוד קל, ונראה כי תחום זה יהיה סגור בפני התקשורת הגרמנית שבשלב זה הבטיחו לה רק מסיבת עיתונאים אחת עם בקנבאואר לפני המישחק ברמת גן.

מציע שני שופטים

אגב, פראנץ בקנבאואר ידוע כמצדד בהכנסת שינויים בחוקת הכדורגל, ובאחרונה התפרסם ראיון עימו בעיתון אנגלי נפוץ, בו הציע חידוש מהפכני. לדעתו, מן הראוי שמישחק הכדורגל ינוהל, כמו הכדורסל, על ידי שני שופטים, כיוון שלטעמו הכדורגל כיום מהיר מאד ואין עוד לשופט יחיד יכולת וכושר גופני מספיקים כדי לעקוב אחרי המתרחש משני צידי המגרש. עוד חידוש שמציע בקנבאואר: להמיר את זריקת החוץ מהיד אל הרגל. הוא טוען שזריקת היד מיושנת, וכי בעיטת כדור החוץ ברגל תחיש את המישחק ותצמיח יותר הזדמנויות להבקעה.

הלאומית והמישנה יתאמנו היום בצוותא ברמת גן

כדורגל

מאת סופר "ספורט הארץ"
שני סגלי הייצוג הבכירים של ישראל בכדורגל, של הנבחרת הלאומית ושל נבחרת המישנה, יתאמנו היום אחה"צ בצוותא באיצטדיון רמת־גן. המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ' ימשיך את ההכנות למיפגש הבינלאומי הכפול עם מערב גרמניה ב־25 בחודש זה. במישחק המרכזי יתמודדו הנבחרות הלאומיות של שתי המדינות (שעה 20.00) ובמישחק המוקדם תתמודד נבחרת המישנה של ישראל עם הנבחרת האולימפית של מערב גרמניה.

המאמן מיהיץ' זימן שלושה שחקנים חדשים לסגל המישנה: השוער אריה אלמר שנכלל בעבר בנבחרת הלאומית, הבלם אהוד אשש מבית"ר ירושלים ושחקן הכליבי המצטיין של שמשון תל־אביב, אבינועם עובדיה. כן זומנו לסגל המישנה חמישה שחקנים מנבחרת העתודה: השוער יעקב בלדב, יעקב הלל, אופיר שמואלי, דוד גורדנה ומאיר קדוש. שני שחקנים נוספים שהוזמנו לסגל זה, אלון נתן ומאיר נוגה, שוחררו מהאימון של היום בגלל הופעתם במישחקים חוזרים בגביע המדינה.

דראמה באולם: השיאן העולמי התנגש לפני המשוכה הרביעית

שיא עולמי של קוסטאדינובה בקפיצה לגובה (2.05 מ')

אתלטיקה

אינדיאנאפוליס (איי־פי). האתלטית הבולגרית סטפקה קוסטאדינובה שיפרה כאן את שיאה העולמי בקפיצה לגובה באולם, בהישג של 2.05 מטרים, באליפות העולם שנערכה בהיכל הספורט המקומי הענק. לאחר מכן נכשלה בכל שלושת ניסיונותיה לעבור 2.10 מטרים, הישג שהיה משפר גם את השיא העולמי בשטח פתוח.

השיאן העולמי בקפיצה במוט מבריה"מ, סרגיי בובקה, ניצח בהישג של 5.85 מטרים לפני האמריקאי ארל בל (5.80). שיאן עולמי אחר באולם, האמריקאי מייק קונלי, הקים בניסיונו האחרון בקפיצה משולשת את ידידו הסובייטי אולג פרוטסנקו וקבע 17.54 לעומת 17.26 מטר.

אולם הדראמה האמיתית היתה בריצת הגמר ל־60 מטר במשוכות. כאשר השיאן העולמי באולם גרג פוסטר מארה"ב התנגש בקנדי מארק מקוי מקנדה לפני המשוכה הרביעית, ושניהם נשארו שרועים על המסלול. האמריקאי טוני קאמפבל ניצל את התקרית, כדי לנצח בזמן 7.51 שניות לפני הצרפתי סטפאן קאריסטר (7.62). בחצי הגמר, שהיה בליל שבת, שיפר כוכב פוסטר את השיא העולמי בזמן 7.46 שניות, ושבועות אחדים לפני כן קבע 7.36, אבל הישג זה לא הוכר בגלל מחלוקת על חוקיות הזינוק.

האירי פראנק או'מרה הפתיע בניצחון ב־3,000 מטר, בזמן 8:03.32 דקות. בריצת הגמר ב־60 מטר לנשים ניצחה ההולנדית נלי קופמן־פייר ב־7.08 שניות, זמן זהה לקנדית אנג'לה איסאייקו שהודבה שניה. הדאינה מלינטה מרומניה ניצחה ב־1,500 מטר בזמן 4:05.68 דקות, והאנגלייה בוש הוסיפה מדליית זהב לשלל של מזרח גרמניה בניצחון ב־400 מטר, בזמן 51.66 שניות.

הבולגריה סטפקה קוסטאדינובה מנתרת באינדיאנאפוליס. שם קבעה שיא עולמי באולם — 2.05 מטר. (צילום:רדיו איי־פי).

לאחר הסייפים: גם קלעים ישראלים — השבוע לקובה

מאת משה הר־געש, סופר "ספורט הארץ"

הספורט הישראלי נעשה כנראה פופולארי בקובה, ארצו של השליט פידל קאסטרו, שאינה מקיימת כידוע קשרים דיפלומטיים עם ישראל. לא מכבר השתתפו סייפים מישראל בתחרות בינלאומית גדולה שהיתה בהוואנה הבירה, בעקבות הזמנה קובנית, ובסוף השבוע עומדת לצאת לקובה קבוצה שתכלול את בכירי הקלעים מישראל.

מזכירת איגוד הקליעה אורנה מרקוס סיפרה אמש, כי בתל־אביב נתקבלה הזמנה מפתיעה להשתתף בחמש תחרויות מקדימות לגביע העולמי בקובה, לדבריה כבר התקבלו האשרות.

המשלחת תכלול את הקלע יצחק יונסי, הישראלי היחיד שכבר השיג את המינימום האולימפי למישחקי סיאול ב־1988, גיא סמריק ואורי ארמיטס. המאמן יהיה הקלע הוותיק יאיר דוידוביץ', שמונה באחרונה למאמן נבחרת קלעי הרובה. בראש המשלחת יעמוד יעקב כהן.

לאחר סיום התחרויות בקובה, בסוף החודש, תמשיך הנבחרת הישראלית למכסיקו.

כדורגל

היום המישחקים החוזרים בגביע

היום אחר הצהריים (14.30) יוחזו ארבעה מישחקים חוזרים, בסיבוב ה־8 בגביע המדינה, שלא הוכרעו בשבת גם לאחר הארכה. כל ארבעת המישחקים הסתיימו בתוצאה זהה 1—1.

מכבי תל־אביב יארח באיצטדיון בלומפילד את בית"ר רמלה מהליגה הארצית; מכבי יפו יארח באיצטדיון באזן את הפועל טייבה מליגה א'; הפועל ירושלים מהמגרה מהליגה הארצית יארח את בית"ר נתניה; סגנית הטבלה הלאומית הפועל כפר סבא יארח את הכח רמת־גן מתחתית הליגה הארצית.

הגרלת מישחקי שמינית הגמר תהיה ביום ו' באולפני קול ישראל.

יקירנו
ד"ר מנס פרת איננו
מועד ההלוויה יום שלישי 10.3.87 בשעה 12.00 מבית ההלוויות העירוני רח' דפנה 5 (איכילוב) ובשעה 12.30—12.45 מהשער החדש בבית העלמין בחולון
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
המשפחה

כדורגל

פינטי חוזר להתאמן בהפועל

מאת סופר "ספורט הארץ"
המגן דוד פינטי שב אתמול לפעילות לאחר הפוגה בת כמה שבועות. פינטי הנשאל במהלך העונה להפועל תל־אביב ממועדון פ.צ. קלן במערב־גרמניה, אליו הצטרף בתחילת העונה שעברה.
אתמול השתתף פינטי באימון לאחר שהתנצל בפני השחקנים. קיים סיכוי שייכלל בהרכב הקבוצה במישחק הדרבי נגד מכבי שיהיה בשבת.

הועדה לאנרגיה אטומית
אבלה על מותו של
מנס פרת ז"ל
מיסודה של הקריה למחקר גרעיני בנגב ומנהלה הראשון
ומשתתפים בצער המשפחה

כדורעף

הערב סיבוב ראשון בשלב הגמר־עף

מאת סופר "ספורט הארץ"
הערב יחל הסיבוב הראשון בשלב הגמר־עף שבסיומו ייקבע האלוף היחיד לליגה הארצית. תוכנית מישחקי הבית העליון: הפועל המעפיל — הפועל העוגן, הפועל מטה־אשר — הפועל העמקים/שריד, הפועל קרית־אתא — מכבי חיפה/כרמל, הפועל כפר־סבא — הפועל בת־ים. השעה הראשית למישחקים 19.30. מישחקי הגומלין יהיו במוצאי שבת. בבית התחתון יהיה מישחק אחד (20.00) מכבי תל־אביב — אליצור תל־אביב.

במלאת תשע שנים לפטירת יקירנו
דוד קרימולובסקי ז"ל
תיערך אזכרה ביום חמישי י"א באדר תשמ"ז (12.3.87) בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול
מתאספים ליד שער בית הקברות הצבאי בשעה 1.45 בצהרים
המשפחה

אן.בי.איי.

בוסטון הוכרעה 122—119 בדטרויט

דטרויט (איי־פי). אחרי פיגור לאורך שלושת רבעי המישחק, השיגה דטרויט יתרון 30—23 ברבע האחרון, כדי להכריע את בוסטון בניצחון 122—119 בהארכה. 35 נקודות של דני איינג' ועוד 32 של רוברט פאריש לא הספיקו לסלטיקס, שהתקשו לשחק בלעדי לארי בירד הסובל מפציעה בגב. לדטרויט קלעו אדריאן דאנטלי 28 נקודות ואייזיה תומאס 22.

★ תוצאות אחרות: גולדן סטייט — סן אנטוניו 137—111, שיקאגו — דאלאס 115—105 בהארכה (53 נק' של מייקל ג'ורדן למנצחים), פורטלנד — יוסטון 119—83 (אקים אולג'ואן קלע רק 12 נק' ליוסטון והורחק כ־10 דקות לפני הסיום בגלל עבירה מכוונת).

לד"ר גיורא הון
איתך באבלך על מות
אביך ז"ל
[illegible]
חבריך במכון [illegible]
האוניברסיטה העברית בירושלים

ליורם גרינשפן
משתתפים באבלך הכבד על מות
אביך ז"ל
מחברך לעבודה ב"תמם"

עלו לסיבוב השני בסבב־פרנקל באשקלון

(ע). בתחרויות סבב־פרנקל בטניס באשקלון עלו לסיבוב השני הישראלים הבאים: ארנן מוסתאסל שניצח את באורון 6—0, 6—3, 6—3; רכיב ויידנפלד שניצח את פרנסן (גרמניה) 6—3, 4—6; עמית נאור שניצח את ואגס (גרמניה) 6—1, 6—3, 6—4; פרטנה (ארה"ב) ניצח את ציון 6—7, 6—7, תבור (צרפת) את וייברג 6—1, 6—3, 6—4; בזנר (ארה"ב) את צור 2—6, 6—2; ולנבנאך (גרמניה) את מרנשטיין 6—3, 4—6, 7—5.
אמש נערכה קבלת פנים לטניסאים בהשתתפות ראש העיר אשקלון, אלי דיין.

לחברנו
מיכאלי חיים (מוסך חולון)
אתך באבלך בהולקת האב
שמעון ז"ל
אגד
ההנהלה, החברים, הגימלאים והשכירים

הקריה למחקר גרעיני־נגב
אבלים על מותו של
מנס פרת ז"ל
מקימה ומנהלה הראשון של הקמ"ג
ומשתתפים בצער המשפחה
ההנהלה והעובדים

על הסתלקותו בטרם עת של
דוד סטקלוב
אבלים ומרכינים ראש
חברת "ווישיי"
וכל עובדיה בארץ ובחו"ל

מנהיג אמל, נביה ברי, בפגישתו אתמול עם נשי החטופים האמריקאים בביירות (תצלום איי־פי)

ברי מביע אופטימיות לגבי גורל בני הערובה

שב ומציע לשחרר הנווט הישראלי תמורת מחבלים ואנשי אמל — כחלק מעסקה כוללת

ביירות (ע"ר) מנהיג המיליציה השיעית "אל אמל", נביה ברי, אמר אתמול, כי הוא אופטימי לגבי שחרורם האפשרי של שלושת הפרופסורים האמריקאים והמרצה ההודי, אף הוא אזרח אמריקאי, אשר נחטפו מן הקמפוס של אוניברסיטת ביירות ב־24 בינואר.

הוא אמר עוד, כי הגישושים של אמצעי התקשורת ביחס לגורלו של שליח הכנסיה האנגליקנית, טרי וייט, אשר נחטף במערב ביירות ב־20 בינואר — גרמו לעיכובים בשחרורו של החטוף.

עם זאת אמר ברי כי הוא אופטימי. "הדבר יימשך עוד זמן מה אבל אני בטוח שבסופו של דבר נגיע לפתרון טוב". ברי שוחח עם כתבים, לאחר שנפגש עם נשותיהם של ארבעת הפרופסורים החטופים.

ארגון "הג'יהאד האיסלאמי לשחרור פלשתין", הודיע לא מכבר, כי הוא מחזיק בארבעת החטופים.

הצעת עסקה עם ישראל

ברי העלה זו הפעם השניה השבוע את הצעתו להחליף את הנווט הישראלי השבוי בידי אנשיו תמורת 400 אסירים לבנונים ופלשתינים הכלואים בישראל, בתנאי שישוחררו גם ארבעת האמריקאים החטופים.

"אני חוזר על הצעתי", אמר ברי. "הבעיה היא לשחרר את הארבעה. לאחר מכן אינני זקוק ליותר מאשר עשרה ימים להשלמת החילופים. לפני כל דבר אחר אני צריך לראות את ארבעת האנשים הללו חוזרים לאוניברסיטה שלהם".

הוא אמר להלן, כי "אל אמל" הכין רשימה של האנשים שהוא דורש את שחרורם מבתי הכלא הישראליים, ואילו הפלשתינים עודם עוסקים בהכנת רשימותיהם.

פוינדקסטר עשוי לקבל חסינות ולדבר נגד רייגן בענין הנשק

ואשינגטון (ע"ר) היועץ לשעבר לביטחון לאומי של הנשיא רייגן, ג'ון פוינדקסטר, עלול לסתור את טענתו של הנשיא כי לא ידע על העברת הרווחים מעסקת הנשק האיראנית למורדי ניקרגואה, ה"קונטראס". על כך מסר שלשום העיתון "וואשינגטון פוסט".

העיתון אומר, כי פוינדקסטר, אשר התפטר מתפקידו בנובמבר שעבר, לאחר שנחשפה פרשת ההעברה הלא־חוקית של 20 מיליון דולר למורדי ניקרגואה, מוכן עתה להפר את שתיקתו מאז ראשית הפרשה. לדברי העיתון, עשוי פוינדקסטר להעיד בפני ועדת החקירה המיוחדת של הסינאט, כי אמר לנשיא רייגן פעמיים בשנת 1986, כי הרווחים ממכירות הנשק לאיראן משמשים להגשת סיוע ל"קונטראס".

ועדת החקירה של הקונגרס שוקלת את האפשרות להעניק לפוינדקסטר חסינות מפני העמדה לדין בפרשת העברת הכספים. עד כה, סירב פוינדקסטר להעיד על העניין בפני ועדת הקונגרס, בהסתמך על התיקון החמישי לחוקה, הקובע, כי אדם רשאי לסרב למסור עדות העלולה להפלילו.

דובר הבית הלבן נמנע מכל תגובה על הפרסום ב"וואשינגטון פוסט". אולם אחד מיועציו הקרובים של הנשיא רייגן, דייויד אבשייר, הממונה על תיאום הטיפול בפרשה מטעם הבית הלבן, אמר, כי הנשיא רייגן לא יאשר לעולם מעשה בלתי חוקי. בהופיעו בתכנית הטלוויזיה של הסי־בי־אס "מול פני האומה", נמנע אבשייר מתגובה ישירה על הפירסום בוואשינגטון פוסט, אך ציין: "הוא (רייגן) אדם ישר במעמקי נפשו. הוא מסור בצורה מעמיקה. הוא אוהב את האומה, וכאשר הוא אומר שלא היתה לו ידיעה — הרי לא היתה לו ידיעה".

הוואשינגטון פוסט מוסר עוד, כי ועדת הסינאט עשויה להעניק חסינות מהעמדה לדין גם לאוליבר נורת, אשר פוטר מן המועצה לביטחון לאומי באותו יום שפוינדקסטר התפטר. נורת, הנחשב למוח המתכנן שעמד מאחורי העברת הכספים, הסתמך גם הוא עד כה על התיקון החמישי לחוקה כדי להימנע ממתן עדות על שערוריית הנשק לאיראן.

הופסקו החיפושים אחר גופות באסון המעבורת הבריטית

בריטניה הקימה ועדת חקירה ★ ניסיון לאתר מיכלי ציאניד שהיו על גבי המעבורת

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בריטניה הקימה ועדת חקירה רשמית לבדיקת נסיבות התהפכותה של המעבורת בתעלה למנש בה ניספו 134 אנשים. ג'ון מור, שר התחבורה, הודיע אתמול בפרלמנט כי שופט ועוד ארבעה אנשי מקצוע יגבו עדויות.

עוד הודיעה הממשלה כי היא מקציבה מיליון לישט"ל לטובת קרן נפגעיה של הספינה. החברה שבבעלותה המעבורת, העבירה לקרן סכום ראשוני של חצי מיליון לישט"ל.

בשלב זה לא זוהו אלא כ־26 מבין הקורבנות שנימשו מן המים, בעוד בבטן הספינה נותרו גופותיהם של יותר מ־70 איש. על פי ההערכות האחרונות יקבלו בני משפחה את גופות יקיריהם רק לאחר שהספינה תיוצב על בסיסה וזה יקרה בעוד כמה שבועות.

(ע"ר) לאחר חילוצן של 53 גופות מתוך המעבורת הבריטית שהתהפכה ליד נמל זברוגה, הפסיקו הצוללנים את החיפושים בתוך האניה המוצפת אחרי גופות הנספים, בהיעדר כל סיכוי למצוא ניצולים.

לפי שעה הסברה הרווחת לסיבת האסון היא שדלתות המיועדות לכניסת מכוניות למעבורת לא נסגרו כראוי כאשר המעבורת הפליגה. בעלי האניה הודיעו, כי הופתעו מדיווחים של כמה ניצולים, אשר סיפרו כי אנשי צוות הלמו בדלתות בפטישים כבדים, במאמץ להשלים את הסגירה ההרמטית.

מומחים משפטיים ומומחי־ספנות אמרו אתמול, כי קרוב לוודאי שחברת "טאונסנד תורסן" תעמוד בפני תביעת הפיצויים הגדולה ביותר שהוגשה בבריטניה.

מיכלי ציאניד

השר לאיכות הסביבה בממשלת בלגיה, מיאט סמיט, אמר לכתבים כי יש צורך לחלץ 61 מיכלים של תמיסה רעילה המכילה ציאניד, וכן כמות בלתי ידועה של כימיקלים רעילים אחרים, אשר היו על סיפונה של המעבורת. השר ציין, כי עד כה נימשו מן המים בסביבות המעבורת 72 מיכלים, אך חסרים עדיין 61 מיכלים שהכילו 11,700 ק"ג תמיסה רעילה. הוא ציין, כי אף אחד מן המיכלים שנימשו מן המים לא דלף.

פרשנים פיננסיים בלונדון אמרו, כי אסון המעבורת בזברוגה הנחית מכה קשה על מסע שעורכות חברות המעבורות הבריטיות נגד התכניות לבנות מינהרה שתקשר בין שני צידי התעלה האנגלית. מתנגדי התכנית, הנתמכים על ידי צוות חברת "טאונסנד תורסן", טענו כי מינהרה שבה תעבור מסילת ברזל בין בריטניה לבין צרפת עלולה לגרום לאסון במקרה של דליקה או ירידת רכבת מן הפסים. טענה זו נתמכה גם על ידי איגוד הכבאים הבריטי.

חמישה מכל ששה אמריקאים יהיו קרבנות לאלימות במהלך חייהם

ואשינגטון (ע"צ) אמריקאי שנולד עתה 12 שנים צפוי בהוראות של 83 אחוז ליפול קורבן במהלך חייו למעשה אלימות, אם לא יחול שינוי בממדי הפשע בארה"ב. כך עולה מדו"ח של משרד המשפטים הפדראלי שפורסם ביום א'. כמעט כל אמריקאי יפול קורבן למעשה גנבה אחד ר"ל מתוך שמונה יסבלו ממעשי גנבה לפחות 3 פעמים בחייהם. נתוני הדו"ח מתבססים על מחקר המבוסס על שיחות עם למעלה ממאה אלף אנשים, פעמים בשנה במשך התקופה מ־1975 עד 1984.

בתקופה של 20 שנה יש לצפות לשוד ב־7 מבין 10 דירות. באותו פרק זמן יכול אמריקאי אחד מבין חמישה לצפות לכך שמכוניתו תיגנב.

עוד מגלה הדו"ח, כי אחת מבין 12 אמריקאיות צפויה לנסיון אונס.

הסטטיסטיקה שונה לגבי מינים וגזעים שונים. נער צפוי להיות קורבן של "פשע אלים" בהוראות של 89 אחוז. במקביל סבירות זו היא בסדר גודל של 73 אחוז לגבי נערה.

מספר חללי האיידס בבריטניה — 377

לונדון (ע"ר). מספר חללי האיידס בבריטניה [illegible] חלים נוספים [illegible] גסיסה. על כך מסר אתמול משרד הבריאות הבריטי. בינואר מתו מאיידס 62 בני אדם. אך פקידים ציינו כי מוקדם עדיין להסיק מסקנות מן הירידה במספר [illegible] על 731 מקרי איידס, כולל אלה שכבר מתו.

סוכנות החלל האמריקאית הפעילה את המחשב הגדול בעולם — קריי 2

מאונטן וויו (ע"צ) סוכנות החלל האמריקאית הפעילה אתמול מערכת מחשב מתוחכמת ביותר, המתוארת על ידי מומחים כמהפכנית, במיוחד בשדה האווירודינמיקה.

בעזרת מחשב זה יגובשו במשך השנים הקרובות את תוכניות ה"אוריינט־אכספרס" — מטוס שיגיע בחלל, שבעזרתו יוכל נוסע להגיע לטוקיו תוך שעתיים. מקים שרטם של מטוס זה יבנה עד אמצע העשור הבא.

המערכת שכונתה לכינוי "סימולאציה אירודינמית מספרית" ושעלתה 120 מיליון דולר הופעלה במרכז המחקר של סוכנות החלל במאונטן וויו שבקליפורניה.

הגרעין של מערכת זו הוא מחשב על "קריי־2", המחשב בעל העוצמה הרבה ביותר המצוי עתה בשוק העולמי. מחשב זה מסוגל לבצע 250 מיליון פעולות בשניה והוא שומר בזיכרונו כ־256 מיליון בתים (256 גיגה בייט). המערכת כוללת גם שני מחשבים מדגם "אמדהאל 5840" ורשת מתוחכמת מקשרת אותה עם 27 ערכים פוטנציאליים: מרכזי מחקר, אוניברסיטאות ויצרני מטוסים אמריקאים.

סוכנות החלל האמריקאית מציינת, כי הודות לציוד החדיש מסוגלים החוקרים "לראות" את תנועת האוויר המסובכת ביותר מסביב למטוס או ספינת חלל.

שוטר לשעבר שימש כגשר חי לניצולים

זברוחה (ע"ר וע"צ) אנדרו פארקר, שוטר בריטי לשעבר, זכה להלל גיבור לאחר שסייע ליותר מ־20 אנשים להגיע למקום מבטחים במהלך אסון המעבורת בתעלה.

פארקר, שגובהו 1.80 מטר, כיסה בגופו פירצה במעבורת, כדי שקשישים וילדים יוכלו לעבור עליו בהולילה. כך הציל בין השאר את רעייתו ואת בתו בת ה־12.

נודע כי פארקר איבד את הקשר עם אשתו באניה, אך הצטרף לצוותות הצלה ועבד במשך כל שעות הלילה, שעה שאשתו דאגה לבטחונו.

נשיא איטליה הטיל על אנדריאוטי להרכיב ממשלה

מאת אלחנן ליבנה
סופרת "הארץ" באיטליה

רומא — (מיוחד ל"הארץ") נשיא הרפובליקה האיטלקית, פרנצ'סקו קוסיגה, הטיל אתמול על שר החוץ הדמו־נוצרי ג'וליו אנדריאוטי להקים ממשלה חדשה במקומה של ממשלת הקואליציה (דמו־נוצרים, סוציאליסטים, סוציאל־דמוקרטים, רפובליקנים וליברלים) בראשה עמד עד יום שלישי שעבר הסוציאליסטי בטינו קרקסי. הממשלה התפטרה אז עקב חילוקי דעות בין הסוציאליסטים והדמו־נוצרים בעניין תוקפו של הסכם הרוטציה ביניהם ובעניין מילוי שעבר וכן בשאלת משאלי עם בענין אחריות שופטים ובשאלת ניצול אנרגיה גרעינית להפקת חשמל. אנדריאוטי הוא מועמדה היחידי של מפלגת הרוב והוא הוצע על ידי הדמו־נוצרים למרות התנגדות המפלגה הסוציאליסטית למועמדות זו. 10 פעמים הוטלו נשיאים שונים על ג'וליו אנדריאוטי הקמת ממשלה אך הוא הצליח רק בחמש מהן. הוא אמור להתחיל את התייעצויותיו מחר אך תפקידו קשה מפני התנגדות הסוציאליסטים והעובדה שאין רוב לקיום ממשלה בלי מפלגות אחרות. אנדריאוטי הביע אמש את תקוותו שיעלה בידו להקים ממשלת קואליציה במתכונת הממשלה הקודמת ואשר תחזיק מעמד עד לבחירות הכלליות של יוני 1988.

(ע"ר) פקידים ממשלתיים אמרו כי אנדריאוטי ימתין עד שיברר אם ביכולתו להקים צוות חדש ורק אז יקבל על עצמו באורח רשמי את התפקיד.

אנדריאוטי, קתולי נאמן וחבר המפלגה הנוצרית דמוקרטית, הוא גם איש פשרות. על אף העובדה שהוא נחשב לאנטי קומוניסט גלוי, היה אנדריאוטי ב־1976 ראש הממשלה האיטלקי הראשון בתקופה שלאחר המלחמה ששיתף פעולה עם הקומוניסטים, המפלגה השניה בגודלה באיטליה.

כשר חוץ בקואליציה שהוקמה ב־1983 על ידי המנהיג הסוציאליסטי בטינו קרקסי הוא גילה יכולת של תימרון מדיני הקרבה במגעים עם מדינות ערביות ומדינות הגוש המזרחי, אך באותה שעה הבטיח את מקומה היציב של איטליה בברית המערבית.

בכורה בלונדון לסרט "הבריחה מסוביבור"

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בלונדון התקיימה אמש הקרנת הבכורה העולמית של הסרט הבריטי "הבריחה מסוביבור" המספר את בריחתם של האסירים היהודים ממחנה המוות במזרח פולין.

משבר ממשלתי בגרינלאנד על חידוש ציוד בבסיס אמריקאי

מאת אליהו והבי
סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

בפעם הראשונה מאז זכתה גרינלאנד לאוטונומיה במסגרת "שלטון בית" בשנת 1979 התחולל באי הענק המאוכלס אסקימואים משבר פוליטי העשוי, ככל הנראה, להביא לבחירות כלליות.

עילת המשבר היא כוונת ארה"ב לחדש את מערכת ההתראה שלה בצפון גרינלאנד.

מוסקווה ניהלה באחרונה מערכת תעמולה נגד חידוש הרדאר בבסיס טולה בטענה כי החידוש נועד לקדם את תכנית "מלחמת הכוכבים".

לטענת ארה"ב הרדאר של בסיס טולה שהוקם בשנות החמישים התיישן וזכותה לחדשו. בית הנבחרים בקופנהאגן, האחראי פורמלית לענייני החוץ והביטחון של גרינלאנד, החליט להתיר את חידוש מערכת הרדאר, אם תתחייב ארה"ב שלא לשנות מעיקרו את מהותו הטכנית של הרדאר. בגרינלאנד גרם הפולמוס להחלטת מפלגת שמאל קטנה לפרוש מן הממשלה, שנותרה ללא רוב.

יו"ר האוטונומיה, הכומר האסקימאי יונתן מוצפלדט, תומך בארה"ב גם משיקולים כלכליים — תמיכה כספית של ארה"ב בגרינלאנד — אך קרוב לוודאי כי ייאלץ להכריז על בחירות לאחר שלא הצליח לשכנע את אופוזיציית הימין לתמוך בדעותיו לגבי בסיס טולה.

דרישה להשקעות בריטיות בסעודיה מעכבת עסקת נשק

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). עימות חריף פרץ בין בריטניה לסעודיה סביב עסקת מכירת מטוסי הטורנדו, שתוצאתה לפעול בתקלת בקשיים ומאיימת לבטל עסקת צוללות המתוכננת להחתם בין שתי המדינות.

הסעודים, אשר קיבלו את המטוסים הראשונים שעוררו בשעתם סערה בישראל, טוענים כי הבריטים התחייבו במסגרת ההסכם להשקיע 35 אחוזים מן הרווחים בהשקעות טכנולוגיות בתחומי הממלכה. אולם הבריטים עומדים על כך שהם התחייבו לשקול דרכים של פיתוח משותף ודוחים את הטענה כי היה זה תנאי לקיומה של העיסקה כולה. ריאד לא תוכל לבטל את עיסקת מטוסי הקרב, אך היא מאיימת להפסיק את המגעים לרכישתן של כמה צוללות דיזל בריטיות בסכום של מיליארד לישט"ל. מרגרט תאצ'ר מתכוונת לדבר בענין זה על לבו של המלך פאהד אשר יגיע לביקור ממלכתי בלונדון בשבוע הבא.

ערך את העמוד: אהוד גתמר

הפקת קטלוג לקידום היצוא
צוהר המומחיות שלנו
קבל הצעה מתחרה בלתי־מחייבת
צימט, פרסום והוצאה לאור (03)222865

א. חולון

היתר להעלאת תעריפים בטיסות פנים ארציות בקוי תעופה ישראליים לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) התשמ"ז — 1987

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) התשמ"ז – 1987, אנו קובעים כי מותר לחברות תעופה ישראליות להעלות תעריפי טיסה ומטענים בטיסות פנים ארציות, כולל תעריפי טיסה לתושבי אילת, ב־7 אחוזים מעל התעריפים הקובעים ביום ל' בשבט התשמ"ז (1 במרץ 1987).

ג' באדר התשמ"ז
4 במרס 1987
(1) ס"ח התשמ"ז, עמ' 2

משה נסים, שר האוצר
חיים קורפו, שר התחבורה

ש"ס הצביעה אי אמון בפרשת עצומת הדיינים

באולם המליאה / דן מרגלית

סגן שר העבודה רפאל פנחסי (ש"ס) וחבריו לסיעה הצביעו אתמול אי אמון בממשלה בהתאם להצעה של ח"כ אברהם ורדיגר (מורשה), שטען כי הממשלה מתכוונת לפגוע ברבנים אשר חתמו על הכרוז בעניין שושנה מילר. יו"ר הקואליציה רפי אדרי (מערך) תבע מראש הממשלה יצחק שמיר להסיק מסקנות כלפי סיעת ש"ס.

סיעה קואליציונית נוספת, המפד"ל, הצהירה כי הופרכה השמועה כאילו אחד מהחותמים על הכרוז ייחקר. עם זאת איש מחבריה לא היה אתמול באולם בעת ההצבעה. להצעת ח"כ ורדיגר הצטרפו אהרן אבוחצירא (תמ"י) ואגודת ישראל, וסיעות השמאל נמנעו.

ח"כ ורדיגר טען, כי בעקבות כרוז הרבנים הדיינים שמתחו ביקורת על החלטת בג"צ בעניין תעודת הזהות של מילר — השפיל כבודם של החותמים. הוא האשים את הממשלה במשא פנים ביחסה למערכת השיפוט האזרחית לעומת מערכת השיפוט הרבנית.

מיסמך מיוחד

שר התחבורה חיים קורפו אמר כי היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, התבטא שישוב להיוועץ עם שר הדתות זבולון המר בטרם יחליט אם להעמיד את החותמים על הכרוז לדין פניה לכאורה בבית הדין הגבוה לצדק. הדיינר עשה לדעתו שימוש בלתי נאות בהחלטת בג"צ בעניין רישום שושנה מילר. בית המשפט העליון לא עסק בגיור אלא בכך אם רשאי שר הפנים להוסיף פרט בתעודת הזהות, ומצא שאין לו סמכות לעשות כן.

הרב אליעזר ולדמן (התחיה) סבר שמיסמך הדיינים מיוחד, אך אפליית בתי הדין הרבניים לעומת הכלליים ראויה לאי אמון. יאיר צבן (מפ"ם) טען כי "למען אחדות העם יש להפריד את הדת מהמדינה". ח"כ מנחם פרוש (אגודת ישראל) טען, כי השופט חיים כהן לא הועמד לדין כאשר השווה את חוקי התורה לנאצים. ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) סבר שלא די להעמיד לדין רק את יוזם כרוז הרבנים.

רז מבקר העלאות אגרת החינוך

יושב ראש ועדת החינוך של הכנסת, נחמן רז (מערך), מתח אתמול ביקורת חריפה על ההסכם בין משרדי האוצר והחינוך להעלות את אגרת החינוך כדי לכסות את הפער התקציבי.

מבקר המדינה לשעבר יצחק טוניק מונה אתמול על ידי ועדת הכנסת לעמוד בראש ועדה אשר תבחן תוך שלושה חודשים את ההגבלים שיוטלו על עסקיהם של ח"כים. יושב ראש הכנסת שלמה הלל שיבח את ועדת הכנסת שהתמידה בטיפולה בנושא החשוב.

החזרי עודפי תשלום מע"מ יוצמדו מאוקטובר 84

עדנה אריוזר סופרת "הארץ" לענייני כלכלה מוסרת: שלטונות המכס יחויבו בתשלום הפרשי הצמדה על עודפי תשלום של עוסקים מורשים למס ערך מוסף רטרואקטיבית מאוקטובר 1984. על פי החוק הקיים, הפרשי הצמדה משולמים החל מאוקטובר 1986. בתאום עם האוצר יגיש ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תיקון לפקודת מס ערך מוסף לפיה תוטל על השלטונות חובת הפרשי הצמדה מ־1984. להצעת תיקון זו מובטח רוב בוועדת הכספים.

צבן טוען, כי לא יתכן לגבות מהחייבים הפרשי הצמדה וריבית עבור פיגור בתשלום לשנים עברו ובמקביל להחזיר כספים עם הצמדה של חצי שנה בלבד. הדבר גורם הפסדים לעוסקים מורשים ששלמו מקדמות יתר וקבלו עתה החזרים ללא הצמדה וללא ריבית.

אגרת הטלוויזיה: 150 ש' האגרה לרדיו ברכב: 50 ש'

מאת עדנה אריוזר

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול את בקשת רשות השידור להעלאה של 20% בדמי אגרת הטלוויזיה ו־25% בדמי אגרת מקלט רדיו ברכב מנועי. אגרת הטלוויזיה לשנת 1987 תהיה 150 ש"ח והאגרה למקלט רדיו ברכב — 50 ש"ח.

עוד החליטה הוועדה כי שיעור ההנחה למשלמים מראש את האגרה במלואה יהיה 6.6% במקום 5%, כפי שביקשה רשות השידור, כך שסכום אגרת הטלוויזיה למשלמים מראש יהיה 140 ש"ח.

יו"ר ועדת הכספים של רשות השידור, דוד ארטון, הודיע לחברי הוועדה כי הוא מתחייב להקטין בשנה הבאה את שיעור האגרה, אם תתקבל ההצעה להפריד את גביית האגרות ותשלום משכורות עובדי רשות השידור מהחשב הכללי באוצר. כיום התקבולים מגביית האגרות מופקדים באוצר, שאינו משלם לרשות ריבית עליהם.

עוד הוסכם כי רשות השידור תגיש לכנסת הצעת תיקון לחוק הרשות, לפיה יעוגנו בחוק כל הסדרי הפטורים וההנחות שניתנים כיום לקבוצות אוכלוסיה שונות במשק.

עדות ראיה / לילי גלילי

סערת הפגנות ברחבת פרנק סינטרה

כ־150 סטודנטים, חברי ועד הסטודנטים הערבים ותא הסטודנטים של רק"ח, הפגינו אתמול באוניברסיטה בירושלים נגד השעייתו מלימודים של יו"ר הועד, ג'אבר עסקלי, ונגד דיכוי חופש הביטוי שלהם.

רחבת "פרנק סינטרה" שבאוניברסיטה על הר הצופים סערה אתמול בהפגנות שנערכו בזו אחר זו. ראשונים, היו הסטודנטים הערבים, שהתארגנו להפגנתם על רקע מוסיקת "פופ" שבקעה כבר מן הרמקולים לקראת הפגנה אחרת, שארגנה הסתדרות הסטודנטים במחאה על שכר הלימוד. אחדים כרכו על פיהם סרט שחור, ביטוי לסתימת הפיות; אחרים הסתפקו בכרזות וסיסמאות של "ידי בידך זיתן; גו מרמיע בהר הצופים" (תזכורת להפגנה שפוזרה בגז מרמיע): "לא נשב בשקט כשבבירזית נרצחים", וקריאות בגנות הנהלת האוניברסיטה שבגבתה לדעתם לסטודנטים של הימין, והחמירה בעונשו של ג'אבר.

למולם, התייצבה קבוצה קטנה של פעילי כהנא ותא הסטודנטים של "בית"ר", "התחיה", "הצהוב" קראו לגבר כבמפגינים, שהשיבו להם ב"פאשיסטים". אלו שרים את שירו של סמיח קאסם "הכיבוש לא יכניע אותנו", ו"בלאדי, בלאדי", ואלו מולם עם "עם ישראל חי" ו"התקווה".

כ־30 מטר משם, בבניין טרומן, התקיים אותה שעה סימפוזיון אקדמי מלומד על תפקידם של הקולנוע והטלוויזיה בטיפוח הדוקות.

هكذا من الاجل

כלכלה ועסקים

מדוע לא פיחות של 300%?

בין אם המצב טוב או רע, יודעים היצואנים שלעולם עליהם לדרוש עוד. לעולם עליהם להתלונן. בשבוע שעבר הוביל בראש שמאי מיטלמן, נשיא מועדון "מיליון פלוס", שבו חברות אותן חברות המייצאות מעל למיליון דולר בשנה. "דרוש פיחות של 30% ועיקורד מתוספת היוקר", אמר מיטלמן, והשאיר את כולם פעורי-פה. איך הגיע למספר-קסם וזה מדוע לא דרש 300%?

יומן כלכלי

נחמיה שטרסלר

מיטלמן — אין גבול לדרישות

מובן שאין להתייחס לדבריו ברצינות יתירה. אך ראוי גם ראוי להתעכב על התשובה שנתן משה נסים להצעה פנטסטית זו. נסים ענה שלא יעלה על הדעת לבצע עכשיו פיחות נוסף, ואף הטיח ביצואנים: "אינני רוצה למנות כאן כרוכל את רשימת ההטבות שאתם מקבלים".

לא נמנה איפוא את כל ההטבות, אך נזכיר רק שתיים, למען מיטלמן: 11% ביטוח שער שמשמעותו סובסידיה של 425 מיליון דולר לשנה ליצוא, האשראי מוכוון במחיר של 8% דולרי לשנה, בעוד שאר המשק מממן את פעילותו לטווח הקצר בריבית הוד"ר של 180%.

ראוי גם להזכיר למיטלמן את התרגיל שעשו היצואנים ערב הפיחות האחרון. אז, יום-יומיים לפני הפיחות של ינואר, החזירו היצואנים אשראי לפי מחיר הדולר הישן ואילו את הסחורה שיווקו כמובן לפי המחיר הכולל את הפיחות. חוגים בבנק ישראל מעריכים את רווחי הפיחות הזה ב-15 מליון דולר – רווחים שנצברו בן-לילה. האם כלל אותם מיטלמן בחישוביו?

אך לא רק מיטלמן. גם מנכ"ל כור ישעיהו גביש טען בשבוע שעבר שהפיחות האחרון נשחק ב-70–80 אחוז, ויש לבצע פיחות זוחל. מה שגביש שכח לציין באותה מסיבת עיתונאים הוא, שרק לפני שבועיים, אחרי הפיחות של 10% בינואר, הוא חתם על הסכם שכר עם רוב עובדי כור המעניק להם תוספת שכר של 10% — אז ברור שעכשיו צריך פיחות נוסף שישחוק את תוספת השכר שנתן.

גם נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן, לפי מיטב המסורת, אומר ביום שישי האחרון למשלחת קרן המטבע הבין-לאומית: "אינני צופה גידול משמעותי ביצוא התעשייתי השנה". אך מעשה שטן, רק סיים את דבריו והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מפרסמת את סיכומיה: עלייה יוצאת דופן של 15% ביצוא התעשייתי בחודשים ינואר ופברואר, לעומת ממוצע 1986; האם ייתכנו תוצאות טובות מאלה?

או איך הם רוצים שנתייחס לדבריהם ברצינות, אם וכאשר המצב יהיה באמת פחות טוב.

הרוסים הגבירו שיווק היהלומים הגולמיים

מאת אברים צהר

הרוסים הגבירו בחודשים האחרונים את מכירת היהלומים הגולמיים בשוק החופשי שלא באמצעות סינדיקט היהלומים הבריטי — דרום-אפריקאי. סוד גלוי הוא בענף, שזה זמן-מה קיים הסכם חשאי בין הסינדיקט לבין הרוסים, שעל-פיו משווקים הללו את מרבית תפוקת היהלומים הגולמיים שלהם באמצעות הסינדיקט בלבד. רק חלק קטן מהתפוקה נהגו הרוסים לשווק באמצעות מכרזים תקופתיים פתוחים.

אך, כפי שנודע, הגדילו באחרונה הרוסים את כמויות היהלומים הגולמיים שהם מוכרים במכרזים הפתוחים, הערכים אותם לשישה שבועות. כמויות אלה עומדות עתה על כ-40 אלף קאראט.

במקביל לגידול בהיקף המכירות העלו הרוסים את המחירים שהם גובים מהקניינים הקשורים אתם. הקניינים מקבלים פיצוי על מחירי הגלם הגבוהים באמצעות מחירים נמוכים יחסית שהם משלמים בעבור היהלומים המלוטשים מתוצרת ברה"מ.

העורך: נחמיה שטרסלר

"עבדו" על לאומי סקיוריטס ניו-יורק ב-850 אלף דולר

דובר בנק לאומי: ההפסד לא נגרם בגלל מעילה

מאת יהודה שרוני

ל"לאומי סקיוריטס", שהינו חברה-הבת של בנק לאומי ניו-יורק, נגרם בימים האחרונים נזק של 850 אלף דולר בגלל עסקות כושלות בניירות ערך.

לאומי סקיוריטס משמשת זרוע הבנק לביצוע עיסקות קנייה ומכירה בניירות ערך, בעיקר בעבור משקיעי חו"ל. על-פי מידע שהגיע ל"הארץ", ניתנה לאחד מלקוחות הבנק אפשרות לבצע עיסקות קנייה ומכירה של ניירות ערך ללא ביטחונות מתאימים.

אותו לקוח קנה ניירות ערך בחברה ומכר אותם במקום אחר "מעבר לדלפק", וכך יצא הבנק ניזוק. החשש הוא, שאחד העובדים בבנק שיתף פעולה עם אותו לקוח.

על מנת לבדוק את המתרחש נשלח לפני ימים אחדים למנהל הבנק בניו-יורק ישראל פרייס, מי שעמד עד לפני שנים אחדות בראש החברה, ומי שניהל עד לפני חודשים מספר את חברת ניירות ערך השקעות.

בשנים האחרונות היו חילופים תכופים בהנהלת לאומי סקיוריטס. את ישראל פרייס החליף בניהול החברה מרטין מילר, שהוחלף לאחר-מכן על-ידי אסתר ודריגר. הפרשה כולה התגלתה על-ידי אחד העובדים הישראלים שהובאו על-ידי אסתר ודריגר מהארץ.

דובר בנק לאומי מסר בתגובה כי אין המדובר במעילה, וכי אף אחד מהעובדים לא הושעה עקב פרשה זו. לדבריו, פרייס נשלח לניו-יורק כדי לתגבר את הצוות המקצועי של הבנק.

אנשים ועסקים / יהודה שרוני

אברהם שפירא רוצה בהורדת הריבית במשק

יו"ר ועדת הכספים ח"כ אברהם שפירא מתכוון לנצל את הדיונים הצפויים בוועדה בקשר לסיוע למושבים כדי להביא לשינוי מדיניות הריבית במשק.

נתונים שהגיעו לוועדה מלמדים, כי מעבר לתפקוד הלקוי של ארגוני הקניות שהביאו להתמוטטות המושבים, היה גם לריבית הגבוהה במשק בשנתיים האחרונות חלק לא מבוטל בהסתבכות זו.

ח"כ שפירא שהוא תעשיין ומכיר את הנושא גם מזווית זו, מתכוון לשוחח בנושא עם ראש הממשלה, עם ממלא מקומו ועם שר האוצר.

לח"כ שפירא יש גיבוי בנושא מחברים בוועדה, המתנגדים למדיניות המוניטרית של בנק ישראל ודורשים פיקוח פרלמנטרי על מדיניות זו, בטענה כי לא ייתכן שנגיד בנק ישראל יהיה הסמכות הבלעדית שתחליט על העלאה או הורדה בשיעורי הריבית.

עינה אריהור

רפי אדרי מצנן התלהבות סולל בונה

בשבוע שעבר פורסם על הקמת חברת-גג שתמזג בתוכה את סולל בונה ואת חברת שיכון עובדים. ח"כ רפי אדרי יו"ר דירקטוריון שיכון עובדים שאינו מתלהב מהרעיון, הוציא הודעה לעיתונות בזו הלשון: "החברה מאשרת כי מתקיימים דיונים בנושא, אך קודם לכן יש לבצע ניתוח מעמיק ורציני (ללא שינוי משפטי) שיסייע להבראת סולל בונה".

שלום זינגר יודע גם לחסוך

נכון ששלום זינגר, מנכ"ל הבינלאומי, קיבל בימים אלה מכונית פג'ו 505 חדשה ונהג, אך נכון גם שכבר במאי 86', כשהתמנה למנכ"ל, היה זינגר זכאי למכונית; אלא שכדי לתת דוגמה אישית לשאר בכירי הבנק, דחה את קבלתה, עד שמלאו למכוניתו הישנה חמש שנים — כמקובל.

ואם בחיסכון עסקינן, ראוי להזכיר שזינגר החליט באחרונה שלא לקבל מנהלת לשכה חדשה, במקום מאיה פלד שעזבה יחד עם צדיק בינו לבנק לאומי. מזכירתו הנוכחית תבצע את שני התפקידים כאחד.

נחמיה שטרסלר

[illegible] בחירון ביטלו תביעתם לאחר שמכרו מניותיהם

החברות מלכין אלקטרוניקס ת.ג.ל. הגישו לפני שנה תביעה בשם 13 בעלי מניות נגד חברת חירון שמניותיה נסחרות בבורסה, על עושק המיעוט. השבוע מסרה החברה כי בעלי המניות ביטלו את תביעתם נגד החברה. הסיבה לכך פשוטה: התעוררות בבורסה איפשרה להם למכור את חבילת המניות שבידם בעיסקה מחוץ לבורסה במחירים סבירים.

משה נסים רוצה חיסכון

שר האוצר משה נסים פנה בראשית השבוע אל מנהל רשות החברות הממשלתיות בבקשה שיורה למועצות המנהלים בחברות הממשלתיות לצמצם את הוצאות ההנהלות וההוצאות הכלליות של החברות.

באחרונה ביקשו כמה בכירים בחברות הממשלתיות להחליף את כלי רכבם ל"וולבו" חדשות, זאת לאחר שאחדים משרי הממשלה קיבלו "וולבו" מודל 87'.

צבי זרחיה

מרדכי איינהורן בלי לשכה, מזכירה, מכונית ונהג

בסוף החודש יסיים מרדכי איינהורן את עבודתו בבנק לאומי. איינהורן יקבל פיצויים בסך של 180,000 דולר ופנסיה חודשית של 10,500 דולר, שלדעת ח"כ אוריאל לין היא פנסיה מופרזת בכל קנה-מידה.

בהתאם לצו החדש בבנק לאומי, ויתר איינהורן על לשכה, מזכירה, מכונית ונהג צמוד, שהיה זכאי להם ל"תקופת הסתגלות" מסוימת. גם כשהיה מנכ"ל לא היה לאיינהורן נהג צמוד, והנסיעות מחוץ לעיר נעשו בנהג מ"פול" הנהגים הקיים בבנק.

נחמיה שטרסלר

הפסדי "סאיטקס" מאריכים הדרך למערכת "הארץ"

בכל שמצטברים הפסדי חברת "סאיטקס", כך מתארכת הדרך של פרסומי החברה, זו כנראה הסיבה לכך שהודעות החברה מגיעות באיחור הולך וגדל למערכת "הארץ".

בעבר, בעת ש"סאיטקס" היתה במצב טוב, הודעות [illegible] התוצאות הכספיות של החברה, [illegible] כראוי בכל מערכות העיתונים, אבל מאז ש"סאיטקס" צוברת הפסדים מגיעות ההודעות לעיתונות למערכת "הארץ" באיחור.

ב"סאיטקס" מציינים, כי מדובר בתקלה טכנית בלבד, אבל כאשר תקלה כזאת חוזרת שלוש פעמים ברציפות שנה אחת — זו כבר אינה תקלה, זו מדיניות.

קבוצת אלול הצטרפה לצמיחה

אנשי העסקים דוד קוליץ, אהרון מאיר ואיתן רף (קבוצת אלול) הצטרפו במהלך החודש האחרון כשותפים בחברת ההשקעות צמיחה.

אהרון מאיר, המנהל לשעבר של בנק המזרחי, מונה ליו"ר דירקטוריון החברה. קודם להצטרפותו לצמיחה, כיהן קוליץ כדירקטור חיצוני בחברת גולית, המוחזקת על-ידי חברת ביטוח משנה ובעלי מניות בחברת הברוקרים אי.בי.איי.

קוליץ התכוון לפתוח חברת השקעות בשיתוף עם חברת הברוקרים אי.בי.איי. ובנק ההשקעות האמריקאי בנקרס טרסט, אך כשזו לא יצאה אל הפועל הוא בחר באופציה של צמיחה ופרש מגולית.

עובד ומעביד / חיים ברנזון

פסק בוררות לטובת עובדי המינהל והמשק

המוסד לבוררות מוסכמת בשירותים הציבוריים הכיר שלשום (יום א') בחלק מתביעות הסתדרות עובדי המדינה ועובדי המינהל והמשק בבתי-החולים הממשלתיים, ופסק כי:

א. על הממשלה לתגבר בתוך שישה חודשים את מערך המינהל והמשק בבתי-החולים ב-49 משרות נוספות, כפי שהוסכם בסיכום הדברים מיום 23.5.85 שנחתם על-ידי מנכ"ל משרד הבריאות דאז פרופ' מיכאלי, הבטחה אשר לא כובדה עד היום.

ב. על הממשלה להפריש לקרן ההשתלמות הפרשות גם בגין תוספת ההשתלמות המשולמת לעובדי המינהל והמשק, זאת הן באופן שוטף לעתיד והן ארבע שנים למפרע. קטע זה בפסק הבוררות הושג בפשרה מוסכמת בין הצדדים.

עובדי המינהל והמשק זכו בהפרשות הנ"ל רק מיום 1.4.83 לעומת עובדים אחרים שקיבלו אותן עוד משנת 1980, אולם עובדי המינהל והמשק נוכחו להגיש את תביעתם באיחור רב, בראשונה בסוף שנת 86'.

מאידך גיסא, המוסד לבוררות מוסכמת דחה את תביעת המנהלים האדמיניסטראטיביים (אמרכלים) בבתי-החולים הממשלתיים לתת להם תוספת שכר וכוננויות שניתנו למנהלים הרפואיים של בתי-החולים.

לא יוטלו מסים משווים על יצוא פרחים לארה"ב

המסים יוטלו על חקלאי קולומביה, צ'ילה, קוסטה ריקה, אקוודור, הולנד וקנדה

מאת יונתן שרמן

ועדת הסחר הבין-לאומית הפדרלית מטעם משרד המסחר האמריקאי החליטה בשבוע שעבר שלא להטיל כל מכסים או מסים משווים על יצוא פרחים מישראל לארה"ב.

החלטה זו התקבלה שבועות מספר בלבד אחרי שהוועדה החליטה על הטלת מס משווה על יצוא צינורות של מפעל "צינורות המזרח התיכון" מישראל לארה"ב, בגלל הסבסוד של תהליך הייצור.

כזכור, לפני כמה חודשים הגישו גורמים אמריקאיים תלונה נגד מועצת הפרחים הישראלית בטענה שהפרחים הישראליים מסובסדים, בניגוד לחוקי הסחר האמריקאי. תלונה זו הוגשה נגד החקלאים הישראליים ובו-זמנית גם נגד קולומביה, צ'ילה, קוסטה ריקה, אקוודור, הולנד וקנדה.

ועדת הסחר האמריקאית הודיעה להטיל מסים על כל הארצות שנגדן הוגשו התלונות — למעט ישראל. כעת היא אמורה לקבוע את שיעורי המסים שיוטלו על יבוא הפרחים מהארצות שהוזכרו לארה"ב.

ועדת הסחר תדון בימים הקרובים גם בתלונות בנושא יבוא פרחים במחירי היצף ממקסיקו, מקניה ומפרו.

יצויין, כי כיום תלויה ועומדת תלונה נוספת נגד יצרנים ישראלים — הכוונה היא לתלונה נגד קבוצת הברום על יצוא ברומיד של תוצרת מסויימת.

סכנה ליצוא מיצי הדרים עקב מחסור בבקבוקים

פרי-תנובה השביתה את קווי הייצור והפסיקה לייצר מיצי הדרים המיועדים ליצוא, עקב מחסור בבקבוקים. גם בשלושה מפעלי המיצים האחרים — רימון, יכין ויפרמור — יש קשיים, מאותה סיבה, והייצור ליצוא מתנהל תוך הפסקות מרובות.

ראשי ענף מוצרי ההדרים אמרו אתמול בשיחה עם "הארץ" כי המחסור בבקבוקים מסכן למעשה את כל היצוא של מיצי ההדרים. יצוא מיצי ההדרים הסתכם בשנת 1986 בכ-30 מיליון דולר, והשנה קיוו ראשי הענף ליצוא גדול בהרבה.

יצרני המיצים פנו כבר בקיץ האחרון למשרד התעשייה והמסחר בבקשה לאפשר להם לייבא ארצה עשרות מיליוני בקבוקים מאיטליה ומיוון, אך הנהלת המשרד סירבה לאשר יבוא כזה.

רק עתה, בשיא עונת היצוא של מוצרי ההדרים, כאשר ברור ללא ספק כי פניניה לא תוכל לעמוד על הביקוש, מסכימים ראשי משרד התעשייה לאשר יבוא מתוחרה. אולם יבוא כזה — גם אם יבוצע — ספק אם יציל את יצוא המיצים. לדברי ראשי התעשייה, אם יוזמנו כיום בקבוקים בחו"ל, הם יסופקו רק בעוד ארבעה עד חמישה חודשים. "עד אז ייקבעו כל הפירות שמספקים כיום הפרדסנים, נפסיד את השווקים בחו"ל שכבשנו במאמץ כה רב", טוענים הללו.

אברים צהר

לאומי ושות' הכין תוכנית המאפשרת שימוש ב"פרק 11"

התוכנית יושמה בחברות שנקלעו באחרונה לקשיים

מאת יהודה שרוני

חברת לאומי ושות', שהיא חברה-בת של בנק לאומי, סיימה בימים אלה הכנת תוכנית שנועדה לסייע לחברות בקשיים בטרם ימונה להן כונס נכסים. תוכנית זו מאפשרת לחברות להמשיך ולתפקד במתכונת הדומה לזו שמכונה בארה"ב "פרק 11".

התוכנית הורשה והונהגה בפועל לגבי חברות שנקלעו לקשיים, כמו מגדלי פריגה, לברקו, אלקול ואחרות.

על-פי עקרונות התוכנית, צוות של בעלי מקצוע מיומנים מבצע סקר מקיף על עסקי החברה, תוך בחינת ההיבטים הניהוליים, הרכב המוצרים, התמחיר וההיבטים הפיננסיים. בעקבות הבדיקה, בונה הצוות תוכנית עסקית שאותה יציג בפני הבנקים כדי לקבל את הסכמתם לפריסת חובות (המכונה בעגה המקצועית "גרייס"). אם הסקר מצביע על אי אפשרות להבראה, יוסקו מסקנות מתאימות, דבר שימנע את בזבוז כספם של בעלי המניות הקיימים. פתרונות אפשריים למפעל יכולים לכלול המלצות למיזוג עם מפעל מתאים, שינויים בהנהלה ושיטות הניהול, הזרמת הון או גיוס הון בבורסה.

יוסף ויצרצין מנכ"ל לאומי ושות' מסר, כי להחברה מגיעות פניות רבות מצד פירמות עסקיות המבקשות לבצע תוכנית הבראה כזאת.

"מולט" העבירה מפעלה מרחובות לראשון לציון

מאת יונתן שרמן

חברת "מולט", המשותפת ל"תדיראן" ולתעשייה האווירית, העתיקה את פעילותה בתחילת החודש מפארק המדע ברחובות לאזור התעשייה בראשון לציון, על רקע התרחבות פעילותה.

החברה שנוסדה כחברת ניהול ושיווק של מוצרי המול"טים — מטוסים זעירים ללא טייס, הגבירה מאוד את פעילותה בשנה האחרונה ולבד משיווק המול"ט הישראלי והלוקת הייצור של מרכיביו בין "תדיראן" לתעשייה האווירית, היא מתמודדת עם פעילות יצרנית נרחבת בצורת אינטגרציה של המערכות המתקבלות משתי החברות-האמהות.

חברת "מולט" נחשבת כיום בין מרכזי הרווח החשובים ב"תדיראן" ובתעשייה האווירית, ושני הגופים הללו מעריכים את הפוטנציאל הטמון בתחום זה.

בשנה האחרונה זכתה חברת "מולט" במכרז יוקרתי להספקת מול"טים לצי האמריקאי, אך לפני כחודש הוקפאה תוכנית ההצטיידות של הצי האמריקאי משום שכמה מול"טים מתוצרת ישראלית אבדו במהלך תרגול מול חופי מרכז אמריקה.

קטלוג שירותים וציוד לתעשייה
מס' 2 / 8 / 1987

מטרת הקטלוג

קטלוג שירותים וציוד לתעשייה בא לענות על הצורך של העוסקים בתעשייה באינפורמציה עדכנית ומסווגת של השרותים והציוד המסייעים להם בעבודתם השוטפת.
קטלוג זה יעסוק בכל תחומי השירותים והציוד הדרושים לתעשייה מאופיין במקצועיותו, עדכניותו ובסווגו הנוח.
הקטלוג יחולק למזמינים הכוללים חומר מערכתי מקצועי שיכתב על ידי פרופסורים מהטכניון ומודעות פרסומת של החברות המובילות בענף.

משתתפים

יצרני ויבואני ציוד שינוע, יצרני ויבואני ציוד איחסון, ציוד הרמה, יצרני מיכלים, מנופים זרוע ועגורנים, יצרני מחיצות למפעלים/משרדים, שולחנות עבודה, כלי עבודה, כלי נקוי למפעלים, משקלים/מאזניים, ריהוט למרד ותעשיה, שערים/גדרות, משטחי עבודה/רמפות להעמסה, אריזות, מחשבים, אוטומציה, רובוטים, ציוד הדראולי ופניאומטי, ציוד בטיחותי, מבני תעשיה - יצור/הקמה, מכונות לעיבוד מתכת/פלסטיק/עץ, ציוד ריתוך מכשירי בקרה ועוד.

קהל היעד

כל המפעלים התעשייתיים בארץ.

תפוצה

כ-8,000 עותקים בקרב מפעלי התעשייה בארץ, כמצויין לעיל (או יותר בהתאם לדרישה).

תאריך הפקה

חודש מאי 1987

ההרשמה החלה!!

מירב – פירסומאים
טלפונים: 04-227655
04-227788

ערוצי שיווק
טלפונים: 03-255037
03-253211
שלוחה – 39

שערי מטבע חוץ

9.3.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.58	1.65	1.6100	1.6300	1.57	1.65	1.6090	1.6290	1.58	1.65	1.6109	1.6312	1.6208	-0.0027
1 לישט"ש	2.51	2.62	2.5607	2.5925	2.50	2.62	2.5454	2.5771	2.51	2.63	2.5565	2.5887	2.5746	0.0204
1 מארק גרמני	0.85	0.89	0.8703	0.8811	0.86	0.90	0.8787	0.8897	0.85	0.90	0.8721	0.8831	0.8750	-0.0086
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2614	0.2646	0.25	0.27	0.2642	0.2674	0.25	0.27	0.2621	0.2654	0.2630	-0.0024
1 גולדן הולנדי	0.76	0.79	0.7703	0.7799	0.76	0.80	0.7786	0.7883	0.75	0.79	0.7711	0.7808	0.7749	-0.0075
1 פרנק שוויצרי	1.01	1.06	1.0321	1.0449	1.02	1.07	1.0417	1.0547	1.01	1.06	1.0326	1.0456	1.0376	-0.0111
1 כתר שוודי	0.24	0.26	0.2493	0.2524	0.25	0.26	0.2504	0.2535	0.24	0.26	0.2494	0.2526	0.2508	-0.0008
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2318	0.2347	0.23	0.24	0.2320	0.2349	0.22	0.24	0.2320	0.2349	0.2332	-0.0002
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2314	0.2343	0.23	0.24	0.2337	0.2366	0.22	0.24	0.2315	0.2344	0.2327	-0.0021
1 מרק פיני	0.35	0.36	0.3554	0.3598	0.35	0.37	0.3570	0.3614	0.34	0.37	0.3555	0.3600	0.3574	-0.0015
1 דולר קנדי	1.18	1.23	1.2046	1.2196	1.19	1.24	1.2072	1.2223	1.18	1.24	1.2054	1.2206	1.2134	-0.0008
1 דולר אוסטרלי	1.02	1.12	1.0937	1.1073	1.05	1.13	1.0918	1.1054	1.06	1.14	1.0938	1.1075	1.1013	0.0033
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.7728	0.7824	0.53	0.79	0.7754	0.7851	0.49	0.68	0.7740	0.7837	0.7781	-0.0016
10 פרנק בלגיים	—	—	0.4206	0.4258	—	—	0.4243	0.4295	—	—	0.4207	0.4260	0.4225	-0.0042
10 שילינג אוסטריים	1.21	1.27	1.2366	1.2519	1.22	1.28	1.2462	1.2618	1.21	1.28	1.2401	1.2557	1.2437	-0.0103
1000 לירות איטלקיות	1.20	1.26	1.2262	1.2414	1.21	1.29	1.2372	1.2526	1.19	1.28	1.2259	1.2414	1.2316	-0.0114
100 ינים יפאניים	1.03	1.07	1.0468	1.0598	1.03	1.08	1.0494	1.0625	1.02	1.08	1.0464	1.0595	1.0530	-0.0011

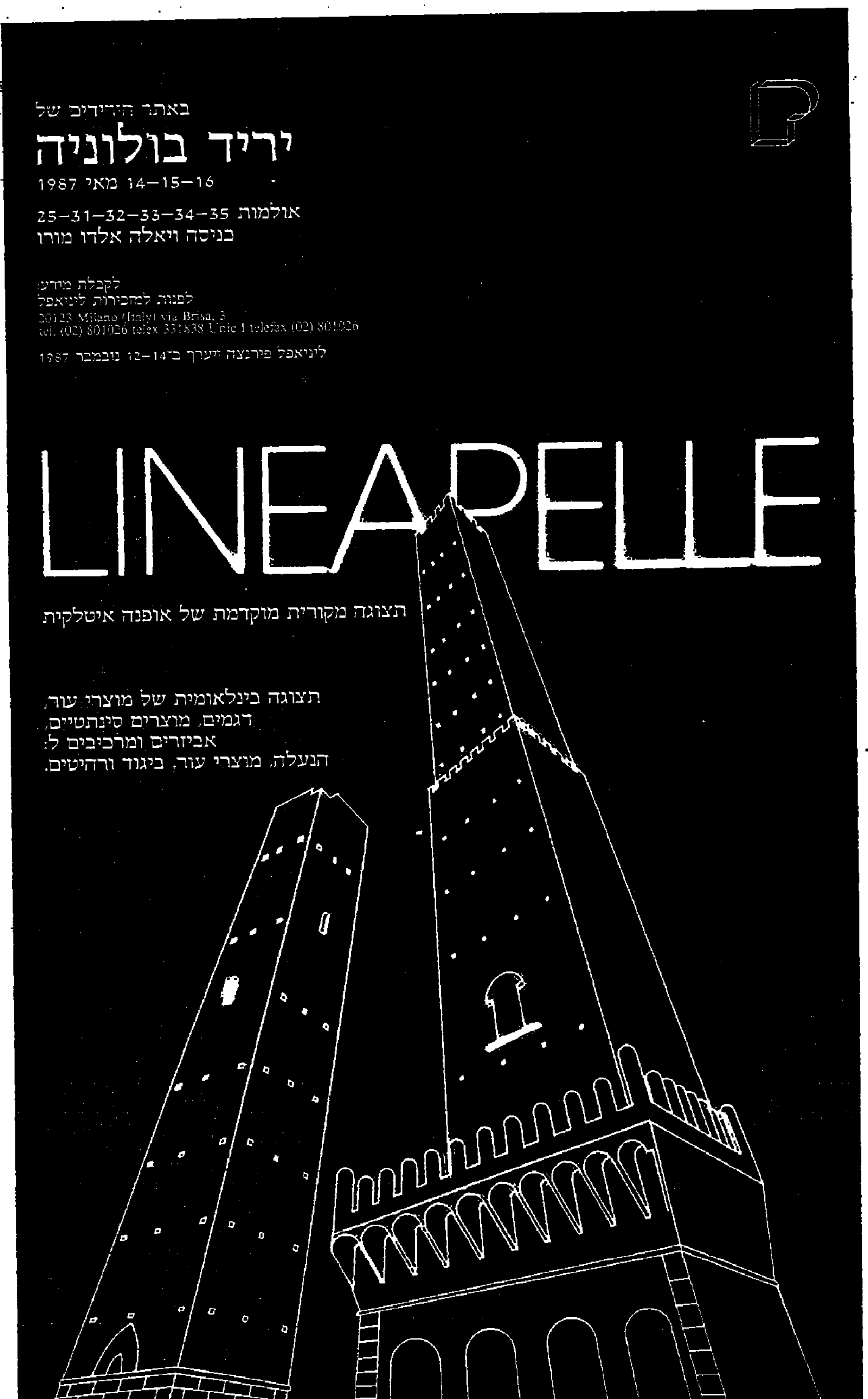

כלכלה עולמית

מטבעות / יונתן שרמן

עלייה חדה בשער הליש"ט

הליש"ט מיקדה אליה את מרבית תשומת הלב של המשקיעים בשבוע שעבר, לאחר שהתנודות בשאר המטבעות היו שוליות.

הליש"ט התחזקה ביחס לדולר בשיעור חד של קרוב ל־3 אחוזים ובשיעור דומה גם ביחס לשאר המטבעות העיקריים – מארק גרמני ויאן יפני. עלייה חדה זו של הליש"ט הפתיעה רבים, שכן זה קרוב לשנה ששערו של המטבע הבריטי מצוי בשפל ביחס למטבעות האירופיים האחרים וכלי שינוי במעט ביחס לדולר האמריקאי.

עליית שערו של הליש"ט הו־סברה בכמה גורמים, האחד העיקרי־יים שבהם היה הלחץ שהביא לעליית שערי הריבית בבריטניה בניגוד למדיניותו של הבנק המרכזי – בנק אוף אינגלנד.

שערי הריבית הגבוהים הביאו לזרימה גדולה של מטבע חוץ לאפיקי השקעה הצמודים לליש"ט, ולהעלאת שערו. נוסף על כך, באחרונה התחזקה האמונה ביציבות הכלכלה הבריטית ובהתאוששותה מהמשבר שפקד אותה בשנים הראשונות של העשור, וגורם זה הביא אף הוא להאצת התהליך של התחזקות המטבע הבריטי. גם עלייתו של מחיר הנפט סייעה לבר־יטניה להעלות את שער המטבע שלה בשבוע שעבר.

המסחר בשאר המטבעות היה מתון יחסית וכלל בעיקר שינויים קטנים לשני הכיוונים.

כל המטבעות העיקריים – הדולר, המארק והיאן – נסחרו במסגרות שנקבעו להן על־ידי ועדת שש המדינות המתועשות, שהתכנסה לפני שבועיים בפאריס, ולא היה צורך בהתערבות היזומה למניעת מגמה של היחלשות הדולר ביחס למטבעות אלה.

התחזקות או החלשות ביחס לדולר (בשבוע שעבר ב־%)

ליש"ט	+2.85
דולר קנדי	−0.04
פלורין הולנדי	−0.68
פרנק בלגי	−0.66
מרק גרמני	−0.71
פזטה ספרדית	–
לירטה איטלקית	−0.61
פרנק צרפתי	−0.49
יאן יפני	−0.13
פרנק שווייצי	−0.84

ריבית / יונתן שרמן

עלייה בשערי הריבית בבריטניה

התחזקות הליש"ט במהלך שבוע שעבר הביאה לעלייה חדה יחסית של שערי הריבית בבריטניה, זאת למרות הודעתו של הבנק המרכזי כי לא ישנה את שערי הריבית הבסי־סיים שהוא גובה על הלוואות.

כוחות השוק דחפו את שערי הריבית באנגליה כלפי מעלה בשי־עור של כאחוז, ושערי הליבור עברו את מחסום ה־6 אחוזים לשנה, בפעם הראשונה מאז תחילת השנה.

גם בארה"ב ניכרה מגמה של עלייה בשערי הריבית, אך היא היתה מתונה הרבה יותר והגדרה תיקונים טכניים בלבד. ההערכה היא, ששערי הריבית בארה"ב יוותרו ברמתם הנוכחית או ינועו בשיעורים מתונים יחסית, אך המגמה שבחותה לפני חו־דשים אחדים של ירידה חדה כבר לא תתממש.

בינתיים הורידו הבנקים המסחריים את שערי הריבית על הלוואות בכ־חצי אחוז, כתגובה לצעד דומה של הבנק המרכזי של יפן לפני כשבוע־יים. שער הריבית הבסיסי של הבנק המרכזי היפני הוא כעת 2.5 אחוזים, ואילו הבנקים המסחריים קבעו את שער הריבית הבסיסי ברמה של 3.55 אחוזים.

בגרמניה החליט הבנק המרכזי לשמור על שערי הריבית ברמתם הנוכחית ולא להיכנע ללחצים השונים המופעלים כיום על הבנק להוריד את שערי הריבית מתחת לרמה של 3 אחוזים.

התחזית כיום היא, ששערי הר־יבית ישתנו בשבועות הקרובים על־פי התוקף היחסי של המטבעות. אם שער הדולר לא יתחזק, שערי הריבית בארה"ב יוותרו ברמתם הנוכחית.

שערי ריבית ארה"ב

פריים רייט	7.50%
טרז'רי בילס (שטרי האוצר)	
לחודש	5.26%
לשלושה חודשים	5.67%
לששה חודשים	5.77%
לשנה	5.90%

שערי ריבית בריטניה

ליבור (דולר) –	
3 חודשים (הלוואות)	6.38%
(הפקדות)	6.25%
6 חודשים (הלוואות)	6.38%
(הפקדות)	6.25%

וול סטריט / אבנר מרגלית

התחדשה מגמת העלייה

לאחר כשבועיים של [illegible] שב שוק [illegible] הגדולים, שעברו באחרונה משבר, עקב חששם מירידת מחירים, תרמו לשוק בעוצמה רבה, בעיקר מרכוז בקרנות הנאמנות, שכסף הצטבר בכספים רבים של משקיעים החייבים להיות מושקעים במניות בלבד. הגורם שהצית את גל הקניות היה הודעתה של ג'נרל מוטורס ביום שלישי בלילה: החברה הודיעה על תוכנית גרנדיוזית שלפיה תקנה עד 20 אחוזים ממניותיה שלה בשוק הפתוח עד שנת 1990.

מבחינה אחרת, מינויו של הווארד בייקר לראש צוות הבית הלבן ונאומו לאומה של הנשיא רייגן חיזקו את ההרגשה, שמשבר האמון סביב פרשת איראן הולך ומתפוגג והבית הלבן שב ומשתלט על המצב. התחזיות השליליות מוסיפות ל־הידחק לקרן זווית – אפילו הצעה המתגלגלת במסדרונות הקונגרס להטיל מס מחזור של חצי אחוז על עסקות במניות עברה ללא תגובה.

בשבועות האחרונים בולט חלקם של המשקיעים הזרים, אירופים וי־פנים. הסכם שש המדינות המתוע־שות לייצוב הדולר נראה מצליח בשלב זה, והסיכון המטבעי הכרוך בהחזקת נכסים דולריים נראה להם קטן ביחס לפוטנציאל העלייה של המניות האמריקאיות. עליית השבוע הקיפה את כל הענפים כמעט. מניות הנפט שבו והתאוששו, כשמחיר הנפט עולה בקרוב ל־2 דולרים החבית. רשתות השיווק הקימעוניות דיווחו על מכירות טובות בפברואר תכן לביקושים גדולים.

[illegible]

מדד דאו ג'ונס	2280.23	+56.24
מדד תחבורה	958.21	+22.53
מדד שירותים	219.08	+0.11
מחזור שבועי בעב.	890,000,000	
זהב	405.20	+0.2
כסף	5.48	+0.06

מניות ישראליות בארה"ב המותרות לישראלים

נייר חדרה	26⅛	+⅛
אליאנס	2⅛	+⅛
אי. סי. איי.	4¼	+⅝
אלרון	9	+¼
אלסינט	1⅞	−¼
עץ לבוד	10¾	−¾
אינטליג'נט סיס.	3¼	−½
אינטרפארם	4½	+⅝
ת. לייזר	14⅜	−⅜
אופטרוטק	7¾	−¼
סייטקס	5	+⅛
תארוביט	2⅝	+⅛
עושפ טכ.	—	—
רארא	2½	—
מ.ת.ב.	2⅜	+¼
ארית	5½	—
כרמל	8¾	+¼

הנתונים נמסרו באדיבות משרד ר"ר ברוקר חברת אוסקר גרוס ובנו.

מניות הדאו ג'ונס

אלומיניום אמ.	44¾	+3¾
אלייד כמיקלס	49¼	+3¼
אמ. קאן	99½	−5½
אמ. אקספרס	80⅛	—
אמ. טי.טי	23⅜	+⅞
בתלהם סטיל	7½	−1⅛
די פונט	105¼	+5¼
א. קודאק	76¾	−¼
אקסון	81½	+3⅛
ג'נרל אלקטריק	107⅞	+4¼
ג'נרל מוטורס	77⅞	+3⅜
גודייר	54⅝	+1¾
אי.בי.אם.	139⅝	—
אינ. הרווסטר	7	−¼
אינ' פייפר	98½	+8½
מקדונלדס	78	+1¾
מרק	161⅞	+7⅛
מינסוטה מ.	126⅞	−⅝
אינקו	15¾	+⅝
אוונס אילינויס	60⅛	—
פיליפ מוריס	86¾	+2¼
פרוקטר ג.	88⅞	+2⅛
סירס	52⅝	+1⅛
שברון	51⅝	+2⅛
טקסקו	34⅝	+¾
יוניון קרבייד	27	−1
יונייטד טק.	53¼	−1⅝
יו.אס.סטיל	24¾	+⅞
וסטינגהאוס	65⅝	+1¼
וולוורת	47⅞	−1½

מגמה מעורבת בישראליות

בקבוצת המניות המותרות להש־קעה לישראלים שררה מגמה מעור־בת. בלטו עלות 17 אחוז באלקטור־וניקה לישראל ו־16 אחוזים באינטרפרם, לעומת ירידה של 13 אחוז באינטליג'נט סיסטמס.

תנודות מסחר שנרשמו השבוע:

יום ב'	2220.47	סגירה − 3.52
יום ג'	2226.52	סגירה + 6.05
שיא יום ד'	2257.45	סגירה +30.93
יום ה'	2276.43	סגירה +18.98
יום ו'	2280.23	סגירה + 3.80

סחורות / נפתלי משעול

התמוטטות נוספת במחירי הקפה

	מחיר סגירה	שינוי שבועי	1986/7 גבוה	נמוך
אלומיניום (ליש"ט לטונה)	857	+−8	875	656
נחושת (ליש"ט לטונה)	899.5	−14	1028.5	862.25
בדיל (ליש"ט לטונה,חופשי)	4340	−10	5900	3760
עופרת (ליש"ט לטונה)	307.50	+15	366	233.5
אבץ (ליש"ט לטונה)	460.5	−14.50	682.5	409
זהב (דולר לאונקיה)	407	+1.50	439.75	327.5
פלטיניום (דולר לאונקיה)	528.50	−	673.75	342.5
כסף (פני לאונקיה)	348.95	−5.15	482.10	317.70
קקאו (ליש"ט לטונה,עתידי)	1302.5	−30.5	1884.5	1266.5
סוכר גולמי (דולר לטונה)	201.5	+10	222.5	116
קפה (ליש"ט לטונה,עתידי)	1292	−246.5	3007.5	1267.5
גומי (פני לק"ג)	60	−1.50	68	54
גרעיני סויה (דולר לטונה)	137.5	+0.5	229.8	148
כותנה (סנט לליברה)	64.45	−0.20	67.20	36.55

מחירי הקפה התמוטטו במהלך שבוע שעבר, לאחר שארגון יצרניות הקפה לא הגיע להסכם על חלוקת המיכסות בין חברותיו. ההתאוששות בה במחירים היתה לקראת סוף השבוע, על רקע רכישות ספקול־טיביות שנבעו מרמת המחירים הנ־מוכה. אבל בסיכום השבועי ירד מחירו של הקפה ביותר מ־240 ליש"ט לטונה.

מחיר הקפה מצוי כיום ברמתו הנ־מוכה ביותר זה למעלה מ־14 חודש, ובשלב זה לא נראה כי יחול עלייה משמעותית במהלך השבועות הקרובים. ראוי להזכיר, כי רק לפני כשמונה חודשים הגיע מחיר הקפה לרמת שיא של 3000 ליש"ט לטונה, בעקבות גל שמועות בדבר יבולים מועטים הצפויים השנה עקב בצורת בברזיל. שמועות אלה התגלו כבלתי מבוססות וכיום יש בעולם שפע של קפה.

מחיר הבדיל עלה במקצת במהלך השבוע, אבל עדיין רחוק מהצפוי. בתחילת שבוע שעבר הסכימו מרבית יצרניות הבדיל, למעט סין ומקסיקו, שאינן חברות בארגון הבדיל הבין־לאומי, על עסקה משותפת להעלאת מחיר הבדיל, שהתמוטט לפני כשנה וחצי. התמוטטות המחירים או נגרמה משום לארגון לא היו משאבים לתמוך במחיר הבדיל. יצרניות הב־דיל מקוות כי הן יוכלו לשוב ולהע־לות את מחיר הבדיל לרמה מתקבלת על הדעת, אם כי ספק רב אם יגיעו לרמות של 8000 ליש"ט לטונה כפי שהיה בעבר.

עלייה תלולה נוספת נרשמה בשבוע שעבר במחיר הסוכר העולמי, שעבר את מחסום 200 הדולר לטונה, על רקע הרכישות המוגברות בשבועות האחרונים. כיום הציפיות הן שיווצר מחסור מסוים בסוכר במהלך השנה.

מחירי המתכות היקרות היו יציבים יחסית, למרות העלייה במ־חירי הנפט בסוף השבוע אשר בדרך־כלל מביאה לעלייה במחירי המתכות היקרות, ולמרות החשש מפני שביתה ממושכת של הכורים בדרום־אפריקה, המבקשים העלאות שכר של 55 אחוזים.

מחירי המתכות הבסיסיות לא הצביעו על מגמה ברורה, ותנודות המחירים נבעו בעיקר מכוחות ביקוש והיצע ולא מתנודות של שערי המטבע.

זרים מתדפקים על דלת שווייץ

יידרשו לפחות כמה חודשים לפני שבתי־המשפט השווייציים יחליטו אם וואשינגטון זכאית לקבל את המידע שרצתה על חשבונותיהם של 16 אנשים ו־5 חברות בקשר לשערוריית איראן והקונטראס ● יידרש זמן רב יותר עד שרשויות ממשלת אקינו לקבל מיליארד דולר מכספי מרקוס יפלסו את דרכן במערכת המשפט השווייצית

מאת רונאלד הנקוף

Newsweek

ציריך

ציריך על ביריניה בעלי האב־סדראות היוקרתיות, והשמלוניות הבו־טיקים המפוארים, מגונות קסם בנוסח העולם הישן עם שנגוג וד־חהה עכשוויים המהודרים. בדומה למעוזים אחרים פתוחים בחשיבותם של הבנקאות השווייצית, נתונה כעת העיר במצור, מכיוון שנעשתה מקום מקלט לכספים של עריצים מושחתים מהעולם השלישי, מלביני כספים, משתמטי מס ואנשי עסקים שהוריתו הון באמצעות עסקות לחילופי מידע פנימי.

"אנחנו בתוך המשברים סביבנו", אומר הנס באר, נשיא בנק יוליוס באר, מוסד ידוע בציריך. "ואין זה הכל. עכשיו 'מתדפקים על דלתנו'", אומר באר, מטונים חושים זרים בענייני בנקים ותקנות מטבע. היעד העיקרי שלהם הוא החשאיות, שסייעה להפוך את שוויץ לבירת הבנקאות הפרטית של העולם. חשאיות הבנקאים שהונהגה ב־1934 הועלתה כנימוק למנוע מהנאצים להניח את ידיהם על חשבונות של יהודים בבנקים שווייציים. אולם גילויים אחרונים קישרו את הבנקים בשוויץ לאיאלו עסקים ידועים לשמצה: ביזת כספי הציבור בהאי־טי ובפיליפינים, שערוריית חילופי המידע הפנימי בוול־סטריט, העלו־לים בשערי הבורסה בסיטי של לונ־דון והזרמת כספים מעיסקות הנשק של ארצות־הברית ואיראן לקונטראס בניקרגואה. גילויים אלה העניקו משנה דחיפות לקריאה הכללית לשפר את שיתוף הפעולה הבין־לאומי בענייני הבנקים, תהליך שבו חייבת שוויץ למלא תפקיד חיוני.

המתדפקים יותר מכל על דלתה של שוויץ הם האמריקאים. שיתוף הפעולה בין שלטונות שוויץ וארצות־הברית השתפר באורח דרמטי בשנים האחרונות, אך בלשים אמר־יקאים עדיין ניצבים מול מבצר מרכזי כאשר הם רוצים לשלוף מידע מחשבונות בנק בשוויץ. להוציא מקרים נדירים, אפשר להסיר את מסך הסודיות רק אם העבירה שאדם נחשד בה נחשבת עבירה גם בשוויץ. הונאות מס ומ־עילה בכספי ציבור הן עבירות בשתי המדינות, עיסקות חילופין של מידע פנימי אינן כאלה. אולם הפרלמנט השווייצי קרוב לקבל חקיקה שתג־דיר את הסחר במידע פנימי כעבירה פלילית שהעונש עליה עשוי להיות שלוש שנות מאסר. אף כי הוא תומך בהצעת החוק, אומר יארג נאף, סגן ראשון של יו"ר הבנק קרדיט סוויס, כי אין שום סיבות פנימיות בשוויץ המחייבות לקבל אותו. בשוויץ יש מקרים יחידים של השתלטות על חברות מצד גורמים עוינים, ואי לכך רק הזדמנות מעטה לתיווך המבוסס על השגת מידע פנימי. חקיקה זו, הוא אומר, "נכפתה עלינו בידי האמריקאים".

לבנקאים שווייצים יש תמריץ חזק לשתף פעולה עם ארצות־הברית. הם חוששים שאם לא יעשו זאת, עלולים עסקיהם והשוכבים הרווחיים בארצות־הברית לעמוד בסכנה. בשנה שעברה חקרה ועדת ניירות הערך בארה"ב את זהותו של סוחר שתיעל את עסקותיו דרך סניף קאריבי של בנק לוי, מוסד יהודי בציריך. בתמורה להבטחת הוועדה כי פעולותיו בניו־יורק לא ייפגעו, שיתף בנק לוי פעולה.

בנקאים מרגישים כי החוק הח־דש, כמו גם חוק אחר העשוי בעת שיקבע כי הלבנת כספים היא עבירה פלילית, לא ישנו את הנחת היסוד הבסיסית של חשאיות הבנ־קים השווייצים, דהיינו שאזרחים ישרים זכאים לשמור על פרטיות עסקיהם הפיננסיים ולעומת זאת אזרחים בלתי ישרים אינם יכולים להסתתר. אולם יש שינוי משמעותי בגישה. שלטונות שוויץ הוחלו לחקור בתפקידו של בנק לוי בשערוריית בורסה עסקית בלונדון – פרשת גינס. כאשר התגלה הקשר איראן־קונטראס בדצמבר האחרון, חסם קרדיט סוויס חשבון בנק חשוד אחד אפילו לפני שוואשינגטון ביקשה רשמית את עזרתה של ברן. "זה לא היה אפשרי לפני חמש שנים", אומר נאף.

בפרס המהפך, לאחר צפייה בשי־דור טלוויזיוני שהראה את אוסף הנעליים של אימלדה מרקוס שכבר היה לאגדה, התעלמה ממשלת שוויץ מתקנותיה־היא והורתה לבנ־קים להקפיא את חשבונותיו של פרדיננד מרקוס, חודש שלם לפני שממשלתה של אקינו הגישה בקש־שת סיוע רשמית. כמה בנקאים אומרים שבכך פעלה במהירות רבה מדי. "בשלב מסוים היתה ממשלתנו חרדה מדי לשמה הטוב של שוויץ בחו"ל", אומר אנדריאס הובשמיד, מזכיר התאחדות הבנקאים השוויי־צים בבאזל. חסינת חשבונות אינה זהה כמובן למסירתם לידי השל־טונות.

יידרשו לפחות כמה חודשים לפני שבתי־המשפט השווייציים יחליטו אם וואשינגטון זכאית לקבל את המידע שרצתה על חשבונותיהם של 16 אנשים וחמש חברות בקשר לשערוריית איראן והקונטראס. ייד־רש כנראה עוד זמן רב יותר עד שרשויות ממשלת אקינו לקבל מי־ליארד דולר מכספי מרקוס יפלסו את דרכן במערכת המשפטית. מב־חינה טכנית, בנקאים שווייציים אינם אמורים לקבל פיקדונות של פוליטיקאים שגוזלים את כספי הציבור. כאשר הם נשאלים כיצד הצליח מרקוס להפקיד כסף כה רב בשוויץ, מציינים מרבית הבנקאים כי גם עלה בידו להשקיע סכומים נכברים בארצות־הברית.

לא תמיד קל לגלות אם מפקיד הוחזיק את כספו באורח חוקי. למשל, עורכי־דין זכאים לפתוח חשבון בעבור לקוח מבלי לנקוב בשם. נציבות הבנקאות הפדראלית השווייצית פועלת עכשיו לסתימת פירצה זו. לדידם של הבנקאים זו מיתקפה על החשאיות המשפטית, לא החשאיות הבנקאית. מכל מקום, זהו אות לזמנים המשתנים. האתגר העומד בפני מחוקקים ואנשי כספים בשוויץ הוא להבטיח את שמה הטוב של ארצם, בלי לפגוע עד מוות את מושג החשאיות שתרם כל־כך לשגשוגה.

הזהב של "הפדרל רזרב בנק"

אוצרות הזהב של ארה"ב מוחזקים בפורט נוקס אך בבנק המרכזי שבניו יורק, מסיבות של נוחות ומסורת מוחזקים אוצרות הזהב של שאר מדינות העולם. הן יכולות "לפתוח" בבנק חשבון אבל במקום להפקיד שטרות כסף, יאחסנו במרתפיו מטילי זהב

ערימות של לבנות זהב ב"פדרל רזרב בנק"

מאת אבי גבאור

ניו יורק

רחוב ליברטי 33 מאנהטן, שתי דקות הליכה מוול־סטריט, בין מגדלי שחקים נוצצים ורחובות מתפתלים, ניצב לו בניין אבן פיינתי גדול, ישן ואפור. בניגוד לשכניו הגבוהים, שרובם נושאים את שמות בעליהם, נעדר הבניין האפור כל ייחוד רק הכתובת הקטנה הרשומה על דלתות הכניסה הישנות מסגירה את זהותו: "פדרל רזרב בנק אוף ניו יורק".

כשחולפים על פני דלתות הכני־סה, ניצבים כלבו של הוד המבנה גדול הזהב. בפינה אחת שולחן קבלה המאויש על ידי פקידות חביבות, כמו בכל בנק אחר מצוי, מרכז פיקוח אלקטרוני, המאויש על ידי שומרים חמושים ומצוידי מכ"ר. הרבה שומרים והרבה תחמושת, שהרי אסור לזלזל בביטחון כאשר מדובר בבניין, האוצר בתוכו את העושר הגדול ביותר בארה"ב ואולי אי־פעם־בעולם.

"הפדרל רזרב בנק" הוא "בנק ישראל" של ארה"ב. בעיקרון תפקי־דיהם של שני הבנקים די דומים, להוציא כמה משימות מיוחדות המוטלות על הפדרל בנק אוף ניו יורק כמו למשל לאחסן במרתפיו את אוצרות הזהב של מדינות זרות. אוצרות זהב אלו מאוחסנים במרתפי הבנק הניו יורקי, חמש קומות מתחת לפני המדרכה.

אגב, אוצרות הזהב של ארה"ב מוחזקים במקום אחר, בפורט נוקס המפורסם ואילו כאן בניו יורק מסיבות של נוחות ומסורת, מהווה הבנק המרכזי של ארה"ב מעין בנק עובר ושב להזהב של שאר מדינות העולם, שיכולות "לפתוח" בו חשבון אבל במקום להפקיד בו שטרות כסף, הן יאחסנו במרתפיו מטילי זהב.

כשנכנסים לחדר הכספות, מב־חינים מעל במאזנים גדולים ומשוכללים ומסביב מארגזי שטרות של מאה דולר. לפתע מקבלים מעין "מכה בעיניים". מה שנראה בתחילה כמו קיר, הוא אמנם ערימה של לבנים, אלא שהלבנים הללו צהובות ומבט מתוך מקרוב, מעביר בך רטט קל של התרגשות: הלבנים הצהובות הללו עשויות כולן זהב טהור.

קיר הזהב מחולק לתאים המיוע־דים את חשבונות הבנק של המפקי־דים וכל אחד מהם נעול בשלושה מנעולים שונים. גם אם אינך מעריץ מושבע של המתכת הצהובה הזו, אינך יכול שלא להתרגש, רק מהעובדה שאתה ניצב במחיצתו יד מטילי הזהב שמשקלם הוא כ־13,000 טון ושמחירו מסתכם בכ־150 מיליארד דולר.

אגב לא כל הלבנים באותו הצבע. אחדות מהן בהירות יותר ואחרות כהות. מלווינו מסבירים שגוון הזהב מסגיר את איכותו ואת מידת טוהרו. הראו לנו לבנה קטנה יחסית במשקל 28 פאונד. קשה להחזיק אותה ביד אחת וצריך להיזהר שהיא לא תיפול על הרגל. העובדים שמ־עבירים את לבנות הזהב ממקום למקום, נועלים על רגליהם נעלי מתכת וזאת כדי להבטיח שלא תורד להם אצבע, אם תיפול להם חס וחל־ילה לבנת זהב על הרגל. אני מחזיק ביד 28 פאונד (כל פאונד שווה 454 גרם) של זהב. כמה זה שווה? מכפילים את המשקל במידת הטוהר של הזהב (במקרה שלפנינו 960 חלקי 1000) במחיר ומגיעים ל־150,000 דולר.

בבניין הפדרל רזרב על מרתפיו ודלתותיו המתוחכמות נבנה בשנת 1913 שהיא השנה שבה נוסד הבנק. עד היום איש לא ניסה ומכל־שכן לא הצליח לפרוץ למרתפי הזהב שב־בטנו.

חוזרים למעלית ועולים שמונה קומות. בקומה השלישית מטפלים עשרות העובדים בדולרים. הם יושבים מול שולחנות, בודקים ומסדרים חבילות של הנייר הירקרק הזה. אחד מתפקידיו של הפדרל רזרב בנק הוא לקבל את פקדונו־תיהם של הבנקים המסחריים ולאחר מכן בכספותיו חלק מכספי אותם הבנקים. חבילות הדולרים הזרמות מהבנקים נספרות ועוברות ביקורת איכות. המכונה בולעת לדקה עשרות אלפי שטרות לדקה ופולטת חבילות צרות והדוקות, מוכנות למשלוח. במרתפים מאוחסנות גם אגרות חוב של ממשלת ארה"ב בשווי של כ־380 ביליון דולר ושטרי כסף חדשים בשווי של כש־לושה מיליארד דולר.

פעילות עצמאית

הפדרל רזרב בנק, שהוא הבנק המרכזי של ארה"ב, נוסד בשנת 1913 בעקבות מאבק ארוך והחלטה של הקונגרס. הבנק מנותק לחלוטין ממשרד האוצר האמריקאי ופועל באופן עצמאי, ושני תפקי־דיו המרכזיים הם ניהול המדיניות המוניטרית של ארה"ב, ופיקוח על הבנקים.

את הבנק מנהלים שבעה "מושלים" הנבחרים על ידי נשיא ארה"ב לקדנציות של 14 שנה. את ה"מושלים" שמינויים מחייב גם את אישור הסנאט, לא ניתן לפטר וזאת כדי להגן על הבנק מלחצים. הקונגרס אינו מתקצב את הבנק והבנק שומר על עצמאותו באמצעות גביית שכר על שירותיו.

יו"ר הפדרל רזרב נבחר על ידי שבעת ה"מושלים" לארבע שנים. היו"ר הנוכחי פול וולקר יסיים את כהונתו באוגוסט. ליו"ר אגב יש זכות הצבעה של קול אחד בלבד, כך שלהלכה אינו יכול לכפות את דעתו על שאר ה"מושלים".

לפדרל רזרב יש 12 סניפים ברחבי ארה"ב. לכל סניף 9 מנהלים. לששה מהם אסור להיות בנקאים. מבין השלושה הנותרים, אשר חייבים להיות בנקאים, חייב אחד לייצג בנק קטן.

העורך: נחמיה שטרסלר

אתה פשוט שולט בעסקיך

טוב יותר!

עיסקות עתידיות במטבע
אופציות במטבע
עיסקות עתידיות בסחורות
הגנה בשערי ריבית
עיסקות בניירות ערך זרים
שירותי מטבע חוץ ועוד

צור קשר עם מנהל העסקים האישי שלך בכלל אינווסטמנט האוס.

CIH
כלל אינווסטמנט האוס בע"מ
CLAL INVESTMENT HOUSE LTD

בית כלל, הרואים 5, תל־אביב 63143 טל. 03-291866 71, טלקס: 35762, פקסימיליה: 03-289449

השוק המשותף הזהיר את יפן מפני המשך יצוא המכוניות

ראשי מועצת השוק האירופי המשותף הזהירו, שמדינות השוק ינקטו צעדים קיצוניים למניעת הגידול ביבוא מכוניות יפניות לאירופה, אם יפן לא תגביל בעצמה את שיעורי הגידול הללו.

אזהרה זו לממשלת יפן, התפרסמה בשבוע שעבר באירופה עם פרסום הנתונים על עליית השיא של 38 אחוז ביבוא מכוניות יפניות בחודש ינואר בהשוואה לממוצע החודשי ב־12 החודשים של שנת 86'. סך יצוא המכוניות היפניות לארצות השוק הגיע לשיא של 213 אלף מכוניות.

היפנים הגדילו את יצוא מכוניותיהם לאירופה ב־19 אחוז במהלך שנת 86' וזאת בגלל היחלשות הדולר והתחזקות המטבעות האירו־פיים – דבר שהפך את השוק האירופי לאטרקטיבי יותר מבעבר.

יצוין, כי יצוא המכוניות היפניות לארה"ב גדל ב־1.5 אחוזים בלבד בחודש ינואר – ל־272 אלף מכוניות.

שוודיה ונורווגיה מקימות ועדה משותפת ליישום שמושי גז טבעי

שוודיה ונורווגיה החליטו על הקמת ועדה משותפת מיוחדת, אשר תבחן את הדרכים ליישום יעיל יותר של שימושי הגז הטבעי.

היוזמה להקמת ועדה זו היא של שוודיה, אשר הגז הטבעי הנצרך בה היום מגיע לאחוז אחד בלבד מכלל תצרוכת האנרגיה של המדינה. שוודיה מקווה להשתמש בגז הטבעי במקום תחנות כוח גרעיניות, שכן היא התחייבה להפסיק את השימוש בתחנות אלו עד שנת 2010.

בשוודיה סבורים, שבעזרת גז טבעי אפשר יהיה לסגור את תחנות הכוח הגרעיניות עוד לפני המועד עליו התחייבה הממשלה השוודית בשנת 80'.

תחזית לשנת 87': צריכת הנפט במערב תגדל באחוז

צריכת הנפט בארצות המתועשות במערב תגדל באחוז אחד במרוצת שנת 87' – כך העריכה סוכנות האנרגיה הבינלאומית, במחקר שפרסמה בפאריס בסוף שבוע שעבר.

גידול מתון זה יקטין מאוד את האפשרות של מדינות אופ"ק לשמור על רמת המחירים הגבוהה יחסית – של 18 דולר לחבית. זאת לאחר שגם בשנת 86' צריכת הנפט במערב גדלה בשיעור נמוך יחסית של 2.5 אחוזים.

מדיניות אופ"ק כיום, היא לנסות להקטין את התפוקה, על מנת לשמור על יציבות מחירי הנפט בשוקי העולם.

בורסת פאריס מקלה בדרישות הרישום של חברות חדשות

ראשי הבורסה הפריסאית החליטו להקל בדרישות לרישום חברות חדשות וכן לשכלל את נוהלי המסחר בבורסה ובכך להפכה לאטרקטיבית יותר.

בין השאר החליטו ראשי הבורסה לאפשר מסחר באופציות סחירות החל בחודש יוני הקרוב.

בנושא הקלות ברישום הוחלט, שניתן יהיה לרשום חברות למסחר בבורסה, אף אם הציבור מחזיק בפחות מ־25 אחוזים ממניות החברה, בתנאי שהחזקת הציבור מגיעה למינימום של 500 אלף מניות. כן בוטלה הדרישה משנת 46' לפיה חברה המבקשת להירשם בבורסה חייבת באישור שר הכלכלה הצרפתי.

צעדים אלה הם חלק מרפורמה כוללת של הבורסה הצרפתית, שמטרתה ליצור כללי מסחר אחידים בכל הבורסות העיקריות באירופה.

"בריטיש אירוספייס" זכתה בהזמנות חדשות ב־260 מיל' ד'

"בריטיש אירוספייס", יצרנית המטוסים הבריטית, זכתה ב־13 הזמנות חדשות למטוסים מדגם 146 בסכום כולל של 260 מיליון דולר.

הזמנות אלו, שרובן הן של חברות אמריקאיות, הביאו לגידול תיק ההזמנות האחרון של החברה הבריטית – ל־1.5 מיליארד דולר מאז תחילת השנה.

"בריטיש אירוספייס" מקימה בימים אלו מפעל חדש במנצ'סטר לייצור מטוסי הסילון האזוריים לאור צבר ההזמנות שבידה.

הבנקים היפניים מקימים חברה שתגבה חובות מהעולם השלישי

[illegible] של יפן החליטו להקים חברה משותפת [illegible] אשר תעסוק בגביית חובות מארצות העולם השלישי.

איי קיימן נבחרו כמקום מושבה של החברה החדשה משיקולי מיסוי, על מנת להקטין את חבות המס של הבנקים היפניים על הכנסות הריבית.

החברה החדשה תרכוש את כל החובות של 12 הבנקים במחיר נמוך ממחירם הנוכחי, בגלל אי הוודאות לגבי גבייתם.

ממשלת יוון מלאימה חברת חיפושי נפט זרה

ממשלת יוון הודיעה כי היא העבירה החלטה לפיה יולאמו 51 אחוזים ממניות החברה לחיפושי נפט, אנאיירספיה, הנשלטת על ידי חברה קנדית.

חברה זו, המייצגת את ההשקעה הזרה הגדולה ביותר ביוון בשווי של 700 מיליון דולר, הינה היחידה העוסקת בחיפושי נפט ביוון בקנה מידה גדול.

הממשלה היוונית תעביר בקרוב הצעת חוק בפרלמנט היווני בנושא זה ובעקבותיו יונהל משא ומתן שיאריך חודשים עם בעלי המניות הזרות, על האפשרות שהם ימכרו את יתרת מניותיהם לממשלת יוון.

מיד עם קבלת החוק, תיאלץ החברה להפסיק את כל פעולות חיפושי הנפט שלה, המתנהלים כיום.

שיעור האבטלה בארה"ב יציב: 6.7 אחוזים

שיעור האבטלה בארה"ב נותר יציב ברמה של 6.7 אחוזים – כך מתברר מפרסום נתוני חודש פברואר בסוף השבוע.

זהו החודש השלישי ברציפות ששיעור המובטלים בארה"ב נותר ללא שינוי. מספר המובטלים בארה"ב מגיע כיום ל־7.97 מיליון איש ובוואשינגטון נמנעו מלחזות את המשך מגמת האבטלה בחודשים הקרובים בגלל אי הוודאות לגבי שיעור הצמיחה של המשק האמריקאי בעתיד הקרוב.

ונצואלה הגיעה להסכם פריסת חובות החוץ שלה עד ל־1999

ונצואלה הגיעה להסכם פריסת חובות החוץ שלה, בסכום של 20.3 מיליארד דולר עד שנת 1999. ההסכם מתייחס לכל החובות הממשל־תיים של ונצואלה, לטווח הבינוני והארוך והוא חייב כעת באישורם של כל 450 הבנקים המסחריים הנושים של ונצואלה.

כל החובות יוחזרו בריבית של ליבור ועוד שבע שמיניות. ונצואלה תשלם חלק מהקרן על חובות אלו בשלוש השנים הבאות עד סכום גג של 1.4 מיליארד דולר.

הסכם זה הינו השני שהושג בתוך שבוע ימים לגבי פריסת חובות של מדינה דרום אמריקאית, שכן צ'ילה חתמה על הסכם דומה לפריסת חובות החוץ שלה בסכום של 10.6 מיליארד דולר כמה ימים לפני ההסכם של ונצואלה.

המערכת הבנקאית בארה"ב עשויה להוריד דרגת האשראי של ברזיל

המערכת הבנקאית בארה"ב עשויה להוריד את דרגת האשראי של ברזיל בעתיד הקרוב, לאחר שזו הודיעה על הפסקת תשלומי הריבית על מרבית חובותיה.

ברזיל עדיין נהנית מדירוג גבוה יחסית של A. מינוס. אם היא תורד בדרגה או שתיים, היא עשויה להיתקל בקשיים חמורים ביותר בגיוס הלוואות ממערכת הבנקאות בעולם.

כבר עתה, ברזיל מתקשה מאוד לממן את יבואה ולקבל קווי אשראי חדשים בגלל צעדה החד צדדי בהפסקת תשלומי הריבית על חובות בסכום של 67 מיליארד דולר.

הבורסה בלונדון תסגור את אולם המסחר בסוף השנה

הבורסה בלונדון תסגור את אולם המסחר הענק שלה בסוף שנת 87' ותבטל כל אפשרות למסחר בניירות ערך שלא באמצעות התקשורת הממוחשבת.

החלטה זו התקבלה בשבוע שעבר, לאחר שוועדה מיוחדת בדקה את סדרי המסחר באולם המסחר העיקרי של הבורסה והגיעה למסקנה כי הפעילות הנוכחית בו אינה מצדיקה את המשך הפעלתו.

אולם המסחר של לונדון ירד מיקרתו בסוף אוקטובר עם הפעלת תוכנית המסחר הממוחשבת הקרויה "ביג באנג" וכיום פועלים בו בין 200 ל־300 סוחרים בלבד בהשוואה ל־1800 לפני הביג באנג.

هكذا من الاجل

שערי המניות 9.3.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
א.ג.ב.ב ש	24100		20	-100	-0.4	-2
המפצת 0.1	1940		1765	+40	+2.1	+606
המפצת A 0.5	1086		5609	+14	+1.3	+7162
המפצת אפ 2	1766	תב	1098	+118	+6.6	+1150
כללי לא בהסדר	25210		202	+960	+4	+607
בנק צפאטר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאטר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 65	5010		1638	+110	+2.2	+2274
פ.ב.ב. 0.5	5970		976			+335

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	89750		270	+450	+0.5	+716
אידיבי ב 100.0	89500		18			+12
אידיבי בב א	548000		2	+3700	+0.7	+2
אגוד 0.1	66430		263			-210
דיסקונט ב	115000		61	+1400	+1.2	+132
דיסקונט א	134950		132	+950	+0.8	+177
דיסקונט שה ב	15680		66	+60	+0.4	+74
המזרחי ש	37220		728	+520	+1.4	+1134
המזרחי ב	36850		70			+70
המזרחי שה 9	16730	שב				
הפועלים בבב	95994		15	+993	+1.1	+2
הפועלים ש	60850		1308			-573
הפועלים ב	68600		138			+8
כללי א 1.0	155000		94			-60
כללי שה 7	7450		25			+38
בלל 0.1	38690		1594	+100	+0.3	+1079
בלל שה 11	14589		317	-1		-187
מימון הטפ 1.0	31250		6	+250	+0.5	+24
מימון הטפ 5.0	26000	שב				

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
ארפים 0.1	35500		18	+900	+2.6	+26
לאומיטכל ש	9520		122	+40	+0.4	+77
לאומיטכל ם	9350		62			-12
כרמל ש	5998		50	-2		-3
כרמל שה 1	3862			+2	+0.1	+200
בנין ב' 5.0	11050		46			
פת מסב ש	4280		207			-3183
מבבן ב ש	3980	תב	1168	-240	-5.7	-2588
עצמאות 0.1	15780					-10
טפחות בבב ש	23260		74	+1000	+4.5	+74
טפחות רג ש	23700	תב	212	+1500	+5.6	+239
טפחות שה 1	9805		211			+39
טפחות שה 2	4980		100			-108
יעסור 1.0	1870		98			
יעסור 5.0	1170		1239	+20	+1.7	+2017
כיתב 1.0	8000		78	-120	-1.5	-66

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
שלטון אש	886		5564			+688
הקלאות מבוב א	273780	לב				
הקלאות מבוב ב	150580	לב				
לאומי תעש' א ש	12350		74	-80	-0.6	-58
פיתוח תעש' מבב	152554	לב				
פת תעש' בב ב	285950	לב				
פת תעש' בב גב	192000	לב				
פת תעש' בב גגו	192000	לב				
פת תעש' בב ד	201000	לב				
פת תעש' בב דד	69278	לב				
מרט קבלנים 5.0	1275		4877	+50	+4.1	+2956
תיירות בב'	167000	לב				
כלל ליסינג 0.1א	31100	תב	480	+2600	+9.1	+280
כלל ליסינג 0.5ב	23700	תב	1190	+1750	+8	+2207
כלל ליסינג אתה	18700	תב	30	+1290	+6.9	+183

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
איתן	280		13381	+9	+3.3	+28997
אררט 0.1	1600		172	-58	-3.5	-312
אררט A 0.5	890		811	-15	-1.7	-1431
בטוח מסנה 0.1	670		1693			
בטוח מסנה 0.5	292		23518	+8	+2.8	+11299
הדר 1.0	375		6368			-59
הדר 5.0	241		21046	+10	+4.3	+15216
הדר אפ' סר 2	200		15987			-9873
הסנה ש	425		39553			+24223
הפניקס 0.1	710		23150	+15	+2.2	+16148
הפניקס 0.5	670		6248	+1	+0.2	+721
המגשר-הראל 1.0	6600		60	-250	-3.7	-159
המגשר-הראל 5.0	3900		263	+80	+2.1	+328
מנורה 1.0	2798	תב	40	+178	+6.8	+148
מנורה 5.0	1420	תב	847	+86	+6.5	+658
סהר ג 1.0	8650		694	-150	-1.7	-982
סקורטס 0.1	1480		1789	-10	-0.7	-931
צור ש	415		8000	+5	+1.2	+2404
ציון החזקות 1.0	13285	בח	19	-135	-1	-8
ציון החזקות 5.0	4460		175			-187

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אינטר באמא 1 ש	8960		156	+410	+4.8	+174
אינטר באמא 5 ש	6360	תב	1705	+320	+5.5	+1223
מארד עזרא 1.0	1290		1284	-40	-3	-943
כלל סחר	452		56406			+9875
אמא 4	368		41810			-31558
אמה 2	154		89195	+3	+2	+91485
קיוטל 1.0	1065	תב	17053	+85	+8.7	+18309
רמק 0.1	31530		1.6	+50	+0.1	.4
רמק 0.5	12400		24	-40	-0.3	-9
שופרסל A 2.0	11050		1060	+250	+2.3	+1260
שופרסל ב 10.0	9620		744			-61

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
דלק 3 ש	5600		4326	+65	+1.2	+5420
הראל 1.0	2620		80	-50	-1.9	-80
הראל 5.0	2109	שב				
סנמת הספקה 0.1	23000		23			-9
סנמת הספקה 0.5	11250		789	+450	+4.2	+739
קרור 0.1	1245		2764	+45	+3.8	+2608
קרור 1.0	309		55322	+6	+2	+30817
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוטי עיתה 0.1	3111	בח	380	+31	+1	+100
מוטי עיתה 0.5	1490		2615			
קנטרסים 0.1	3400		459			
קנטרסים 0.5	2620		759	+20	+0.8	+298

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
קסל 1.0	4357	בח	484	+396	+10	+1174
קסל אפ 1	2750	תב		+500	+12.2	+320
גלי זהר 1.0	6800		40	-197	-3.2	-42
גלי זהר 5.0	4118		24	-40	-1	-9
מלונות רן 1.0	1780		927	+80	+4.7	+1567
מלונות רן 5.0	1450		1100	+50	+3.6	+1322
חוף האלמוג 1.0	6200		527	+100	+1.6	+198
כנס מר 1 ש	2180		92	+19	+0.9	+133
מלונות הדרן	2835		210	+100	+3.7	+537

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אוצת מחשבים	1700		2406			
הוה מיכון 1.0	11000		280	+100	+0.9	+82
ת.ג.ג. 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
יעבא 1.0	11899		55	-1		-15
כלל מחשבים 1.0	13280		50			
מ.ל.ל. 1.0	12900		19			-19
מ.ל.ל. 5.0	4574		154	+74	+1.6	+125
משוב מחשבים 1.0	754		2454	+4	+0.5	+1521
משוב אפ'	398		383			-63
ניקוב מחשבים 1	14201		107			
ניקוב מחשב 5	6850		369			+5
ניקוב אפ סר 2	5050	תב	481	-350	-6.5	-741
תים מחשבים 1.0	993		30950			-19864

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אברום בינוי רש			—	הפסקת	מסחר	—
אברום בינוי 25			—	הפסקת	מסחר	—
אורן 1.0	744		600	+18	+2.5	+1017
אורן 5.0	360		5500	+11	+3.2	+5081
אזורים 1.0	1220		24615	+21	+1.8	+23673
אזורים אפ	850		7155	+9	+1.1	+9350
אזורים אגח	133.5		11693	+1	+0.7	+4693
אילון 1.0	501		23425	+21	+4.4	+29919
אל-רוב 1.0	1589		1094	-1	-0.1	-394
אמבנים 1.0	4500		276	-88	-1.9	-424
אפריקה 0.1	51200		154	+100	+0.2	+25
אפריקה 1.0	44400		109			-94
אפריקה אפ	28150		80	-50	-0.2	-61
ארזים	2960		1820	-142	-4.6	-4931
אילון 0.1	3330		581			
אילון 0.5	2090		1677			-1241
בן-יקר גוו 1.0	10165		365			-91
ברמנין 1.0	4201		681	+1		+103
ברמנין 5.0	3410		1124			-1594
דנקנר 1.0	7480	בח	372	-160	-2.1	-989
דוהר 1.0	517	תב	482	+47	+10	+485
דוהר 5.0	349	בח	331	-4	-1.1	-385
דדש' 0.1	541		3272	-13	-2.4	-5103
דדש' 0.5	401		4583	+4	+1	+6504
הפטלול 1.0	1791		310			
הפטלול 5.0	1185		235	-30	-2.5	-716
הלב.ב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
הלב.ב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	3570		499			-9
גבים 0.1	4540		1425	-150	-3.2	-1100
גבים 0.5	3895		865	-40	-1	-995
הכשרת הישוב ש	84150		121	+700	+0.8	+115
ישפרו 0.1	5815		1282	+240	+4.3	+2661
ישראלום 1.0	1775		1932			+479
יפים 10.0	19350		596			+337
כנן פיתוח 1.0	11500	תב	415	+660	+6.1	+741
כלל נדל"ן	692		32105			-19012
לוסיד 1.0	6250	תב	433	+433	+7.4	+814
לוסיד 5.0	2580		3046	+120	+4.9	+4042
מ.ת.ב. 1.0	436		11537	+1	+0.2	+1825
מ.ת.ב. אפ 2	286		2000			-877
מ.ת.ב. אגח	116.5		20000	+1	+0.9	+20680
מבנני בניה 1.0	822		5975	+12	+1.5	+11304
מיבנאל 5.0	468		7344			
מניב 5.0	3015		922			-28
מרלו 1.0	992		2284	+2	+0.2	+16
לוינשטין 1.0	550	תב	950	+50	+10	+896
לוינשטין 5.0	127		21830	+5	+2.9	+44997
ליפשיץ 1.0	2735		2493			-2402
ליפשיץ 5.0	1624		4664	-24	-1.5	-6850
נאות אביב 0.5	11000		724			-247
נכסי אחוים	1130		5405	+65	+5.1	+6526
סהר החזקות 1.0	20400		65	+447	+2.2	+135
סהר החזקות 5.0	15800		12	+450	+2.9	+112
סופי 1.0	8615	שב				
סופי 5.0	3850					
עמר השלע סר 1 ש	750		2728	+15	+2	+3085
עוד 3.0			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	5070		562			+186
קיסריה 0.5	2420	תב	893	+149	+6.6	+4748
רוגובין 1.0	427		7554	+8	+1.9	+5543
רוגובין 5.0	250		10570	+8	+3.3	+7952
רוגובין אפ'	1170		2422	+50	+4.5	+3431
רוגובין אג"ח	122		16439			-2745
רסקו מכול	6190		45			-50
רסקו רג	5650		115	+50	+0.9	+232

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	3550		365	+141	+4.1	+335
מטעי הדר 0.5	3295		204			-204
מהדרין 0.1	7550		546			-70
גבסי הדרים 1.0	1898		1615			+2031
פרי אור 0.5	2654		46			-95
עבהר 5.0	11000		478			-269

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אסאם	1535		312	-15	-1	-561
גולדפרוסט 1.0	3100		156	+40	+1.3	+152
גולדפרוסט 5.0	2490	תב	253	+140	+6	+108
גולדפרוסט אפ 1	1330		380			-380
דובק מב ש	6470		1941			-187
דובק מב ם	6430		1712			-356
וולכל 1.0	1080	בח	200	+20	+1.9	+168
וולכל 5.0	817		1126	-3	-0.4	-511
פרי-הה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי-הה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מפעלי בירה 1.0	34440		170	+1640	+5	+126
מפעלי בירה 5.0	31000		184	+1400	+4.7	+147
יצהר 1.0	1515	תב	745	+75	+5.2	+1357
יצהר A 5.0	849		667			-667
יצהר אפ 2	600		1238	+4	+0.7	+3434
כן 1.0	790		468	+32	+4.2	+260
כן 5.0	380		2635	-17	-4.3	-2916
טבעורוסט 1.0	15900		39	+600	+3.9	+144
עלית	23010		891	-148	-0.6	-263
עסיס ב 0.5	510		19626	+15	+3	+26284
אגגל שקל 1	3360		211	+10	+0.3	+34
שמן מבב A	5900		121	-50	-0.8	-550

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
ארגר סר 1 ש			—	הפסקת	מסחר	—
אופים 1.0	1670	תב	3000	+110	+7.1	+2058
אופנת בהק 1.0	733		3541	+12	+1.7	+3351
אופנת בהק 5.0	530		3900	+10	+1.9	+5819
אפ א	507		4650	+17	+3.5	+5359
ארגמן רג ש	16380		123	+380	+2.4	+232
דלתא-גליל 1.0	4700		877	-20	-0.4	-207
דלתא-גליל אפ	3790		529	+110	+3	+835
מטויות מאזור 1	4469	קב		+213	+5	+1504.3
מטויות מאזור 5	1986	תב	1273.8	+181	+10	+3173.9
ויטלנ 1.0	2075		627	+80	+4	+282
ויטלנ 5.0	1590		1290	+60	+3.9	+815
דדיכן 1.0	10720		392	-500	-4.5	-736
דיקות 1.0	3050		758			-8
דיקות 5.0	2120		1591			
לורדיה 0.1	3300		105			
לורדיה 0.4	2315	תב	6180	+120	+5.5	+8371
לינה 1.0	1015		1211	+20	+2	+4569
מים גליק	768	בח	371	+10	+1.3	+129
מקס 0.1	4750		210	+50	+1.1	+255
מקס 0.5	2930	תב	505	-110	-3.6	-561
עיט 1.0	794	תב	2558	+72	+10	+6868
עיט 5.0	413	תב	10389	+38	+10.1	+17433
עמק סריגה 1 ש	440		7640			+1605
פולגת A 1	4350		679	-10	-0.2	-399
פולגת ב 4	3200		1909			-86
פולינן A 0.5	14700		440	+555	+3.9	+888
פרטר	4795		140	-15	-0.5	-90
כיבור סריגה	17550		412	-269	-1.5	-292
תעש רוגוזין 1.0	2900		1082			-126

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
איקונגן 5.0	3000	תב	204	+217	+7.8	+557
אורדן 0.1	8787		225	+87	+1	+68
אורדן 0.5	7730		110			-16

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אלומות 1.0	7270		47	-5	-0.1	-67
אלומות 5.0	4900		20			-20
כבלים ש	47700		11			-2
התכוף 1.0	10087	תב	398	+917	+10	+706
התכוף 5.0	5400		673			
התכוף אפ	5311		625			-191
זיקה 1.0	5565		165			
זיקה 5.0	2510		755.1			
קופסאות פח 1.0	4400		2527			-1614
קופסאות פח 5.0	4280	תב	536	-281	-6.2	-834
מתכת מרום 1.0	3150		958	-70	-2.2	-1399
כבלי ציון 1.0	2551		551	+10	+0.4	+329
כבלי ציון 5.0	1580		1046	+10	+0.6	+647
כבלי ציון אפ	640		1511	-3	-0.5	-678
מודגן 1.0	1125		614	+45	+4.2	+1060
קרמני 1.0	377		5898			
קרמני 5.0	224		33258	-2	-0.9	-26380
נחושתן 0.1	43500		15	+1100	+2.6	+14
נחושתן 0.5	15490		121			+173
מקר פלדה 1.0	22155		31	+5		+16
קינג 1.0	1280		1321	+40	+3.2	+1801
קינג 5.0	710		7727	+26	+3.8	+10169
קליל 1.0	2650		715			-128
קליל 5.0	2000		654	+20	+1	+551
שלדות 5.0	13050		457			+248
תעשיות לכיס 1.0	1390		648			
תעשיות לכיס 5.0	880		4655	-2	-0.2	-1507

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אלביט 5.0	617000		17			-6
אלקו 0.1	8900	בח	491	+809	+10	+1646
אלקו 0.25 ש	5058	תב	3267	+460	+10	+5997
אלקו 0.25 ם	4464	קב		+212	+5	+3163
אלקטרה 0.1	2360		1211			-284
אלקטרה A 0.5	1555		2507	+15	+1	+2595
אפ 5	1350		1390	+35	+2.7	+2347
אגח 3	146		59817	+1.5	+1	+88483
אלרון 5.0	514000		22	+3000	+0.6	+16
ארית 1.0	31500		115	+500	+1.6	+61
כלל תעש אלק	2665	תב	6206	+150	+6	+23935
טקסטרוניקס 1.0	2997		1221			-1194
טקסטרוניקס 5.0	2271		1379			-1051
מיכטנגר 1.0	747		1395	+5	+0.7	+130
מיכטנגר 5.0	582		2470			-1679
ציקלון 1.0	2375		292	-1		-340
ציקלון 5.0	1159		28	-61	-5	-198
קונטרול אילד 1.	6659	תב	765	+300	+8.1	+668
קונטרול אילד 5.	4250	תב	505	+350	+9	+1334
ת.א.ת. 1.0	1870		895	+35	+1.9	+415
ת.א.ת. 5.0	820		19720	+19	+2.4	+16968
ת.א.ת. אפ 1	21800		271	+800	+3.8	+206
תדיראן	990		7158	+20	+2.1	+2205

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
א.י.פ. תעשיות 1.	1340		4351			-1350
א.י.פ. אפ	847		8567			-9767
א.י.פ. אגח	135		25550			-113700
אלקול 5.0	9955	תב	181	-1106	-10	-534
אקרשטיין 1.0	1140		1316	+25	+2.2	+2102
אקרשטיין 5.0	855		2686			+558
אקרשטיין אפ'	570		1284	+10	+1.8	+2764
אקרשטיין אגח	151		26273	+3.5	+2.8	+225953
בטון תדיר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בטון תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בר-כון 1.0	1590		300	+33	+2.1	+80
בר-כון 5.0	660		2695	+27	+4.3	+3147
טרומאסבסט 1.0	10560	תב	79.1	+960	+10	+106.9
טרומאסבסט 5.0	4600		352	+10	+0.2	+302
מ.ל.ב. 1.0	900		668	+21	+2.4	+600
מ.ל.ב. 5.0	700		700			-651
מודול השק בתעש	739		3068	-26	-3.4	-2039
מזאיקה ולבנן 1	22360	לב				
מזאיקה ולבנן 5	14200		2	+200	+1.4	.2

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אגן 5.0	21150		616			+107
אליאנס ב	2470	תב	1059	+120	+5.1	+1063
גל תעשיות 1.0	20610		16	+940	+4.8	+304
גל תעשיות 5.0	18000		113	+450	+2.6	+85
דקסטר 1.0	3300	בח	151	+276	+9.1	+313
דשנים 0.1	5250		50			-10
דשנים 0.5	3550		1340			+95
חיפה כמי 10.0	948		14529			-2120
מכב ש	12210		1156	+220	+1.8	+988
ליפסקי 1.0	3950		2299	-71	-1.8	-3108
ים המלח	3935		2181			
פטרוכימים 10.0	618		38136	+16	+2.7	+74925
מקסימה 1.0	8700	תב	88	+500	+6.1	+113
מקסימה 5.0	5666		390	+111	+2	+422
מקה כמיקל 1.0	8000		425			-18
סנו 1.0	24950		95	+250	+1	+58
סנו 5.0	21300		65	+500	+2.4	+135
פריקלאס	649		7832	+26	+4.2	+8975
פריקלאס אפ'	261		6245			-851
קרס כימיקל 1.0	6100		46	+200	+3.4	+106
ת.ג.ל. 1.0	4357		126	+207	+5	+943
ת.ג.ל. 5.0	3704		134	+110	+3.1	+139
תיא 5.0	18114	תב	71	+1647	+10	+356
פרוטארום 10.0	21670	בח	343	+1970	+10	+947
תוד A 5.0	18700		26	+80	+0.6	+9

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
כתר	247		19844	+3	+1.2	+35400
רפרון 1.0	9980		19			+12
רפרון 5.0	6650		53	+250	+3.9	+112
תב.ג. 1.0	7300		144	+200	+2.8	+177
יאה 1.0	6163		270	-200	-3.1	-287
לבדי אשקלון 1	626		4783			-349
לבדי אשקלון אפ1	1095		133	-10	-0.9	-164
מלט ב 0.5	54500		15	+2000	+3.8	+25
מעלי נייר 10.0	460000		72	+8000	+1.8	+102
סקאנריה 1.0	3835		343			-229
רים 0.1	2450		170			-120
רים 0.4	1864		700	+40	+2.2	+975
תעל ב 0.2	19200		123	+800	+4.4	+393
אגרין 1.0	12600		57			+158
אגרין 5.0	6212		222			-172
ומרשה יהד	10580		81			
הגומלק 1.0	2445	בח	499	+25	+1	+530
הגומלק 5.0	1500		1613	+15	+1	+3077

שרף נאמנות
בטחה כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
מרכזית ב 0.1	12360		386	+200	+1.6	+208
סה בב ש	1310000		.6	+19400	+1.5	.2
כלל תעש' 1.0	2880		17758	-63	-2.2	-23824
מאגרי טכנולוגיה	680		1820	-16	-2.6	-1957

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אמיקו ש	8320		156	+108	+1.2	+120
אידיבי פתוח 2.0	8970		1429	+120	+1.4	+1594
אינקנה 0.1	100		41321	+1.5	+1.5	+69773
אלגר ש	17780	תב	298	+1480	+9.1	+712
אלגר ם	17985	תב	180	+1635	+10	+215
אלרן ש	5390		1575	+20	+0.4	+1803
אלרן ם	5800	תב	127	+520	+9.9	+196
אמישר בב'	27500		52.2			-4.8
אפיק 1.0	318		8212	+7	+2.3	+15341
אפיק 5.0	266		5102			
גמלת 1.0	1859	תב	1916	+169	+10	+1643
צאמרינגס 1.0	608		1160			-107
צאמרינגס 5.0	472		3223			-286
חברה לישראל 1.0	19000		580			
חברה לישראל 5.0	17100		430	+520	+3.1	+477
חלפסן 0.1	146685	תב	16	+6985	+5	+11
חלפסן 1.0 ש	30700	תב	180	+2200	+7.2	+325
אמטא A 0.5	25698		154	+748	+3	+155
פעלים השק ש	10700		578			-159
דיסקונט השק ש	5910		6250	-20	-0.3	-3689
מזרחי השק ש	32069		36	+1300	+4.2	+79
מור השקעות 124	12650	שב				
הידרן 1.0	4154		543	+60	+1.5	+331
הידרן 5.0	1618		420			
ישום החזקות	247		15989			
יצוא ש	14700		174	+200	+1.4	+40
ירדן A 0.1	3680		146			
כלל 10.0	1599		5837	-2	-0.1	-2577
כלל 50.0	1490		1561	-10	-0.7	-258
לנדק 0.1	2970		246	-100	-3.3	-454
לנדק 0.1	1225	תב	808	+75	+6.5	+2082
מגור 0.1	755		1761	+37	+5.2	+2229
מגור A 0.5	441		1313	+7	+1.6	+1087
אגח 1	117.5	שב				
עוז השק ב 0.1	4100	תב	544	+330	+8.8	+2242
עוז השק ג 0.5	2602	בח	997	+237	+10	+2342
פז השק ש	3800		1562	+100	+2.7	+1204
פמה A 0.1	12550	תב	99	+650	+5.5	+342
פמה 0.5	8600	תב	1295	+500	+6.2	+1974
פריון ב 2.5	8563		710	+230	+2.8	+701
קדרן 1.0	222		34885			-31982
קדרן 5.0	185		27936	+3	+1.7	+19220
כליל טכנולוגיות			—	הפסקת	מסחר	—

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	4326		1099	+126	+3	+1396
דלק חיפושים 5.0	2940		910	+142	+5.1	+752
דלק חיפ' אפ 2	2140	תב	720	+140	+7	+1080
פז חיפושי נפט	28250		262	+1000	+3.7	+274
יואל 5.0	5500		1023	+180	+3.4	+1122
מ.ג.נ. 1.0	8600		326	+410	+5	+843
מ.ג.נ. 5.0	3100		1592	+51	+1.7	+1510
ספאיל ב 0.5	8750	בח	309	+250	+2.9	+356
נפטא ש	3000000		4			+2

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול
נוית ם	225

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

שוק של פרויקטים

יום המסחר בבורסה עבר אתמול בסימן המגמה שהסתמנה שלשום: עליות שערים סלקטיביות. אולם, אתמול כשלשום, השערים לא עלו על-פי איכותן הכלכלית של המניות, אלא על-פי מידת הסחירות. במניות דלות-סחירות היו בדרך-כלל עליות שערים תלולות, וזה נכון במיוחד ל"מניות הפרוייקטים".

לעומת זאת, המניות הכבדות, שמחזיקות בהן קרנות-הנאמנות, נסחרו בדרך-כלל ללא שינוי שער. בקרנות הנפיקו אתמול תעודות בשווי שני מיליוני דולר. מחזור המסחר במניות התנפשיות גדל שוב, לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב-22.85 מיליון שקל. תופעה זו מלמדת על התרוממת מעגל המשקיעים.

ביקושים לבנקאיות

הידיעות שמדד חודש פברואר יעלה בשיעור מתון מהצפוי, והעובדה שבנק ישראל עשוי להוריד עקב כך את הריבית, גרמו את חידוש ההתעניינות באפשרות ההשקעה במניות ההסדר. ואכן, אתמול נרשמו ביקושים נאים למניות, שסופקו בעליות שערים עד מתונות האחוז, ובמחזור של 2.7 מיליוני שקל.

	תשואה שנתית דולרית ב-%
בל"ל 0.1	17.75
הפועלים ש	17.80
אי.די.בי. רג	17.66
דיסקונט א	17.41
המזרחי ש	17.12

עלייה לפרויקטים

ניירות-ערך אלה, שרובם מכונים בעגת סוחרי הבורסה "פרוייקטים", עלו אתמול בעשרה אחוזים: עיט, גמלת, קופל נהיגה עצמית, אלקו, המטויות המאוחדות. פעילות חריגה נרשמה גם במניות אלה כלל ליסינג 0.5 (8%+); תאת 5 (2.4%+); כלל תעשיות אלקטרוניקה (6%+); קרי-טסל (8.1%+).

מנהלי הקרנות צימצמו אתמול את פעילותם רק לניירות-ערך שהם חפצים ביקרם. רוב מנהלי הקרנות נמצאים כיום בעמדת המתנה.

הצלחה להנפקת תדיראן

הצעת הרכש של חברת תדיראן הסתיימה אתמול בהצלחה. והציבור מכר לחברה יחידות מר"פ בהיקף של 1.04 מיליון דולר, במחיר 1.19 דולר היחידה. בשוק איגרות-החוב נרשמו אתמול תנודות שערים עד שלושה אחוזים לשני הכיוונים. מחזור העסקות היה מצומצם.

נמשכת הפעילות במק"מ

הפעילות הערו-יוסית במלוות קצרי-המועד נמשכה גם אתמול. היקף הפעילות הסתכם ב-14.5 מיליון שקל. רמות התשואה ירדו לעומת הימים האחרונים.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
347	15	98.93	+2.21
417	22	98.43	+2.21
427	29	97.95	+2.20
437	36	97.49	+2.17
447	43	97.02	+2.16
457	50	96.55	+2.16
517	57	96.18	+2.10
527	64	95.72	+2.10
537	71	95.27	+2.10

מדד	מדד יומי	שינוי ב-%
מדד מניות כללי	121.06	+0.63
כללי ללא בנקים	145.61	+0.92
מדד אג"ח כללי	110.01	-0.20
אג"ח צמוד מדד	110.14	-0.25
אג"ח צמוד מט"ח	108.40	+0.06

חסכון+מהירות+יעילות = (X)+(Y)+(Z)
לייאלת אוברסיז" הנוסחה לפתרון הנכון
אילת אוברסיז
אילת אוברסיז בע"מ
רח' ביאליק 131, רמת גן טל' 7510810, 7516161
אילת אוברסיז - שיטות חסכון בהובלת מטענים בינלאומיים

אינטר ישראל
להשכרה
משרדים
בבית אל-על
509 מ"ר
בלעדי למשרדנו!
03-294141
בית אל-על רח' יהודה 32, ת"א

שערי קרנות הנאמנות

שם הקרן	מחיר הקניה	מחיר הפדיון
אב	5440.81	5424.51
אמוקה	533.19	522.95
אביב	—	—
אגן	238.05	233.47
אדיר	1561.42	1530.83
אורים	2741.58	2688.29
אושר	1815.34	1801.93
אור	412.06	403.39
אוריון	115.79	152.68
אורלי	255.38	253.38
אורן	767.81	755.08
איל	3741.75	3669.20
אירים	5122.27	5108.10
איתן	708.58	694.53
אלון	568.29	556.63
אלמוג	668.02	655.03
אריו	736.27	722.16
אש	183.50	182.70
אשל	180.34	176.80
אתרוג	224.02	221.92
בדולח	2730.76	2679.48
ברוש	535.25	525.08
ברק	553.64	542.90
בקעה	839.35	822.89
בריש	1453.83	1444.00
גבע	1033.87	1018.96
גדין	726.35	712.46
גיא	9443.09	9303.13
גיל	3173.19	3113.34
גלית	596.79	589.73
דוברבן	415.50	411.58
דוכיפת	726.21	712.38
דולב	219.55	214.91
דורון	1447.60	1420.59
דותן	251.58	246.63
דליה	535.91	526.02
דן	—	—
דנית	—	—
דרור	427.58	419.52
דקל	445.84	437.26
הדס	425.25	423.63
הדר	504.42	595.24
זהבית	2748.08	2690.78
זהר	19741.39	19453.78
זיו	18178.23	17912.62
זמיר	1109.86	1088.53
חדות	147.23	143.98
חליפין	128.45	127.87
חלמיש	625.59	622.38
חן	133.71	133.44
חושן	1325.27	1294.97
טל	5628.66	5562.94
יובל	819.48	803.93
יהלום	2475.77	2429.57
ינשוף	426.58	422.56
יערה	664.16	649.73
כוכב	1273.77	1249.10
כחל	130.23	127.69
כלנית	591.26	580.28
כנרת	711.25	704.16
כרמל	146.00	143.15
כתר	1118.14	1096.82
להב	4538.85	4452.79
למשקיע	113427.9	111362.7
לפיד	441.84	433.19
לקט	1719.11	1684.59
לשם	986.31	967.44
מבורך	1222.64	1199.22
מבטח	3525.25	3491.48
מגן	234.51	231.11
מגדלור	3498.07	3465.31
מגל	747.11	742.63
מור	2057.59	2029.01
מורן	966.65	958.15
מגמה	26990.52	26562.80
מימד	923.23	985.14
מעוף	4490.52	4486.15
מעיין	754.19	739.89
מקשה	1015.64	996.36
מרגלית	1451.05	1423.68
מרווח	113.71	113.31
מרום	1197.51	1174.50
נבונה	27519.91	26927.10
נביה	1040.09	1028.80
נגב	518.25	508.58
נחל	7085.46	9685.98
מבין	638.96	618.82
טולה	131.14	128.55
סלע	977.97	935.59
סנונית	715.59	701.74
סער	834.75	819.17
ספיר	530.07	527.44
עופר	929.62	912.20
עידית	2636.26	2587.29
עידן	7426.65	7321.60
ענבר	1183.91	1158.64
ענת	2686.14	2660.70
עפרוני	669.43	654.94
ערמון	141.39	158.70
פרא	1630.71	1619.13
צבר	549.48	538.62
צדפית	718.29	704.33
צוק	117.90	117.44
צמיר	1000.03	979.26
צמחה	8605.34	8482.14
צפרית	1730.34	1696.24
קלע	2269.33	2258.00
רונית	18926.69	18744.80
רימון	118.01	117.76
רקפת	731.73	718.62
רשף	749.13	733.06
שביט	802.23	786.84
שוהם	952.05	909.21
שירה	430.38	427.44
שמיר	359.88	357.32
שנהב	968.78	955.21
שפוק	941.04	918.19
שקד	178.89	175.37
תאנה	249.36	247.10
תדהר	585.30	582.39
תהודה	504.74	498.77
תמר	217.15	213.01
תמוז	202.01	200.59
תרשיש	1492.84	1452.95
תפוח	476.70	475.08

שערי אגרות החוב

3% מלוה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי בנק'
3601	38211	-190
3602	35195	-175
3603	32734	-168
3604	29410	+23
3605	26847	+21
3606	25293	+20
3607	23373	-236
3608	22238	-164
3609	21136	+16
3610	19014	+13
3611	18726	-57
3612	18119	-164
3613	17706	+13
3614	16695	-265
3615	15522	+12
3616	14212	+11
3617	13319	-189
3618	12640	-183
3619	11629	-171
3620	11128	-220
3621	10574	-213
3622	9539	-196
3623	9169	+7
3624	8638	+6
3625	7731	-189
3626	7152	-102
3627	6633	-97
3628	6215	+21
3629	5826	+20
3630	5510	+19
3631	5068	+4
3632	4776	+4
3633	4513	+5
3634	3928	+2
3635	3790	+3
3636	3651	+3
3637	3392	+3
3638	3159	+3
3639	2892	+2
3640	2418	+2
3641	2097	+2
3642	1826	-10
3643	1584	-9
3644	1459	+15
3645	1316	+13
3701	1110	-33
3702	890.9	+17.7
3703	743.4	-2.8
3704	636.9	-2.4
3751	342	+4.5
3752	135.5	-0.3
3753	130.1	-0.4
3901	125.6	-1
3902	119.6	-1
3903	118.8	-1
3904	116.9	-1
3754	117.8	+0.1
3755	113.8	— —
3756	112.6	— —
3757	110.5	+0.1
3758	109	+0.1
3759	108.7	+0.1
3760	107.2	+0.1
3761	104.9	+0.1
3762	102.2	+0.1
5826	117.5	-0.1
3827	115.2	-0.2
3828	114.4	-0.1
3829	112.2	-0.2
3830	110.3	-0.3
3831	109.9	-0.4
3832	108.4	-0.4
3833	106.1	-0.4
3834	103.3	-0.4

שגיא 4.25%

סדרה	שער	שינוי
4101	363.8	-0.7
4102	142.9	-1.7
4103	137.4	-1.7
4104	133.1	-1.7
4301	133.1	-1.7
4302	126.6	-0.5
4303	125.8	-0.3
4304	123.9	-0.2
4105	110.6	-0.2
4106	107.8	-0.2
4201	123.6	-0.2
4204	118.2	-0.2
4205	116.1	-0.1
4206	114	-0.1
4207	113.7	-0.1
4208	112.2	-0.1
4209	109.8	-0.1
4210	107	-0.1
3205	209550	— —
3206	210550	+100
3210	212200	— —
3211	201200	-100
3212	208500	+2500
3213	195400	+5000
3214	187666	— —
3501	177500	— —
3502	176500	— —
3503	165574	— —
3504	158386	— —
3505	151800	— —
3521	150850	-50
3522	145300	— —
3523	136400	-400
3524	146100	-900
3525	145714	— —
3526	141500	-400
3527	139000	— —
3528	136500	+1400
3529	138900	+4000
3530	130900	-700
3531	130800	-1400
3532	131000	+3000
3533	129000	+1490
3534	121600	+1800
3535	121600	-400
3536	119450	-700
3537	119200	-2000
3538	115000	— —
3539	112700	-750
3540	112700	— —
3541	107200	-1800
3542	109500	+400
3543	102000	-1350
3544	104000	— —
3545	101689	-76
3549	96212	-77
3552	88463	-79
3554	92212	-80
3555	92212	-80
3546	102286	-42
3547	102011	-45
3548	101873	-43
3550	96778	-48
3551	96324	-47
3553	91961	+246
3556	87843	-148
3558	87893	-156
3559	84769	-152
3560	80388	-151
3557	88908	-947
3572	81108	-945
3561	80170	-117
3571	79901	-118
3573	80435	-196
3574	74164	-181
3577	74257	-189
3578	68573	-176
3575	73781	-114
3576	73533	-114
3579	67987	-112
3580	63429	-169
3581	57794	-160
3582	53382	-155
3583	49791	-31
3584	47447	-31
3585	45049	-51
3586	40850	-694
3588	42555	-714
3589	38850	-652
3587	42720	-67
3591	38995	-64
3592	38943	-63
3593	38864	-64
3590	38668	-84
3595	36906	-84
3594	37271	+27

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	248	+4
7002	240.5	+4
7003	230	+4.2
7004	211.8	+4
7005	199.6	+5
7006	192.1	+9.4
7007	175.4	-1.2
7008	166.5	-1.2
7009	164.6	-0.8
7010	152.6	+0.5
7011	145.9	-1.4
7012	140.7	-1.4
7013	132.6	+2.4
7014	115	-3.2
7015	94	+0.2
7016	96.1	+0.2
7017	95.1	+0.2
7018	94.9	+0.2
7019	95.5	+0.2
7020	95.1	+0.2
7021	94.2	+0.2
7201	91.1	+0.2

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	150700	— —
2002	150600	— —
2003	144000	-600
2004	145000	— —
2005	136000	-2503
2006	140000	-700
2007	140400	— —
2008	136500	— —
2009	137900	-600
2010	137800	— —
2011	134800	-500
2012	133500	— —
2013	135200	-700
2014	134100	— —
2015	130400	— —
2016	132100	— —
2017	129700	— —
2018	129000	— —
2019	127500	-500
2020	124500	— —
2021	124800	— —
2022	116500	— —
2023	120200	— —
2024	109200	-1000
2025	110700	— —
2026	110600	— —
2027	105000	-1000
2028	106000	-1000
2029	100900	-600
2030	101000	-500
2031	98600	— —
2032	101431	+73
2034	96015	+68
2033	94090	-1777
2035	86520	-1708
2036	89597	+422
2038	85447	+416
2040	82591	+415
2037	86724	+2483
2039	83767	+2493
2041	79273	+2284
2052	75145	+2185
2051	78019	+58
2053	71470	-1119
2055	66100	-1075
2054	66706	+47
2056	61838	+45
2057	64711	+44
2059	59012	+40
2058	58740	+40
2060	54349	+37
2061	40399	-112
2062	36921	-106
2063	35232	-106

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13080	-164
6102	7802	+109
6103	7004	+13
6104	6329	+42
6105	5995	+40
6106	5857	+42
6107	5641	+41
6108	3947	+35
6109	3751	+33
6110	3685	+33
6111	3140	+5
6112	3044	+5
6113	1992	+52
6151	752.9	-19
6152	726.7	-18.6
6153	632	-9.2
6154	620.3	-9.1
6155	419.7	+0.8
6156	323.5	-3.7
6157	242.3	-3.6
6158	229.5	-.5
6159	198.4	+0.4
6160	182.7	+0.5
6161	176.5	+0.5
6162	159.6	+0.7
6163	146.8	-2.9
6164	140.8	-2.8
6165	133.2	-0.8
6166	126.5	-0.7
6167	123.7	-0.7
6168	121.8	-0.6
6169	114.1	-1.5
6170	108.5	+0.2
6171	77.7	+0.1
6172	76.5	+0.1
6801	84.8	-2.1

אדמון

סדרה	שער	שינוי
2501	169.4	— —
2502	166	— —
2503	160.1	-1.1
2504	159.5	-0.5
2505	153	-0.2
2506	147	-1
2507	141.6	+0.5
2508	107.1	+0.6

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אופ	1108	+12
אלבים	188	+1
אלתא	1102	+1
אלסינט	1900	-30
סאיטקס	720	+10
תדר 84	117.6	— —
תדר 85	441	— —
הב היש	214.5	— —
דים הש	150.8	-1
סור	132	— —
כלל	428	— —
כ.צפ ד	207.2	— —
כ.צפ ם	281.2	+0.6
כ.צפ '	342	-3
רן	103.5	— —
טל בנ	147.5	— —
תיעוש	208.8	— —

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
ב.ל.ת.	138	— —
דים הש	145.4	— —
כור	137.5	+1.4
כלל	174.5	— —
לאומי	131.6	— —
מג דים	159	— —
משא מ	133.6	— —
משא מ	134	-0.1
מסא מ	121.8	+0.1

שערים בידבנקאיים

אתמול, צהריים, 9.3.1987 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.5870/1.5880	ליו שטרלינג
מרקים גרמניים	1.8470/1.8480	ליו $ ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.0880/2.0890	"
פרנקים שוויצריים	1.5600/1.5610	"
פרנקים בלגיים	38.29/38.31	"
פרנקים צרפתיים	6.1450/6.1840	"
לירטות איטלקיות	1314.00/1314.75	"
ינים יפאניים	153.85/153.95	"
$ ארצות הברית	1.2430/1.2435	[illegible]

שער הזהב $ ארה"ב 404.85 אונקיה לונדון פיקסינג

מסירה עתידית (פורוורד)

	$/ליש	מר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.5808/1.5880	1.5568/1.5580	1.8427/1.8439
3 ח'	1.5721/1.5734	1.5505/1.5519	1.8357/1.8370
6 ח'	1.5598/1.5613	1.5409/1.5426	1.8250/1.8265

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

אישי מקצועי מיוחד
זה היחוד של בנק אגוד. יחס אישי, ידע מקצועי ושרות מיוחד. הנך מוזמן להכנס אל כל אחד מסניפי הבנק. להתראות!
union bank בנק אגוד

הדסה: 75 שנים של ציונות בריאות וחינוך

מאת תרצה מיטל

בראשית המאה הנוכחית, בשנים שלפני מלחמת העולם הראשונה, שררו בארץ־ישראל, שהיתה נתונה אז תחת שלטון התורכים, תנאי חיים קשים מאוד. עוני ובורות שלטו בכל. ילדים מוכי גרענת וסובלים מתת־תזונה התרוצצו ברחובות. נשים ילדו בבתיהן בעזרתן של מיילדות פרימיטיביות, ושיעורי התמותה היו גבוהים ביותר.

זאת היתה המציאות הקשה שבה נתקלה הנרייטה סאלד, כאשר בקרה לראשונה בארץ בנובמבר 1909. הנרייטה סאלד, בת למשפחה יהודית שורשית וציונית מבלטימור שבארה"ב, שהיתה אז בשנות הארבעים המאוחרות לחייה, היתה פעילה מזה שנים רבות בקרב חוגים יהודיים וציוניים בארה"ב. היא היתה מעורבת במתן עזרה ליהודים שהיגרו מרוסיה לארה"ב בשנות השמונים של המאה שעברה, הגיעו לאמריקה בחוסר כל. היא הקימה עמדים — יחד עם אביה — בית ספר למהגרים שהתממן בהוצאות עצמה, והועבר לאחר זמן לרשותה של עיריית בלטימור, כשבין כתליו למדו כ־4,500 פליטים יהודים מאירופה. האב והבת יסדו גם את האגודה הציונית — אגודה חברתית שדגלה בהקמת בית לאומי ליהודי העולם. ב־1898 הוקם במסגרת האגודה חוג "בנות ציון" שמטרתו היתה להפעיל נשים למען הציונות, וגם בו היתה הנרייטה סאלד אחת הפעילות המרכזיות.

רשמי הביקור הקשים לא הסיטו את הנרייטה סאלד מהכרתה שעתידו של העם היהודי ועתידה של ארץ ישראל קשורים זה בזה. אלא להיפך, חיזקו את הכרתה הציונית. וכך היא כותבת במכתב ששלחה לאחיותיה בארה"ב: "... נבואות רבים מידידי שמראה ארץ־ישראל יהרוס את ציונותי — לא נתאמתה. הנני ציונית כפי שהייתי. למעשה, עתה יותר מתמיד הנני משוכנעת שהציונות היהודית בדרך זו. עלי רק להרבות בכך שכיום נראית לי הציונות אידיאל קשה יותר להגשמה משנראתה לפנים — בשל היהודים עצמם וגם בשל התנאים במזרח ובעולם בכללו... יותר מתמיד הנני משוכנעת שאם לא הציונות — אז חלל ריק — השמדה בשביל העם היהודי".

שיח שותל במדבר

לאחר שובה לארה"ב גמלה בלבה של הנרייטה סאלד ההחלטה שעל חוג הנשים הציוניות מוטלת המשימה להתגייס לעבודה מעשית לשיפור תנאי החיים והבריאות בארץ ישראל. ב־14 בפברואר 1912, בחג הפורים, התכנסה קבוצת הלימוד שלה, שמנתה 12 נשים יהודיות, בבית הכנסת "טמפל עמנואל" בניו־יורק, ויסדה ארגון נשים להגשמת הציונות. הן בחרו בשם "הדסה" הוא שמה העברי של אסתר המלכה, וכן שמו של שיח ההדס המשמש להעשרת ארצות המערב. הן אמצו את הסיסמה "ארוכת בת עמי" והבריחו על מטרת הארגון לסייע ליישוב בארץ, ולשתף בפלסטינה שירותים מתקדמים למען טובת כל העמים, ללא הבדל גזע דת או אמונה. הנרייטה סאלד נבחרה לנשיאה הראשונה של הארגון.

כך החלה את דרכה הסתדרות הנשים הציונית "הדסה" החוגגת השנה את יובלה ה־75. בניגוד לארגוני נשים אחרים, אשר קמו והתפוררו עד או בזה אחר זה, פיתחה ההסתדרות הנשית בקרב חברותיה תחושת אחריות ושליחות עמוקה, וכך הצליחה למשוך אליה נשים משכבות חברתיות מגוונות. כיום ארגון הדסה הוא ארגון הנשים הציוני הגדול בעולם והוא מונה 385 אלף חברות. מטרותיו לא השתנו למן ימיו הראשונים, והן: ציונות, בריאות וחינוך. המטרות אכן הוגשמו. שני בתי החולים של הדסה בירושלים בעין כרם ובהר הצופים, הכוללים יותר מאלף מיטות, בית הספר לרפואה ובית הספר לרפואת שיניים של הדסה בשיתוף עם האוניברסיטה העברית, מכללת הדסה, מכון הדסה לייעוץ בבחירת מקצוע, מפעלי עליית הנוער שהדסה לקחה תחת חסותה בשנת 1935, ועוד עשרות מפעלים חינוכיים וציוניים בארץ ובארה"ב.

בשלוש השנים האחרונות הלך והוקם גם בארץ סניף של ארגון נשות הדסה. החברות הראשונות היו עולות מארה"ב שרצו להמשיך בפעילותן גם בארץ, ואליהן הצטרפו נשים ילידות הארץ שרצו לעסוק בפעילות התנדבותית. עיקר פעולתו של הסניף הישראלי הוא בסיוע למחלקת הילדים של בתי החולים ע"י פעולות התנדבות, פיתוח וגני משחקים ולימודים ועוד.

גם באירופה ובדרום אמריקה פועלות אגודות ידידי הדסה לעזרת בתי החולים של הארגון.

ההתחלה היתה צנועה — שתי אחיות שנשלחו מארה"ב להקים מרפאה בירושלים. כיום, לאחר 75 שנה, יכול ארגון הנשים הציוני הגדול בעולם לזקוף לזכותו הקמת מרכז רפואי בעל שם עולמי, ומפעלים רבים נוספים בתחומי הבריאות, החינוך, ההתיישבות ועוד

תשתית לרפואה ציבורית

ההתחלה היתה כאמור צנועה וקשה. לאחר הקמת הארגון ב־1912 הוחלט על פתיחת מרפאה בארץ ישראל. במרס 1913 הגיעו לארץ שתי אחיות, מוסמכות מארה"ב, בליווי הנדבן המיליונר נתן שטראוס, שתרם כספים להקמת בית הבריאות בירושלים — מרכז הבריאות הראשון בארץ ישראל. בכך הונח היסוד הראשון למערכת בריאות ציבורית כללית בארץ. מלחמת העולם הראשונה, שפרצה בשנת 1914, אילצה את שתי האחיות לשוב לארה"ב, דווקא כאשר גדל מספר הזקוקים לשירותי בריאות וסעד עקב המלחמה ומשטר הדיכוי התורכי. בירושלים התגוררה באותם ימים אוכלוסיה של כ־50,000 נפש אולם היו בה רק שלושה רופאים.

הנרייטה סאלד החליטה לשגר לארץ משלחת רפואית על צירה. ביוני 1918 הפליגו ארבעים וארבעה רופאים, אחיות, רופאי שיניים ומהנדסי תברואה מנמל ניו־יורק לנמל אלכסנדריה שבמצרים, ושם קיבל את המשלחת פרופ' חיים וייצמן. המשלחת הרפואית הגיעה לארץ ברגע קריטי: מגיפת כולרה השתוללה אז בטבריה ובה נפגעו כ־75% מן האוכלוסיה המקומית. המשלחת לא נרתעה מהתנאים הקשים ופעלה לעצירת המגיפה. משלחת זו היתה, למעשה, הגרעין הראשון של הסתדרות מדיצינית "הדסה" — מוסד שהוא היום המרכז הרפואי הגדול והמתקדם ביותר במזרח התיכון.

אף כי הטיפול במקרי חירום רפואיים עמד באותה תקופה בראש סדר העדיפויות, לא עבר זמן רב והרופאים והאחיות של הדסה החלו לעסוק גם ברפואה מונעת. כדי להילחם בכולרה ובמגפות לימדו את האוכלוסיה לנקוט באמצעים היגייניים בסיסיים, לחטא את מי השתיה ולהדביר את היתושים נשאי המלאריה. בשנת 1921 נפתחה בירושלים תחנה ראשונה לטיפול באם ובילד — "טיפת חלב", ואחיות הדסה סיפקו, לראשונה בארץ, חלב מפוסטר לתושבים. בשנת 1934 ערכו אחיות הדסה מבצע שהיה המתקדם ביותר מסוגו בעולם באותה עת: 25,000 ילדים ב־250 בתי ספר ברחבי ארץ ישראל המנדטורית נבדקו, נשקלו ונמדדו, וחוסנו בכל החיסונים שהיו ידועים באותה תקופה.

בשנת 1934 הונחה אבן הפינה למוסד שעתיד להיות גולת הכותרת בפעילות הרפואית של הארגון: בית החולים של הדסה על הר הצופים. בית החולים נפתח לאחר חמש שנים בשנת 1939, והיה אז המרכז הרפואי הגדול ביותר במזרח התיכון. ואולם תשע שנים בלבד לאחר הקמתו, בשנת 1948, פרצה מלחמת השחרור ובית החולים ששכן באיזור שהיה מוקף בכפרים ערביים נותק למעשה ממרכז האוכלוסיה היהודית בירושלים המערבית. בהתקפה על השיירה להר הצופים ב־13 באפריל 1948 נרצחו שבעים ושמונה רופאים ואחיות, אנשי מנהל ועובדי מעבדה שעשו את דרכם בשיירת אמבולנסים ממרכז ירושלים אל הר הצופים, על־ידי פורעים ערבים שבאו משכונת שיח ג'ארח. בין הנרצחים היה גם מנהל בית החולים ד"ר חיים יסקי ז"ל.

ההתקפה על השיירה היוותה נקודת מפנה טרגית בתולדות בית החולים. הדסה נאלצה לפנות את בית החולים מן ההר ושיכנה אותו במספר מבנים ארעיים ברחובות שטראוס והנביאים בירושלים, כדי להמשיך לספק שירותים רפואיים בתקופת המלחמה.

במשך 13 שנה פעל בית החולים הדסה ללא מבנה ראוי לשמו, כשהוא משוכן במבנים שונים ברחבי העיר, ואף־על־פי־כן לא הפסיק לגדול ולהתפתח. בשנת 1949, שנה בלבד לאחר הקמת המדינה, נפתח בית הספר לרפואה של הסתדרות מדיצינית הדסה והאוניברסיטה העברית, שמאז ועד היום הוסמכו בו יותר מ־2500 רופאים. ב־1954 נפתח בית הספר לרפואת שיניים.

בשנת 1952, שלוש שנים לאחר נטישת הר הצופים החליטו נשות הדסה על הקמת מרכז רפואי חדש. בעצת ראש הממשלה דאז — דוד בן גוריון — נבחר האתר בעין כרם והחל במסע התרמה נמרץ בארה"ב לגיוס הכספים לבנין החדש.

בשנת 1961 נחנך המרכז הרפואי בעין כרם, והועברו אליו בית החולים, בית הספר לרפואה ובית הספר לרפואת שיניים. מאז נוספו גם בית הספר האקדמי לסיעוד על־שם הנרייטה סאלד, בית הספר לבריאות הציבור ובית הספר לריפוי בעיסוק. בית החולים בעין כרם משרת את האוכלוסיה הירושלמית, אולם משמש גם כמרכז רפואי ארצי. בשל המוניטין שלו ורמתו הגבוהה מפנים אליו בתי חולים אחרים מקרים קשים במיוחד. המרכז בעין־כרם משמש כבית חולים אוניברסיטאי והרופאים הבכירים בו הם גם מורים בבית הספר לרפואה ובעלי מעמד אקדמי. הם עוסקים לא רק בטיפול רפואי אלא גם בהוראה ובמחקר.

ארגון נשות הדסה משתתף בתקציב השוטף של החולים וממנן באופן בלעדי רכישות של ציוד, מבנים ופיתוח. הארגון משתדל לרכוש עבור בית החולים את המכשירים המשוכללים והמתקדמים ביותר, ולכן כל החידושים ברפואה מיושמים תוך זמן קצר גם בהדסה. בין החידושים נציין כאן את הליטוטריפטור — מכשיר לריסוק אבנים בכליה באמצעות גלי הלם, ללא ניתוח. בית החולים בעין כרם היה אחד הראשונים שהכניסו מכשיר זה לשימוש אינטנסיבי ובכך הפחית במידה ניכרת את מספר הזקוקים לניתוח בגלל מחלה בתחום. חידוש נוסף הוא הקרנה תוך כדי ניתוח, כאשר מתגלה גידול ממאיר באיזור הבטן, מוקרן האיזור הפגוע תוך כדי ניתוח.

בבית החולים קיים מרכז ארצי להשתלת מח עצם שהוא בעל מוניטין בינלאומי. עד כה בוצעו בו בהצלחה קרוב ל־200 השתלות, וחולים מכל העולם באים לבצע בו טיפול זה.

לא מכבר הוקם במסגרת בית החולים מרכז משוכלל להפקת תרופות רעילות, לאחר שהוברר שאנשים העוסקים בהכנת תרופות רעילות המשמשות בכימותרפיה חשופים בעצמם להשפעות הרעילות של תרופות אלה. במתקן החדש יש תנאים מיוחדים המונעים מגע וחשיפות של האנשים לחומרים אלה. באחרונה הוקמה בעין כרם מעבדת לייזרים מתקדמת שבה מפתחים החוקרים שיטות חדשניות לטיפולים בקרני לייזר בשטחי הרפואה השונים.

הנרייטה סאלד בעת ביקור באחד ממוסדות עליית הנוער

חזרה להר

ב־1967, לאחר איחוד ירושלים במלחמת ששת הימים, קיבלה הדסה בחזרה לידיה את הבניין הישן בהר הצופים. לאחר תשע עשרה שנות הניתוק מן ההר היו בנייני בית החולים מוזנחים והרוסים למחצה. היתה דרושה השקעה עצומה כדי להחזיר את הבניינים למצב שבו יוכלו לשכן בתוכם בית חולים מודרני. אולם על אף שעברו רק שש שנים מאז המעבר לעין כרם, היה ברור לכל שיש לשקם את המרכז בהר הצופים ואכן הבניינים שוקמו, נוספו בניינים חדשים, וב־1978 נפתח מחדש בית החולים הדסה בהר הצופים. הוא משמש כיום כבית חולים אזורי ומשרת את האוכלוסיה שמסביבו, כולל הישובים הצעירים והכפרים הערביים.

לפני כשנה נפתח בביתו של ד"ר יסקי ז"ל, בשטח בית החולים, מוסד חדש ייחודי המייצג גישה חדשה לטיפול בחולי סרטן. זהו המרכז לטיפול תומך (הוספיס), שבו מאושפזים חולי סרטן טרמינליים, הזוכים לטיפול מסור באווירה ביתית וחמה. בכך, כמדומה, נסגר מעגל מסוים אחר בקורותיה של הסתדרות מדיצינית הדסה.

מפעלי חינוך

הדסה ידועה בארץ בעיקר במפעליה בתחום הבריאות אולם הארגון פועל רבות גם בתחומים נוספים.

המכללה הטכנולוגית של הדסה — נפתחה בשנת 1970, במגמה להכשיר מהנדסים מיומנים לקהילייה הטכנולוגית, התעשייתית, המדעית והכלכלית בארץ. מכללת הדסה בירושלים מקיימת מסגרות לימודים במגמות טכנולוגיה ופארה־רפואיות: לימודי מחשב, החוג לצילום טכני ומדעי, החוג לטכנולוגיה של הדפוס, חוג לעוזרי מעבדה רפואית ומדעית והנדסאי איכות הסביבה, חוג למזכירות רפואיות ומדעיות, חוג לטכנאי שיניים וטכנאי רנטגן. החל משנת הלימודים הנוכחית — חוג לאלקטרוניקה וטכניקות לייזר.

באחרונה התקבל בחוג ללימודי המחשב במכללה מחשב חדיש מתוצרת "דאטה ג'נרל" מן המשוכללים הקיימים כיום, ובנוסף לכך קיבל כל אחד מן התלמידים בחוג מחשב אישי מיטלטל מתוצרת זניד־שק, היכול להתחבר למחשב המרכזי באמצעות קו תקשורת. רכישות אלו נתאפשרו הודות לסיועה של קרן אברגס בניו־יורק. ביום א' השבוע נחנך בטקס חגיגי, בהשתתפות כל חברות ההנהלה העולמית של הדסה ובני משפחת אברגס, אגף מיוחד בחוג ללימודי המחשב, ע"ש לואי ואנה אברגס.

בצד הפעילות הלימודית האינטנסיבית, מתבצעת במכללה פעילות התנדבותית. כמו מרפאה ניידת לקשישים נזקקים המופעלת על־ידי מורי החוג לטכנאות שיניים ותלמידיו, מסוף מחשב מדבר יחיד מסוגו עבור סטודנטים עיוורים בחוג ללימודי המחשב, מסורת שנתית של צילום חגיגות הבר־מצווה ליתומי צה"ל ע"י תלמידי החוג לצילום הפקת חוברות וציוד משרדי לי"ד שרה" ע"י החוג לטכנולוגיה של הדפוס.

מכון הדסה לייעוץ בבחירת מקצוע — מטרת המכון להתוות דרכים בהכוון נשים וגברים למקצוע או למסלול לימודים התואם את תכונותיהם וכישוריהם. כמו כן עוסק המכון בסיוע והכוונת ילדים ובני נוער בבחירת מסלולי לימודים, במיון מועמדים למשרות, במחקר פסיכומטרי ובמידע תעסוקתי. כבר כן ספריה, יחידה מסוגה בארץ ובה מאגר מידע על 400 המקצועות הקיימים כיום בארץ.

גם במכון מתבצעות פעולות התנדבותיות. המכון מקיים בהתנדבות סדנאות לחיילי צה"ל, העומדים לפני שחרור, לסיוע בבחירת מקצוע. מדי שנה מנהיג המכון דלת פתוחה לאחת מעיירות הפיתוח. השנה נהנית מהמבצע העיירה שדרות. במסגרת זו זוכים כל החיילים בני המקום לייעוץ בבחירת מקצוע ללא תמורה, מתקיימות סדנאות הכוון וייעוץ לתלמידי כיתות י"א י"ב, מוקמת שלוחה של ספריית המכון במתנ"ס המרכזי המקומי ומתקיימים מבחני הכוון לתלמידי כיתות ח' ו־ט'.

"השחר — יהודה הצעיר", תנועת הנוער של הדסה — עליה לישראל — זו שאיפתם של 6,000 חברי תנועת "השחר — יהודה הצעיר" בארה"ב. מדי שנה מגיעים ארצה כ־120 חניכים לשנת השתלמות, והרבע מהם עולים. חניכי התנועה, ותנועת האחות — "צופים". הקימו בשנת 1973 את קיבוץ קטורה שבערבה.

"השחר — יהודה הצעיר" היא כיום תנועת הנוער הציונית הגדולה ביותר ברחבי ארה"ב.

שיתוף פעולה עם עליית הנוער והקרן הקיימת — הדסה תרמה תרומה חשובה לייסודם של כפרי נוער כמו הדסה־נעורים, הדסים ורמת הדסה־סאלד, ולפעילויות שונות בתחומי תרבות ואמנות.

פארקים ויערות רבים ניטעו על־ידי הדסה בשיתוף עם הקרן הקיימת, כדוגמת הפארק שסביב העיירה אופקים ובו מגרשי משחקים, פינות פיקניק ועוד.

יע"ל — אלפי מתנדבות יע"ל, יד עזר לחולה, מסייעות במגוון רחב של תחומי פעילות רפואית וסעד לחולים.

אידוע יובל ה־75 לארגון הדסה

סידרת האירועים תיפתח היום בטקס חגיגי בבנייני האומה בהשתתפות נשיא המדינה וראש עיריית ירושלים. מחר תיפתח בבית התפוצות בתל־אביב תערוכה מיוחדת המוקדשת לתרומת הארגון בתחומי הבריאות והחינוך בארץ לאורך השנים. אחד מאירועי השיא בחגיגות יהיו מצעד סטודנטים שיתקיים בירושלים בפורים, וינוע מבנייני המוסדות הלאומיים (רחבת הסוכנות) אל גן פעמון הדרור.

אירועים נוספים — הפנינג ענק — "ירושלים מצדיעה להדסה" באיצטדיון מלחה, קונצרט חגיגי בבנייני האומה, טקס נטיעת עצים ליד בית החולים בעין־כרם ותערוכת אגף חדש ללימודי מחשב במכללת הדסה. סידרת האירועים תינעל בטקס חגיגי בבנייני האומה בהשתתפות ראש הממשלה.

יו"ר הכבוד של החגיגות יהיה ראש עיריית ירושלים, מר טדי קולק, ולצידו תכהן בתפקיד יו"ר החגיגות מטעם הדסה, גב' שרלוט ג'ייקובסון, נשיאה לשעבר של הארגון.

את יובל ה־75 מציינת החברה הממשלתית למדליות ומטבעות בהנפקת מטבע ומדליון מיוחדים.

עיטור "עמית ירושלים" לנשיאות הדסה

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, יעניק את עיטור הכבוד "עמית ירושלים" לכל נשיאות הסתדרות נשים ציוניות הדסה באמריקה בעבר ובהווה היום, וכן לגב' אסתר רייזנברג, ותיקת הפעילות במועצת הדסה בישראל. הענקת העיטור תתקיים בטקס הפתיחה החגיגי של האירועים לציון שנת ה־75 להדסה, שייערך בבנייני האומה בירושלים היום יום שלישי, 10 במרץ, בשעה 20.30. הטקס יהיה במעמד נשיא המדינה, שרים, חברי כנסת, חברי מועצת עיריית ירושלים, למעלה מאלפיים אנשי משלחת הענק של חברות וחברי הדסה שיגיעו ארצה לכבוד החגיגות מכל רחבי ארה"ב ואורחים רבים.

עיטור "עמית ירושלים" מוענק לארגון הדסה באות הוקרה על מפעליו ותרומתו החשובה, לתושבי העיר בתחומי הבריאות והחינוך.

מקבלות העיטור הן:

גב' רות פופקין נשיאת הדסה כיום (מאז 1984)

נשיאות הדסה בעבר:

גב' יהודית אפשטיין בשנים 1937—1939, 1943—1947.
גב' רבקה שולמן בשנים 1953—1956.
ד"ר מרים פרוינד בשנים 1956—1960.
גב' לולה קרמבסקי בשנים 1960—1964.
גב' שרלוט ג'ייקובסון בשנים 1964—1968.
גב' רוז מצקין בשנים 1972—1976.
גב' ברניס טננבאום בשנים 1976—1980.
גב' פרידה לואיס בשנים 1980—1984.

ותיקת הפעילות במועצה — גב' אסתר רייזנברג שהתחילה את התנדבותה בהדסה ב־1949.

לארגון הדסה
שפע ברכות לרגל
חגיגות 75 שנה
תעשיות פרמצבטיות בע"מ

להדסה
שפע ברכות
ביום חגכם
קופת הפנסיה לעובדי הדסה

להדסה
זר־ברכות
נ. בלחוסקי מהנדסים — יועצים
רח' משמר־הגבול 24, ת"א 03—413935
מתכנני מערכות האינסטלציה

איחולים לבביים
להדסה
לרגל חגיגות 75 שנה
שלטי כדורי
רח' שבח 1, תל־אביב, 67779. טלפונים: 370361, 383881
Kadouri Signs Ltd. 1, Shevach St. Tel Aviv ,67779 TEL.370361 ,383881
FAX 382875 פקסמליה

להדסה
שפע ברכות
ליובל ה־75
אתכם ולשרותכם לאורך
כל הדרך מראשיתה
מאפית ברמן
י. את א. ברמן בע"מ
ספקי הלחם
למעלה מ־100 שנה

איחולים לבביים
להדסה
בחגיגות ה־75
מרכז החמצן בע"מ
מפעלי חמצן וארגון בע"מ
ייצור ואספקות גזים
למערכת הבריאות והתעשיה
הובלה, ייעוץ ושרות
אזור התעשיה רח' משכית הרצליה
טל' 052—559005

עליית הנוער
בית עליית הנוער
מברך את
הדסה — ארגון הנשים הציוני של ארה"ב
ביובלו ה־75
על התעוזה, נחישות ההחלטה ותבונת המעשה
למען ילדי ישראל היום ואזרחיה ומנהיגיה מחר
אורי גורדון
ראש עליית הנוער
הסוכנות היהודית

לנשות ארגון "הדסה"
ברכות לרגל חגיגות ה־75
מכל בית
כצט CTS
כצט בע"מ ת.ד. 10 ת"א 61000 טלפון: 03—9250250

להדסה
שפע ברכות
רנסאורינס־פוס
אלנבי 119 ת"א
טל' 613364

מגן דוד אדום בישראל
מברך את
הדסה
ארגון הנשים הציוניות באמריקה
ליובלו ה־75
ועל תרומתו לשתוף הפעולה המתמשך
מגן דוד אדום בישראל
MAGEN DAVID ADOM IN ISRAEL

קרן קימת לישראל
JNF
ברכת הקרן הקיימת לישראל
להדסה
בעלותה באלפיה לירושלים
ביובל ה־75
קשר עיוני ומעשי מקשר בין פעולותיה המבורכות של הדסה בארץ לבין פעולותיה של הקרן הקימת לישראל.
הקרן הקימת, החוגגת השנה 85 לקיומה, מברכת את נשות הדסה, אשר בעשרות שנים של פעולה למען הקרן הקיימת הקימו רשת אדירה של מפעלים הפזורים על פני כל הארץ, החל מהמפעל הראשון בעמק זבולון בשנות ה־20 ועד פארק אופקים ונאות הכיכר בנגב ובערבה היום.
בפקודכן את ירושלים במלאת 20 שנה לאיחודה, מלווה אתכן ברכה נאמנה של כל אלה המוקירים ונהנים יום יום ממפעליה הברוכים של הדסה ומתרומתה לאיכות החיים בישראל.
משה ריבלין
יו"ר דירקטוריון הקק"ל

שותפים בבנית האומה
אנו, חברי משפחת המגבית המאוחדת לישראל — קרן היסוד, בכל העולם, מברכים אתכן, נשות ארגון הדסה בארה"ב, בחג היובל.
במשך השנים פעלו הדסה וקרן היסוד למען השגת אותה מטרה:
בניית חברה מודרנית ומאוחדת, המושתתת על הדאגה לפרט, במדינת ישראל העצמאית.
הישגיכן בתחומי הרפואה, החינוך, העבודה בקרב הנוער ועוד הם מופת לאחרים.
ולכן שלוחה לכן ברכתנו, כשותפים בבנית האומה
KH
המגבית המאוחדת לישראל — קרן היסוד

صكنا من الاهل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

חדשות המשק

אמוראי: אין ביסוס לטענות בדבר ירידה ברווחיות היצוא

מאז הפיחות חל שיפור ברווחיות היצוא (11.5%) ★ סתר דברי מנכ"ל כור על שחיקת ההטבה ליצואנים מאז הפיחות

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

מאז הפיחות האחרון, בינואר '87, חל שיפור ברווחיות היצוא ברבע הראשון של '87, מגיעה רווחיות היצוא לרמה של 11.5%. כך אמר אתמול סגן שר האוצר עדי אמוראי. בניגוד לדברים שהושמעו בסוף השבוע, מנכ"ל כור ישעיהו גביש, אמר אמוראי כי אין ביסוס לטענות בדבר התחושות הירידה ברווחיות היצוא.

גביש אמר, כי כ־80־70 אחוזים מההטבה שניתנה ליצואנים בזמן הפיחות, נשחקה בשל התייקרות העלויות ובכלל זה התייקרות הדלק לתעשיה, הריבית וההיטל המתוכנן בשיעור 3% על יבוא אשראי מחו"ל.

אמוראי אמר שהתייקרות מרכיב היבוא — מעוקרת מתוספת היוקר, כפי שנקבע בהסדרי הפיחות האחרון — אינה משפיעה על רווחיות היצוא וכי מאז הפיחות עדיין לא שולמה במשק תוספת יוקר, שהיתה מקטינה את רווחיות היצוא. לעומת זאת, מאז ראשית השנה, ירד שיעור הריבית על הלוואות לטווח בינוני וארוך המיועדות להשקעות, והוא נע בין 6.5% ל־8% ריאלית לשנה.

אמוראי הוסיף כי הריבית להון חוזר אף היא צפויה לרדת במרוצת אפריל־יוני '87. היצוא והצמיחה תלויים בהצלחתה של הממשלה לקיים תקציב מאוזן בשנת '87, וב־מניעת תשלום תוספות שכר כלליות.

"כור" תלחץ לסיום המו"מ לפיטורי 500 עובדים ב"סולתם"

מאת יונתן שרמן
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

הנהלת "כור" תלחץ לסיום בהקדם של המשא ומתן לפיטורי כ־500 מעובדי "סולתם".

הדיבור עם העובדים הוא על תנאי הפרישה שיוצעו להם.

מועצת פועלי חיפה, המייצגת את עובדי "סולתם", התנגדה בתחילה רבה להצעות הקטנות לתנאי הפי־טורים של העובדים במשא ומתן שהתנהל בנושא זה לפני חודש, אך נראה כי כיום גם מועצת הפועלים מכירה בעובדה, שהפיטורים בלתי נמנעים.

ב"סולתם" מועסקים כיום כ־1400 עובדים. הנהלת "כור" מתכוונת להתאים את המפעל לרמת מכירות של כ־50 מיליון דולר בשנה, על ידי קיצוץ מספר העוב־דים ל־900 איש בלבד.

"סולתם" מייצרת בעיקר מרגמות ותחמושת ארטילרית, שוק שנחלש מאד בשנים האחרונות בתחום היצוא הבטחוני הישראלי.

"דגניה סיליקון", מפעל הסיליקון הראשון בישראל נחנך אתמול בקיבוץ דגניה ב'. הקיבוץ השקיע 3 מיליון דולר בהקמת מבנה המפעל, המייצר, בין השאר, מוצרים סטריליים לרפואה. בצילום: שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, חותך את הסרט, העשוי אף הוא סיליקון, בחנוכת המפעל. מימינו: מזכ"ל התק"מ, אהרון ידלין.

בעקבות תביעת הענק נגד הפניקס:

חברות האלקטרוניקה ונפט הפסיקו ביטוחים ב"הפניקס"

חששות בקרב הסוכנים שעברו להפניקס מחברת ירדניה (שפשטה את הרגל)

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

התביעה הענקית שהגישו בשבוע שעבר מפרקי "פיט", נגד חברת הפניקס ומנהליה יוסי ודוד הכמי, גורמת את אחותיה בפעילות העיס־קית בחברה ואחרות מהחברות המבוטחות בה, מנהלות משא ומתן למעבר לחברות ביטוח אחרות.

כך למשל הודיעה חברת [illegible] (שבבעלותה [illegible]) למסחר בבורסה, לסוכן הביטוח שלה להפסיק את הביטוח בהפניקס, ולהצטרף לחברה אחרת. חברות אלביט אלסינט ואלרון, שהביטוחים שלהם מתחדשים ב־1 לאפריל, עומ־דות לנקוט צעד דומה. חברות אלו מוחזקות על ידי דיסקונט השקעות. שיש לה עניין בכך שביטוחי החברות הללו, יהיו במסגרת כלל ביטוח (המוחזקת בעקיפין על ידי קבוצת בנק דיסקונט).

קבוצת בנק דיסקונט, העבירה, עוד לפני תביעת מפרקי "פיט", חלק מהביטוחים של החברות שבבעלותה ל"כלל ביטוח". אחד המנהלים שם אמר ל"הארץ": "אם יתרחש שבר כלשהו בהפניקס, אצטרך להסביר למועצת המנהלים מדוע לא קראתי את הכתובת שעל הקיר".

אחרים מסוכני החברה שהצטרפו להפניקס לפני שנה, לאחר שחברת ירדניה פשטה את הרגל, שוקלים לעבור לפחות עם חברת ביטוח אחת נוספת.

מפרקי "פיט" עורך הדין יוסי שגב ומיכאל שפיגלמן מסרו [illegible] סוכנויות [illegible] הפניקס [illegible] וציבור המבוטחים אינו צריך לגלות חששות ביחס להמשך יציבותה.

קיפאון במכירת דירות פרטיות חדשות ברבע האחרון של 1986

בכל '86 — עלייה קלה במכירות של דירות חדשות בסקטור הפרטי וירידה בהיצע ובמלאי הדירות החדשות הלא מכורות

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

בחודשים אוקטובר־דצמבר '86, חל קיפאון במכירת דירות חדשות בסקטור הפרטי, ב־24 הגדולות שבערים. בתקופה זו נמכרו 1,650 דירות, בדומה לרמת המכירות של יולי־ספטמבר ואפריל־יוני '86, ושל אוקטובר־דצמבר '85.

הקיפאון במכירות, לווה בירידה בהיצע. בשל כך, נרשמה ירידה במלאי הדירות הלא מכורות בסוף דצמבר '86.

בחודשים אוקטובר־דצמבר 1986, היה קיפאון במכירות הן לגבי הדירות הגמורות והן לגבי הדירות הנמצאות בשלבי בנייה שונים. באותה תקופת זמן, חלה עליה במ־כירות של דירות גדולות בנות 5 חדרים ויותר — בעוד שבמכירות דירות קטנות יותר חלה ירידה. כן חלה ירידה במכירות של דירות חדשות בערים ירושלים, תל אביב יפו, חיפה, אשדוד, גבעתיים, חולון, קרית חיפה, ראשון לציון ורמת השרון.

לעומת זאת חלה עליה במכירות, ביתר הערים שנכללו בסקר, וב־מיוחד בערים אשקלון, בני ברק, בת ים, הרצליה, חדרה, נתניה, פתח תקוה, רמת גן ורעננה.

משרד החקלאות החליט לסגור 4 משחטות ולפטר 700 עובדים

מעבדים תוכנית לבטל הסובסידיה עוף הקפוא ולשלמה עבור העוף־החי

מאת אברם צדר
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

הנהלת משרד החקלאות החליטה על סגירתן של ארבע משחטות לעו־פות באיזורי הפיתוח, מן הגדולות בארץ, ופיטורי 700 העובדים. ארבע המשחטות שייסגרו בראשית אפריל הן הוד און שבקריית מלאכי, עוף הנגב, עוף העמק ומשחטת מירון. משחטות אלה מפיקות מדי שנה כ־20 אלף טונות עוף שחוט, שהן כ־15% מצריכת העופות בארץ.

מכסות הייצור של המשחטות הנסגרות יועברו למשחטות אחרות, אשר ישלמו בעדן סכומים קבועים מראש. מסכומים אלה ישולמו פיצויים לעובדים שיפוטרו ויישולם חלק מההשקעות של בעלי השליטה, שהם ארגוני הקניות שנקלעו לקשיים כספיים קשים, ולחקלאים אף מתנתה הנהלה קיראה מטעם רשם האגודות.

ראשי משרד החקלאות טוענים כי המשחטות הללו הפסידו בשנים האחרונות עשרות מיליוני דולרים וסגירתם תעלה מיליונים רבים נוס־פים. על פי תוכנית, משרד החקלאות והאוצר יממנו סכומים אלה על ידי היטל שיגבו ממגדלי העופות או מהעלאת מחיר העוף לצרכן.

בודקים שינויי מבנה

הנהלת משרד החקלאות בודקת, בתיאום עם האוצר, את האפשרות לערוך שינויים דרסטיים גם במערכת הסובסידיות לפטימים. בין היתר יופסק הסובסידיה, על פי התוכנית, לעוף הקפוא (בשער הסי־טונאי) ובמקום זה יתנו אותו, בשער המשחטה, לעוף־החי. בצורה זו תינתן כל הסובסידיה לחקלאים, שמגדלים את העופות ולא למשחטות, שעד כה העבירו לחקלאים רק חלק קטן מסובסידיות אלו. שינוי זה יביא להגדלת ההכנ־סות הרווחיות של החקלאים, ולה־קטנת רווחיות המשחטות.

המשחטות (שנמצאות בעצמן בש־ליטת ארגוני החקלאים) ושחלקן פועלות תוך צבירת הפסדים, יצטרכו, על פי תוכנית זו להתייעל או להיסגר.

רשות החברות הממשלתיות מנחה החברות הממשלתיות לא להעניק תוספת מפעלית

מאת יונתן שרמן

רשות החברות הממשלתיות הנחתה את החברות הממשלתיות שלא להעניק לעובדים כל תוספות מפעליות, שלא הוסכם עליהם בהסכמי המסגרת בשירות הציבורי הפרטי.

הנחיה זו ניתנה נוכח העובדה, כי בחברות ממשלתיות חותמים על הסכמי שכר חדשים והרשות מבקשת למנוע כל פריצה של הסכמי מסגרת השכר.

החברות הממשלתיות מחולקות לחברות עיסקיות, הצמודות להסכם השכר שנחתם בין ההסתדרות ללשכת התיאום של הארגונים הכלכליים ולחברות בלתי עיסקיות הצמודות להסכם השכר שנחתם בין ההסתדרות לבין הממשלה.

התוספת המפעלית היחידה שר־שות החברות מאפשרת בימים אלו היא מענק הרווחיות המיוחד, הניתן לעובדים בחברות הממשלתיות העיסקיות, אשר הציגו רווחים מות־אמים לאינפלציה בשנה שעברה. עובדים אלו זכאים למענק בשיעור משכורת אחת לשנה, או 10% מהרווח של החברה, לפי הנמוך מהשניים.

נדחתה הצבעה בכנסת על הצעת החוק הפרטית לשכר מינימום

מאת עדנה אריהוד

בלחץ שר האוצר משה ניסים ולשכת התאום של הארגונים הכלכליים, דחתה אתמול הנהלת הקואליציה את ההצבעה במליאה על הצעת החוק הפרטית לשכר מינימום שנועדה להיום ושאמורה היתה להתקיים היום במליאת הכנסת.

מדובר בהצעת חוק פרטית של חברים מסיעות מערך מפ"ם חד"ש ור"צ, שמתבססת על הצמדת שכר המינימום ל־50% מהשכר הממוצע במשק. דחיית ההצבעה לשבוע ימים נועדה לאפשר לגבש הצעה לשכר מינימום תוך כדי מציאת פתרון לגורל השכר ממערכת הצמודות.

עורך את המדור: חיים בר

ת"א גוש דן והשרון — סוף מעמד 23

מכונות תפירה
מכונות כתיבה
ציפוי אמבטיות
חימום והסקה
טלוויזיות
שיעור
מדיחי כלים
סירות
אמנות
קופות ומשקלים
אסטרולוגיה
גרפולוגיה
מכונות כביסה
תנורי אפיה
הכרויות
שידוכים

[illegible]

הכרויות בלי סוף

6000 פנויים ות מכל רחבי הארץ כבר הצטרפו — וזה... משהו!!!
1300 פנויים ות מציגים עצמם החודש, בעלוני "קשר" — וזה... משהו!!!
צוות מקצועי ומיומן, 10 שנות נסיון ושני משרדים — זה... משהו!!!
עלוני "קשר" עושים את החיים קלים וזה משהו... משהו... גדול !!!
לקבלתם: חיי"ג עכשיו 04-446023, 03-733994, 9.00 — 21.00 (+ שבת)
העלונים נשלחים במעטפות סגורות ללא תו זיהוי השולח.
טלי-קשר — עלון הפנויים/ות מס' 1 בישראל

"לא מכרת לא שלמת" — קבלת מודעות ל"לוח העיר" — "פרסום אידיאל" 03-227117, 03-221896 — לבעלי כרטיסי אשראי

לוח העיר — טוס ללונדון — 292 777

י. הורוביץ ושות' — מכון לאיבחון מידע בע"מ

למפעל כימי באיזור חיפה
דרושים

1. כימאי בכיר
תאור התפקיד: ניהול טכני של אגף במפעל
הכישורים הדרושים: ★ בעל נסיון בפיקוח וניהול צוות כימאים העוסקים בפיתוח, ביקורת איכות, שירותי שדה ללקוחות.
★ רצוי נסיון קודם בתחום דטרגנטים וחומרי חיטוי.

2. כימאי
תאור התפקיד: פיתוח מוצרים חדשים בתחום חומרי החיטוי. המועמד יהיה בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתחום זה.

3. כימאי לשירות שדה
תאור התפקיד: מתן יעוץ ושירות ללקוחות, ישום מוצרים בתעשייה.
מועמדים בעלי הכישורים הדרושים, תושבי חיפה והקריות, יפנו בכתב יד בפירוט השכלה, נסיון וקורות חיים לת.ד. 1500 תל־אביב, מיקוד 61014. נא לציין בהדגשה את התפקיד. רק מועמדים שנמצאו כמתאימים ייענו. סודיות מובטחת.

למשרד אדריכלים בהרצליה
דרוש/ה
הנדסאי/ת או שרטט/ת
רצוי עם נסיון לחצי משרה
052-86864

למפעל מתכת בשומרון – קדומים
דרוש:
מנהל עבודה
בעל נסיון של 3 שנים לפחות במסגרות כלליות, ריתוך, חיתוך וכיפוף פח צביעה
תנאים טובים למתאים
5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות טלפונית: 03-9222323 לראובן

למפעל העשייתי בנתב"ג
דרוש
מנהל חשבונות
3 שנות נסיון בעבודה עצמאית
ידיעת עברית ואנגלית
לפנות 03-352221 דבורה

למנכ"לים בנתב"ג
דרושה
מזכירה
3 שנות נסיון בעבודה עצמאית
ידיעת עברית ואנגלית כולל הדפסת, משרה מלאה, טל. 03-352221 דבורה

למפעל כרכום — מפעל לחומרים מרוכבים כרמיאל בע"מ
דרושים/ות

1. מנהל/ת חשבונות
דרישות וכישורים:
* נסיון בהנה"ח ממוחשבת
* נסיון 5 שנים במפעל תעשייתי ובהכנת משכורות
* כושר עבודה עצמאי
* רצויה ידיעת השפה האנגלית

2. פקידה
דרישות וכישורים:
* שליטה בשפות אנגלית ועברית
* הדפסה מעולה בשתי השפות
* נסיון של לפחות 3 שנים בעבודה

3. מבקר
דרישות וכישורים:
* טכנאי מכונות כימיה/חומרים
* ידע בשרטוטים טכניים ו/או צבאיים
* רצוי נסיון בביקורת
* דרושה ידיעת השפה האנגלית

4. טכנאי להפעלת ציוד ייצור ממוחשב
[illegible]
* טכנאי מכונות [illegible]
* כושר עבודה עצמאי
* העבודה במשמרות

6. מומחה לתבניות בחומרים מרוכבים
דרישות וכישורים:
* ידע בקריאת שרטוטים
* כושר עבודה עצמאי
* שליטה מעולה בבניית תבניות
מועמדים יעבור 5 ימים בשבוע ומקיים הסעות מהאזור למפעל (המצא בין עכו לכרמיאל) לתושבי חיפה, הקריות, עכו ונהריה.
מתעניינים יפנו טלפונית לקידי ניומן 04-961586 או בכתב לת.ד. 114 כרמיאל
בצירוף קורות חיים ונסיון קודם
סודיות מובטחת

ש. שבח שרותים בע"מ — האגף למשאבי אנוש
דרושים
מאבטחים למיתקן בעכו
הכישורים הנדרשים:
★ יוצאי יחידות קרביות
★ עד גיל 35 ★ פרופיל 72
נא להצטייד בפנקס מילואים + ת.ז. + תמונה ולסור למשרדנו
ברח' העצמאות 25, ק"ד, חיפה
תנאים טובים למתאימים!!

הצטרף לענף המלונאות

מלון שרתון תל אביב
דרוש/ה
Sous-Chef סו־שף
בעל/ת נישיון מוכח כסו־שף במלון 5 כוכבים
המתאימים יפנו אישית בצרוף קורות חיים למחלקת כ"א, הירקון 115 בין השעות 09.30-13.30

הצטרף לנבחרת של מלון ספורט באילת.
למלון ספורט
דרושים
• טבח מטבח קר.
• טבח מטבח חם.
• טבח גריל.
מגורים באילת - חובה.
נא להתקשר עם מחלקת כח אדם במלון,
טל 059-79102-4
ישרוטל ניהול מלונות בע"מ

למלון דן כרמל ודן פנורמה חיפה
דרושים/ות
מנהל/ת משק
מפקחים/ות קומה
טבחים/יות סוג ב־1
מלצרים/יות
בעלי נסיון מוכח בעבודה במלונות 5 כוכבים יפנו לטל. 04-386211, 04-352222, 04-352231

לקבוץ מעין ברוך
דרושה
אחות מוסמכת
לפרטים להתקשר למזכירות 06-944570 בשעות 7.00 עד 15.00 או לטל. 06-942541 בשעות 18.00 עד 21.00

למחלבת "דן"
דרושים/ות
עובדי/ות ייצור
לעבודה במשמרות:
1. מ־06.00 עד 14.30
2. מ־13.00 עד 21.00
לפנות בשעות הבוקר לרח' רח' היוצקים 4, אזור התעשיה, חולון

את/ה השואף להצלחה
באם הינך:
★ שאפתן ובעל רצון להצליח
★ יכולת ליצירת קשרים אישיים
★ בעל הופעה נאה
מקומך איתנו בחברת מכירות צעירה ודינמית
למתאימים אפשרויות קידום!!
03-286132
03-291323

לחברה רפואית
דרושים/ות
רופאים/ות
לאזור ירושלים
בעלי מכשיר א.ק.ג
לביצוע בדיקות רפואיות בשעות הפנאי
להתקשר לטלפון 03-218898 03-218820

לחברת קוסמטיקה בינלאומית מוסטלה פאס
דרושות
לאיזורים: כפר־סבא, רעננה
יועצות יופי — נשות מכירה
הכשרה תינתן למתאימות
נא לפנות לנעמי 052-444717

אריקו בקרה אלקטרונית
דרושים
מסגרים — רתכים
ארגון CO2
חרט — כרסם
צבעי מתכת
ת.ד. 8600 ת"א 61084
טל: 03-9614666

לחברה ציבורית בת"א
דרושה
פקידה למחלקת הרכש
הכישורים:
★ השכלה תיכונית לפחות.
★ שליטה מושלמת בשפה העברית וידיעה טובה בשפה האנגלית.
★ דרושה אחריות מירבית ועצמאות בעבודה.
למשרה מלאה.
הדרגה בהתאם לכישורים.
נא לפנות לת.ד. 332 ת"א - 61002 לידי מנהל הרכש.
★ מועמדים מתאימים בלבד ייענו ★

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הלוח הבטוח

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
בימי ג', ו' וערבי חג
6.13 ש"ח כולל מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן חיפה

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

לוח

ORS
או.אר.אס שרותי כח אדם

* מגישי אוכל ידיעת קרוא וכתוב אפשרי שעות גמישות
* בלתי מקצועים לעבודה בתעשיה במשמרות
* בוגרי מכניקה שכר גבוה הסעות + ארוחות
* חרט/כרסם קונבנציונלים בעל 3 שנות נסיון
* מעבדת תמלילים עברית דיגיטל – תבג, אורמיל וורדסטאר מנוסה
* מזכירה עברית/אנגלית ידע בהדפסה
* קלדנית מנוסות, שכר גבוה
* בנות לייצוא ל־5 ימי עבודה
* בנות לנקיון משרה מלאה 5 ימים, הסעות + ארוחות
* חשמלאי מוסמך / עוזר חשמלאי 5 ימים בשבוע
* נגר מנוסה לעבודה ממושכת

ירושלים רח' אבן ישראל 5
טל. 02-242152-9, 245561

תינבור

רוברטהאפ

ביקוש עבודה

מכירות ושירותים

מציעים למכירה

ביטוח

בעלי־חיים

בריאות

מחשבים

מכירות

מקררים

פסנתרים

ציוד בנין

ת.ל.ם

סחורות וממכלות

חבר

פורד

פיאט

רנו

ביקוש רכב

משאיות

הצעות עבודה

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה בגלל מינו או מעמדו האישי או הורות. אלא אם אופי או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.

העבריינים צפויים לעונש עלפי החוק.

דייהטסו

מלבן

מנדים

לנציה

מסחריות

מרצדס

סובארו

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

פולקסוואגן

דירות מרוהטות

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

מכוניות

אודי

אוטוביאנקי

אופל

אלפא

אמריקאיות

ב.מ.וו.

2–2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

3–3.5 חדרים

4 חדרים ויותר

דירות למכירה

וילות ובתים

קבלנים מציעים

דירות למכירה

המשך בעמוד 18

صكذا من الاجل

הסניגור במשפט ה־4 על המפגש עם אש"ף ברומניה:

"אין חוק נגד מגע עם אנשים" השופט בייזר: יש חוק הכלבת

מאת בתיה אמיתי
סופרת "הארץ" ועתי"ם

לטיף דורי, יעל לוטן, אליעזר פיילר וראובן קמינר כפרו אתמול ברוב סעיפי האישום שייחסו להם מפגשים עם אנשי אש"ף ברומניה, באוקטובר אשתקד.

את הנאשמים, שמשפטם החל אתמול בבית משפט השלום ברמלה מייצגים עורכי הדין אמנון זכרוני ואביגדור פלדמן. השופט הקריא 16 פרטי אישום וביקש מהנאשמים להודות או לכפור בהם. כאמור כפרו הנאשמים ברוב הסעיפים הקשורים ישירות לאישום הכולל עברה על חוק למניעת טרור ומפגש עם אנשי אש"ף.

במשפט אמורים להופיע 14 עדים וביניהם אנשי שב"כ ואנשי משטרה. המשפט עצמו נדחה לסוף אפריל והמשכו יתקיים בחודש יוני.

מחוץ לאולם בית המשפט התחוללה מהומה. מפגינים מהשמאל והימין ניצבו כשהם נושאי שלטים אף התנצחו ביניהם. בסופו של דבר נעצרו שניים, אחד מהשמאל ואחר מאנשי כך.

עו"ד אביגדור פלדמן טען כי "לא ייתכן חוק האוסר להיפגש מגעים עם אנשים. זהו חוק 'הרגל' האוסר עצם המגע המתבצע בין אנשים. אין חוק כזה בספר החוקים". על כך השיב השופט בייזר בחיוך: "יש חוק הכלבת". האוסר מגע עם נושא המחלה.

תקלה בתנור חימום בנפט גרמה לשריפת תינוק למוות

ניידת כיבוי־אש שהגיעה כעבור כ־15 דקות לא הצליחה לחדור לסימטאות הצרות של העיר העתיקה

מאת אורי ניר

דליקה שפרצה בבית מגורים בשכונת סעדיה בעיר העתיקה בירושלים, עקב תקלה בתנור חימום ביתי, גרמה למותו של תינוק בן תשעה חודשים. המקרה אירע שלשום בשעות הערב בשכונת סעדיה בעיר העתיקה בירושלים. האש פרצה בחדר המגורים של הבית, בשעה שאיש לא היה בו פרט לתינוק, איברהאים אל־חורי. אימו רחצה באותה שעה תינוק אחר שלה, ולא שמה לב למתרחש. תקלה כלשהי בתנור נפט שהיה בחדר גרמה להצתת הריהוט. האש התפשטה במהירות, וגרמה כוויות אנושות לתינוק. אחד מבני המשפחה הצליח להוליך אותו מבין הלהבות, אך הפעוט היה כבר מת.

דירתה של משפחת חורי נשרפה כמעט כליל. ניידת כיבוי־אש שהגיעה כעבור כ־15 דקות לא הצליחה לחדור לסימטאות הצרות של העיר העתיקה, והצינורות הכיבוי היו קצרים מדי. רק כעבור מחצית השעה לערך הגיעה "כבאית" (מכונית כיבוי קטנה) דרך הסימטאות, והכבאים השתלטו על האש. אתמול לא ניתן היה להשיג את תגובת מכבי האש בירושלים.

טייטלמן החשוד בבקשת שוחד מיני שוחרר בערבות

אסור לו זמני להיכנס למשרד התיירות או לצאת את הארץ

(ט) אהרון טייטלמן, יועצו האישי של שר התיירות וסמנכ"ל המשרד לעניני אמרכלות, שוחרר אתמול בערבות של 7,000 ש"ח הפקדה דרכונו, לאחר שהיה עצור בפקודת בית המשפט כחשוד בבקשת שוחד מיני והדחה בחקירה.

בהסכמת הסניגור עו"ד אהרון ברשחר, הורתה השופטת אסתר קובו לשחרר החשוד, בתנאי שלא ייכנס למשרד התיירות בירושלים במשך 15 יום, ולא ייצור כל קשר בתקופה זו עם איש מהעובדים במקום — להוציא השר, המנכ"ל והנהלת המשרד. נאסר עליו ליצור קשר כלשהו עם המעורבים בחקירה — לפי רשימה שצורפה לתיק, שהשופטת אסרה על פירסום השמות שבה.

העתונאי משה רונן הגיש בקשה, שהשופטת תבהיר אילו שמות מאלה, הכלולים ברשימה המשטרתית, אסורים לפרסום, אך השופטת דחתה את הבקשה.

ההיפרכל בקניון — יום ולילה פרט לשבת

מאת לאה פורת

החל ממחר יהיה ההיפרכל בקניון איילון ברמת גן פתוח ברציפות 24 שעות ביממה, כל ימות השבוע. באופן מעשי ייפתח ההיפרכל מדי יום ראשון בשעה שמונה בבוקר ולא ייסגר עד יום שישי של אותו שבוע בשעה שלוש אחרי הצהריים.

מהנהלת רשת השופרסל המפעילה את ההיפרכל נמסר כי ההחלטה על שעות הפתיחה החדשות נובעת מהניסיון המוצלח שהתחיל לפני מספר חודשים בו הנהיגו מכירות רצופות של 24 שעות ביממה בימים רביעי וחמישי.

במקום חיוב להתקין מזגנים ברכב — עידוד ע"י הוזלה

מאת עדנה ארידור

הוועדה לבטיחות בדרכים ליד ועדת הכלכלה של הכנסת החליטה לא לחייב בעלי רכב להתקין מזגני אוויר אלא לעודד זאת באמצעות הוזלת מחיר המזגן באמצעות הפחתת מסים.

הוועדה קיבלה בברכה את המלצת המכס בדבר הפחתת שיעורי מס קניה על מזגנים מ־50%־80% ל־10%־30%.

מכונית ה"אאודי 80" לאחר מעופה והידרדרותה לתהום, אתמול במפרץ חיפה. (צילום: יניר אלפיה, "תרשות").

תוך החליקה על הכביש ופריצת מעקה־ביטחון בחיפה:

מכונית הועפה 200 מטרים ו־4 נוסעים נזרקו לתהום ונפצעו

נפצע גם חייל ממסוק חיל־האוויר שבא לחלץ מסוק ★ חקירה ראשונית: מכונית ה"אאודי" נסעה במהירות רבה במורד, החליקה וסטתה למורד

מאת יהודה טל
סופר "הארץ" בחיפה

ארבעה אנשים נפצעו אתמול בכביש דורי בחיפה, פצעים בינוניים עד קשים מאד, כשמכוניתם החליקה, פרצה את מעקה הביטחון בשולי הכביש, והידרדרה לתהום.

במשך שעה ארוכה עסקו כוחות עזרה ראשונה, בסיוע מסוק של חיל האוויר בחילוץ הנפגעים מהכביש, המחבר את שכונת נווה שאנן עם צומת המפרץ בחיפה. חייל מצוות המסוק נפצע במהלך נסיונות החילוץ, כשנפל מהמסוק מגובה של כ־4 מ' על גבו. הוא הועבר עם פצועי התאונה לבית החולים רמב"ם.

המכונית המעורבת בתאונה, קיפצה על גבי סלעים, והתהפכה מספר פעמים. היא הועפה למרחק של כ־200 מ', ונעצרה בתחתית הגבעה, על שפת כביש המפרץ, ליד צומת הצ'קפוסט, מקום המעבר של המכוניות בדרך למספנות ישראל. ארבעת נוסעי המכונית הועפו מתוך הרכב תוך כדי הידרדרותו במורד הגבעה, והוטחו על האדמה בעוצמה רבה.

הפצועים

הפצועים הם: משה לוין (52) — פצוע קשה מאד, מיקי כץ (50), הרמן מוסיאבי (50) וברוך ברגר (44) — כולם עובדי מספנות ישראל ותושבי חיפה.

התאונה ארעה סמוך לשעה 7 בבוקר, כאשר נוסעי מכונית "אאודי 80" משנת ייצור 1982 היו בדרכם לעבודה. מהחקירה הראשונית של המשטרה עולה כי המכונית, שנסעה במהירות גדולה במורד הכביש הדו־מסלולי, החליקה, סטתה לימין, ירדה מן הכביש במהירות עצומה, פרצה את מעקה הביטחון המתכתי שבשולי הכביש, והידרדרה במורד הגבעה.

בעל מוסך בצומת הצ'ק פוסט שהבחין בנעשה, הזעיק מיד עזרה. למקום הגיעו בתוך דקות ספורות ארבעה צוותי מד"א ואנשי מכבי האש. בשל התנאים הטופוגרפיים הקשים והאדמה הבוצית, הוזעק מסוק של חיל האוויר, שפינה את הפצוע קשה. שאר הפצועים פונו בידי אמבולנסים של מד"א לבית החולים רמב"ם. מבית החולים נמסר כי מצבו של הפצוע משה לוין קשה ביותר אך אין נשקפת סכנה לחייו.

סופר "הארץ" מוסיף כי המקום שבו ארעה התאונה הוא מועד לפורענויות ובעבר ארעו בו מספר תאונות, חלקן קטלניות.

ערך את העמוד: חיים טל

ליד כיכר דיזנגוף נאנסה צעירה ונשדדה בידי אלמוני

עקב אחריה, איים בסכין ותקף ★ שורת מעשי אונס מלווים בשוד שלא פוענו — במרכז תל־אביב

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

מעשה אונס של צעירה על ידי אלמוני מזוין בסכין, ארע לאחר חצות, בלילה שבין יום ראשון ושני, במרכז תל־אביב. בידי המשטרה יש תאור חלקי של החשוד, אך עדיין לא ברור לחוקרים אם מדובר באותו אנס שפעל באיזור במקרים קודמים, בחודשים האחרונים.

הצעירה, בת 27, הלכה לביתה ברחוב הסמוך לכיכר דיזנגוף, כחצי שעה לאחר חצות. היא הבחינה באלמוני שעקב אחריה. הצעירה פנתה לאחור וניסתה להתעמק מהאיש, אך זה התנפל עליה ובאיומי סכין משך אותה לחצר אחורית של בנין. הוא אנס אותה תוך כדי איום בסכין ואחר כך נמלט, כשהוא לוקח איתו גם 50 שקלים ששדד מהמתלוננת.

הצעירה ההמומה עצרה מכונית פרטית וביקשה להסיעה לתחנת המשטרה. ניידת משטרה שעברה במקום הסיעה אותה למטה משטרת מרחב הירקון, שם התלוננה על האונס. כוחות גדולים של שוטרים סרקו את האיזור אך לא גילו את האנס.

באותה שיטה וללא פיענוח

לפני עשרה ימים אנס באותה סביבה אלמוני, תיירת בת 23 מניו־זילנד. הוא פיתה אותה בלילה לבוא איתו באמתלה שיש לו הצעת עבודה בשבילה, גרר אותה באיומי סכין ואנס אותה באתר בניה ברחוב ברנשטיין־כהן. בעלה של התיירת שהמתין באתם היכה והכה אותו, אך כאשר הלכו הנאנסת ובעלה להזעיק עזרה, נמלט האנס, ולא נתפס עד היום.

לפני כחודשיים תקף צעיר אלמוני אשה בת 68 שהלכה בשעת לילה לביתה ברחוב פרישמן. הוא איים עליה בסכין, אנס אותה ושדד ממנה את כספה. כוחות משטרה שהיו באיזור הוזעקו מיד, לא הצליחו לתפוס את האנס.

בחצי השנה האחרונה היו בתל אביב עוד מספר מקרי אונס ותקיפות מיניות של נשים שהלכו בשעת לילה. במרבית המקרים פעל התוקף באותה שיטה, הוא עקב אחרי נשים שהלכו לבתיהן, תקף אותן באיזור ומשך אותן באיומי סכין לחצרות אחוריים של בתים שם ביצע את זממו. המשטרה עושה בחודשים האחרונים פעולות רבות — גלויות וסמויות — ללכידת "האנס השודד" בעל הסכין. בפעולות לוקחים חלק שוטרים רבים, אך עד כה ללא תוצאות.

פשרה בפרשת תביעה משפטית סביב המשוררת רחל ומורשתה

ד"ר אורי מילשטיין (נכד אחותה) יקבל הוצאות המשפט והתנצלות פומבית

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

פרשה משפטית והיסטורית הנוגעת למשוררת רחל ולמורשתה הספרותית, תבוא היום לידי סיום עם פרסום התנצלות של הוצאת עיתון "על המשמר" ושל רחל סבוראי, מותיקות הפלמ"ח.

סבוראי פרסמה רשימה ביקורתית במוסף הדף הירוק של על המשמר ובה האשמות חמורות נגד ההיסטוריון ד"ר אורי מילשטיין, שהוא נכד של אחותה של המשוררת רחל. מאמר הביקורת וההאשמות של רחל סבוראי פורסם בתגובה על דברים שכתב ד"ר מילשטיין בספרו על רחל.

שופטת בית משפט השלום בהרצליה מרים דיבון שבפניה התנהל משפט על הוצאת לשון הרע שהגיש אורי מילשטיין נגד הוצאת עיתון על המשמר ונגד רחל סבוראי, קבעה כשהיא מאמצת פשרה בין הצדדים, כי על הנתבעים לפרסם התנצלות בפני ד"ר אורי מילשטיין בעיתונים שהוא נקב בשמותיהם וכן על הנתבעים לשלם את הוצאות המשפט.

בספרו על רחל האשים מילשטיין את חברי דגניה א', קיבוצה של רחל המשוררת, כי אילצו אותה בשעתו לעזוב את הקיבוץ לאחר שנודע מחלתה. בתגובה על כך כתבה רחל סבוראי כי אורי מילשטיין נוטל לעצמו את התמלוגים משירה של רחל וזאת בזמן שאחותה של רחל, שושנה בלובשטיין, חיה בתל אביב בחדר צר על פת לחם שלא נמצאה לה. בהתנצלות האמורה להתפרסם היום חוזרים בהם הנתבעים מהדברים האלה ומדברים אחרים שפירסמה רחל סבוראי.

היום החלטת בג"צ בעניין הסגרת נקש

(ע). בג"צ עומד לתת הבוקר את החלטתו בעתירות נגד החלטת שר המשפטים שלא להסגיר את ויליאם נקש לצרפת.

לאחר כחודשיים מאז סיום הדיונים בעתירות שהגישו חברי הכנסת מרצ ומפ"ם ו־11 פרופסורים מהאוניברסיטה העברית, נגד החלטת שר המשפטים שלא להסגיר את נקש לצרפת, הסתיימה כתיבתו של פסק הדין.

צו סגירה מינהלי למועדון על מכירת משקה משכר לקטינה

(ע). צו סגירה מנהלי הוצא אתמול למועדון "פאב הגר" שבמרכז הכרמל בחיפה, לאחר שבמקום הוגשו, לטענת המשטרה, משקאות חריפים לקטינה.

עולה מאתיופיה איימה להתאבד, חולצה, ובעלה נעצר

(ע). מפקד מחוז המרכז של משטרת ישראל ניצב אגוש גבעתי השתתף אתמול באורח מקרי, בנסיון הצלת חיי אשה, שאיימה לשים קץ לחייה.

מפקד המחוז היה בדרכו מרמלה לנס ציונה, כשהבחין ברכב משטרתי ובהתקהלות ברחוב ההסתדרות ברמלה. הוא עצר את מכוניתו וכשפנה לשוטר לשאלו מה קרה, נאמר לו, שאשה, עולה מאתיופיה, נמצאת בקומה השלישית של הבניין ומאיימת לקפוץ כדי לשים קץ לחייה.

גבעתי התעכב בנעשה והחל לדובב את האשה, שהיתה במצב של היסטריה והתייפחה. בינתיים נשלח אחד השוטרים לחלק האחורי של הבית, כדי לטפס למעלה במטרה לאחוז באשה ולמנוע ממנה לקפוץ. השוטר הצליח להוריד אותה למטה.

האשה סיפרה שרבה עם בעלה, אשר היכה אותה, ואז נכנסה לדיכאון ולייאוש והחליטה לשים קץ לכל. הבעל נעצר לחקירה.

חוקרים היעלמות מטבעות זהב מחברת המטבעות הישראלית בניו־יורק

מאת שמשון ארליך

25 מטבעות זהב ומדליות בשווי 5,000 דולר נעלמו מהמלאי בסניף הניו יורקי של החברה הממשלתית למדליות ומטבעות. אליעזר שילוני מנכ"ל החברה למטבעות ומדליונים אמר, כי בשל שיקולי סדרי מינהל תקינים, שלח לניו יורק את רואה החשבון של החברה לבדוק את הנושא ואף הודיע על הממצא למבקר המדינה ולכל הרשויות הנוגעות בדבר.

מרכז קניות 'סנטר 1' ייפתח בבירה בפורים

מאת מרים בנין

מרכז הקניות החדש "סנטר 1" ייפתח רשמית בירושלים בפורים.

המרכז הנמצא בבניה לעיר הקבע ע"י חברת ספיבה, בבעלות הקבלן מרדכי יונה, על שטח של 10,000 מ"ר בהשקעה של 5 מליון דולר.

מרכז
גורדייף
אוספנסקי
052-574428

טיולים זה השטח שלנו

סיני — מגוון טיולים עם גמלים, ג'יפים וטיולי משפחות.

יוגוסלביה — 12 יום $1195 — 9-20.4.87

ספרד ופורטוגל — 18 יום $1475 — 6-23.4.87

יוון — 11 יום $795 — 7-17.4.87

נפאל — 32 יום $1975 — 2.4-3.5.87

כרתים — 8 ימים $600 — 14-21.4.87, 30.5-6.6.87

קניה — 17 יום $1670 — 8-26.4.87; 10 יום $1195 — 8-18.4.87

איטליה — 17 יום $1600 — 5-21.4.87

מז' תורכיה — 15 יום $1065 — 22.5-6.6.87

מע' תורכיה — 15 יום $1065 — 6-20.4.87; 17 יום $1065 — 25.5-10.6.87

מצרים — 8 ימים $440 — 5-12.4.87, 14-21.4.87, 6-13.5.87

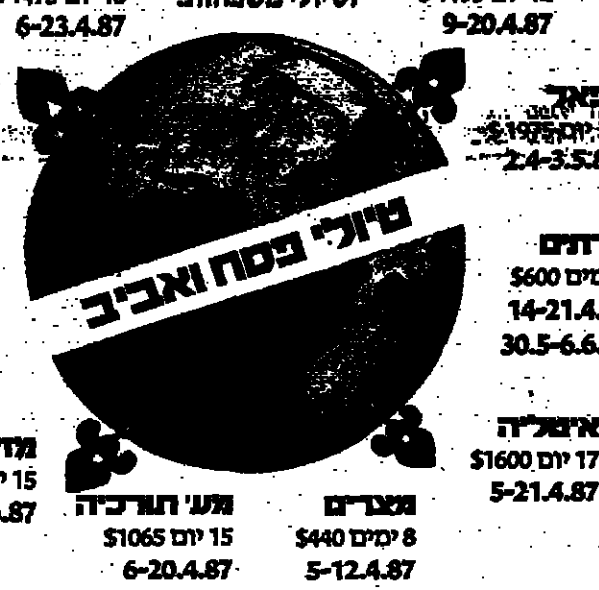

בטיולינו ניצול זמן מירבי, תכנית מלאה, אמינות מינהלית והדרכה מעולה, כל אלה מבטיחים תמורה מלאה למטיילים.

טלפן וקבל חוזר טיולים לביתך 381044, 03-375063
מח' טיולי חו"ל השפלה 3 ת"א

החברה להגנת הטבע
במרכז הארצי למטייל:
ספרים, מסלולי טיולים, מפות וציוד טיולים ומחנאות - פרסום בתמונה

למר **יאיר הנדל**
חבר הנהלת הבורסה
ולרעייתו
למר **יעקב הנדל**

מיטב הברכות והאחולים בהכנס
הבת–הנכדה בעול המצוות

הנשיא, ההנהלה, החברים והעובדים
בורסת היהלומים הישראלית בע"מ

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 102/86. מוגש ע"י מר אדריס מהמוד שלבי משוב אכסל גוש 16905 חלקה 6 מהות ההקלה: אי שמירת מרווח מינימלי מגבול חלקה. את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קיס
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי, קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להגדלת שטח המגורים והוספת אינרפול בשכונת בנה ביתך קרית ים גוש 10425 מגרש 91. מהות הסטיה: חריגה של 11.58% מאחוזי הבניה המותרים 2.86% משטח המגרש.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

להשכרה
שטחים מסחריים
מול הקניון (צומת אבא הלל-מודיעין)
שטח כולל של 7000 מ"ר
(ניתן לשכור חלקים)
בפרטים נא לטלפן 03-652111 — חיים רוזנצווייג
03-621455 — אבי זילבר

כמו שאני התמחיתי ברפואת ילדים, מנהל התיק שלי ב"אופק" התמחה בניהול השקעות.

כי ניהול תיקי השקעות פיננסיות דורש מומחיות מקיפה ויסודית.

מנהל תיק ההשקעות שלי ב"אופק", הוכיח לי את מקצועיותו בצורה הפשוטה ביותר: אני רציתי בהשקעה עם סיכון נמוך, הוא לא נכנע להרפתקאות מיותרות והרכיב לי תיק השקעות מאוזן.

אני יודע שיום יום הוא בודק ובוחן את התיק, מקבל החלטות שקולות לגבי השקעותיי, פועל בהתאם ומעדכן אותי בנעשה.

"אופק" נהנית מעצמאות, ופועלת במהירות וביעילות. יחד עם זאת טוב לדעת כי מאחורי "אופק" עומד הגב הכלכלי האיתן של קבוצת בנק לאומי.

אם יש לך תיק השקעות של 50,000 שקל או יותר, ותרצה ליהנות משירותי הניהול של "אופק", הכנס לאחת מ-12 שלוחות החברה ברחבי הארץ.

אופק
ניירות ערך והשקעות בע"מ
מקבוצת בנק לאומי

תן ל"אופק" להרכיב לך תיק השקעות נבון.

תל-אביב, רח' יבנה 30, טל. 03-283171
באר-שבע, רח' העצמאות 51-49 טל. 057-37481, 057-33838, 057-77868
חדרה, רח' הנשיא 59 טל. 06-323968, 06-322114
חולון, כיכר וייצמן 8 טל. 03-846925 איתורית 7549111 מנוי 4918, חנה
חיפה, מלון פנורמה מרכז הכרמל טל. 04-380753, 04-380738, 04-383376, 04-383371
ירושלים, רח' יפו 97 בית כלל טל. 02-245683
נתניה, רח' סמילנסקי 4 טל. 053-42167, 053-615768
פתח-תקוה, רח' העליה השניה 6 טל. 03-905359, 03-912491
רחובות, רח' הרצל 208 טל. 08-468041/2, 08-475589
רמת-גן, שד' ירושלים 50 טל. 03-773033, 03-776116, 03-779415, 03-779422
רמת-השרון, רח' אוסישקין 5/11 טל. 03-402480/3, 03-402477
רעננה, רח' ביאליק 3 טל. 052-23178, 052-34441

הארץ

יום ג', ט' באדר, תשמ"ז
10 במרס 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, הדפוס, והמנהלה: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245, ת"ד 273 מיקוד 91002 חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661146, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב

העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גולן

סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

נדאג בעצמנו לבדוק ביתנו הפרוץ

כמה וכמה שאלות בעניין פרשת איתן-פולארד-סלע נשאלו בישיבת הממשלה ביום א', אבל גם השרים השואלים נאלצו להסכים להעברת הנושא לקבינט, האמור לדון בזה בישיבה ביום ד'. ראש הממשלה ושרים אחרים שאינם רוצים בוועדת-חקירה ממלכתית, יכלו להיעזר בהסכם הקואליציוני. לדעת הכל, הפרשה ראויה להיסוג בעניין פוליטי רגיש. ואולם אין להסכים לקבורת הדרישה לחקירה יסודית של הפרשה בקבינט. מוסד זה, שנולד עקב בינונה של קואליציה ממשלתית בין המערך והליכוד, אינו רשאי לשלול מן הממשלה את סמכותה החוקית להחליט על הקמת ועדת-חקירה ממלכתית. ואם הקבינט יחליט נגד חקירה במתכונת של חוק ועדות חקירה 1967 — הממשלה במליאתה יכולה גם יכולה לבטל את החלטת הקבינט.

בינתיים, עושה ראש הממשלה כמיטב יכולתו להסום את הדרך בפני חקירת הפרשה. מי שנזכר בנישואו הסלחנית כלפי ארגון המחתרת היהודי וכלפי צמרת השב"כ, בפרשת האוטובוס מקו 300, לא ישתומם כי גם הפעם מדבר יצחק שמיר על "בחורים מסורים" שאף הם עושים לשגות.

ראש הממשלה חיווה דעתו כי רפי איתן נענש דיו בהרחקתו מכל עיסוק בענייני מודיעין, עיסוק שהיה "תוכן חייו", ואביאם סלע נענש לא פחות מאיתן, באיבוד הסיכוי להתמנות אי-פעם למפקד חיל-האוויר. יצחק שמיר מעדיף לשכוח את הבטחות הממשלה לידידינו האמריקאים, כי תרגא שכל הישראלים המעורבים בפעילות הריגול הידועה, יתנו עליה את הדין. אין תימה שבארצות-הברית מתקשים הבריות להבין מדוע העמדת איתן בראש כימיקאלים לישראל ומינוי סלע למפקד בסיס תל-נוף של חיל-האוויר צריכים להיתפס, לדעת יצחק שמיר, כעונש כה כבד.

גם אם נקבל, לצורכי הוויכוח בלבד, את הגדרת מעשיהם של איתן ושל סלע כ"שגיאה" — בכל זאת, יש לשאול: כיצד אלה יכלו "לשגות", כאשר אנשי הדרג המדיני יכלו למנוע את שגיאתם מלכתחילה, או לפחות, ברגע מסוים, להפסיק את הפעילות העלולה לסכסך את המדינה עם שלטונות ארה"ב? לא רק כדי "לשקם את יחסינו עם ארה"ב", דרושה לנו ועדת חקירה ממלכתית — אם כי יתכן מאד שהקמתה תהיה הדרך היעילה ביותר לכך; ועדת החקירה נחוצה בראש וראשונה בשביל ישראל עצמה. שום "הבי-חות" חגיסות ושום "בדיקה" לא יוכלו לבוא במקום חקירה מקפת ומעמיקה של השתלשלות הפרשה מראשיתה, בידי בני-סמכא בלתי-תלויים ומהימנים. רק על-סמך חקירה כזאת יהיה אפשר לעצב מחדש את סדרי העבודה של מערכת-המודיעין, שיבטיחו פיקוח יעיל של הדרג המדיני על אנשי הדרג המבצעי שלה. או יוכלו אזרחי ישראל להרגיש בטוחים מפני הישנותן של פרשות דומות בעתיד.

סגן שר החוץ טען כי שמעון פרס עלול להיפגע מממצאיה של ועדת חקירה יותר ממשה ארנס ואריאל שרון. בדבריו אלה מודה רוני מילוא שאמנם יש מה לחקור ולגלות בפרשה כאובה זו, ושיש עניין ציבורי מובהק בחקירתה, כדי למנוע את הישנות התקלות בעתיד.

מכל מקום, אין זה עניין להתנצחות בין מפלגות. יש להוציא את הפרשה מהקשר זה. הבהרה מלאה של פרשת איתן-פולארד-סלע היא צורך כלל-לאומי. אין הצדקה לניסיון לטשטש את מידת האחריות של כל אחד מאנשי הדרג המדיני הנוגע — גם אין בשום טעם מעשי על-סמך מה שלמדנו בשבועות האחרונים, נוכל לצפות בוודאות שכל הסודות שלנו ייחשפו בארצות-הברית. מוטב איפוא שנגלה אותם ביוזמתנו לעצמנו, ונדאג לבדוק ביתנו הפרוץ.

שולץ למוסקווה

הנשיא רייגן הודיע כי מיניסטר החוץ ג'ורג' שולץ ייצא למוסקווה בחודש הבא, לדון עם עמיתו על קידום השיחות לצמצום הנשק הגרעיני, ופקידים בוואשינגטון הביעו תקווה שאם תושג ההתקדמות הצפויה, תיפתח הדרך למפגש חדש בין הנשיא לבין המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבצ'וב.

הנושא המרכזי בשיחות יהיה, כנראה, הסכם על סילוק הטילים לטווח בינוני מאירופה ומיצולם (חוץ מ-100 טילים שהרוסים יוסיפו להחזיק באסיה הסובייטית והאמריקאים — על אדמת ארה"ב). פריצת-הדרך בעניין זה התאפשרה כאשר גורבצ'וב ויתר על דרישתו שכל צמצום בנשק גרעיני יהיה קשור בוויתורים אמריקאיים בתחום נשק החלל. שבחים נקשרים עתה למנהיג הסובייטי, על ויתורו — ואולם העיקשות האמריקאית היא שהביאה את הסובייטים לשנות את עמדתם: יחד עם ממשלות אירופה המערבית, עמדה ארה"ב על הצבת טילי פרשינג ושיוט, חרף הפגנות השמאל האירופי. זה אילץ את הסובייטים להסכים לסילוק הדדי של הטילים. בריקיאוויק סירב רייגן להצמיד את הדיון בטילים אלה ל"מלחמת הכוכבים" — גורבצ'וב נאות להציע עסקה נפרדת.

נותרו עוד שאלות מספר בקשר לסילוק הטילים לטווח בינוני, ואם כי נציגי שתי המעצמות דנים עליהן בז'נווה, יתכן שבסופו של דבר תיפול ההכרעה בפגישות שולץ במוסקווה. גם הטילים הרוסים קטנים כיום וניידים יותר, ולכן קשה יותר הפיקוח.

השאלה המרכזית היא בסופו-של-דבר העדיפות הסובייטית בכוחות הנשק הקונבנציונלי, שלאיזונה הוצבו הטילים. הסנאטור נאן, יו"ר ועדת השירותים המזוינים, כבר הבהיר השבוע כי צריך לקשור בין חיסול הטילים לטווח בינוני לבין מאזן הכוחות הקונבנציונליים באירופה.

היזהרו מהעילויים

המדינה היא ענין רציני מכדי להפקידו בידי "עילויים וגאונים" — מאחורי הפאשלות הגדולות ביותר שידעה המדינה עמדו מקצוענים אגריים שממוניהם הפוליטיים, במקום לפקח עליהם, התבטלו בפניהם

מאת יואל מרקוס

הכל גומרים את ההלל על אביאם סלע. לוחם מהולל. מתכנן אדיר. שלושה תוארים אקדמאיים. גאון ועילוי שכדיים כמותו. כך אומרים עליו. השאלה המציקה למשמע מופלאותיו אלה היא כפולה: אם הוא כזה עילוי וכזה בעל מוח מזהיר — איך הסתבך בתיפעולו של מרגל יהודי בארצות הברית? זה לא היה מתפקידו, זה לא היה במקצועו — אלא נקלע לכך במקרה כשפולארד יצר עמו את המגע הראשון. לכל היותר היה מתפקידו להעביר את המידע לממונים עליו (ולא לרפי איתן) ובכך לסיים את מעורבותו. עילוי וגאון שאמור להיות מפקד ביום מן הימים על מיבצר רחב של כתותנו, חייב היה להבחין מיד באיזו צרה הוא מסתבך אישית ומה מעורבותו עלולה לעולל ליחסי ישראל-ארה"ב. אם לא הבחין באלה, משמע שאינו כל כך גאון וכל כך עילוי.

הדברים הללו נכתבים לא כדי להציק לסלע, שהכיוותיו כלוחם רבות, אלא להצביע על שתי תופעות החוזרות על עצמן: ● שבמרבית המעידות הגדולות ביותר שהיו במדינה עמדו כמעט תמיד מקצוענים, עילויים וגאונים שבגללם דווקא נכשלו. ● שהכשלונות הללו נגרמו כמעט תמיד כשהפוליטיקאים — מתוך התבטלות עצמית בפני המקצוענים ש"יודעים מה הם עושים" ויתרו על חובתם לדעת ולפקח ונתנו יד חופשית ל"עילויים".

חלקו של רפי איתן בפרשת פולארד הוא דוגמה אופיינית לתופעה. הרי לכם מקצוען סופר-דופר, שנחשב בשנות שירותו הארוכות במוסד כאיש אחראי, רב מעללים, שגייס מרגלים וניהל רשתות ריגול בהצלחה רבה. לכאורה אם היה תחום שהיה בו עילוי, זה היה באותו תחום שפעל בו בפרשת פולארד. ואני מעלה ברעתי באיזו יראת כבוד נענו לבקשותיו — למשל כשביקש אישורים של הרמטכ"ל ומפקד חיל האויר להפעלתו של סלע — שהרי אגדות הילכו על מקצוענותו. לאחר מעשה מתגלה שהעילוי ניהל רשת ריגול שלדברי מחבר ספרי הריגול מיכאל בר-זוהר, היתה כה מתכננת, שאילו הגיש את העלילה כהצעה לספר היתה נפסלת על ידי המו"ל שלו כבלתי סבירה.

במקביל לפרשה זו נכשל מקצוען אחר בתפקידו. הלא הוא ראש השב"כ אברהם שלום. האיש הרציני, השקט, השקול, המסור והמקצועי הזה, שגדל מנעוריו בשב"כ — מה הוא עושה? הוא מורה לחסל שני מחבלים לעיני עיתונאים ומצלמות המתעדים כל תנועה בשטח האירוע. אח"כ הוא מוסיף לחטא וליקוי בשיקול הדעת גם את פשע התרמית והעלילה. מקצוען אל-דראלף שראשי ממשלה סמכו על שיקול דעתו בעיוורה עיוורת, נכשל והכשיל בגדול.

לא רק מקצוענים "מתוך המערכת" סיבכו את המדינה עם ידידותיה הגדולות. לפני כעשרים שנה "המערכת הטבעית" של איתן — הלא הוא המוסד — סיבך אותנו קשות עם ידידתנו ובעלת בריתנו באותם ימים, צרפת, כאשר נתן יד לחיסולו של אחד ממתנגדי המשטר במארוקו במקום מקלטו המדיני בפריס, בלי שהממשלה ידעה על כך. בלי שראש הממשלה ראו ידע או אישר זאת — מי הוא לערער על מקצועיותו של המוסד "היודע והאי מה הוא עושה".

מלחמת לבנון כה העסיקה אותנו מזוית מדיניותה הפוליטית, שמעט מאד דובר על הכשלונות של אנשי המקצוע: הכישלון המודיעיני והכישלון הצבאי. למשל אותו גוף מקצועי ששמר על קשר עם המיליציות הנוצריות בלבנון, טעה בהערכת כוחן הצבאי והטעה בהערכתו שכאשר יתאבדו בחזות צה"ל המיליציות, תהיה לבנון בידינו. כגודל הטעות הזאת היה גם הכישלון הצבאי-מקצועי בלבנון. ועל ידי מי נגרמו על ידי שני שרי הצבא האגריים שרון ורפול. שהילתם היתה כה גדולה שמבום בגין התבטל בפניהם ולא ערער על הערכתם שתוך 72 שעות ישלוט צה"ל בלבנון.

וכך אפשר ללכת עוד ועוד לאחור — דרך ויסות מניות הבנקים שנוהלו על ידי פיננסיירים מקצוענים, שהכל בטחו בתבונתם ומקצועיותם, ואיש לא העלה בדעתו שהם מסוגלים להיות הרפתקנים חסרי אחריות כאחרון המהמרים התקועים בבורסה. ועד למלחמת יום כיפורים, שהיא מצבה עגומה לאלים המקצועיים שהכזיבו. "העילוי" אלי זעירא, ראש אמ"ן שלא חזה את המתקפה, גנרלים מקצועיים אגדיים כדיין וגורודיש, דדו וברלב, שגולדה מאיר הציוניות התבטלה בפניהם וסמכה עליהם ולא היה חסר הרבה שתלך לנו המדינה. אפילו "עסק הביש" הראשון של המדינה מלפני 35 שנה, נרקם על ידי מקצוען מודיעיני שסמכו על הידע שלו כשהחליט בחוסר אחריות להפעיל צעירים יהודים במצרים למטרות טרור וחבלה, ושלחם לגרדום ולשנות מאסר ארוכות.

העובדה שהפשלות הגדולות ביותר נגרמו על ידי אנשי מקצוע אגריים, "עילויים" ו"גאונים", ושזו תופעה חוזרת שוב ושוב על עצמה, מחייבת שנלמד סוף סוף את הלקח. והוא:

א' — לא תמיד מוצדקת התהילה המעטרת את המקצוענים, אם משום ששיקוליהם לעתים קרובות צרים מדי ואם משום שהתקדמו לפי העיקרון הפיטרי, לדרגת האי-קומפטנטיות שלהם והגיעו לרמה ולדרגה שנזקם גדול מתועלתם.

ב' — התבטלות הדרג המדיני בפני אנשי המקצוע נתגלתה כחזות אסון. עקב כך אסור שהמקצוענים יוכלו לפעול בכל נושא שהוא, בלי התייעצות ואישור ממוניהם הפוליטיים.

במקום שכל כך הרבה אלים הכזיבו, יש היגיון בכפיפותם המוחלטת לבני תמותה — הלא הוא הדרג הפוליטי שאמנם אינו מקצועי אך הקומונסנס שלו עשוי להוות "דעה שניה" שוקלת, מאוזנת ומרסנת. יעד זה לא יושג בלי שיושרש פעם לתמיד העיקרון, שכשיש כישלון הכתובת לאחריות היא אחת: הדרג המיניסטריאלי.

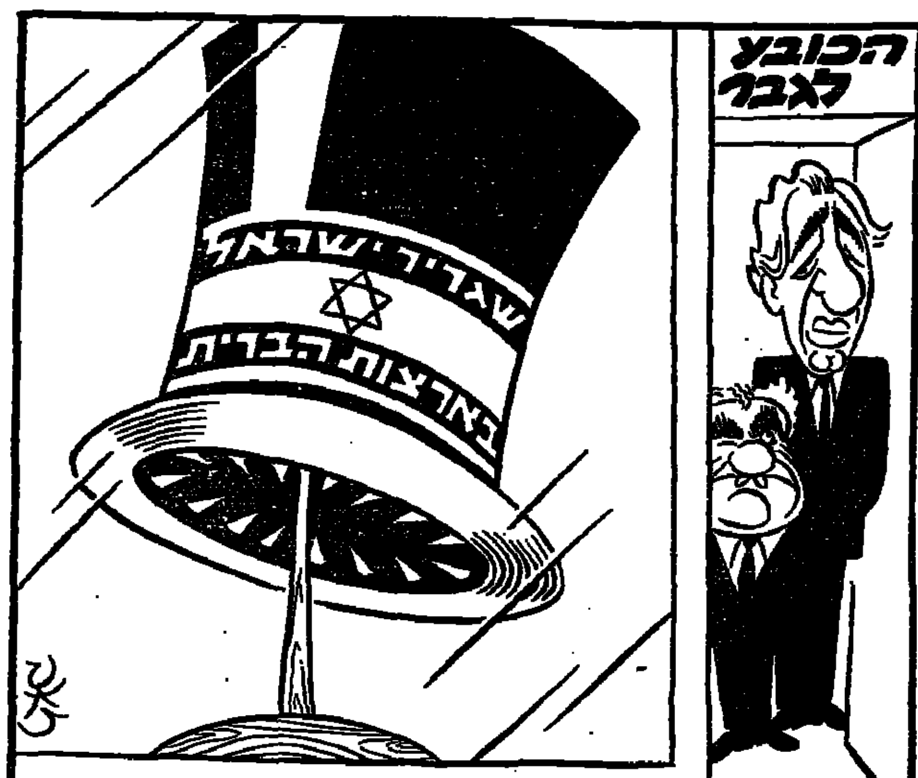

הדת: יהודית, הלאומיות: אמריקאית

מאת צבי בראל

וואשינגטון

דווקא ביום א', כאשר עיתוני סוף השבוע מתחים ביניהם בשפע העמודים המודפסים, ורשתות הטלוויזיה מקרינות את תכניות היוקרה "האינטלקטואליות" המסכמות ומנתחות את אירועי השבוע, קרה דבר מוזר: אף מלה אחת (למעט כתבה קצרה מישראל) לא הודפסה על פרשת פולארד, אף לא דיון אחד נערך באמצעי התקשורת. כמו רצו אלה לומר: פולארד ריגל, נתפס, נשפט קיבל עונש וזהו. הפרשה גמורה.

אך שני מאמרים שכן התפרסמו בעיתוני אותו יום, גילו יותר מכל עד כמה חולה פרשה זו לתת את אותותיה ביהדות ארה"ב, כמו לוח זכוכית המגלה את סדקיו רק זמן קצר לאחר התבטה. את המחיר האידיאולוגי של ה"וואשינגטון פוסט" פתח מאמרו של הרב הקונסרבטיבי ג'ייקוב נוזנר. "הגיע הזמן לומר שאמריקה היא מקום טוב יותר להיות בו יהודי מאשר ירושלים. אם אי פעם היתה ארץ מובטחת, הרי אנו, יהודי אמריקה חיים בה" כותב הרב, שהינו מרצה באוניברסיטת היוקרה "בראון" ומחברם של כמאה ספרים מקצועיים בנושאי יהדות. "ארה"ב היא ארץ החופש האמיתית ליהודים. . .הם יכולים להגשים בה את כל חלומותיהם, להפוך מלא כלום למשהו". כותב הרב.

"נוזנר הוא גם רוח האדמוגוגי" אומר לי כמה מעיתונאי "אבל הוא בין היהודים הבודדים המוכנים לומר בפומבי את האמת שכולנו מאמינים" ... "ישראל צריכה להבין שאין היא מנהלת קר־ מאינטרס יהודי" אומר ד"ר מייקל נידיץ', מנהל אגף החינוך של ארגון "בני ברית". "אנו בני דת אחת, אך לאומיותנו שונה. אנחנו אמריקאים יהודים ולא יהודים אמריקאים. פולארד מגלם בפרשה את דמות היהודי שלא ידע להבדיל בין הרטוריקה האומרת 'כולנו אחים' לבין המציאות. אך חמור מכך: פולארד הוא ההוכחה לארוגנטיות הישראלית שאינה מוכנה להקדיש אף שמץ מחשבה למעמדם של יהודי ארה"ב, לחששותיהם ולרגישותיהם. העובדה שאנו בני עם אחד אינה ולא תבוא על חשבון לאומיותנו האמריקאית", אומר נידיץ'.

מה יגידו הגויים

שאלת הלאומיות הוכרה באותו יום גם במאמר המערכת של הניו יורק טיימס. רק בברית המועצות ובישראל, קבע המאמר, יהדות היא לאום. וגם כאן, כמו בדבריהם של נידיץ' ושל הרב נוזנר, אין שאלת הלאומיות מנותקת מהחזית הרגש. בהתקיפו את דרישת ראש הממשלה יצחק שמיר לבטל את מעמד הפליט ליהודים היוצאים מברית המועצות, קבע בעל המאמר בניו-יורק טיימס: "זהו רעיון ישראלי מפוקפק, המאמת לכאורה את הקביעה הסובייטית לפיה יהודים אינם רק בני דת אחת ותו לא, אלא בני מיעוט לאומי שאינו 'מתערה' בסביבתו ומחזיק באמונה כפולה — זוהי המשוואה הקלאסית של האנטישמיות הקלאסית".

"ישראל צריכה להבין" משלים נידיץ' "כי פולארד, ברגע שהחל לרגל למען ישראל, הפסיק להיות ציוני על פי המושגים שלנו. היא גם חייבת להבין כי איננו יכולים להרשות לעצמנו כאזרחים אמריקאים, לאפשר לה לפרש בעבורנו את מהות לאומיותנו, כפי שישראל אינה מניחה לנו לפרש את מהות הציונות בעבורה. פולארד טעה כשנכנע אל הפרשנות הישראלית".

הדברים הבוטים של נידיץ' ומאמרו של נוזנר, שואבים את תכנם, כפי שהם עצמם מודים, בפחד המתמיד של מה יגידו הגויים. "יש לנו צורך מתמיד להוכיח לאמריקאים ולעצמנו, שארה"ב היא המולדת, היא הבית, היא הלאום, וכל פעם שישראל עושה משהו שמחדיר את תחושת הביטחון הזו אנו חשים נבגדים. . .לא אנו יוצרים את הנתק, זו ישראל שלא למדה עדיין להגדיר את מהות הקשר עם יהדות ארה"ב. היא סומכת על הקול היהודי שיעזור לה, היא תובעת ממנו נאמנות, אך אינה מוכנה להעניק לקול זה את האפשרות לפעול למענה. היא נוזלת ממנו את כוחו המגיני" אומר רב קונסרבטיבי מקהילת וואשינגטון.

לדחוף לסמטה צרה

על אף הפרסומים, ולמרות הנכונות הגדולה יותר של יהודים לומר בשמם את אשר עם לבם, עדיין אין מדובר בוויכוח ציבורי פתוח. אף ארגון יהודי גדול לא פרסם התנצלות עצמאית על פרשת פולארד. כל מה שנאמר עד כה היו ציטוטים והישענות על העמדה הישראלית. פסוקיהם המוקלטים של ראש הממשלה ושר החוץ, על פיהם פרשת פולארד היתה מבצע חריג, והתחייבותה של ממשלת ישראל לעשות שמעשה כזה לא יישנה, הם המהווים בינתיים את בסיס העמדה. היהדות האמריקאית המתנבוכת אך מרוצה מכך שקשה, ובתוך הארגונים היהודיים החלה כבר תוהה מדאיגה.

"עשרות טלפונים מגיעים אלי מדי יום בהם שואלים חברי הארגון כיצד להגיב: האם לשלוח מכתבים לישראל? האם צריך לפרסם מאמרים בעיתונים מקומיים בהם תודגש הנאמנות האמריקאית שלנו מול המגורנות הישראלית? עשרות שנים לא עמדנו בפני שאלות כאלה". אמר לי יו"ר אחד הארגונים היהודיים שביקש (עדיין) לא לנקוב בשמו.

"ישראל אינה מדינה עצמאית" קובע נוזנר "היא תלויה בחסדיה של ארה"ב". מי שמקבל את דעתו, כמו מיליוני היהודים הקונסרבטיביים בארה"ב, חייב לתהות: אם אמנם נתונה ישראל ממילא ללחץ, או להשפעה אמריקאית, ואם היא באמת חייבת להאזין לרחשי הלב המגיעים מדעת הקהל האמריקאית הלא-יהודית, האם לא רצוי היה תחילה לאפשר ליהדות ארה"ב להשפיע על ישראל, להגביר בכך את כוחה של יהדות זו ובכך אולי למנוע את הלחץ "האחר"?

"טוב היה לו הניחה אותנו ישראל למחויבותנו המוסרית-דתית כלפיה ולנאמנותנו הלאומית כאזרחים אמריקאים. הצורך לומר לישראל מה לעשות לא היה קם אלמלא היתה ישראל זו שמקדימה ומבצעת פעולות המזיקות לנו, ושמעמידות אותנו, יהודי ארה"ב, בנשימה עצורה לראות כיצד יגיבו הגויים. לנו אין בעיה של נאמנות כפולה. הכל שישראל יוצרת אצלנו מצב שבו עלינו גם להבהיר ולהוכיח שאין לנו בעיה של נאמנות כפולה" אומר נציג יהודי אחר. "עד מתי זה יימשך? האם באמת אתם רוצים לדחוף את יהודי ארה"ב לסמטה צרה בה ייאלצו להגיד 'אני' לכל ניכור כלפי עם ישראל לבין מתן הצדקה לאנטישמיות?".

הערגה הכמוסה לאינפלציה

מאת אברהם טל

ליד סכין היצוא קיים מועדון מיליונרים. הכוונה איננה לחברה לאנשי עסקים העושים מדי שנה רווחים במיליון דולר (אם כי יש כמובן גם כאלה), אלא ליצואנים המייצאים מדי שנה במיליון דולר לפחות. השם המדויק של המועדון הוא "מיליון פלוס". מפעם לפעם מתכנסים חבריו כדי להגות בצוותא את צרותיהם — ולבכות על צרותיהם של מרחיבי הכלכלה.

את מפגש המועדון בשבוע שעבר לכבד ראש שמו מיטלמן: למר מיטלמן היו לפחות שתי בקשות שאותן הפנה במישרין לשר האוצר שנכח במקום: האחת — ששר האוצר יקבע פיחות של 30 אחוזים כדי לחסל את הפער, שלדברי בעל הבקשה נוצר בין עלויות היצוא לבין תמורות היצוא בשל הקפאת שער הדולר. השנייה — שיועלה מס ערך מוסף.

שר האוצר השיב, כצפוי, במקום בשלילה מוחלטת על שתי הבקשות. בכל זאת כדאי לשים לב לדבריו של מיטלמן. הסיבה היא, שהדברים משקפים משהו הכמוס עמוק בלבם של תעשיינים רבים: ערגה עזה לאינפלציה.

הרי ברור לכל בר-בי-רב, שאם חלילה וחס ימולאו משאלותיהם של התעשיינים, תתחולל מיד אינפלציה מסחררת: במאמצים כבדים ובקושי רב עד דנו מנסים לבלום את השפעותיו האינפלציוניות של פיחות בן 10 אחוזים — נקל לשער מה יחולל פיחות של 30 אחוזים, משולב לתאוצת האינפלציה בהעלאת מס ערך מוסף. תוך לא-זמן נחזור לאינפלציה תלת-ספרתית.

השמים הם הגבול

מדוע עורגים התעשיינים לאינפלציה? יש לכך כמה סיבות. קודם לכל, מתקופת האינפלציה הדוהרת יש להם זיכרונות מתמתי-לב בתחום מס הכנסה. רבים לא שילמו מס הכנסה, או ששילמו רק סכומים סמליים. תיכסום (מניפולציה) ועיתוי נכונים של הכנסות והוצאות שיש עליהן שליטה, דהיינו מרביות בהעברת ניכויים ומקדמות ואמצעים מוסכמים אחרים, פטרו אותם מנטל של גובה המסים. עם שוך האינפלציה נסתמו כמאליהם רוב החורים, שבעזרם הצליחו להעביר את ההכנסות כשהן נקיות ממס.

סיבה שנייה — בתקופת אינפלציה ניתן להעלות את המחירים באופן מאוד ליברלי. הממשלה אמנם מתנגלת... להפעיל פיקוח מחירים יעיל, הלקוחות מטושטשים ומבולבלים, ונדלים להבין את משמעות המספרים ובלית ברירה משלמים כל מחיר. השמים — והצעצוע של היצרן או הסוחר — הם הגבול להעלאת המחירים.

הסיבה השלישית לערגת התעשיינים לאינפלציה — אפשר לשחוק את השכר. אמנם העימותים עם העובדים קשים, אבל ככל שהאינפלציה מהירה יותר, כך קורסים הסדרי ההצמדה וההגנה על השכר הריאלי והעובדים מתקשים להדביק את מירוץ המחירים המטורף.

מכורים לפיחותים

אלה הן הסיבות העיקריות שבגללן התעשיינים אוהבים את האינפלציה. מכן שום לא יודו בכך לעולם: היפוכו של דבר, הם יכחישו את השורות המגונים הללו בכל פה. הם יטענו שהאינפלציה הורסת את התעשייה ומערערת את היצוא ומשבשת את הצמיחה ומה לא.

אבל בלבם פנימה שמורה פינה חמה מאוד לאינפלציה, ומפעם לפעם מתגלים לנו הרהורי לבם הכמוסים — הודות לאנשים כמו שמאי מיטלמן, התובע פיחות של 30 אחוזים והעלאת מס ערך מוסף.

תמורת האינפלציה אינה נחלת התעשיינים הפרטיים בלבד. גם תעשייני ההסתדרות שואפים בסתר לבם לחידוש האינפלציה. הנה ישעיהו גביש, מנכ"ל כור, תובע גם הוא במפגיע — פיחות. לפי חישוביו כבר נשחק הפיחות האחרון של ינואר. לפיכך הוא תובע פיחות חדש, מיד.

מה זה מוכיח לכמה נכון סמים. התעשיינים הם מפין באגקים — מכורים לפיחותים. תן להם פיחות להרגעה — לא יעברו חודשיים, וידרשו עוד פיחות. אחר כך תהיה אינפלציה. המחירים יעלו, ומזכיר ההסתדרות ייכנס לתמונה: המחירים עלו — לעובדים מגיעות תוספת שכר. מר גביש, כמעסיק באור (וגם שוט העתון על תעשיינים פרטיים), ייענה ראשון, וכו'. לשמים: הרווחיות נשחקת. היצוא בסכנה, הבו איפוא להעלאת מחירים — ופיחות.

ההסתדרות היא מקרה מיוחד — היא פועלת בשיטת שתי הידיים: בעוד יד ימין (תעשייני ההסתדרות) תובעת העלאות מחירים ופיחותים, דורשת יד שמאל (האיגוד המקצועי) פיצוי לעובדים על היוקר שנגרם מחמת הפיחות, וחוזר חלילה. כך מובטח שתגיע מחדש סחרחרת המחירים — וכך גם ישובו הימים הגדולים ללשכת דובר ההסתדרות, ימי הזוהר האקשן של אמצע החודש, שבהם היה מזכיר ההסתדרות מודיע בפנים משולהבות על מחדלי הממשלה הגורמת לאינפלציה המשתוללת. מי יודע, ייתכן שגם הוא מתגעגע בסתר לבו לאינפלציה.

ונסיים בבשורה טובה: היצוא התעשייתי ללא יהלומים בדולרים ינואר-פברואר עלה בלא פחות מ-15 אחוזים לעומת ממוצע היצוא ב-1986. על-פי שורת ההיגיון, הפיחות שבוצע ב-13 בינואר לא יכול היה להשפיע על עסקות היצוא בחודשים אלה, שנקשרו עוד במהלך 1986. באותה שנה, כזכור מזעקות השבר של התעשיינים, רווחיות היצוא הלכה והידרדרה, הלכה ונשחקה, עד שנגוזה ונעלמה כמעט כליל. פסה רווחיות היצוא.

להשיג בתנאים כאלה הגדלת יצוא של 15 אחוזים — זהו הישג הראוי לשבח, בשום פנים לא לפיחות.

מי שמגלגל תקציבי פרסום של שני מיליארד דולר בשנה יודע במי לבחור...

מבין חמישה משרדי פרסום מובילים בארץ, בחרה בנו "גריי", ענק הפרסום האמריקאי, להיות הסניף שלה בישראל.

כאשר אתה נכנס למשרדנו ברחוב בן יהודה 25 בתל-אביב, אתה מוצא עצמך בחברת פרסום הקשורה on line עם הגדולה בחברות הפרסום בניו-יורק ועם כל 125 משרדי "גריי" ב-5 יבשות.

הקשר הבינלאומי מאפשר לאנשינו להיות מעודכנים במגמות השיווק ובשיטות הפרסום הטובות ביותר:
- Value Marketing
- Ultra Consumers
- Brand Character

כאשר כל המידע, בא לביטוי בדרך החשיבה עבור לקוחותינו.

מדוע בחרו האמריקאים דווקא בנו, לייצג את ישראל על מפת הפרסום הבינלאומית?

מאותן סיבות שלקוחותינו הטובים: דלתא (טקסטיל), יבמ, סוויסאיר, פלסאון, קבוצת דנקנר, תיא, דלק, "יתתתוניתי" ועוד, בחרו בנו.

... ומאותן סיבות, הצטרפו אלינו בשנה האחרונה לקוחותינו החדשים: וורד הגליל, שוארצרט (ידידי...), גב-קרמיקה, מרס-רהיטים, עמינח (קינג קויל), הרץ ועץ הזית.

חשיבה שיווקית עם מעוף, קריאטיביות, שרות יעיל ומסור ואוירה ידידותית. האין כל אלה סיבות טובות?

אבל, יש משהו גם באישיות האנשים שלנו, בגישתם המקצועית, בגיבושם החברתי ובהתלהבותם לעבודה שמייחדים את חברתנו.

ככלות הכל, השם "גריי" מחייב אותנו לשמור על סטנדרטים מקצועיים גבוהים ולא לחינם מגדירים אותנו, משרד הפרסום הבינלאומי הראשון בישראל.

תודה על תשומת הלב.

ורשבסקי פריליך דובר

affiliated with
GREY INTERNATIONAL

לשרותך: ורשבסקי פריליך דובר בע"מ. פרסומאים. רחוב בן יהודה 25, טלפון 664566 תל אביב 61032, ת.ד. 3309, פקסימיליה 03-662875

מבט אחר / הדה בושס

לחמם את הכביש

הזוית הפרוזת והמשגשגת של קיבוץ מרום-גולן אינה מצליחה עוד להסתיר את המתרחש בתוכו. מה עצוב לראות את אחד הקיבוצים המבוססים ביותר ברמת הגולן, שהיה דגם להצלחה, והנה הוא מאבק על קיומו, אינו מסוגל לעמוד בנטל החובות הרובץ עליו, הולך ונעזב מחבריו הוותיקים.

אלא שאין בכל הסימפטיה לכסות על כמה עובדות מרתיעות. בכתבת טלוויזיה מספר בני ליל, כי שלושים מיליון שקלים הוצאו על מערכת חימום מיוחדת, מותנת לכבישי הקיבוץ, כדי שהשלג — אם יירד בחורף — יפשיר במהירות רבה יותר. מתברר שמערכת מיוחדת זו אינה פועלת כהלכה. בחוב עליה הון עתק, שהוסיף כמובן על נטל החובות הרובץ על הקיבוץ ומערער את יסודות קיומו.

סיפור זה נראה לי תמוה מאד. שאלתי וחקרתי ולא מצאתי מישהו ששמע על מערכת-חימום כזאת. גם לא בארצות-תרבות שהשלג בהן חורף קשה, נבחר במעט. אבל חלוצי מרום הגולן — שאיני מטילה ספק בחלוציות הכנה שלהם — אינם יכולים ללא מותרות כאלה. והאומה מממנת במיטב כספה הצבאות כאלה ואחרות.

ולא רק קיבוץ מרום גולן. המותרות מנקרי-העיניים היו לסימן היכר של החלוציות החדשה. בהתנחלויות ביהודה ושומרון, כמו בהתיישבות ברמת הגולן, נראים המבנים המפוארים, הווילות עם גגות הרעפים האדומים על כל ממלכתיק, כאילו נקלענו בטעות לכפר בהרי שווייץ השאננה. התשתית, בניה והזוהה עד לפרט האחרון, כמו לקיים חיי-מותרות, ופאר ברמה שאין כמעט דומה לה: כאילו הן אלו שכונות יוקרה של עשירים חדשים, החיים בתנאי שפע ורווחה.

בכתבה אני צופה באחד המרוד־איינים, בביתו, על רקע ציוד חשמלי שלא חסר בו שום אבזר. עיני אינה צרה באנשים אלה, אבל כאשר באים בדרישות לאוצר מפגן זה של חיי מותרות, ומטיחים בפנינו, שאנו כולנו חייבים לשלם עבורם. וגם מאיימים בנטישתם של יישובים, והכל בשמה של חלוציות — הרי שעוררר מספר לא מבוטל של שאלות טורדניות, על דמותה ומהותה של חלוציות זו, שאינה יכולה ללא חימום מותנת לכבישים.

ולא רק ההתיישבות ביו"ש וברמת הגולן, שימיה כעשרים שנה. הקיבוצים המושבים המפוארים כיום את הרגל, הלו באותו חולי מכאיב. יש מי שבא וטוען, שבטעם חזרנו

ולא לשווא הם כורעים עכשיו תחת עול החובות. כדי לשלם את הריבית היה עליהם ללוות. סכומי-עתק, ואלה בתוכו ביד רחבה על חיי מותרות ותפנוקים. על חידושים והמצאות ששמעם עדיין לא הגיע לאוזנינו. די להסתכל במבנים המפוארים, במכוניות החדישות, ולשמוע שוב ושוב על בני קיבוצים, היוצאים לטסות ארוכים בחו"ל, לאחר שירותם הצבאי — כאילו היה זה חוק טבעי — והיכס מהם גם אינם חוזרים לישראל.

עכשיו אולי מתברר, שהאשם אינו כולו באידיוח, שהפך סמל לחוליה של החברה הישראלית — וכנראה לכל דור האידיול שלה. לא לשווא הצליח אידיול כל כך, וגרם למעין שינוי ערכים. אידיול פתח את כל השסתומים החברים, הגיח לזהיטות ולהמצרות הזמתרנות, בעד לת האופי הוולגארי. לפרוץ את כל הגבולות ולשתוף איתה גם את הפוכים, את האליטה. החברתית הישראלית שהיתה דוגמא, ושרמשה אחד מהישגים המרשימים — אם לא ההישג החשוב ביותר — של הציונות המגשימה. ואולי הסכרים היו כבר פרוצים, והוא רק נתן את הדחיפה האחרונה, ופרץ אותם כליל.

אתורה, לימי הדום-ציונות, כלומר לשיטת החלוקה. אלא הפעם, בניגוד לימים עברו, כאשר הכספים הספיקו בקושי, הסיוע האמריקאי הוא ביד נדיבה, ויש על מי לסמוך, גם עבור כבישים מופשרים. אם כי הדוד האמריקאי הנדיב עלול להפוך גם לדוד הורג, ולקפוץ את ידו. אבל עם ישראל היה מאז ומתמיד עם אופטימי מאד, ולא לשווא המושג הנפוץ בשפת הרחוב הוא "סמוך". ואכן יש על מי לסמוך, וכל עוד יש מי שמשלם. עבור כל המותרות, גם הפרועים ביותר — שאיש אינו מעלה בדמיונו, אלא כמה חלוצים בעלי שאר-רוח — אפשר לבזבז כספים ללא כל חשבון, לצבור חובות עתק, להבות על הטא, לצעוק חמס, וגם לאיים. העיקר של דבר הכספים מגיעים. אפילו אם בתהליך קטלני ומשחית זה אנו הופכים מחברה יצרנית, וחיה על פרי עמלה, לחברה נתמכת ומסובסדת, המאוכלסת באחוזים הסוריאליסטיים של התחייבויות מוסריות, שהאוכלוסות מהם הולאה, והם נתונים לתאוות אנוכיות.

ועדיין יש לזכור שהתורה הציונית התבססה מראשיתה על הקמתה של חברה יצרנית, החיה לפי יכולתה — ולא מעל המעבר לכל דמיון, כאילו היינו כולנו אלי נפט מרגנה. אבל זה מכבר אנו עדים לתופעות של מותרות חסרת מעצורים וסייגים, אם בהתיישבות החדשה, ואם בקיבוצים ובמושבים הוותיקים, והסטנדרטים הם של חברת רווחה עשירה, שהשפע הבלתי פוסק מהווה סימן היכר שלה, ומספר האביזרים החשמליים הוא סמל המעמד.

אומר הבוקר במרום גולן, כשהוא מוקף בפרות רועות וגועות: אני לא אעזוב אלא אם כן יזרקו אותי מכאן. אנחנו, הוא אומר, לא רוצים עזרה בצורת הלוואות הקלות, אלא מחיקת חובות כללית, ורק אז נתחיל הכל מחדש, לאחר שלמדנו את הלקח שלנו.

ואכן, אם הלקח באמת נלמד, ובדרך הקשה, המטרה היא להתחיל הכל מבראשית. יש מקום ללכת לקראת המתיישבים. אבל אם מחיקת החובות נועדה לבזבז כספים נוספים על מותרות, הרי שעתידה של רמת הגולן בסכנה, זו אינה התיישבות שמדינת ישראל זקוקה ומיחלת לה. הגיעה השעה שהחלוציות החדשה תעשה ניתוח פנים ותשנה כליל את פרצופה ומהותה. אחרת, הישועה מאתנו והלאה, ואפילו מערכת חימום לא תפשיר אותה.

هكذا من الأصل

מלים ומו"לים / מיכאל הנדלזלץ

אם תרצו — הרי זו הגדה

שלוש הגדות פקסימיליה חדשות נמצאות בשלב אחרון של הדפסה

מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. מו"ל שטרח עוד לפני פורים, יספיק למכור את הגדת הפסח החדשה שלו. בימים אלה בילו שלושה מו"לים זמן רב בבתי הדפוס, כשהם מפקחים אישית על איכות ההדפסה של הגדות הפקסימיליה החדשות שלהם.

הגדה לפסח היא מוצר עונתי. מי שלא ימכור את שלו השנה, יישאר תקוע למשך שנה שלמה. לעומת זאת קשה לומר שזה שוק רווי: אמנם היו לנו בשלוש־ארבע השנים האחרונות הגדות פקסימיליה של סאראייבו, איטינגן, קופנהאגן, אמשטרדאם, אשכנז, ברסלאו ואלטונה, אבל מדובר לאו דווקא בטקסט שבו תקרא המשפחה בליל הסדר, אלא בתשורת מסורת שאפשר להביא כמתנה לליל הסדר, ובכל הלילות אנו אוכלין בין מזמינים או מוזמנים, הלילה הזה אנו מקווים להיות מוזמנים, והרי אין באים בידיים ריקות.

רבות נכתב על מעגלי החיים הפקסימיליים של ההגדות לפסח, שהן כיום מה שהיתה פעם ה־רפרודוקציה ליצירת האמנות ה־מקורית. כשמדובר ביצירות אמנות אין אולי "רפרודוקציה" מלת כבוד, אבל ראוי לזכור שכמה שאנו קוראים כיום "ליטוגרפיה" ומעריכים בכסף רב, היה פעם רפרודוקציה. הכל בהתאם לטכניקות הדפוס.

מעגל החיים הראשון הוא כתב־היד מן התקופה שקדמה לדפוס: הגדת סאראייבו שנכתבה בקטלוניה (ולפני שנה יצאה במהדורות פקסימיליה בארץ, בהוצאת "שבא" עם לוני כהן), או "הגדת ראשי הציפורים" באשכנז, שצוירה בידי האמן יואל בן שמעון ויכש והיא עד היום ציון דרך בתולדות הדפוס העברי, אחרי שיצאה במהדורת פקסימיליה לפני שנים רבות הודות לעקשנותו, השקעתו ודבקותו באיכות של ד"ר שפיצר, כשהדפוס עוד לא היה מה שהוא כיום.

הגלגול הבא הוא ההגדות המודפסות הראשונות, שנדפסו בפראג, במנטובה ובוונציה, והמדובר לא בעותק אחד מצויר ביד, אלא בכמות גדולה יותר — אך גם היא מצומצמת בשל איכות הדפוס הזמן ההוא. בין הגדות אלה נמנות הגדות אמשטרדאם, מראשית המאה ה־18 — מאוירות, אך לא בצבעוניות. גרסת פקסימיליה של הגדת אמשטרדאם משנת 1712 יצאה בשנה שעברה בהוצאת "כתר" בשיתוף עם הוצאת "כנרת", ומכיוון שאינה צבעונית היא גם הזולה בין הפקסימיליות המופקות כיום.

הגלגול השלישי הוא ההגדות המצוירות ביד, המיועדות למשפחה יהודית אחת, עשירה ומיוחסת. הגדות אלה מבוססות על־פי־רוב על נוסח מודפס אחד, אבל האמן שצייר אותן בעבור המשפחה הוסיף לי תמונות המקוריות [illegible] משלו, הלבישן באופנת תקופתו והוסיף איורים, כדי להשביע את רצונו של מזמין ההגדה. גם כאן מדובר בעותק אחד בודד, שהוא תופעה אמנותית יחידה במינה ויהודית בעיקרה. לתקופה זו שייכות שלוש הפקסימיליות היוצאות השנה.

הגדת הפקסימיליה של שפיצר מדגישה את השינוי שחל ביחסנו למושג זה. פעם היתה הפקסימיליה ממוספרת, ומיועדת לאספנים בעלי ממון. המדפיס הכין מראש עותקים מעטים, כי ידע שהשוק שלו קטן, והיה נכון לשלם בעבור עותק הזהה למקור של כתב־היד. יהודי עותק. כיום, כשאיכות הדפוס מאפשרת להפיק עותק זהה למקור והדבר תלוי אך ורק בכוונתו של המפיק להשקיע כסף ולעמוד ליד המכונה כדי לדחות גיליון דפוס שאינו זהה לגוון הצבע הרצוי, אין הכרח להדפיס רק עותקים מעטים, כי המטריצות אינן נשחקות כל־כך מהר והשוק גדל ככל שיש יותר הגדות פקסימיליה במחיר השווה (במעט) לכל נפש הרוצה קצת אינטלקטואליות.

העתיקה בפקסימיליות החדשות השנה היא הגדת רוזנטליאנה, הנקראת כך על שום שמקורה ב"ביבליותיקה רוזנטליאנה" שבספריית האוניברסיטה של אמשטרדאם. תאריכה הוא משנת 1738, כפי שמודפס באותיות זהב על הכריכה המודפסת על נייר דמוי־עור. את מהדורת הפקסימיליה מוציא טורנובסקי, והוא כבר היה קשור באמן שצייר אותה: יוסף בן דוד מלייפניק. אמן זה, שמעט מאוד ידוע על חייו, ישב באלטונה, בדרמשטאט ובפרנקפורט, האייר כמה כתבי־יד, אבל פרטים מזה תולדות חיים. הגדה אחרת שלו, משנת 1733, נדפסה על־ידי טורנובסקי במהדורת פקסימיליה בשנת 1985 ואזלה מן השוק. אמיל ג. ל. שרייזר מן הספרייה שבה מצוי המקור (אשר גבתה גם כסף לא מעט בעבור זכויות צילומה), מדגיש שבין 1733 לבין 1738 נהפך בן דוד מאמן מובהק, אך לא הרבה מעל לבינוני, לאחד המעולים שבאמני כתבי־היד המאוירים של המאה ה־18.

זו הגדה שצוירה על קלף והיא כוללת גם את פירוש אברבנאל, בעקבות הגדת אמשטרדאם, ופירוש "על־פי הסוד" המצוי בהגדה זו. העיקור אינו כמקובל. הנוסח אמור להתאים הן לאשכנזים והן לספרדים (חלק מסימני הסדר מובא בלאדינו), כדי שלא יהיה לנו פער עדתי, אם כי עיקרו אשכנזי. לא במקרה נכתב הטקסט באלטונה. יש גם טקסטים — בעיקר הוראות מעשיות — באידיש עתיקה המכונה "וייבער טייטש", אידיש לנשים, לשימוש עזרבי, ולטובת מקבלי מתנות אשכנזיים בארץ ובחו"ל, מצרף טורנובסקי להגדה זו תרגום אנגלי של הטקסט, בצד הסבר מפורט על תולדות כתב־היד.

ההנאה העיקרית היא, כמובן, מהציורים. את השמלה של בת פרעה על שפת היאור, כשהיא מביטה על משה בתיבה, אפשר להעתיק לנשפים של הפילהרמונית בשנה הבאה, אם כי לא מומלץ ללבשה לסדר פסח של השנה. לעומת זאת ארבעת האחים לבושים במיטב האופנה הגברית של המאה ה־18. כדאי לשים לב שהחכם מחזיק טקסט של הגדה פתוח לפניו ויד מונחת על ציור ארבעת האחים. מחירה של הגדה זו הוא בסביבות 60 ש"ח.

מאוחרת במקצת היא "הגדה של פסח, עם ברכותיה לפניהם ולאחריהם, ועם ציורים נאים וערבים לקוראיהם ובפרט לקטנים המסובין על שולחן אביהם, וסובבים יאמר לעשות רצון קוניהם, וכזה יזכו לעלות לירושלים בחגיהם אמן סלה". זו נכתבה בק"ק קיצע, סמוך לעיר פרעשבורג, בשנת תקל"ו (היינו 1776). האמן הפעם הוא חיים בן ר' אשר אנשיל, וגם הוא הולך בעקבות נוסח אמשטרדאם המודפס. בהגדה זו העיקר הוא הכתב המאויר, אם כי יש גם מעט איורים כשל עצמם, כמו [illegible] שבו נראים משה ואהרן. גם ההוראות באידיש, בכתב רש"י, כלולות בהגדה ומוסיפות לה לוויית חן.

פקסימיליה זו יוצאת בהוצאת "מסורה" ומודפסת בדפוס "פלאי", שבו יכלו אנשי "מסורה" לראות גם את הדפסת הגדת לייפניק החדשה של טורנובסקי, או הדפסת מהדורה חדשה של הגדת מיטבאל בהוצאת "שוקן", שהיא הגדה מאוירת מודרנית. את כתב־היד העמיד לרשות "מסורה" (ובמו עיני ראיתי איך שומרים אותו עטוף תפעל בכספת) ד"ר מאיר איילי מקיבוץ ישעת. לכתב־היד זה סיפור מעשה נפתל דווקא מהדורות האחרונים. הוא הושאר אצל ד"ר ג. בוזינה על־ידי מישהו שהסתתר אצלו. בעל כתב היד נספה בשואה, ובעל הפיקדון שרד. אחרי המלחמה היה בעל הפיקדון בטיפולה של הפסיכאטרית ד"ר גרינשפן, ונתן לה את כתב־היד. היא עלתה ארצה, ה־שתקעה בקיבוץ ישעת, ומידיה הגיע כתב־היד לאיילי. גם הגדה זו עברה תהליך ארוך של צילום והדפסה מדוקדקת והיה צורך להקפיד לא רק על הגוון הנכון של הרקע, אלא אפילו על הכתמים במקומם הנכון, שהרי "הקטנים המסובין על שולחן אביהם" שפכו יין, וכתמי יין בני כמעט מאתיים ודאי ראויים ל־הנצחה.

הגדת הפקסימיליה השלישית החדשה שתצא לאור השנה היא, הגדת בורדו, בהוצאת "כתר" ה־מפיקה אותה, והוצאת "עם עובד" המפיצה אותה בארץ והוצאת "סתרית" שאולי תעשה זאת בחו"ל. הגדה זו היא משנת 1813 והיא נמצאת כיום ברשותו של האספן אלפרד מולדובן, שגם כתב את דברי ההקדמה. הוא שהעמיד את ההגדה לצילום בביתו שבניו־יורק.

הגדת בורדו נוצרה בתקופה הנפוליונית, וסמל המלכות הנפוליוני מופיע לפני ההלל. גם היא מבוססת על הגדת אמשטרדאם משנת 1712. אותיות הכותרת מאוירות בתמונות קטנות של נוהגי הסדר, ואילו ההנחיות כתובות בלשון לדינו ולצדן תרגומים לעברית ולארמית. טקסט ההגדה כולו כתוב גם צרפתית בגוף ההגדה, וזה ייחודה. זה גם מגדיל את מספר עמודיה. להגדה מצורפות שלוש מפות, של ארץ ישראל, ירושלים ונתיב הנדודים במדבר.

את ההגדה הזאת כתב יצחק צורף וצייר אחיו הבכור יעקב, שניהם ממשפחה פורטוגלית מבורדו. יש סברה שעותק זה הוענק על־ידי האב יצחק והדוד יעקב לבנו של יצחק, אף הוא יצחק, לרגל כלולותיו ב־1815, מה שעשוי להסביר את הכללת שבע הברכות בטקסט של ההגדה.

הוצאת "כתר" היא שמפיקה את ההגדה, ואלי גלעד מהוצאה זו, בן למשפחת מדפיסים, זכה עוד לראות בהפקת הגדת ראשי הציפורים של ד"ר שפיצר. הגדה זו מודפסת בדפוס "גרפיקה אמנים". כיום מאפשרת הטכנולוגיה המודרנית לדייק ביותר קלות, אבל האיכות מובטחת רק כשהמו"ל המפיק עומד ליד המדפיס ומוכן לדחות גיליון שלם בשל פגם של מהדבק. הוצאת "כתר" הפיקה במהדורות "עם עובד" את הגדת איטינגן. מעניין לציין שרובן של הפקסימיליות האלה נדפסות פעם אחת, בכ־5000 עותקים. שנה או שנתיים אחר כך כבר קשה לקנותן. רק מעטות זוכות להדפסה חוזרת.

הוצאת "כתר" הדפיסה השנה מחדש את הגדת קופנהאגן, ש־הפיקה בשנה שעברה (היא צוירה בידי אורי פייבש בן יצחק סגל בשנת 1739), בעבור הוצאת "יד צלי" בניו־יורק ו"סטימצקי" בארץ. סטימצקי יוציא גם הגדה מפוארת עם איורים של שאגאל, והיא עושה עתה את דרכה לארץ; אבל מקומה להיסקר בצד ההגדות שאינן פקסימיליה.

הגדת בורדו

הגדת קיצע

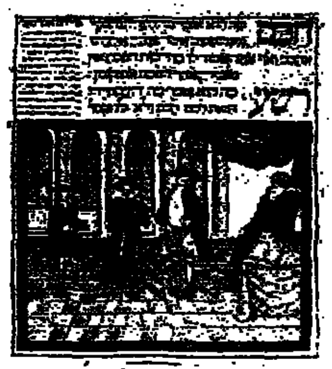

הגדת רוזנטליאנה

הגדות פקסימיליה מוצאות גם היום במהדורות לא גדולות, ובדרך כלל לא חוזרות שנה אחרי שנה, אם כי עשויות להיות מודפסות שוב במהדורות מוגבלות. בשנה שעברה הביאו הוצאת שבא והמפיץ לוני כהן את הגדת סאראייבו, שהיא פקסימיליה של הגדה מצוירת ומקושטת מן הדור הראשון, טרם המצאת הדפוס, אי שם במאה ה־14. פירושו של דבר שמדובר בעותק יחיד במינו, שאפשר לו נדירותו מתעודות: ב־1510 נמכרה ההגדה, אולי על ידי בני המשפחה שעבורה נוצרה (הפרטים בהגדה עצמה לגבי זהות המוכר חסרים). אך על פי ששטר המכר נמצא, ב־1609 הוחתם הספר על ידי הצנזור האיטלקי, ובשנת 1894 הוצע הספר למכירה על ידי משפחת כהן בסאראייבו. אז נרכש הספר יקר המציאות על ידי המוזיאון הלאומי של בוסניה, שמחזיק בידיו את הפילמים. הספר הודפס, אם כן, בחו"ל והובא לארץ להפצה במהדורת פקסימיליה, ממנה שרדו למכירה השנה מאות בודדות של עותקים.

חרם "מעריב" על זמורה־ביתן

בחצי השנה האחרונה לא נכתבה מלה ב"מעריב" על ספרי "זמורה־ביתן". יש סיבה

עיתון אמור — כך כתוב בראש הגיליון של "ניו־יורק טיימס" — להדפיס את "כל החדשות הראויות לדפוס". ספרים חדשים שיוצאים הם חדשות הראויות לדפוס, בוודאי בעמודי הספרות של עיתון. לא כך ב"מעריב". שזה חצי שנה לא סקר ולא פירסם אף מלה ביקורת אחת, לטוב או לרע, על הספרים היוצאים לאור בהוצאת "זמורה־ביתן".

הסכסוך התחיל לאו דווקא מעמודי הספרות. עמוס אטינגר כתב להוצאת "זמורה־ביתן" ספר על קורותיו של הגנתן איש העלייה שייקה דן. תוכנית "חיים שכאלה" עם דן, שהיתה תחילתו של מעשה כתיבת הספר, אמורה להיות משודרת בטמה הקרוב.

סמוך למועד צאתו של הספר לאור היו מגעים בין הוצאת "זמורה־ביתן" שעמדה להוציא לאור את "צביה עיוורת" ובין "מעריב" לגבי פרסום המשכים מתוך הספר בגיליונות "סוף שבוע" של מעריב. עורך "מעריב" עידו דיסנצ'יק מודה כיום שלא הושג הסכם בכתב על תנאי הפרסום, אך לטענתו היה סיכום בעל פה. דיסנצ'יק טוען ש"מעריב" היה מעורב בנושא כתיבת הספר ואישורו לפרסום. אהוד זמורה טוען שלא ידע על כך דבר. זמורה מכחיש שהיה סיכום בעל פה עם "מעריב". הוא מודה שהיתה הצעה של "מעריב".

אהוד זמורה טוען שבשנה במ־קביל ל"ידיעות" ול"מעריב". זמורה אומר שהודיע לכל צד על הצעתו של הצד השני. בסופו של דבר, התפרסם קטע מתוך הספר בגיליון "ימים ולילות" של "ידיעות אחרונות", לרבות תמונתו של שייקה דן בשער. ההצעה של "מעריב" היתה גבוהה יותר מבחינה כספית, אך "ידיעות" הציע גם שער. עידו דיסנצ'יק השיב שהוא לא עוסק ב"בידינג". התפרצה חליפת מכתבים חריפים וזעמים בין דיסנצ'יק לזמורה.

התוצאה היא שיש הוראה ב"מעריב" שלא לפרסם דבר על ספרי "זמורה־ביתן" בדף הספרות. דיסנצ'יק מתבטא במלים חריפות על מה שעשו אנשי "זמורה־ביתן" במשא ומתן על פרסום קטעים מספרו של דן ואומר, ש"עד שלא תהיה פנייה מצדם, אלינו ולא נגיע לעסק השווה לגבי המיצגי על תנוקים שסבלנו, לא תשתנה הוראה זו".

הוצאת "זמורה־ביתן" אינה עוד הוצאה קטנה. כמות הספרים שהיא מפרסמת, מכל הרשות והסוגים, אינה יכולה שלא לזכות להתייחסות בעיתון המכבד את עצמו. תרגומים חדשים מהספרות הגרמנית המודרנית (ארנולד וסטפן צווייג, תומס והיינריך מאן, היינריך בל ורבים אחרים), תרגומי קלאסיקה ("מאנון לסקו" של המשורר פראבו, שעל עטיפתו נכתב "אבה פראבו", האוטוביוגרפיה של גרטרוד סטיין), "בשבי העתים" של אלונה איזנסקיה, הרבה ספרי נוער, מבחר רבי־מכר מתורגמים, או ספרי שירה חדשים של יהודה עמיחי ושלי אלקיים. אפשר לבקר תרגומים או מבחר, אבל קשה מאוד להתעלם ממה ש"זמורה־ביתן" עושה.

דיסנצ'יק אומר שהוא רואה עצמו כשומר על מידות של הגינות בכך, שעל פגיעה הוא משיב כמגיעה: "מי שבועט בי, אני קודם כל מטפל ברגל שלו". בסקירת ספרים הוא רואה, בראש ובראשונה, שירות מסחרי להוצאה, וקשה להבין שדעה זו תתקבל על עורכי עיתונים אחרים או על מוציאים לאור. אילו היה בידו הסכם כתוב בעניין הספר על שייקה דן, היה מן הסתם מגיע אותה, מכיוון שאין לו, זו הדרך שבחר בה. "מאז פנו אלי אנשים מתוך "מעריב" עם ספרים הראויים לדעתם לדיון, אבל לא ראיתי ספר שחייב שינוי ההוראה".

אהוד זמורה אומר שהמשא ומתן בעניין הפרסום התנהל כמקובל בין הוצאות ספרים לעיתונים במקרים כאלה. הוא סבור שתגובתו של "מעריב" היא אמוציונאלית, וכי דיסנצ'יק בחר להיות המאשים, התובע, והשופט בעת ובעונה אחת. לדעתו של זמורה, מעשהו של דיסנצ'יק מונע מקוראי "מעריב" את השירות שהעיתון מתיימר לספק.

בר מצווה ליריד ירושלים

יריד הספרים הבינלאומי הדו־שנתי, ירושלים 6־12 באפריל

פעם בשנתיים, זה 26 שנה, נערך בירושלים יריד ספרים בינלאומי. זהו יריד ירושלים, והוא כללי ובינלאומי. פירושו של דבר שהוא מזמן את כל המדינות ואת כל המו"לים, בכל הנושאים. מנהלו של היריד זאב בירגר מצטט את המו"לים הזרים שהיו בירושלים, שאמרו לו שהיריד הזה מאפשר לעשות עסקים מבלי לאבד את הפן האנושי, לעומת פרנקפורט שהוא [illegible] לכל יריד ספרים.

ב־20 בפברואר נסגרה ההרשמה ליריד של השנה, וכל מי שהזמין ביתן צריך היה לשלם גם כסף (בין 450 ל־1400 דולר). מצפים למו"לים מיותר מ־30 מדינות, והביתן פולין האמורה להשתתף זו הפעם הראשונה. התגובה היא משתתפת ותיקה. בין 800 לאלף מו"לים אמורים לפקוד את היריד.

מניינו של יריד נקבעים גם על־פי השפעת הגדולים של בתי ההוצאה או מנהליהם שיבואו אליו: השנה [illegible] (שמגיע כל שנה), ג'ורג' ויידנפלד (כב"ל), גדמי קפלן, שהיה מנהל "מקמילן" ועתה עבר ל"סימון ושוסטר", ועוד שמות ידועים בתחום המו"לות הבינלאומית. [illegible] הוא, כך נדמה, על מו"לים אמריקאיים. אתה תוהה בינך לבינך, איזה משקל יש בכך לעובדה שבארה"ב (גם כי לא רק שם) יש הרבה מו"לים יהודים.

לא כל מו"ל חייב לשכור דוכן. אבל מו"ל גדול ששכר דוכן הוא הישג. השנה תשתתף בראשונה הוצאת "שאבר" האיטלקית עם דוכן משלה. בירגר מספר שהשנה יהיה גם דוכן עם כתבניות, להרשמת זכויות. ביריד שעבר התברר שמו"לים הבאים לירושלים עושים עסקים גם בינם לבין עצמם. בירגר סבור שמו"לים מרגישים כעת שהם אינם יכולים להרשות לעצמם שלא להיות בירושלים.

שבועון המו"לות האמריקאי "פאבלישרס וויקלי" שיגר לפני כמה חודשים את כתבו הבכיר לוטמן לישראל, ובשבוע שעבר התפרסמו רשמיו. 10 עמודי טקסט העוסקים רובם בישראל היא מעצמת מו"לות. לוטמן פגש את אהרן אפלפלד, א.ב. יהושע, דויד גרוסמן, אנטון שמאס, מיכל גוברין, יהושע קנז, יצחק בן נר ושולמית לפיד, שאותם הוא מציג בכותבי פרוזה שכדאי למו"לים זרים לשים אליהם לב. אלה אגב, כבר בתהליכי יציאה [illegible] "צילוד" את "עיין ערך: אהבה" של גרוסמן ביריד ירושלים שעבר, וכשעבר להוצאת "פארר, שטראוס, ג'ירו" לקחו את הספר עמו.

באלאסי יהיה כאן השנה בפורום מטעם מכון אוסטן, שיעסוק בנושאי "מו"לות מעבר לגבולות השפה", שפירושו בתרגום לעברית "תרגום". בדיונים אלה אמורים להשתתף גם ויליאם ויוור (מתרגמו של אומברטו אקו לאנגלית), הילל הלקין (אחד מטובי המתרגמים מעברית לאנגלית) ועמוס עוז. עוז מוזכר בסקירה של לוטמן — הפעם — רק בהפרזות.

לוטמן מונה גם רשימה של סופרים הכותבים לאו דווקא ספרות יפה, אלא נושאים הנוטים ליצאצא פנוס שרה, הגריק ברודו, יצחק גוי, תום שגב, מאיר שלו ואמנון ראקונס, שם מלה על משרד ישראלי, אף שבכמה מהם מיוצגים היטב (עמיחי, למשל).

רשימת המו"לים שפגש לוטמן בארץ מונה את "הקיבוץ המאוחד", "שוקן", "עידנים", "זמורה־ביתן", "בית ההוצאה הירושלמי", "כתר", "דומינו", "כרמל", "מסדה", "סטימצקי", בית התפוצות, הוצאת "עובל" של מדריכי תיור והוצאת "מודן". אני מניח שיש מו"לים שנעלבים לכמה שורות וכו: "דומינו" — מעבר ל־80 שורות, אך הממוצע הוא 30 שורות לבית הוצאה. כ־120 מו"לים ישראליים משתתפים ביריד. [illegible]

גם ביריד זה מחולקים פרס: פרס ירושלים ל"חירותו של היחיד בחברה". הזוכה, שיבוא לקבל את הפרס, הוא ג'י. מ. קוטזי הדרום־אפריקאי. במסגרת יריד ירושלים ייערך גם כנס בינלאומי לעידוד הקריאה, מפגש בינלאומי של ספרות ותצוגה של ספרים בנושא ירושלים. במסגרת זו יוצג ספר מוזהב, "הזהב היהודי בעיר הקודש", שמופק על־ידי "מוסד ביאליק" בשביל חברת הזהב היהודי ומופץ במהדורות "ידיעות אחרונות". הספר מסכם את מפעל שיקום הזהב היהודי, וכן יותר מ־500 עמודים של מאמרים על היבטים שונים וכן ביבליוגרפיה.

שאלה של זהות

ביוגרפיה של בן גוריון מאת שבתי טבת יוצאת בארה"ב בחודש מאי. עיצוב הכריכה שונה.

החלק השלישי של הביוגרפיה של דוד בן גוריון "קנאת דוד: הקרקע הבוער" (שנות השלושים והארבעים, לפני קום המדינה) פרי עטו של שבתי טבת, נמסר לדפוס ואמור לראות אור לקראת פסח. בהוצאת שוקן. "הקרקע הבוער" [illegible] הכולל את שלושת הכרכים של הביוגרפיה שפרסם טבת עד עתה בעברית ("קנאת דוד: בן גוריון הצעיר", "קנאת דוד: איש מרות") כשעיקרו של הספר הוא הכרך השלישי האמור לצאת בקרוב. הוצאה זו תוציא גם את הביוגרפיה של טבת על משה דיין.

הוצאת האוטון־מיפלין האמריקאית, המתכוונת להוציא את הספר בחודש מאי (בכריכה קשה, במחיר של כ־35 עד 40 דולר) רצתה בתחילה לעטר את העטיפה בתצלומו של בן גוריון כפי שנראה באותם הימים. כך גם פרסמה את הספר בקטלוג האביב שלה. אך הפרסום עורר חשש כי בן גוריון ראוי נראה כמו נורמן מיילר היום, ויכול היה להיווצר הרושם שזהו ספרו של מיילר על בן גוריון, או אולי ספרו של בן גוריון על מיילר. על כן הוחה התמונה, לבב הספר [illegible] "1886־1948".

תאריך פרסומו של הספר באנגלית הוא 14 במאי 1987, יום הכרזת המדינה, וזה היום האחרון של שנת המאה להולדתו של בן גוריון. כרכי הביוגרפיה שכתב טבת תחת הכותרות "קנאת דוד" החלו לצאת לאור ב־1976 ("בן גוריון הצעיר"), הכרך השני ("איש מרות") יצא ב־1980.

עד לכרך השלישי שצריך לצאת בעברית בפסח, יצאו בהוצאת שוקן גם "רצח ארלוזורוב" ו"בן גוריון וערביי ארץ ישראל", נושאים שהיו בני התעסקות מיוחדת לצורך המחקר הביוגרפי. יצאו לאור כספרים לעצמם, כדי לאפשר לטבת לטפל בנושאים אלה בצורה קצרה יותר בכרכי הביוגרפיה. "רצח ארלוזורוב" גרם להקמתה של ועדת החקירה בנושא זה. "בן גוריון וערביי ארץ ישראל" יצא לאור באנגלית בהוצאת "אוקספורד יוניברסיטי פרס".

זה לא מיילר

סיפורו המלא של בלדר הצאר

"מיכאיל סטרוגוב" המלא של ז'ול ורן בהוצאת "מעריב" מעורר את שאלת האמינות של הוצאת "כתר"

על השער האחורי של "מיכאיל סטרוגוב" של ז'ול ורן, שיצא זה עתה בהוצאת "מעריב" (שני כרכים, 320 עמ', בתרגומו של אביטל ענבר) כתוב "בפעם הראשונה זוכה הקורא העברי לתרגום מלא ושלם של "מיכאיל סטרוגוב". בלקסיקון של אוריאל אופק אני מוצא: [illegible] עדות לאחי הצאר, שיצא לאור בצרפתית בשנת 1876 — יש לו שלושה תרגומים קודמים לעברית: י.ל. ברוך בשנת 1930; רפאל אלגר (שתרגם לאחרונה ל"כתר" את "אוהל הדוד תום") בשנת 1957; ועדינה בסן, בסדרת "כתרי" של "כתר", בשנת 1981.

את המלים "מלא ושלם" מכוונת הוצאת "מעריב" בעיקר לגרסה של "כתר", וההשוואה מדהימה אפילו למבט ראשון: בתרגומה של עדינה בסן מדובר בכרך אחד, בן 237 עמודים. השוואה שטחית של מספר סימני־הדפוס מלמדת כי הגרסה של "מעריב" גדולה בכ־25 עד 30 אחוז מהגרסה של "כתר", המשתבחת בסדרה "כתרי" כי זה "תרגום חדש וקריא והוצאה מעולה ומהודרת". לא סביר להניח שהמתרגם אביטל ענבר ברה מלבו תוספות לז'ול ורן.

העורכת האחראית של סדרת "כתרי", עדה תמיר, טענה תחילה, [illegible] משפטים שנבלעו בתוך פסקאות, כמעשה עריכה. משנאמר לה כי המדובר בפסקאות שלמות (והיכרותה היה עליה לדעת זאת, שהרי הקיצור והעריכה מסתכמים ביותר מחמישה גיליונות־דפוס) העלתה את הסברה שהמתרגמת עדינה בסן תרגמה ממהדורת־מקור מקוצרת.

עורך הוצאת "כתר", יוז פרד, הסכים כי היה ראוי שייכתב על הספר כי המדובר במהדורה מקוצרת. הוא הבטיח כי הדבר יתוקן בהדפסה הבאה של הספר ב"כתר".

גם תמיר וגם פרד ייחסו את הקיצור בספר ליד המקרה, ולראייה הביאו את העובדה שבאר עשו קיצורי עריכה ב"עלובי החיים" וציין הדבר במפורש בהקדמה. הם אף הכחישו שיעשו כך כשיוציאו לאור את המהדורה הערוכה והמקוצרת של "הרוזן מונטה כריסטו" של אלכסנדר דיומא. אכן, במהדורה הראשונה של "עלובי החיים" לויקטור הוגו, בשנת 1978, נאמר במפורש, [illegible] מהתרגום קטעים המהווים נספחי רקע ולוואי בתחומים כמו היסטוריה, כלכלה, מדיניות וחברה, "שעבוכותם היתה מלאה את הקורא הצעיר".

ההגינות היתה מחייבת לציין את דבר העריכה גם על הכריכה, ולא רק בהקדמה, אבל זו כבר נוגעת לעמעת הממשך. במהדורה מחודשת של הספר ב"כתר", שיצאה השנה, קוצרה ונערכה גם ההקדמה, וכל דבר ההתנצלות וההסבר על ההשמטות לא תמצא בה. העורך, יוז פרד, ועורכת הסדרה, עדה תמיר, היו מופתעים מאד כשסיפרתי להם זאת. יד עלומה מקצצת ב"כתר", ואיש מהעורכים לא ידע על כך.

האירוניה היא ש"עלובי החיים" של "כתר" יצא בשיתוף פעולה עם ספרית מעריב, ובתרגומו של אביטל ענבר. והרי ענבר ו"מעריב" הם שנזעקו עתה לתקן את השמטות "כתר" שב"מיכאיל סטרוגוב".

ילדים לבולוניה

באיטליה נערך זו השנה ה־24 הגדול בירידים לספרי הילדים

יש שלושה סוגים של ירידי ספרים: הכללי, הלאומי, וזה המתמחה בספרים בנושא מסוים. בין הירידים המתמחים בספרי ילדים, בולוניה הוא הוותיק והידוע ביותר. הוא נולד לפני 24 שנים, באפריל 1964. תערוך תחילה באולמות המפוארים של ארמון רה אנצו. מאז הלך וגדל מספר המציגים האיטלקים והזרים ביריד זה, וב־1969 עבר היריד לביתנים חדשים יותר, בלב האזור המסחרי של העיר בולוניה, שמלבד שהיא נקודת מיפגש הידוע של ערי איטליה היא גם נודעת באפיה המסחרי.

השנה אמורים להשתתף ביריד 148 מו"לים מאיטליה ו־1056 מו"לים מ־59 ארצות אחרות, וביניהן ישראל. מספר המציגים מקיף את מי שנרשמו אצל המארגנים ושכרו דוכן כדי להציג את ספריהם, כמו הוצאת "מסדה" הישראלית. לישראל אין בבולוניה דוכן לאומי, אבל אין זה אומר שלא יהיו שם מו"לים ישראליים בלי דוכן לאומי או פרטי. מי שבא לקנות ולאו דווקא למכור, אינו זקוק לדוכן. הוא יכול להסתובב עם תיק, בציגי הוצאת "עובד", למשל, יהיו שם, כפי שהיו שם בעשר השנים האחרונות.

מי שמבקר את יריד בולוניה כמו יואב ברש מ"מסדה", אומר שימים ראשונים אלה של אפריל בעיר האיטלקית הצפונית הם רגועים ונעימים, בלי העומס והריצה המטורפת של פרנקפורט, ועל כן זהו מקום טוב ונעים לעשות בו עסקים. "מו"לים של ספרי ילדים, בדומה להורי הזיות, הם אנשים נחמדים" — אומר ברש. אין לחץ להגיע אל קונה הספר היחיד, ועל כן אין גם "גימיקים" של קידום מכירה. לעומת זאת לא חסרים "גימיקים" של עריכה והוצאה לאור, שכל מו"ל רואה, מתרשם, קונה או מעתיק. בבולוניה מסתמנים — כך נכתב בחוזר הפרסומי של היריד הזה — הכיוונים שבהם מתפתח שוק ספרי הילדים מבחינת איכות, סוגים, מגמות ותוכניות, טכניקות או גרפיקה.

"מסדה" תגנה למכור בבולוניה את אטלס התנ"ך לילדים ואת "קורות עם ישראל לקורא הצעיר" — שני פרויקטים שנמכרו בפרנקפורט להוצאת ויקינג־פנגווין האמריקאית, ובבולוניה אפשר להציג אותם לשפות אירופיות אחרות.

הפיתוי של יריד בולוניה, בין 2 ל־5 באפריל, מקשה על מו"לים אירופיים להשתתף ביריד ירושלים (6־12 באפריל). הנציג של הוצאת "לארוס", שהיה בארץ בשבוע שעבר (ראה להלן) אומר גלויות שלגביו יריד בולוניה הוא יריד האביב, שחשיבותו אינה נופלת מפרנקפורט, וסמיכות התאריכים מונעת מהוצאת "לארוס" להיות מיוצגת בירושלים. מצד שני, הדבר עשוי להקל על מו"לים אמריקאיים, שבאים מעבר לאטלנטי אל בולוניה וממשיכים משם לירושלים, אם כי צמידות התאריכים מקשה אפילו על כך. יש מו"לים ישראלים הטוענים שלא יהיו בבולוניה בגלל יריד ירושלים. אבל אל דאגה: גם בבולוניה ידברו עברית.

זהו יריד של ספרי ילדים ונוער, ספרי לימוד וגם תוכנות מחשב המיועדות לקהל־היעד הזה. תשומת לב רבה מוקדשת לאיכות העיצוב של הספרים, ולירידי מתלווה תערוכת מאיירים (עם קטלוג מהודר), תערוכת "קומיקסטריפ", וגם מחולקים שלושה פרסים: פרס לספר המאויר יפה ביותר, הניתן על־ידי חבר שופטים־ילדים, ושני פרסים שניתנים על־ידי חבר שופטים של מעצבים לספרים המעולים ביותר מן הבחינה הטכנית והגרפית. כלומר, היריד הוא מקום לא רק למו"לים קונים ומוכרים, אלא גם למעצבים ומאיירים המחפשים השראה או כתובים במעשה ידיהם.

לארוס עם הפנים לישראל

נציג "לארוס" בא לארץ לעשות עסקים

הברט דבו, הממונה על מכירת זכויות לחו"ל של הוצאת "לארוס", בא לארץ בשבוע שעבר כדי למכור. ההוצאה בת 150 השנה מתמחה, כידוע, בפרסומי־עיון ברמות שונות, ו"לארוס" הוא כמעט שם נרדף לאנציקלופדיה או מילונים. כיום זוהי חברה ציבורית, שבבעלותה גם 150 עיתונים והוצאת פרדינד נתן. הפנייה של ההוצאה הגדולה לישראל נובעת מכך שהם אינם יכולים להרשות לעצמם לא להיות בישראל כאשר הם נוכחים במלטה, בארצות ערב או בפינלנד.

זו לא היתה הפנייה הראשונה של "לארוס" בישראל. "מסדה" הוציאה את "האנציקלופדיה הראשונה שלי", והוצאת רות מיקס הוציאה את האנציקלופדיה למוסיקה, והוצאת "כתר" אמורה להוציא את "1000 מלים". הוצאת "עם עובד" את "מה עושים היום". כמה סדרות "לארוס" כבר נרכשו (על־ידי הוצאת "מעריב") אך טרם יצאו לאור: אנציקלופדיה לבריאות (האם כתגובה לאנציקלופדיה לבריאות המתורגמת, שערוכה בידי פרופ' יהודה שיינפלד ויוצאת לאור על־ידי הוצאת "ידיעות אחרונות"?), סידרת ספרים על חיות לילדים, וסידרת תנ"ך לילדים בקומיקס.

דבו, המשכה את המכבת הספרותית העוסקת בענייני "לארוס" בארץ, אורלי פקר, שכר סוויטה במלון "הילטון" ופגש מו"לים ישראליים בשיטת הכורסה והמטה. הוא משכה גם את מה שראה מבחינה של איכות המו"לות, ומה שהרגיש מבחינת התגובה למוצריו. "אתה עוד לא בלאהר" — הוא אומר. עם זאת, הוא ער לכך שישראל היא מדינה קטנה לפרויקטים גדולים, מה שאינו מאפשר מקדמות גבוהות, והצריך אולי לדחוף את המו"לים המקומיים לשיתוף פעולה, בעיקר בתחום ההפצה. מכל מקום, הוא מרגיש שכבר הרוויח את הוצאות בואו לישראל, גם אם בביקור הזה לא חתם עדיין שום חוזה חדש.

הוא מוכן לספר באילו פרויקטים התעניינו בישראל: לקסיקון לספרות בשני כרכים, מילון קולנוע בכרך אחד, ספר תולדות האמנות בשני כרכים גדולים, "פטי לארוס" לציור בשני כרכים, "פטי לארוס" למוסיקה בשני כרכים, לקסיקון למיעוטים לאומיים, ספר על תיקונים בבית, לקסיקון קטן לרפואה, ספרי עצות (500 עצות יופי ו־500 עצות בריאות — התעניינות שקצת הפליאה אותו), אטלס קטן־פורמט לבתי־ספר ועוד ועוד. לא היה כמעט עניין בספרי מתנה שהביא עמו.

הפרויקט הגדול שדבו הביא הוא כרטיס־הביקור למו"ל ישראלי למילון האנציקלופדי הגדול של "לארוס". מילון זה, שבגירסתו השלמה מונה 22 כרכים, הוכן מראשית שנות השמונים והושלם ב־1985, בהשקעה של 25 מיליון דולר. הוא קיים גם בגרסאות מקוצרות שונות. אחת הגרסאות המקוצרות הידועות היא "פטי לארוס", שנמכר עדיין במיליון עותקים בשנה זה 25 שנים. המוצר האנציקלופדי הגדול הוא ממוחשב ומאפשר ליצור תת־מוצרים ממאגר המידע. מו"ל הרוכש תת־מוצר אחד יוכל להשתמש במאגר המידע כדי להרכיב את הלקסיקון הנוגע הרצוי לו.

בשלב זה "לארוס" בא למכור, אבל הוא מודע לכך שתנועה הדו־סטרית היא בלתי אפשרית. "לארוס" יקנה מה שיכול לעניין אותה מהמגוריה, למשל, הם רכשו אנציקלופדיה לעיניני ציור. אם כי רוב מוצרי "לארוס" מיוצרים במפעליהם, ולא על־ידי קבלני משנה.

לעשות היסטוריה ולכתוב אותה

ספרו של אורי דן על "עלילת הדם" של "טיים" נגד שרון יצא בארה"ב

אומרים שלעשות היסטוריה קל יותר מאשר לכתוב אותה. כותרת המשנה של ספרו של אורי דן "עלילת דם" (סיימון ושוסטר, 18.95 דולר, יצא לאור במארס ומועמד להיות ספר בחירה של מועדון הספר היהודי) היא: "הסיפור מבפנים של תביעתו ההיסטורית של אלוף אריאל שרון נגד הטיים־מגזין".

דן היה נוכח בפגישה של שרון עם פייר ג'ומאייל שהיתה נושא כתבתו של דוד הלוי ב"טיים" והיה לצדו של שרון בעת המאבק המשפטי נגד שבועון החדשות האמריקאי. ה"פאבלישרס וויקלי" כותב שדן מספק מידע רב על מאמצי "טיים" למנוע מהנושא להגיע לבית המשפט, על המתחים בין שרון ופרקליטיו, ועל "הנכונות של יהודים בולטים בעיתונות הישראלית להניח לשקרים לעמוד כל עוד שרון נושא באשמה".

לדברי דן זהו הספר השני בנושא זה. הוא נוטה לא לכלול את ספר הכיס שכלל את פרוטוקול המשפט וניתוחו, שיצא לאור לא מזמן. הוא מחשיב מאוד, לעומת זאת, את ספרה של רנטה אדלר, שניתחה את תביעתו של שרון נגד "טיים" ואת תביעתו של הגנרל וסטמורלנד נגד "סי־בי־אס" — שני משפטי הוצאת דיבה נגד מעוזי העיתונות האמריקאית, שבהלם העמידו אותה במקומה. לפי חשבונו של דן הספר שלו הוא השני בנושא זה, ועוד אין לו מו"ל בארץ. "אני שוקל את ההצעות" — אומר דן.

נושא לבנון מטופל בארה"ב גם בספרו של איש מדעי המדינה הישראלי אבנר יניב "דילמות של ביטחון: מדיניות, אסטרטגיה והמדיה הישראלית בלבנון" (אוקספורד יוניברסיטי פרס, 24.95 דולר, יצא לאור בפברואר). יניב מתרכז במאבקים הפנימיים בישראל בעת מלחמת לבנון, במישור הצבא, הממשלתי, הפרלמנטרי, הצבאי, תחום דעת הקהל וההשפעה האמריקאית. לגבי הנושא האחרון, כותב יניב כי "בגין, שרון וחברי מפתח בממשלה גילו מידה רבה מאוד של פשטנות בהערכת תגובתה של ארצות הברית לפלישה ללבנון".

מעניין מאוד איך ייקלטו הספרים האלה בארצות הברית בימים שאחרי פרשת פולארד.

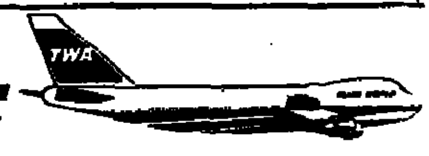

לניו יורק ללא חניות ביניים. בכל יום א' ב־08.45.

טיסות יומיומיות לפריס* וניו יורק.

בוסטון, לוס אנג'לס, סאן פרנציסקו.

ט.וו.א מציעה קשר ליותר מ־100 יעדי ט.וו.א בארה"ב, הוואי והאיים הקאריביים.

* פרט לימי א'.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

TWA

מפעילי פולארד: חובת ענישה או סכנת הסגרה

מאת פרופ' ש"ז פלר

הכותב הוא פרופסור למשפטים באוניברסיטה העברית וחיבר את הספר "דיני הסגרה".

אל"מ אביאם סלע

רפי איתן

פרשת הריגול בארצות הברית של בני הזוג אן וג'ונתן פולארד לטובת מדינת ישראל, מעלה כמה שאלות משפטיות נכבדות. עקב הגשת כתבי אישום בארצות הברית נגד מפעיליהם הישראלים, "שנמצאים כנראה כולם בשטח הריבונות של המדינה", הם הואשמו בשל עבירות חמורות: קשירת קשר עם בני הזוג פולארד להעביר לישראל מידע הקשור בהגנה הלאומית של ארצות הברית, קבלה שלא כדין של מידע סודי כאמור לשם ניצולו בישראל, והעברת המידע לישראל. יש להניח כי האשמה מבוססת כדין על חומר ראיות, ולא שמענו בארץ כל טענה שתפריך אותה.

מה שכן נשמע מכל הגורמים, בדרג המדיני הגבוה ביותר — ללא הבדל מפלגה פוליטי — הוא שעצם הרעיון לבצע ריגול בטחוני במדינה ידידותית כארצות הברית, היה רעיון שחותר, מעצם טיבו, תחת האינטרסים החיוניים ביותר של מדינת ישראל: שהרי רעיון כזה כרוך בנטילת סיכון לפגוע, חמורות ביותר, באינטרס החיוני לסמוך על יחסי אמון הדדי מלא ושיתוף פעולה הדוקים העדינים ביותר, בין ארצות הברית ומדינת ישראל.

אם כך הוא הדבר, מתעוררת השאלה — מה מהות המעשים שעשו המפעילים בארצות הברית, מבחינת דיני העונשין הישראליים. בשנת 1978 תוקנו, מכוח בעת ובעונה אחת, חוק ההסגרה, והוסף בו הכלל לפיו אזרח ישראלי, הנמצא בישראל, לא יוסגר ממנה, אלא בשל עבירה שעבר לפני שהיה לאזרח ישראלי. וחוק העונשין, בו הוסף סעיף 5ב, לפיו אזרח ישראלי שעבר עבירת חוץ, שנמנית "עם העבירות שבתוספת לחוק ההסגרה". כאמור בסעיף זה, ישפט בישראל על העבירה. אפילו יוגדר — בטעות כפי שנראה להלן — כי העבירות המיוחסות למפעילים הן בעלות אופי מדיני, עדיין הן נמנות עם העבירות שבתוספת לחוק ההסגרה. שכן, כל מה שדרוש לעניננו, לפי תוספת זו, הוא שידובר על עבירה "שאפשר להטיל עליה עונש מוות או עונש מאסר לתקופה העולה על שלוש שנים".

אין ספק כי ניתן להציג את השאלה — הכיצד לשפוט אדם, בישראל, על עבירת ריגול, שמהותה, לפי דיני ישראל, בפגיעה בבטחון מדינת ישראל, כאשר העבירה נעברה בארצות הברית ונגד הגנתה הלאומית של מדינה זו? וכיצד לייחס לאדם עבירת ריגול נגד מדינת ישראל, כאשר העבירה נעברה ל"טובת ישראל"? כל אחת משתי השאלות [illegible]

מלת המפתח "אילו"

א. אשר לשאלה הראשונה: כאשר מדובר בשפיטת אדם בארץ בשל עבירת חוץ כוונית בנתונים בעלי זיקה למדינה שבשטח ריבונותה היא נעברה, הרי תמיד מפעילים את השיטה של "המרת הנתונים" האמורים, בנתונים מקבילים, בעלי אותה זיקה, למדינה שלפי דיניה עומד העבריין לדין: שיטה שנועדה לתת ביטוי לרקע הערכי המשותף לשתי המדינות. למשל, אזרח ישראלי, בהיותו עובד הציבור בארצות הברית, ביצע שם עבירת "שוחד". או אזרח ישראלי מבצע שם עבירת "הברחה". שתי העבירות הן עבירות הסגרה, לפי סעיף 2 לאמנת ההסגרה בין ארצות הברית לבין מדינת ישראל. העבריין נמלט לישראל, ומכאן אין הוא עוד בר־הסגרה בשל אזרחותו הישראלית, אך הוא בר־שפיטה לפי דיני העונשין הישראליים, למרות שאינו ולא היה "עובד הציבור" של מדינת ישראל, כנדרש לשם הרשעה בעבירה של קבלת שוחד, או למרות שמעולם לא הבריח טובין דרך גבולות מדינת ישראל. זאת, עקב המרת הנתונים בעלי הזיקה למציאות האמריקנית — "עובד הציבור בארצות הברית", או הגבולות הבינלאומיים של מדינת ישראל. וזהו המשמעות של הוראת סעיף 5א הנ"ל, לפיה דיני העונשין הישראליים חלים על עבירות־חוץ, אשר "אילו" נעשתה בישראל היתה "עבירה הנמנית..." המלה "אילו" היא המפתח להמרת הנתונים. כלומר, התשובה לשאלה הראשונה היא, שהמפעילים של בני הזוג פולארד בני עונשה בישראל בשל עבירת ריגול "כאילו" ריגלו נגד ישראל, עקב המרת הנתון "סודות לאומיים" בעל הזיקה לארצות הברית, בנתון "סודות לאומיים" בעל הזיקה למדינת ישראל.

ב. אשר לשאלה השנייה: האם הבאה לדין של המפעילים בישראל על עבירות ריגול, איננה כבחינת "הרצחת וגם ירשת"? הרי המפעילים הביאו למדינת ישראל מידע סודי בעל חשיבות מדרגה ראשונה בשבילה: האם מתקבל על הדעת, שהם ייראו בשל כך פושעים ויועמדו לדין פלילי? התשובה היא כן בלאו המפתח להכרעה בין שתי האלטרנטיבות המנוגדות באורח קיצוני, הוא בעובדות הפרשה לאמיתן. "כך" — אם הגדרת המפעילים כקבוצת "פורעי חוק" שפעלה באורח "פרטיזני", ללא סמכות וללא רשות מטעם המדינה, כבעניין "פרטיקולארי", משקפת את האמת לאמיתה. במקרה זה, ריגול של ישראלים נגד ארצות הברית הוא ל"רעת" מדינת ישראל ושקול בתוצאותיו לריגול נגד ישראל עצמה.

לא יכול להיות, אפוא, כל משקל לעובדה שמדינת ישראל נהנתה מן המידע שהושג בריגול, לעניין האחריות הפלילית בישראל של המפעילים בשל הריגול שעשו בארצות הברית, אם אכן פעלו באורח פרטיזני. [illegible]

רק אם ההגדרות וההצהרות של הדרג המדיני האחראי, אינן משקפות את האמת, והמפעילים היו, למעשה, "מופעלים" בעצמם, עקב הוראות ואישורים "מלמעלה", רק במקרה זה עשויה לבוא בחשבון האלטרנטיבה של "הלאו" לגבי האחריות לישראל, של הנקראים "מפעילים".

בתחום זה, של מבצע חשאי הכרוך בקבלת סיכונים מדיניים במישור הבינלאומי, הולכת הדרג המדיני עשויה להעמיד את הדרג המבצעי באור שונה מבחינת האחריות, להעבירה על כתפי הדרג המדיני ואף להקנות לאחריות מהות אחרת. אם קיים חשש כי זוהי המציאות, אז אין דרך אחרת מזו של חקירה ממלכתית־משפטית של העובדות.

אם לא כן, לא תהיה זו החוליה האחרונה שבשרשרת האירועים המדאיגים המאפיינים ביותר בחיי מדינת ישראל, המתאפיינים בדרג מדיני שאינו אחראי להם ובדרג מבצעי שאינו רואה עצמו אחראי להם. זה עידוד של מנהיגות כושלת שבורחת מאחריות ושל דרג מבצעי חשוף לפרעונות.

עבירות בעלות אופי מדיני

אבל מלבד שאלת האחריות הפלילית של מפעילי בני הזוג פולארד לפי דיני ישראל למעשי הריגול שעשו בארצות הברית, עומדת השאלה — מה מצבם של המפעילים גם מבחינת דיני ההסגרה. האם הם בני־הסגרה מישראל לארצות הברית, שבשטח ריבונותה נעברו עבירות אלה? ומה מעמדם של המפעילים במקרה בו ארצות הברית תבקש את הסגרתם ממדינה שלישית, כשהמפעילים יימצאו בשטח ריבונותה. אשר להסגרתם מישראל, נאמר כבר שארצות הברית אף לא תבקש אותה.

הרי ידוע גם לה כי חוק ההסגרה הישראלי אוסר על הסגרת אזרח ישראלי למדינה אחרת, אם היה אזרח ישראלי גם בעת שעבר את העבירה מחוץ לארץ. אשר להסגרתם ממדינה שלישית, התשובה פחות פשוטה, והשאלה טעונה התייחסות במישורים מספר. הראשון מביניהם הוא זה של טיב העבירות המיוחסות למפעילים. עבירות "בעלות אופי מדיני" אינן, בדרך כלל, בנות הסגרה. בהקשר זה, ראוי לציין כי שיוך עבירה לסוג זה של עבירות הוא עניין מסור לשיקול הדעת של המדינה המתבקשת להסגיר, ולא של המדינה שמבקשת את ההסגרה. אמנם אין בנושא שיוך זה תמימות דעים, הן בפרקטיקה והן בתיאוריה. אבל ברור לי כי במקרה הקונקרטי בו אנו עוסקים, העבירות שנעברו הן רגילות, ולא בעלות אופי מדיני.

תועלת מן העבירות עדיין איננה הופכת אותן לעבירות בעלות אופי מדיני.

גם העובדה שהעבירות נופלות בגדר סוג העבירות הבטחוניות, איננה מקנה להן מיד מעמד זה. עבירה בעלת אופי מדיני טומנת בחובה, מבחינה אובייקטיווית, סכנה לסדרי המשטר או למבנה החברה שבמדינה המבקשת את ההסגרה, ומבחינה סובייקטיווית, היא נותנת ביטוי ללחימה אידיאולוגית נגד ערכים אלה של החברה המאורגנת. ואף זהו עדיין תחום שטעון סייגים. ראוי רק לציין כי קיימת במשפט הבין־לאומי נטייה ברורה לצמצם את הקטיגוריה של עבירות בעלות אופי מדיני, לפחות לצורך הליכי ההסגרה.

מכל מקום, העבירות שנעברו על ידי המפעילים, הרף חומרתן המיוחדת, לא היה בהן כדי לפגוע, כהוא זה, בסדרי המשטר או במבנה החברה של ארצות הברית, וגם לא נועדו לכך. העבירות נעברו כדי לעזור למדינת ישראל, ולא כדי לפגוע בארצות הברית. אמנם הפגיעה בסודות הלאומיים של ארצות הברית נחשבת שם, כבכל מדינה, תופעה אנטי־חברתית חמורה במיוחד, אך מסוג בטחוני בלבד; מבחינת חלוקת העבירות לרגילות ולבעלות אופי מדיני, העבירות המיוחסות למפעילים הן מן הסוג הראשון, למרות חומרתן המיוחדת. מבחינה זו, אין אפוא בטיב העבירות שיוחסו למפעילים לשמש להם מגן מפני הליכי הסגרה.

יחד עם זאת, ראוי להבהיר כי עקרונית, יחסי ההסגרה של ארצות הברית עם מדינות אחרות מותנים בקיום אמנות הסגרה עמן, ואם באמנה עם מדינה נתונה קבוע עבירות־הסגרה תוך פירוט נומינאלי של סוגיהן ואין מופיעים בפירוט גם הסוגים שבגדרם נופלות העבירות שיוחסו למפעילי בני הזוג פולארד, שוב לא תוכל ארצות הברית לבקש את הסגרתם. מסיבה זו, הם לא היו בני הסגרה מישראל לארצות הברית, שכן ברשימה הנומינלית של סוגי העבירות בנות ההסגרה, שבאמנת ההסגרה שבין שתי המדינות, נעדר מקומן של עבירות הריגול למיניהן. אבל יש גם אמנות הסגרה שבהן עבירות ההסגרה נקבעות באורח כללי, לפי מידה מינימלית מסוימת של העונש שנקבע בחוק לעבירה.

במקרה זה, קיימים כל הסיכויים שהעבירות שיוחסו למפעילים "תפוסנה" [illegible] בעניין עבירות ההסגרה.

ועוד, כל מדינה רשאית לבקש ממדינה אחרת הסגרת עבריין, אפילו בהיעדר הסכם הסגרה ביניהן. ויש מדינות שדיני ההסגרה שלהן מתירות הסגרה אפילו בהיעדר התחייבות המדינה המבקשת להדדיות. במדינות אלה, חשופים כמובן המפעילים להסגרה, אם ארצות הברית תבקש אותה, כשיימצאו בשטח ריבונותן. ועל הכל, יש לזכור כי דיני ההסגרה הם פרוצדורליים, כל תיקון בהם הוא בעל תחולה מיידית, וכי עקב כך, מניעה להסגרה שתקפה בנקודת זמן נתונה, עשויה להיעלם למחרת היום, עם תיקון הדין. וכך עשויה ההסגרה להיות שוב מותרת, כדין וכדין.

לסיכום, הבעיה המשפטית המרכזית איננה באלו חלקים מן התבל יהיו מפעילים מובטחים מפני סכנת הליכי ההסגרה לארצות הברית, כדי לתת שם את הדין על עבירותיהם בניגוד לחוקיה, והיכן חשופים הם לסכנת ההסגרה.

הבעיה המרכזית — מה דינם כשהם נמצאים בתוך שטח הריבונות של מדינת ישראל. בירור שאלה מהותית זו הוא הכרחי כדי לגלות על מי רובצת האחריות לפרשת פולארד, מה מהותה של אחריות זו, ומי חייב לשאת בה. זהו אינטרס לאומי בעל חשיבות מדרגה ראשונה, אשר אם לא יבוא על סיפוקו, לא תיפסק שרשרת הפרשיות המסכנות למדינת ישראל.

ומלה אחת ליועץ המשפטי לממשלה — נדמה כי העניין כלל אינו זר למילוי תפקידו.

מיציע הכנסת / מוס בדרוד

את מי זכאית הכנסת לבקר

ביקורת נוקבת היתה בפי ח"כ מרדכי וירשובסקי בשבוע שעבר, על תפקודו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש. יותר מעצם הביקורת, שהיא נושא בפני עצמו, מעניינת היתה המבוכה וההתלבטות של יו"ר הכנסת, שלמה הלל ושל כמה ח"כים אחרים, ביחס לזכותה של הרשות המחוקקת לבקר אדם המתמנה על ידי הממשלה כדי לפרש עבורה את החוקה.

כבר בראשית הדיון, כאשר פתח וירשובסקי במלים כדורבנות נגד חריש, הביע הלל את תחושת אי־הנוחות שלו: "יש לי ספיקות רציניים מאוד לגבי אופן העלאת הנושא. הלא איננו רוצים שהכנסת היא שתחליט בעניין הזה. דומני, שהעלאת נושא כזה, כשהאיש אינו יכול להשיב, יש בה טעם לפגם. . . לא הכנסת ממנה את היועץ המשפטי לממשלה." וירשובסקי, שכבר אז לא היה מוכן להתערבות כזאת, משיב: "דנו פה, והתקפנו מעל הדוכן הזה את מר אריה דולצין כאשר לנו, וגם לממשלת ישראל, אין כל נגיעה לנושא הזה. הרגשנות הזאת, אדוני היו"ר, אינה מובנת לי."

בקריאות ביניים מתמשכות התערבו כאן ח"כים מן הליכוד, בתוכם פנחס גולדשטיין ודב שילנסקי, בטענה שדבריו של המציע הם חוצפה, וכי אין המבנה הזה לגיטימי. ח"כ פרופ' דוד ליבאי מן המערך בא, לעומת זאת, להגנת וירשובסקי: "לכל אחד מחברי הכנסת תהיה ביקורת על היועץ המשפטי לממשלה בעתיד, והוא יכול לתקוף אותו" וכאשר הוא נמצא באש צולבת, פותח לבסוף הלל את הסכרים לוויכוח העקרוני: "אני מודה ומתוודה, שאני נמצא כאן במצוקה מסוימת וארצה בהחלט שכל הנושא הזה ייבחן לאחר מכן. אם יש חברי כנסת שרוצים להעיד לגבי הצד הפרוצדורלי — נשמע את ההערות בקצרה." וכאן נחלקו הדיעות. לאו דווקא בין המשפטנים לבין אלה שאינם משפטנים, וגם לא בין המפלגות, אלא בין אלה בעלי תפישה משפטית שמרנית לבין בעלי תפישה פתוחה יותר.

ח"כ אמנון לין מן המערך נמנה עם הראשונים: "עוד לא היה תקדים בכנסת שיכול אדם לבוא ולומר כנגד היועץ המשפטי לממשלה — שכולנו חייבים לכבדו אם כי אינו מחוץ לביקורת — לקום ולתבוע את פיטוריו. אם הוא יתנגד על איזה שהם פרטים או ראיות, היועץ המשפטי לממשלה יצטרך להשיב, אבל הוא לא יכול להשיב כאן."

ח"כ פרופ' שבח וייס, אף הוא מן המערך נימק את דעתו, השונה מזו של לין: "כאשר עניין תפקודו של היועץ המשפטי לממשלה הוכרע על ידי ועדת אגרנט בראשית שנות השישים, נקבע שהייצוג של היועץ המשפטי בפורום הפרלמנטרי הוא בידי שר המשפטים. על כן, הדרך היחידה הנראית לי במקרה זה, היא הבעת אי־אמון בממשלה מצד חבר הכנסת וירשובסקי." ואילו ח"כ יוסי שריד מסיעת רצ התנייג מדעתו של וירשובסקי, אך הגן על זכותו להעלותה: "אין לומר שלא היה תקדים, משום שהיו תקדימים. חברי הכנסת, במקום הזה דרשו את פיטוריו של היועץ המשפטי הקודם. אז חשבתי שזה מעשה שאין זה ראוי לעשותו. אבל נקבע תקדים קודם."

ח"כ דוד ליבאי משלים את דבריו הקודמים: "אין מבחינה פורמלית עבירה של ביזוי היועץ המשפטי כמו ביזיון בית המשפט, אבל אנחנו חייבים בכבוד המשרה. אם השר יסכים להעביר את הנושא לוועדה, אפשר לשמוע שם את השגותיו של ח"כ וירשובסקי, בנוכחות היועץ המשפטי לממשלה, שיכול להתייחס לכך. כאן אין לו מקום ושם יש." כך סבור גם ח"כ פרופ' אבנר שאקי מן המפד"ל. ואילו ח"כ מיכאל איתן מסיעת תחיה בליכוד תומך בזכותו של וירשובסקי, ואף מביא לכך סימוכין נכבדים מאוד: "היועץ המשפטי הקודם (פרופ' זמיר), בתגובה לכך שתבעתי את התפטרותו ותקפתי את מדיניותו, הביע את הדעה שאכן לחברי הכנסת ולכנסת יש סמכות לביקורת פרלמנטרית על פעולותיו, ולא ראה בכך פגם." ועוד מצטט איתן ממסקנות ועדת אגרנט, כי ביקורת פרלמנטרית על היועץ המשפטי לגיטימית היא, אלא שיש לעשותה בצורה שלא תהיה בה מבזיות המנגנון, משום פגיעה במעמדו של היועץ המשפטי לממשלה.

זה היה אחד הדיונים המרתקים במליאה, הנובעים מקיום התפקיד הייחודי לישראל של יועץ משפטי לממשלה, שאיננו פרקליט המדינה וגם איננו שר המשפטים.

הדיון היה פתוח, גם משום שחברי הכנסת נוהגים לבקר לא רק את יו"ר ההנהלה הציונית, ואת מועצות המנהלים של בנקים וחברות, את מנהל מינהל מקרקעי ישראל ומנכ"ל הביטוח הלאומי, אלא גם נושאי תפקידים שספק אם הם נתונים מן היועץ המשפטי מבחינת ההדרכה. לא מכבר זכה למקלחת של צונים שופט, על שביקר בפסק דין את התנהגות הח"כים בכלל. רבנים ראשיים נחשבים נושא לגיטימי לביקורת, וכמוהם אבות בתי דין, הרמטכ"ל (כמו מלחמת לבנון), מפכ"ל המשטרה, וגם נשיא המדינה, שהוציגנות אשר העניק עולות מעפם לפעם לדיון פרלמנטרי. קיימת זכות לבקר שופטים, בסייגים מסוימים, ובלשון דומה, קבעה ועדת אגרנט, יש להתייחס ליועץ המשפטי. הדיון הוא מסביב לזכות הביקורת, חשף התייחסות לתפקיד שאינה תואמת את מעמדו החוקי והציבורי של היועץ, יהיה שקול ומכובד ככל שיהיה.

נחמיאס מגזים

לסגן יו"ר הכנסת, אהרון נחמיאס, תכונות חיוביות רבות בניהול ישיבותיה. הוא נוהג להקפיד על הזמן העומד לרשות נואם, הוא נוהג להקפיד על נועם הליכות, ועל מהלך שקט ומכובד של הדיונים. אך תכונות אלה אינן עומדות לו כאשר הכנסת גולשת לאחת המהומות המתחוללות בה. אז הוא מנסה, בקול רועם, לגבור על הצעקות, ולהשליט סדר, אפילו אם הנואם בעצמו אינו במצוקה ויודע להתגונן לבד מול קריאות הביניים או ההתקפות.

בדיון שנערך בימים אלה אצל יו"ר הכנסת בהשתתפות עורכי עיתונים, הסביר שחלק מן הרושם השלילי בציבור, נובע דווקא מן ההערות הבלתי־פוסקות של יו"ר הישיבה. כשזה גוער באנשים, קורא אותם שוב ושוב לסדר, מעיר ומשתיק, נוצר רושם שנמצאים בכיתת לימודים שבה המורה מנסה להשתלט על בני נוער מתפרעים. מתן חופש קצת גדול יותר לנציגי העם, המביעים חילוקי דעות אמיתיים ולעתים בשאלות גורליות — היה מעלה ולא מוריד.

גם נחמיאס וגם כמה יושבי־ראש אחרים, אינם מודעים כנראה לעובדה שקשה גם לשמוע את קולם ברמקולים. כאשר יש מהומה, ומישהו צועק, אין הוא יכול לשמוע את דברי היו"ר אפילו אם הוא פונה אליו ישירות. מכאן תקריות מיותרות, המסתיימות לעתים בהוצאה מן האולם של האדם הלא־נכון. כך קרה בשבוע שעבר לח"כ אהוד אולמרט, שישב ליד סגן השר רוני מילוא. זה האחרון צעק בלי הרף, אולם היו"ר לא נגע בו. ואילו אולמרט, שלשונו וקולו היו מרוסנים הרבה יותר, נקרא לסדר פעם ופעמים — בלי שיכול היה לשמוע את הקריאה — ולבסוף החליט נחמיאס להרחיקו מן הישיבה. זו היתה הפעלת שררה מיותרת.

באותו שבוע חטא נחמיאס בעוד מעשה המבליט את השקפותיו השמרניות מאד. הוא לא רק הביע את דעתו, בקול, שאין זכות לבקר את היועץ המשפטי לממשלה — בניגוד להחלטת היו"ר שלמה הלל — אלא מנע מח"כ דדי צוקר מסיעת רצ להוסיף מלת ביקורת על אי־עשייה בתחום מסוים של נשיא המדינה. קשה לדעת מאין שאב נחמיאס רעיון כזה. הנשיא נבחר על ידי הכנסת. הגם שיש לנהוג בראש המדינה ביראת־כבוד רבה, הרי ביקורת זהירה ומבוססת מותרת על פי כל החוקים. בכל הדמוקרטיות, בין אם מדובר בנשיא ובין אם במלך. הביקורת היא אחד ה"סיכונים המקצועיים" של כל אדם הנוטל על עצמו תפקיד ציבורי.

מנגלה לא ירד מסדר היום

בימים אלה, של משפט דמיאניוק, כדאי לזכור שעדיין מסתובבים חופשיים, אולי, מרצחים גדולים ונוראים. לכך התייחסה תשובה של סגן השר במשרד ראש הממשלה רוני מילוא לשאילתה של ח"כ שבח וייס. שאל וייס: "האם הפסיקו שירותי הביטחון של ישראל להתחקות אחרי מנגלה ופושעים נאציים אחרים?" "התשובה היא לא" השיב סגן השר.

שוטרים וגנבים / ראובן שפירא

אדן מרגיז את בר־לב

כאשר מינה שר המשטרה חיים בר־לב את אלוף (מיל.) אברהם אדן לפני כשנתיים למבקר משרד המשטרה, הוא ידע איזה מבקר הוא מביא. אדן ידוע כאדם יסודי, "מרובע", עקשן, ישר, בוטה בהתבטאויותיו וחד משמעי במסקנותיו. בר־לב רצה מבקר חזק, היורד לעומק הדברים בעבודתו. כיום, לאחר פרק זמן של עבודה משותפת, נראה ששני הצדדים מאוכזבים מעט.

המבקר אדן "עושה צרות" לשר שמינה אותו. לדעת גורמים בכירים במשרד המשטרה וגם לדעת השר, הוא דורש יותר מדי חופש פעולה ומסתובב, מתערב, בעניינים לא לו... "מסבך" את השר "בהצהרות" ובדרישות ויוצר מתיחויות מיותרות בין משרד המבקר (ומשרד המשטרה) לבין הגופים המבוקרים (המשטרה ושירות בתי הסוהר). אדן לעומת זאת, סבור, שבמקרים מסוימים לא נותנים לו לעבוד כמו שצריך, מצרים את צעדיו, מונעים ממנו מידע הנחוץ לו לצרכי עבודתו, מסתירים ממנו תיקים ופרטים ולא מקבלים את המלצותיו בנושאים שונים.

לפי מצב העניינים הנוכחי נראה כי "השידוך" בין אדן לבין השר בר־לב ומשרד המשטרה, מתקרב לקצו. שמועות עקשניות אומרות כי המבקר אדן נושא עיניו לתפקיד ביקורת חשוב במגזר הממלכתי וכי הוא מבקש ליצור לעצמו תדמית של לוחם ללא פשרות באי־סדרים, חריגות ושחיתויות, לקראת מועמדותו לתפקיד הזה. אדן מכחיש זאת. יש לציין שלבר־לב לא יהיה קל ל"היפטר" מאדן. זה זוכה לתמיכה ציבורית רחבה, לרבות של חברי כנסת, שבעיניהם הוא מוחזק כמבקר ישר ומהימן העושה עבודתו ללא פשרות או פניות.

באוקטובר אשתקד כבר נכתב כאן על יחסים מתוחים השוררים בין מבקר משרד המשטרה לבין צמרת המשטרה ושירות בתי הסוהר ועל כך שגורמים בכירים במשטרה מותחים ביקורת נוקבת על המבקר אדן ועל עבודתו. בחודשים האחרונים, החריפה המתיחות בין המבקר לבין צמרת המשטרה והגיעה לשיאה כאשר אדן ביקש להעביר לידיו

אברהם אדן

תיק חקירה משטרתי מסוג המכיל חומר, שלטענת המשטרה הינו "מודיעיני חסוי", ובו פרטים לגבי סוכנים חשאיים ומקורות מודיעין. מפכ"ל המשטרה העביר דו"ח מפורט לאדן על פי בקשתו והשיב בכתב על השאלות בקשר לתיק החקירה, אך סירב בתוקף להעביר לידי המבקר את התיק עצמו. המבקר עירער לשר בר־לב.

זה שמע את טיעוני המבקר והמפכ"ל והביע תמיכה בעמדת המפכ"ל. אדן טען כי על פי נהלי העבודה שנקבעו בעבר, הוא רשאי לקבל לעיונו כל תיק חקירה וכל חומר שיבקש מהמשטרה או משירות בתי הסוהר. בעקבות המחלוקת הוכנה על ידי היועצת המשפטית של המשטרה, לבקשת השר, הצעת שינוי המעדכנת את נוהל העבודות המשותף בין המשטרה למבקר המגבילה את סמכויות המבקר, כך שחומר המוגדר "מודיעיני חסוי" ותיקים הנמצאים בחקירה, לא יגיעו לידיו. עוד מוצע בנוהל החדש שכל בדיקה מיוחדת — מעבר לתכנית העבודה הרגילה — שיבקש המבקר לעשות בנושא מסוים, תצטרך לקבל את אישור השר הממונה. הצעת הנוהל הזאת הועברה לכל הגורמים, לרבות אדן, לקבלת חוות דעתם, אך עדיין לא התקיים במשרד המשטרה דיון ממצה ומחייב בנושא הזה.

אך המבקר אדן לא השלים עם המצב החדש. רמזים על כך שמפריעים לו בעבודתו ביטא בשבוע שעבר בוועדה לביקורת המדינה של הכנסת. בהתבטאויותיו היה יותר מביקורת מסוימת על השר הממונה. בר־לב וראשי משרדו לא אהבו את התבטאותו ודבריו של המבקר ולא הסתירו את זעמם. גורמים בכירים במשרד הדגישו כי הם הופתעו מכך שהמבקר "רץ לתקשורת" ומותח ביקורת על השר וזה עוד לפני שסוכמו סדרי העבודה החדשים בינו לבין המשטרה.

הבקיעים המעמיקים בין אדן לשר בר־לב הולכו על רקע הדו"ח החמור נגד רפי סויסה שחיבר המבקר וצוותו. בר־לב לא קיבל חלק מהעמדות והממצאים המחמירים של המבקר בכמה מנושאי הבדיקה. בר־לב כעס במיוחד על אדן שהיה בוועדת הפנים של הכנסת שבה סקר בר־לב לראשונה את ממצאי דו"ח אדן בפרשת סויסה. בר־לב הביא את הדו"ח בפני חברי הוועדה בלשון מתונה ובמונחים "קלים". מדבריו השתמע שהדו"ח לא כל כך נורא. בתגובה קם אדן בסיום דבריו של שר המשטרה ומתח עליהם ביקורת מרומזת, פומבית. הוא אמר לחברי הכנסת שמי שהתרשם (מדברי השר) שהדו"ח לא כל כך חמור, כדאי שיקרא את הדו"ח בעצמו ויתרשם מחומרתו.

בר־לב שנתן גיבוי מלא לסויסה, גם לנוכח דו"ח המבקר, לא הסתיר את מורת רוחו מהתבטאות המבקר שסיפקה "נשק" בידי חברי הכנסת לנגח אותו ודרבנה אותם לעיין בדו"ח. בהקשר זה התבטא השר בר־לב: "המבקר לא צריך לשכוח שהוא רק יועץ שלי ושתפקידו לערוך ביקורות ולחבר דוחו"ת. אני השר הממונה והאחראי ואני קובע מה לעשות עם הדוחו"ת והמלצות של המבקר".

המינוי הראשון של הנציב מיימון

שלום מן, מונה אתמול לתפקיד ראש מינהל הארגון של שירות בתי הסוהר והועלה לדרגת תת־גונדר. בכך הפך לאחד הקצינים הבכירים ביותר בשירות בתי הסוהר. הקידום בתפקיד של מן, דווקא אחרי שנכנס הנציב החדש מיימון, הוא מעט בלתי צפוי ועשוי להרגיז את הרוחות בשירות בתי הסוהר ולהוכיח שהנציב החדש מיימון, בניגוד לחששות, אינו מתכוון לבצע "עריפת ראשים" בקנה מידה רחב בשירות, ואינו מתכוון לפגוע באנשים שהנציב הקודם, רפי סויסה, רצה ביקרם. תת־גונדר מן (סגן אלוף במילואים, שבתפקידו האחרון בצה"ל היה מנהל מחוז תל אביב באגף השיקום של משרד הביטחון) זוהה באותן מחלוקת עם רפי סויסה. הוא הובא על ידו לשירות בתי הסוהר לפני יותר משנה. מן היה איש אמונו של סויסה. הוא סייע לו בגלוי להתמודד עם הטענות והביקורת הקשה נגדו לפני פרישתו והכין אתו את התשובות לנושאים שהועלו בוועדת אדן. במהלך הבדיקה של ועדת אדן הושמעו גם נגד מן טענות חשודות שונות, על רקע המלחמה הפנימית שהיתה בשירות בתי הסוהר. כתוצאה מכך חקרה המשטרה בעניינו אך מצאה שאין בסיס לטענות נגדו.

מבקריו טרחו להזכיר שהוא הודח בשעתו בדיון משמעתי במקום עבודתו הקודם, ובכל זאת החליט הנציב מיימון שתת־גונדר שלום מן מתאים להיות בצמרת שירות בתי הסוהר ולסייע לו להבריא את השירות. עכשיו ממתינים בשירות בתי הסוהר בדריכות למינויים ולשינויים הפרסונליים החדשים עליהם עתיד להודיע מיימון בקרוב.

בנייה פרטית של בתי סוהר

במשרד המשטרה מגבשים בחודשים האחרונים תכנית מהפכנית לפתרון בעיית הצפיפות בבתי הסוהר. עיקרה של התוכנית היא בניית בתי סוהר חדשים על ידי גורמים פרטיים. התכנית לפרטיה — לרבות העלויות, התחשיבים ופתרונות לבעיות משפטיות, ארגוניות וכלכליות הכרוכות בביצועה — תהיה מוכנה בתוך כמה חודשים. משרד המשטרה כבר החל במגעים עם המשרדים הממשלתיים הנוגעים בדבר — בכלל זה משרד האוצר — כדי לקדם את התכנית ולהוציאה אל הפועל. מספר חברות בנייה קבלניות גדולות, ביניהן חברות ציבוריות, וכן שתי חברות בינלאומיות שהתמחו בבנייה פרטית של בתי סוהר, כבר הביעו נכונות להיכנס לפרויקט של בניית בתי הכלא במימון עצמי.

כמה ארכיטקטים ידועים מכינים בימים אלה בהתנדבות מיפרטים מבניים וקטלוג פריטים סטנדרטי. על פי התכנית, אם יתקבלו כל האישורים הנדרשים מהמשרדים הרגומים הממשלתיים, אפשר יהיה להתחיל בקרוב בבניית 8 בתי סוהר חדשים במקומות שונים בארץ ובשיפוץ 4 בתי סוהר נוספים. כל זאת על פי תכנית המתאר לבתי הסוהר שאושרה על ידי הממשלה לפני כמה שנים. ביצוע הבנייה, לפי תכנית המתאר, אמור להימשך 15 שנים.

במשרד המשטרה סבורים כי התכנית לבנות בתי סוהר על ידי חברות פרטיות במימון עצמי, ועל פי תכנון ופיקוח של שירות בתי הסוהר, היא אקטואלית ואטרקטיווית כיום לנוכח מצב התעסוקה הקשה בענף הבנייה. על פי התכנית, מקורות החזר הכספים לקבלנים הפרטיים יבואו מתקציב הפיתוח של שירות בתי הסוהר. החזר התשלומים לשכירות המבנים יתפרס על פני 15 שנים, ובסיומם יהפכו בתי הסוהר לרכוש המדינה. 25 אחוז מהעבודות יבוצעו לפי התכנית, במפעלים של בתי הסוהר, על ידי אסירים, ובכך יתוספו מקומות עבודה יצרניים לאסירים.

בתי הסוהר האמורים להיבנות על פי התכנית החדשה יהיו פונקציונליים ומתקדמים. למרבית האסירים יהיו תאים פרטיים, מרחב המחייה לאסיר, שכיום הוא מצומצם ביותר, הרבה מתחת למינימום המקובל באירופה, יהיה גדול יותר. כמו כן יהיה חיסכון ניכר בסוהרים לתפקידי ביטחון, בגלל שהמבנה הפונקציונלי של בתי הסוהר יאפשר את תפעולם עם כוח אדם מצומצם.

המורה דומה לחתולה

מאת נילי מנדלר

בית־הספר האזורי של הקיבוצים "חוף כרמל" במעגן מיכאל הוא מוסד מאוד ליבראלי ● עבודות התלמידים מקוריות — וכמוהן גם היחסים בין מורים לתלמידים

כשתלמידה כותבת בעבודת־גמר, שהמורה שלה למתימטיקה מזכירה לה חתולה, והעבודה זוכה לשבחים מפי המורים, סימן שמדובר בבית־ספר מאוד ליבראלי. עינה בגם, תלמידת י"ב בבית הספר האזורי של הקיבוצים, "חוף כרמל", במעגן מיכאל, הצביעה בדיוק את מורתה, בעבודה "החתול כהשראה ליצירה". המנחה אותה ביקור בתעודת הבגרות. העבודה המקיפה אינה עוסקת, כמובן, בהתבטאויות אישיות. היא מבוססת ברובה על ספרי זואולוגיה באנגלית, על צפייה בחיות ממשפחת החתולים, בגן הזואולוגי באוניברסיטת תל־אביב, על פגישות עם מגדלי חתולים, על אימוץ חתולים אחרים לצורך היכרות קרובה — ובעזרתה של הנערה, על שיחה עם כל החתולים בהם נתקלה באקראי. הדפים המתארים בהרחבה את תהליך הגידול של החתולים, מעוטרים בתצלומים.

"כשהם מתחילים בעבודות האלה בכתה י', הם מיללים ומקטרים", אומרת האחראית על הספריה של בית־הספר, דליה בר־דורי. "כשהם גומרים י"ב, הם מבינים שרכשו כלי לחיים, הם יודעים לעשות עבודה מאל"ף עד תי"ו, ואז הם אומרים, שזה הדבר החשוב ביותר שקרה להם בבית־הספר. היה להם אתגר. העבודות האלו הן דם, יזע ודמעות".

העבודות הנעשות כאן הן ערמות־טבע במערכת החינוך. אמנם, גם בבתי־ספר אחרים עושים עבודות־גמר, אולם לא בצורה אינטנסיווית ושיטתית. "מאז איפשרנו, לפני שש שנים, לכל התלמידים הרוצים בכך, לגשת לבחינות בגרות, חיפשנו דרכים לבטא את המחשבה החינוכית היהודית שלנו, במסגרת הנוקשה של בחינות הבגרות", מסביר המנהל, ד"ר יהודה הפרט. תרומתו האישית לעניין הזה מתבטאת, בין השאר, בהדרכת תלמידים בעיבוד נתונים באמצעות המחשב. לצורך הכנת העבודות, האמת היא, שכדי לדרבן אותם להסתייע במחשב, ממריץ ד"ר הפרט חלק מהתלמידים לערוך מחקרים סטטיסטיים, שלא ניתן לנתח את ממצאיהם בלי המחשב.

התוספת האישית

"השויים דווקא בסדר". הוא דירבן, לדוגמה, את לירון הגליל, תלמידת י"ב, מקיבוץ נחשולים, לכתוב עבודה על "דימוי עצמי ודיאטה בקרב בנות־הנעורים". לירון ערכה סקר בקרב תלמידות י"ב ובאמצעות המחשב ניתחה את הנתונים. התברר לה, שרוב הבנות לא היו מרוצות מגזרתן, שמחצית מהן שאפו לרזות קילו עד חמישה קילו, ושליש מהן רצו לרזות 6־14 ק"ג.

רובן אמרה, כי הן רוצות לרזות באזור הירכיים והרגליים והיו מעדיפות שצורת החזה שלהן תישאר כמות שהיא.

בהקדמה לעבודתה כותבת לירון, כי נתקלה בבנות רבות העושות דיאטה, לפעמים עד הרעבה עצמית. הזן המיוחד של עבודות אלו, העשויות במתכונת אקדמית לכל דבר, לרבות פירוט ביבליוגראפי והערות, הוא בתוספת האישית. לירון, למשל, הודתה: "גם אצלי השאיפה לרזות חזקה מאוד, ואיני משלימה עם מבנה גופי". תלמידה אחרת, שכתבה עבודה על חינוך מיני לילדים, באמצעות ספרים, ציינה כי אחד הקשיים הבולטים בהם נתקלה, היתה המבוכה הרבה בה הגיבו המורים אליהם פנתה כדי להסתייע בהם.

למעלה מ־24 אלף ספרים, מכילה הספריה, הבנויה בצורת משושה, בן קומתיים, עם חלונות עגולים מכוכית. לא נפקד מקומם של 60־80 כתבי־עת בעברית ובאנגלית. את העיתונות היומית מייצגים כאן, כבכל, כרכים רבים של "הארץ" ו"דבר" וכרכים של עיתוני יום שישי של "על המשמר". הספרנית אינה מתירה לתלמידים לעיין בהם להנאתם, מדי יום, פן יתבלו. העיון מותר רק לצורך עבודה. משרד החינוך מממן רק חלק קטן מעלות ספריה זו, שהיא אולי העשירה מסוגה בתיכונים בארץ. עיקר המשאבים באים מקיבוצי הסביבה, במסגרת תשלום המועבר לבית־הספר, בעבור כל תלמיד.

מלחמות וייטנאם ולבנון

בארון־מתכת משרדי מונחות עבודות הגמר שנעשו השנה בידי תלמידי י"ב. אחרי שעות מספר של עיון בהן, מתקבלת תמונה עשירה על תחומי ההתעניינות של הצעירים. "מלחמת וייטנאם, כפי שהיא משתקפת בקולנוע האמריקאי", "הד איזור בספרות ילדים", "כיצד ובידי מי נוהלה מלחמת לבנון", הבעיה הפלשתינית — "עניין ולאום", "תופעת הטרור והדרכים למאבק בה", "איך השפיע המודיעין על מלחמת יום הכיפורים".

אחרים מהתלמידים לא חששו להתעמק בנושאים כמו "הקולקטיוויזציה ברוסיה הסובייטית", או "הקונפליקט האמריקאי־יפאני 1853־1945". תלמיד שסיים את בית־הספר בשנה שעברה, עשה עבודה על חיים ז'יטלובסקי, מראשי הבונד, סוציאליסט שחי שנים רבות בארה"ב. מוקד העבודה שלו היה מה הסבר לקפיצות האידיאולוגיות שביצע האיש. "כמו תרנגול", כותב דרתו של המורה, בארי צימרמן, שהנחה את העבודה. עיון בעבודה "בעיות חברתיות בקיבוץ והיבטן החוקי", של שי קאופמן ממעיין צבי, מגלה כי התלמידים מתחבטים בשבר־ידיעותיו או בבקיעותה של האידיאולוגיה השיתופית בקיבוץ. שי מפרט סוגים שונים של הכנסות צדדיות, המגיעות ישירות לכיס החברים: אש"ל לעובדי־חוץ, ההיתר להלן מתקציב האישי שלהם, מתנות מסבא וסבתא (טלוויזיות, מכשירי וידיאו, רשמקולים, מיקסרים חשמליים ומצלמות), פיצויים מגרמניה, וירושות, הכוללות גם דירות פרטיות בעיר. מהעבודה עולה, כי החברה בקיבוץ רוחשת זרמים עזים של קנאה, עויינות ותחושות קיפוח.

באחת העבודות, "טוהר הנשק", מובאות התבטאויות חינוכיות של ח"כ רפאל איתן (רפול), שראוין על ידי גלית מזור מגבעת־חיים מאוחד. גלית אמרה לו, בשיחתם, כי קראה, שב־'36, נהגו היהודים באיפוק ובהבלגה, כלפי הערבים. על כך השיב לה איתן: "איזו הבלגה? שלקחו שני! והתנו לו את הבינים במספריים — זו היתה הבלגה ועוד כתבו על זה שיר והיה לנו מגינים. למה כי מישהו אמר, שאלי קא התעסק עם איזה בחורה יהודיה מהפלמ"ח"

מרגלית נפטרה מלוקמיה

"מגי" הוא שמה של עבודת־גמר יוצאת־דופן, על מחלת הסרטן, שכתבה בשנה שעברה, התלמידה דורית בורנשטיין ממעגן־מיכאל. יהודה בכן, שהדריך אותה בחלק הביולוגי המפורט שלה. הוא סיפור התמודדותה במשך שנתיים, של דורית ובני משפחתה, עם הלוקמיה בה לקתה אחותה מרגלית (מגי) וממנה נפטרה בהיותה בת 14.

"הכל החל באחרית־בוקר ביום שבת", כותבת דורית. "כמנהגנו בבוקר השבת, ישבנו כל המשפחה לארוחה. כמו ברוב המשפחות, גם לנו מקומות קבועים. מכאן, שמגי ישבה אל מול אבי. בעודנו משוחחים שיחת־חולין, שנסובה בעיקר על מאורעות הטיול בו מגי בילתה כשבוע ימים קודם לכן, התלוננה מגי בפני אבי: 'אבא, תראה, בלוטות הלימפה שלי נפוחות מאוד. אבל לא כואב לי הגרון בכלל'."

תחושת ההורים בתום סדרת הבדיקות שעברה הנערה, ותחושותיה שלה, מתוארות גם באמצעות קטעים מתוך יומן שכתבה החולה. הקטעים משובצים בעבודה שהגישה אחותה כעבור שש שנים. "ארשת פניהם היתה מודאגת", כתבה מרגלית. "זה היה שוק. פחד גדול בשבילי. אולי יש לי משהו. תמיד המחלות הנוראיות מסובבות סביבי כמה... אבל אני, מרגלית בורנשטיין, אל לי לפשל את הפירמה. גם דורית לא מפשלת".

מרגלית היתה אחת מחמשת ילדי משפחת בורנשטיין ומבוגרת מדורית בשנה ועשרה חודשים. לדורית נודע, כי אחותה חולה אנושות, כאשר הורה יום אחד הביתה והתברר לה שקנו למרגלית סנדלים חדשים. "זה ממש לא פייר. הם הבטיחו לי שקודם לי יקנו סנדלים ורק אחר־כך למגי", התמרמרה. "אמי לקחה נשימה עמוקה ואמרה: 'אם היו אומרים לך שאחותך עומדת למות בתוך שבועיים, בערך, לא היית נותנת לה כל מה שביכולתך?' 'בטח שכן', אמרתי, 'אבל מה זה קשור לי ולמגי ולעניין הסנדלים?' ואמי השיבה: 'זבכן, לאחותך באמת נשארו שבועיים לחיות. היא חולה מאוד'. 'מה יש לה?' שאלתי. והיא השיבה: 'לוקמיה. סרטן הדם'."

רגעי הפרידה מאחותה, ארבעה ימים לפני פטירתה, התרחשו כאשר איש מלבדן לא היה בחדר. החולה אמרה לה: 'דודי, אני רוצה שתקחי את כל הדברים שלי לעצמך, ומה שאת לא רוצה — תתני לאיש'. 'נו, באמת מגי, זה לא חשוב עכשיו', אמרתי. היא אמרה: 'לא, באמת דודי, אני לא רוצה שתריבו'. 'אנחנו לא נריב', הבטחתי. 'דודי', היא הוסיפה, 'עלי הדגשימי', ואז אמי חזרה לחדר ופסקנו לדבר".

מדור פרסומי

יבנאל מציינת 85 שנה להיווסדה

ליורד בכביש הבא מכפר תבור, הולך אל המושבה כינרת, נגלית יבנאל הלה הבקעה הנושאת את שמה, משובצת גוני ירוק וחום.

שמונים וחמש שנות המקום הזה הן זמן ארוך, עד שלעתים דומה כי אי אפשר בלי שנות ההתיישבות האיכרית הזאת. שמונים וחמש שנות המקום הזה הם גם זמן קצר — שהרי בין אנשי המקום אתה מוצא עד היום כאלה שחוו את הימים הקשים, הראשונים.

יבנאל נולדה עם המאה העשרים, כ"אם מושבות הגליל התחתון", ומאז, במהלך שמונים וחמש שנותיה, ידעה הרבה הצלחות, אולם גם מאבקים ולבטים.

סיפורה של יבנאל הוא סיפור ההתמודדות התמידית, שטופת הישגים עם [illegible], עם שכנים ערבים עויינים עם סלעי הבזלת, עם תהפוכות מזג האוויר ושנות בצורת קשות, עם מחסור בנים, עם קשיים כלכליים ועם קשיים חברתיים, הנובעים מקליטה מאסיבית של עולים חדשים בתקופת הצנע והמעברות.

ליבנאל
שפע ברכות
ליום חגכם
עלו והצליחו

יבנאל שרותים
תחנת דלק סונול
מוסך לחשמל רכב
ושמאי הדרכת נזיקין
יבנאל ת"ד 84
טלפון: 067-50744
067-52026

ליבנאל
שפע ברכות
ליום חגכם ה־85
עלו והצליחו

עמיד בע"מ
חברה להספקה של התאחדות האיכרים בישראל
רח' מטלון 66 תל־אביב
טלפון 03-381377

ליבנאל
ברכות לבביות ליום חגכם
דפוס הגליל
רח' הגליל טבריה, טלפון: 06-720142

למוסד ממלכתי
דרושים בשכירות
באזור ת"א והסביבה — דירה בת 3 חדרים,
מרוהטת + טלפון.
ללא דמי תווך
בהצעות נא לפנות: 03-205344, 03-205504

صكنا من الاصل

הצדק מאחורי המשפט

השוויון המודולרי בפני החוק

נהג א', בהתנהגותו, היה הגורם המכריע לתאונה. נהג ב' נאשם רק בכך שלא הספיק לבלום — וגם זאת בתנאים מיוחדים לאותה תאונה. ובכל זאת, העונש שהוטל על ב' בית־המשפט לתעבורה בתל־אביב היה חמור פי כמה מזה שהוטל על האחראי לתאונה. ב' ערער לבית־המשפט המחוזי על חומרת העונש, בטענה שיש בכך קיפוח — וזכה.

המערער, נהג המונית רפי שחורי, נסע, על־פי העובדות המתוארות בכתב האישום, ברחוב בן יהודה בתל־אביב. בכיוון שנסע בו יש שני נתיבים: שחורי נסע בשמאלי. ואילו נהג א' נסע בנתיב הימני. א' החליט לפנות שמאלה ובתוך כך "חתך" את קו נסיעתו של שחורי. לא היו חילוקי דעות על כך שא' ביצע מהלך נסיעה שלא כדין. הטענה נגד שחורי היתה, שנסע 61 קמ"ש, במקום 50 קמ"ש במותר, לא הספיק לבלום, וכך אירעה התאונה. לא הועלתה טענה מסוג "אי שמירת מרחק", משום ששני הנהגים נסעו כאמור בנתיבים נפרדים.

גם לא היו עוררין על כך שעיקר האחריות לתאונה היתה על נהג א'. למרות זאת, נמצא שחורי אשם באי בלימה בזמן.

נהג א' נקנס ב־20,000 ש"ח ואילו על שחורי הוטל קנס בסך 250,000 ש"ח, שלילה בפועל של רשיונו לשלושה חודשים ועוד שלילה על תנאי לתשעה חודשים, למשך חודשיים.

שחורי ערער על חומרת העונש, הן לפי נסיבות העבירה והן בהתחשב בעובדה שהוא נהג מונית ומתפרנס מן הנהיגה. אך עיקר טיעונו התבסס על השוואת העונש שהוטל עליו עם זה שהוטל על הנהג האחר. פער גדול זה, טען המערער, יוצר תחושה של קיפוח. בא כוח המדינה טען, כי לשחורי שורה ארוכה של הרשעות קודמות, בעוד שלנהג האחר לא היו הרשעות כלל. כן הדגיש בא כוח המדינה, כי העונש על הנהג האחר נגזם לקולא, ואילו הביאה זאת המשטרה לידיעת המדינה, היתה המדינה מגישה ערעור על קולת העונש. "מכל מקום, אם נעשתה שגיאה בתיק אחד, אין מקום לעשות שגיאה גם בתיק אחר", טען בא כוח המדינה.

בית־המשפט המחוזי, בהרכב שלושת השופטים מנחם אילן, משה הכהן ויוסי לויס, קבע כי דברי בא כוח המדינה מקובלים עליו בתור כלל. "אבל גם לכלל הזה יש שיעור", כתבו השופטים. הם הסבירו, כי יש להביא בחשבון שריבוי הרשעות נגזר גם ממספר שעות נהיגה שאדם עושה. "מכל מקום, כאשר שני נהגים מובאים לדין לגבי אותה תאונה, וזה שאחריותו לתאונה גדולה בהרבה יוצא מלפני בית־המשפט בעונש שאפשר להגדירו כסמלי, ואין על כך ערעור מטעם המדינה, אין פלא שיש תחושת קיפוח לנהג שנענש בחומרה רבה הרבה יותר", כתבו השופטים.

בית־המשפט התיר את עונשי הקנס והשלילה בפועל בעינם, וביטל את עונש השלילה על תנאי.

להרוג וליהרג — ברשיון (ב')

תמרורים "שלנו" — ותמרורים "שלהם"

205 תמרורים מקובלים בשפה הבינלאומית של הכביש. בישראל נלמדים — לצורך קבלת רשיון נהיגה — רק 116. אמנם מי שקיבל רשיון נהיגה ישראלי זכאי לקבל, בדרך כלל, גם רשיון נהיגה בינלאומי. אבל אם העולם רגיל באינפלציה של תמרורים, לא כן בישראל: אצלנו יש צמצומים וקיצוצים גם בכגון אלה. העובדה שלא הכרת הספרים של התמרורים יסכן הנהג הישראלי את חייו וחיי זולתו, אם ינהג במדינה אחרת, אינה כנראה מסוג הדברים שנותנים עליהם את הדעת אצלנו. יתרה מזאת: מיונם של התמרורים, שנמצאו מכלל חובת לימוד, לעומת אלה שהושארו הופך את האבסורד העקרוני לפארסה.

דוגמה: התמרורים ב־33 האוסר כניסת רכב לימוד נהיגה לאותו קטע־כביש, או ב־34, המבטל איסור זה, אינם כלולים בחובת למידה. שני תמרורים אלה הם תמרורי "ל'", השייכים לתחום של לומדי הנהיגה, ודווקא אותם אין מלמדים. "התלמיד מכיר את התמרור הזה מבית־הספר לנהיגה. אין שום בעיה עם התמרור הזה", אומרת פנינה מירון, סגן מנהל אגף הרישוי.

תמרור חשוב עוד יותר שאינו נלמד, ולמעשה מוחרם בישראל, הוא ג־8. זהו הריבוע הצהוב המוצב על קודקודו. בכל מדינה מתוקנת הוא מוצב בכבישים עירוניים ובין־עירוניים, המודיע לנהג באותו כביש כי יש לו בו זכות קדימה. לתמרור זה חשיבות ממעלה ראשונה מבחינת הבטיחות. יתר על כן, רבים הנהגים נקנסו בבית־משפט לתעבורה בגלל אי־הבנה וקצר בתקשורת בין חוק בסיסי בתנועה לבין תמרורים בלתי נראים.

הריבוע הצהוב מוצב, בדרך־כלל, בכביש שאמור להיות "עורק" המורים תנועה ברציפות. בכבישים החוצים אותו נמצאים תמרורי "עצור". מטבע העין האנושית, שאין היא יכולה — ואף אינה צריכה — לבלוש אחרי התמרורים המיועדים לנהגים בכבישים חוצים. כאשר אין תמרור, החוק הבסיסי אומר כי "הזכות היא לנוסע הבא מימינך". אם לאותו נוסע יש תמרור "עצור", הוא יעצור. אבל גם זה הנוסע בכביש עם זכות נסיעה יעצור, משום שהאחר בא מימינו. קרו לא מעט מקרים ששני הנהגים הללו נסעו יחד וגרמו לתאונה. כדי למנוע כל זאת, החליטו אנשי התנועה בעולם כי כאשר עוצרים את האחר מורים לאחר "סע". בדומה לרמזור, הצמיד אדום לאחר וירוק להמצה אותו.

חוכמה פשוטה ובסיסית זו נעדרת בכבישינו. מדוע? כי כך החליט ד"ר דן לינק, ששימש בזמנו סגן המפקח על התעבורה. תירוצו היה: לנהג הישראלי אסור "לתת זכות", כי אז הוא מתפרע על הכביש ושורק כל משמעת. על עומקה הפסיכולוגי וההגיוני של תיזה זו אפשר הצריך להתווכח. אבל מדוע יש להחרים את התמרור הזה — ואת בן זוגו ג־9, המבטל אותו — גם ברמת הלמידה? "כי הוא לא קיים בארץ", אומרת פנינה מירון.

בצד התמרורים המוחרמים אצלנו, נלמדים כמה וכמה תמרורים אחרים, ועליהם נבחנים — תמרורים שחוקרי ההומור בוודאי ימצאו בהם עניין. משה נקש, מנהל בית־ספר לנהיגה "זינוק" בחולון, מצביע על תמרור ב־52 "דרך לרכב מנועי בלבד". מי אינו רכב מנועי? שואל נקש. ומי שאיננו רכב מנועי, מה לו ולתמרורים? "האם מדובר באשה עם עגלת תינוק או רוכב אופניים? והאם יש לגביהם אמצעי אכיפה?" שואל מנהל בית־הספר לנהיגה. או התמרורים: ב־60 האומר כי "הכניסה אסורה לעגלות־יד", וב־61 האומר כי "הכניסה אסורה לעגלות רתומות לבעלי חיים או לבעלי חיים לא רתומים". "התמרורים הללו אינם מחייבים אף אחד. זה שעליו מצויר סוס אולי מחייב את השר ברילב, האוהב לרכב על סוסים", אומר נקש. תמרור ב־64 אוסר את הכניסה להולכי רגל. "מה זה בא ללמד את הנהג, שמותר לו לדרוס הולך רגל שימצא באותו כביש?" שואל נקש. וכך גם התמרור האוסר כניסה לאופניים. את הנהגים ברכב מנועי זה אינו מחייב. "מדוע שלא ילמדו את התמרור הזה בבית־הספר, לילדים הרוכבים על אופניים, אם כבר רוצים לבצע קיצוצים בלימוד התמרורים", טוען נקש.

דוגמאות אבסורדיות לא חסרות הן כמה מהתמרורים המסומנים על הכביש. מורה הנהיגה עזרא ברוש מצביע על הכפילות שבין תמרור ד־10 לד־13, שעיקרם הציב לבנים על הכביש. "מלבד הכפילות המיותרת, ד־10 הוא כה מתוחכם, שלא ברור מה בדיוק הוא אומר לנהג", טוען ברוש. או תמרור ד־9, המצייר קו עצירה על הכביש בליווי המלה "עצור" או בלעדיה. זה אחד התמרורים המבלבלים ביותר. למעשה, על־פי החוק חייב הנהג בעצירה [illegible] — ובאין המלה "עצור" — "עליך להאות כל דין". "מה זה בדיוק 'כל דין'? איש אינו אומר זאת לנו, כמורים. בתמרור זה אינו מפורט, ולכן גם הנהג אינו יודע. התוצאה היא, שכל שוטר בכביש עושה לעצמו 'כל דין' לפי הפרשנות ומצב רוחו שלו, והנהגים משלמים אחר כך את המחיר בבית־המשפט. לא פעם ביובל, אלא עשרות פעמים ביום. וכך נסתם גם בית־המשפט", אומר נקש במרירות.

ברוש מצביע על תשלובת אחרת בתמרורים, שכבר גרמה, לדבריו, לתאונות קטלניות. הוא מתייחס לתמרורים א־6 וא־8. התמרורים הם משולשים לבנים בעלי מסגרת אדומה, מקבוצת תמרורי אזהרה. בראשון מצוירת עקומה בצורת זרן ובשני עקומה בצורת האות Z. "ישראלים עדיין לא נפגעו מהרמיזה המטעה שיש בתמרורים אלה, אבל שני תיירים כבר קיפחו את חייהם בכביש ערד־סדום, משום שהם באמת נוסעים לפי תמרורים", אומר ברוש. לדעתו, יש לבטל את כל התמרורים הרומזים הללו ולהשאיר רק אחד, שיורה על דרך מפותלת, מבלי לציין את ביתוני הפיתול, וכך יקבל הנהג אזהרה נאותה ולא מבלבלת.

עוד תמרור מבלבל הוא משולש לבן בעל מסגרת אדומה ועליו מצויר מטוס. התמרור אינו מופיע בספר המומלץ של משרד התחבורה, ולא בלוחות התמרורים המלאים לצורך לימוד הנהיגה. בלוח המקוצר המיועד לתמרורים שעליהם נבחנים הוא מסומן במספר 101 וכלול בקבוצת תמרורי הכוונה, כמו רמזורים. אבל צורתו היא כמו זו של תמרורי אזהרה. ואמנם, הוא מזהיר מפני רעש מטוסים. מנמיכי־טוס. "מה זה אומר לי, כנהג? לעצור? לומר לטוס שלא ירעישו? עוד שלא להיבהל, כמו פסיכולוג טוב על הכביש? מניסיוני אני יודע, שתלמידים והנהגים מתייחסים אליו כמו אל 'עצור'. וכשאני שואל אם הוא עוצר כדי לתת זכות קדימה למטוס, תופס התלמיד את הגיחוך", מספר נקש.

הגישה של פנינה מירון לנושא התמרורים היא, שיש ללמד את כולם, בעיקר משום שהידע לעצמו, כך היא גורסת, משפיע על רמת הנהיגה. "אנחנו עושים עתה רענון של בנק השאלות למבחני התיאוריה. אם נמצא מקום להוסיף או להוריד תמרורים — נעשה זאת", מבטיחה סגנית מנהל האגף. עם זאת היא מציינת, כי משרד הרישוי אינו נותן רשיון נהיגה בינלאומי, זאת עושה מ.מ.ס.י. "אנחנו גם לא מלמדים נהיגה בצד שמאל, למרות שכך נוהגים באנגליה ובעוד מקומות. איננו יכולים ללמד הכל", היא מסבירה.

היא מאשרת כי הבחינות העיוניות מתייחסות ל־116 תמרורים בלבד, אבל לדבריה הספר המוסמך, המומלץ על־ידי אגף הרישוי ("תורת הנהיגה" של איגנ' ל. מינץ), מכיל את כל התמרורים והאגף אף ממליץ ללמוד את כל התמרורים. ממליץ למורי לתלמידים, כמובן.

אלא שגם המלצה תיאורטית בלבד, משום שלאגף אין כל קשר ישיר או עקיף עם התלמיד לפני בואו לבחינה התיאורטית. תלמיד ילמד רק את החומר שבו הוא חייב להיבחן, זאת יודעים כולם, לרבות הבוחנים, פנינה מירון ומנהל האגף רפי ברזוד.

מנהלי בתי־הספר לנהיגה גם מותחים ביקורת קשה על הבחינות עצמן. הם הביאו דוגמאות רבות של שאלות אבסורדיות, ואציין רק כמה מהן: א. בכביש הדו־סיטרי, כשיש קו הפרדה רצוף באמצע, איך אתה פונה שמאלה? "אין קו רצוף באמצע כביש הדו־סיטרי". שאלה זו חוברה בידי מי שאין לו מושג בנהיגה, אומר עזרא ברוש. ב. כאילו צד של השימשה מרכב משדר האיתות "המפשיר יצוק בתוך השימשה. אבל מה זה שייך לנהיגה? האם התלמיד צריך להיות זגג?" שואל משה נקש. ג. באיזו שנה יצאה ההוראה לחגור חגורות בטיחות? "מה זה שייך לנהיגה?" שואלים מורי הנהיגה. "אין שאלות כאלה", אומרת פנינה מירון, אבל מורי הנהיגה מתעקשים ששאלות קיימות, מיותרות, מוצבות לתלמידים — ומכשילות.

מעבר לפרטים הקטנים, יש למורי הנהיגה טענה עקרונית כבדת־משקל. הם מספרים, כי תלמיד שעושה עד חמש שגיאות מתוך 30 השאלות במבחן העיוני — עובר את הבחינה. אבל מי שנכשל אינו יודע כלל במה נכשל — ומדוע. "ייתכן שהשאלה הוצגה בצורה מטעה, ייתכן שהבוחן טעה. וגם אם התלמיד טעה, מדוע נאסר עליו לדעת במה שגה, כדי שילמד מזה?" שואל נקש. לדעתו, החזר הבחינה יבטיח לא רק בקרה הוגנת על הבחינה, אלא גם יעזור בלימוד, משום שהוקה על התלמיד שיזכור היטב מה שגה בה בבחינה.

"החזר השאלון יזיק יותר מאשר יעזור, משום שזה יגרום לשינון ותשובות", אומרת מירון. "מה רע בזה שישננו שילמדו בשינון, העיקר שיידעו", אומר נקש. בדעתו זו תומך גם דניאל טוזון, רכז בוחני נהיגה במשרד הרישוי בחולון. איש מקצוע ותיק זה אף רוצה בהפצת כל המאגר של 1000 השאלות לבחינה העיונית, כחומר לימוד. "מה זה משנה איך לומדים? לכל אחד דרך משלו לקלוט חומר. הרי אלף שאלות מקבילות לחומר הלימודים. אם ידעו את אלף התשובות — יידעו את החומר, וזה מה שחשוב", אומר טוזון. "מרבית האנשים רגילים במתן חומר הדרכה ולימוד, ולא באמצעי שינון", קובעת מירון.

מלה של זה"ב

* מתוך "דף לנהג" של "נתיבים"

החל מאמצע החודש יפעלו ביישובים השונים בישראל אלפי מתנדבים במסגרת מבצע "מלה של זה"ב". מטרתו של המבצע היא מיקוד תשומת הלב להיפגעותם של הולכי הרגל בכביש. כמחצית מן ההרוגים בכביש הם הולכי רגל. מתנדבי המבצע יפעלו ליצירת מערכת הדדית של הערה ותשומת לב בין הולכי הרגל. הכוונה היא להעביר את המעורבות של הולך הרגל למניעת טעויות של הולכי רגל אחרים. הוא יסייע להם בהערה, בהדרכה ואפילו בפעולת החצייה עצמה.

המבצע מאורגן על־ידי המינהל לבטיחות בדרכים ושותפות לו כ־30 רשויות מקומיות, משטרת ישראל, המשמר האזרחי, בני נוער וארגוני מתנדבים שונים. חברת "נתיבים" היא היועצת המקצועית של המבצע.

מטה המבצע הכין ניירות־עמדה מיוחדים על בעיית היפגעות של הולכי הרגל בכביש. התדריך יפוצו בין המתנדבים ודפי מידע והנחיה מיוחדים לפעולה בשטח, זאת כדי לאפשר למתנדבים לזהות את אופי טעותו של הולך הרגל בכביש ואת הדרך להעיר עליה. הולכי הרגל נקלעים לתאונות בחמש נסיבות:

במעבר החצייה שאינו מרומזר: חצייה כאשר מכונית מתקרבת, או מחוץ למעבר החצייה.

במעבר החצייה המרומזר: חצייה באדום או חצייה בריצה.

בעת חצייה שלא במעבר חצייה: חצייה באלכסון, בריצה או ביציאה מאחורי שטח מת.

בעת שהייה על הכביש: ילדים משחקים, או הליכה על השוליים בצד ימין.

על המדרכה וקרוב לה: ילדים שפרצו לכביש או הולכי רגל שעמדו על שפת המדרכה ונפגעו ממכונית.

אלה נסיבות של שעות היום, כאשר הראות טובה. הן מתמידות בחשיכה, כאשר הראות לקויה. מתנדבי המבצע יתנו דעתם להתנהגותם של הולכי הרגל בנסיבות הללו.

בארץ חלם

נוסעים לרוחב

זה רחוב תל־אביבי רחב שמותר בו לנסוע בשני הכיוונים, ולכל כיוון נתיב משלו. אלא שבארץ חלם יש תקנה דרקונית: מותר לנסוע לרוחב הכביש. מותר אפילו לנסוע בניגוד לכיוון. ראה תמונה: האם מי מהנהגים בכיוון הנגדי קיבל דו"ח? האם מבצע השלאלום בכרכה נענש? אבל אם יעז נהג לנסוע 60 קמ"ש במקום 50 קמ"ש, גם אם לא פגע בזבוב — דמו בראשו. מדוע? כי אצלנו, בארץ חלם, נותנים כבוד למספרים.

העתק רשיון — בהצהרה

נהג שיבקש ממשרד הרישוי העתק של רשיון נהיגה עקב אובדן, יצטרך מעתה להמציא אישור מהמשטרה כי הצהיר שם על אובדן הרשיון, ובד בבד יצטרך לחתום גם במשרד הרישוי על הצהרה דומה.

עד כה ניתנו העתקי רשיון נהיגה על־פי בקשה בלבד. ההחמרה, המתבטאת בהצהרות בכתב במשטרה ובמשרד הרישוי, באה בשל ריבוי מקרים שבהם הוצאו כפלי רשיונות נהיגה ללא הצדקה, חלקם לפני פסילה אפשרית בבית־משפט ואפילו מיד לאחר הפסילה. שר התחבורה חיים קורפו אף הודיע לוועדת הכנסת לביקורת המדינה, כי משרד הרישוי נערך למניעת תופעות אלה.

ההחמרה תתבטא בהצהרה, בעיקר זו שתינתן במשטרה על אובדן. דובר משרד התחבורה הבהיר כי בידי המשטרה אמצעים מהירים לבדיקה של פסילת רשיון, ואדם שיימצא כי רשיונו נפסל, ולא אבד, יואשם בפלילים על מתן הצהרה כוזבת.

מבצע חינם

בשקט־בשקט מעניקה חברת סעב, יבואנית מכוניות סאאב, מתנה מבורכת לכל הנוהגים במכוניות סאאב: חגורות בטיחות למושב האחורי.

כל מי שפונה למוסך החברה ומבקש להרכיב חגורות בטיחות במושב האחורי, נדרש לשלם רק תמורת העבודה. הדבר מתבטא בקצת יותר מעשרה שקלים. חגורות הבטיחות עצמן ניתנות חינם.

לשאלה, מפני מה יבואן מעניק מתנות ללקוחותיו, נענינו כבר: אין כאן שום טריק.

ולמעשה, גם אין כאן מתנה. מנכ"ל סעב יאיר אבקורי מסביר, כי את החגורות נותן היצרן, ולא היבואן. עם זאת הוא מציין, כי החגורות ניתנות רק עבור כלי רכב שנבנו בשנתיים האחרונות, מאז נפרדה סאאב מפיאט ויצאה לשוק כחברה עצמאית.

יקר בחכירה — זול באחזקה

[illegible] רכב, אחזקתו והעסקת קציני בטיחות — הולך ומתרחב. החברות המעוניינות לצמצם את צי הרכב, העומד לרשות העובדים, מחכירות מכוניות לתקופה של שנתיים עד שלוש שנים בחברת אירופקאר. הסכומים הנחסכים מרכישה ואחזקה של הרכב מופנים לרכישת ציוד וחומרי גלם. כן מקלה השיטה הזו על הנזילות של החברות והמפעלים.

מנכ"ל אירופקאר, שמעון דנאי, מסר כי החברה תחכיר במשך יותר מחודש כ־60 מכוניות מסוגים שונים לחברות ולמפעלים, לתקופה של שנתיים עד שלוש שנים.

מחיר המכונית [illegible] בין 550 דולר עד 800 דולר לחודש. מכונית מסחרית, ששוויה כ־22 אלף דולר, מוחכרת על־ידי אירופקאר לשנתיים עד שלוש שנים בתשלום חודשי של 800 דולר. מכונית פרטית בשווי כ־13 אלף דולר מוחכרת לתקופה דומה בכ־550 דולר לחודש.

החוכר מקבל אחריות לשנה על תיקוני הרכב ושירותי גרירה, חילוץ ועזרה ראשונה — חינם בכל תקופת החכירה. אירופקאר גם מבצעת את הטיפולים השוטפים ואת המבחן השנתי.

התנעה צמודה לאלכוהול

מאת אליהו זהבי

קופנהגן

כדי למנוע פיתויים לנהוג ברכב לאחר שתייה, הוצג בתערוכת סקנדינאוויה פטנט מקורי: בעל הרכב אינו יכול להתניע את רכבו לפני "נשיפה" לתוך בלון המוצמד למערכת התנעה של הרכב. אם הנשיפה מגלה סימני אלכוהול מעבר למותר, "מסרבת" מערכת התנעה של הרכב לפעול, ועל בעל הרכב להמתין עד שיתפוגגו אדי האלכוהול ממנו.

נהיגה במצב של שכרות עומדת בראש הסולם של גורמי תאונות דרכים בסקנדינאוויה. למרות חוקים דראקוניים של ענישה במקרה של נהיגה עם תכולת אלכוהול מינימלית של 8'4 פרומיל, מסתבכים בעלי רכב בשלילת רשיון נהיגה ובמאסר — ומחליטים לקחת סיכון בתקווה שלא ייתפסו. שכרות גורמת לא אחת לתוצאות טרגיות גם בקרב בכירים. בנו של מי שהיה נשיא פינלנד ובעצמו שגריר פינלנד בישראל — מ' קיקונן — אולץ לוותר על כהונת השגריר בישראל לאחר שנתפס בפינלנד נוהג במצב של שכרות. מקרה דומה קרה למי שהיה ראש ממשלת פינלנד — אסי קאריאלאינן.

לפי שעה נרתעת הרכבת המיתקן עד שיחוקק חוק המחייב כל בעל רכב להרכיבו במכונית.

שוויון לאופנועים

לפני כחודש התגשם חלומם של רוכבי האופנוע בישראל: הותר להם לנסוע בכבישי הארץ באותה מהירות בה נוסעות המכוניות הפרטיות.

עד כה הופלו האופנועים והקטנועים לרעה בשיעור של 10 קמ"ש. בכל מקום בו הותר למכוניות לנסוע 90 קמ"ש, הותר להם 80 בלבד. במקום בו מותר לבעלי ארבעה גלגלים להגיע עד 50 קמ"ש, הוגבלו רוכבי על שניים ל־40 בלבד, וכן הלאה.

רוכבי האופנועים ומומחי תנועה טענו כי פערי המהירויות באותם כבישים בין מכוניות לדו־גלגליים מסכנים את רוכבי על שניים בצורה ממשית. ולא עוד, האופנועים של היום מצוידים במנועים משוכללים, המסוגלים לפתח ללא קושי תאוצה ומהירות גדולה בהרבה מזו של רבות מן המכוניות. משרד התחבורה השתכנע, ואף עשה לשינוי החוק. החל מן הי"ב בפברואר, כך פורסם ברשומות על ידי דובר משרד התחבורה, הונהג השוויון בין כלי הרכב. למעט אופניים עם מנוע עזר. לאלה יש עדיין הגבלות מהירות ייחודיות.

תסיסה במשרדי הרישוי

עובדי משרדי הרישוי בארץ שבתו בשבוע שעבר שביתת מחאה של יום אחד, נגד כוונת משרד התחבורה להוציא את כל נושא הרישוי, המעשי והעיוני, מן המשרד ולהעבירו לידי חברה חיצונית.

העובדים טוענים, כי התוכנית הנרקמת כיום היא בניינה של חברה, בראשה יעמוד פקיד בכיר של משרד התחבורה, אשר תתן בעתיד הלא רחוק את שירותי הרישוי בתשלום מלא. כאשר היום עומדים לשכור עובדים הנותנים אותם שירותים תמורת משכורות נמוכות.

דובר משרד התחבורה, יחיאל אמיתי הבהיר, כי שר התחבורה חיים קורפו הטיל על מנכ"ל המשרד, עו"ד ברוך לוי, למצוא פתרון לתורים הקשים לרישוי, המגיעים היום גם לשלושה חודשים. זאת, לאחר שהאוצר החליט לבטל, מן ה־1 באפריל, את הסעיף התקציבי שאיפשר העסקתם של 23 בוחנים ארעיים. פיטורים אלה עלולים להכביד את התורים, שיימשכו גם שישה חודשים ויותר. הדובר אישר, כי מנכ"ל המשרד בודק עתה דרכים אפשריות להוצאת הבחינות אל גוף שמחוץ למשרד, אך הדבר נעשה על פי החלטת הממשלה. ובכל מקום, עדיין אין מידע כיצד יבוצע הדבר. הדובר הכחיש כי בראש הגוף החיצוני יעמוד הפקיד הבכיר.

הבעיה הוולה ביולי אשתקד, כאשר ועדת השרים לצימצום מנגנון השירות הציבורי החליטה על העברת הטיפול בבחינות העיוניות והמעשיות לשוק הפרטי. אותה החלטה אמרה, כי הדבר יבוצע תוך שנה. לדברי אמיתי, התקבלו החלטות אלה בזמנו למרות התנגדותו הנמרצת של שר התחבורה חיים קורפו.

במשך השנה ערך משרד התחבורה מבצעי "חיסול תורי המתנה" למבחנים המעשיים במשרדי הרישוי, בהם נעזר במאגר בוחנים שנשלפו מקרב המפקחים האחרים, שיכלו לשמש כבוחנים. החלטת האוצר לבטל מן ה־1 באפריל את הסעיף התקציבי למאגר הבוחנים, אשר תגבר עד כה את צוות הבוחנים הקבוע, מגבילה, למעשה, את יכולתם של משרדי הרישוי לעמוד בלחץ הבקשות.

לדברי הדובר, המצב שנוצר יביא את משרד התחבורה כבר בימים הקרובים לכך, שלא יוכל להפעיל את משרדי הרישוי, והדבר הועבר לידיעת שר האוצר. הדובר הדגיש, כי לדעת קורפו בביטול הסעיף התקציבי ל־23 הבוחנים יש פגיעה חמורה ברמת השירות לציבור, עד כדי גרימת התמוטטות מוחלטת של כל השירותים במשרדי הרישוי. האבסורד הוא, שההחלטה פוגעת גם בהכנסות האוצר. לדברי אמיתי, בוחני המאגר מבצעים כ־10 אלפים מבחני נהיגה בחודש, בעוד שכל בוחן עולה לאוצר 12 אלף ש"ח בשנה. הכנסות האוצר מ־10 אלפי המבחנים מסתכמות בכ־1.5 מיליון ש"ח. עם פיטורי הבוחנים לא יתבצעו מבחנים אלה, והאוצר יפסיד 1.3 מיליון ש"ח, לעומת הוצאה של 276 אלף ש"ח על שכר הבוחנים.

בינתיים מאמינים עובדי משרדי הרישוי, כי יש מי במשרד התחבורה, ששם עין על "בור השומן" ששמו חברת רישוי, ומתכנן לעמוד בראשו. "יש סיסה טובה לכל הדיים, ואנחנו יורקים לכליבים" אומר במרירות אחד העובדים. נגד תוכניות אלה הם מתכננים לעלות על בריקאדות, והעיצומים הפועלים מתכוננים להמשך כוחם.

"זו החלטת ממשלה, ולמרות שקורפו התנגד לה, אין לו כוונה להפר אותה. עם זאת, עושה משרד התחבורה מאמצים שלא לבטל את שירותי הבחינות במשרדי הרישוי. אבל אם המבחנים יוצאו מחוץ למשרד, על פי החלטות הממשלה, יקשה המשרד להבטחת המתוקנים של כל הבחינות בכל מסגרת שיוגש", אומר דובר המשרד.

העובדים אינם מאמינים לכך. עוד יווח זה בשר במשרדי הרישוי.

במירוצים

ההצגה הגדולה של מירוץ האלופים

מאת מנחם ארמון

כמעט מאז המירוץ הראשון נתונים אוהדי הספורט לדון בשאלה הנצחית: מי יותר חשוב, הנהג או הרכב? מה מביא את הניצחון — כישורי הנהג או טיב הרכב? בד בבד דנים בסוגייה של סוגי המירוצים וכישורי הנהגים המשתתפים בהם — איך יסתדר נהג פורמולה במירוצי איגוד בארה"ב, או נהג נאסקאר במירוצי גרנד פרי? נהגים מעטים השתתפו בשני סוגי המירוצים, אך עד עצם היום הזה השאלות שלעיל לא זכו לתשובה מכרעת.

האמריקאים, המומחים בהפקת רווחים משאלות־הלב של "עמך", יצרו סידרת תחרויות מיוחדת במינה המתיימרת לענות על השאלה: מיהו הנהג הטוב ביותר בעולם? העיקרון פשוט בתכלית — בחר 12 מהנהגים הטובים ביותר בעולם, המייצגים קשת רחבה של עולם המירוצים, הזמן אותם להתחרות במכוניות זהות ובתנאי שוויון מוחלט או מוחלט ביותר שאפשר. זה העיקרון המנחה של סידרת מירוצי IROC — מירוץ בינלאומי של אלופים — International Race of Champions. ביצוע הרעיון כלל אינו פשוט, כפי שמארגני המירוץ גילו במהירות, אך יישומו המעשי מקנה הנאה רבה לרבבות קוני הכרטיסים הפוקדים כל מירוץ, ולמיליונים הצופים בשידורים הישירים מחוף אל חוף בארה"ב.

מירוץ הבכורה בסדרת IROC נערך באוקטובר 1973 במסלול ריוורסייד בקליפורניה, ארה"ב. המארגנים הוגי הרעיון — רוג'ר פנסקי בעל חברה להכנת מכוניות למירוצים, לס ריכטר אמרגן המסלול, ומייק פלפס סוכן אמנים ובעל קשרים בעולם הטלוויזיה, גייסו את חברת גודייר כנותנת חסות, והחתימו את רשת איי־בי־סי על חוזה שמן עוד לפני המירוץ הראשון. מפורשה קיבלו 15 דגמים זהים של קררה אר.אס.אר. 12 נהגים מצטיינים — ארבעה נהגי פורמולה, היותר נבחרת מירוצים אמריקאיים, הוזמנו להנקת הבכורה. מרק דונאהו ניצח בקלות אלופים כאמרסון פיטיפלדי, פיטר רבסון, דני הולם, ריצ'ארד פטי ועוד שבעה כמותם לפני איצטדיון מלא עד אפס מקום. מאז ועד היום, הסידרה רוחרת קדימה באותה מתכונת בסיסית: 12 נהגים מצטיינים ב־12 מכוניות זהות.

השמירה על זהותן ואחידותן של המכוניות כרוכה במלאכת מחשבת. מכוניות הפורשה של מירוץ הבכורה ננטשו לאחר שהתגלו כבעייתיות בעמידות ובתחזוקה, והוחלפו בשברולט קמארו. כיום הרכב במירוץ זה דומה חיצונית לשברולט קמארו, אך למעשה אלה מכוניות הנבנות במיוחד למירוצי IROC. 16 המכוניות — 12 למירוץ ו־4 כעתודה — נבנות ומתוחזקות על־ידי צוות של 25 מכונאים תחת פיקודו של ג'יי סיגנו, נהג מירוצים לשעבר ומנהל הסידרה. על השילדה הצינורותית הכבדה — 544 קילו — מורכבים מנוע, תמסורת ופגלים מפיברגלס, המקנים לרכב צורה של קמארו. רק השימשה, הגג והפגוש האחורי הם באמת מקמארו. המנוע — וי־8 של שברולט, נפח 5700 סמ"ק, מכוון לתפוקה "מתונה" של 450 כוחות סוס לבלימה ב־6500 סל"ד. יחס הדחיסה הוא 9.5 ל־1. דרישות של אורך חיים ואמינות הכתיבו תפוקה נמוכה, אך די בה עדיין להניע את ה־1500 קילו של המכונית למהירויות של מעל 290 קמ"ש.

כל המכוניות נבדקות בקפדנות כדי לוודא שאין בניהן הבדלים. המנועים נבדקים במכשיר דינו — לוודא תפוקה זהה. ג'ורג' פולמר, נהג שבעבר השתתף בסידרה, אחראי להכנה ובדיקה של כלי הרכב לפני המירוץ. הוא מותח את מתלי הרכב בהתאם למסלול, ובוחן כל רכב על המסלול בתנאים זהים בימים שלפני המירוץ. מהנדסי גודייר אף מודדים חום בצמיגים כדי לוודא אחידות בהכנת הרכב. המכוניות נמצאות תחת שמירה צמודה עד למירוץ. רק המספרים והצבעים מבדילים בין מכונית למכונית. הנהגים מתאמנים ומודדים זמנים במכוניות העתודה. לנהג מותר להזיז רק את מיקום המושב, ההגה והרצועות.

שעה לפני המירוץ עורכים הגרלה כדי לקבוע את חלוקת המכוניות. סדר הזינוק למירוץ הראשון בעונה נקבע לפי הזמנים באימונים — המהיר ביותר ראשון, וכו'. בהמשך העונה סדר הזינוק נקבע לפי היפוך של סדר הסיום במירוץ הקודם — המנצח בעמדה אחרונה והמסיים אחרון בעמדה ראשונה. אין פרט שאינו מובא בחשבון כדי להבטיח שמירוצי IROC יהיו באמת מבחן לנהגים ויקבעו מיהו הנהג הטוב ביותר. אחד הנהגים המשתתפים אמר פעם: "לא האמנתי שאני נכנס ראשון לסיבוב, ויוצא שמיני".

לכאורה, זהו חלומו של כל אוהד מירוצי מכוניות — שנים עשר מהנהגים הטובים בעולם בשתים עשרה מכוניות זהות. אך למרות כל המאמצים להבטיח סיכויי ניצחון שווים לכל נהג, יש ביקורת וקטרוג. טוענים, שהסידרה מעניקה עדיפות לנהגים אמריקאיים ובמיוחד לנהגי נאסקאר. חלק מהמסלולים הם מסלולי נאסקאר; המכוניות דומות באופיין למכוניות נאסקאר — השילדה מיוצרת על־ידי היצרן המוביל של שלדות לרכבי נאסקאר; טכניקת ההצמדה לזנב — slipstreaming, הנפוצה במירוצי נאסקאר — מועילה מאוד במירוצים אלה.

טענות אלה, אפילו יתגלו כצודקות, אינן מפחיתות מאומה מרצינות המירוצים, מעוצמת התחרות בין הנהגים או מהנאת הצופים. יש בהן ערעור על יומרנות הסידרה — קביעת הנהג הטוב ביותר בעולם — והן נותנות פתחון פה לאוהדים המעוניינים להמשיך ולדון עד אין סוף בסוגייה של חשיבות הנהג לעומת הרכב. מי שבכל זאת רוצה ליהנות ממירוצים מרתקים בין טובי הנהגים בעולם, מכל סוגי המירוצים, שיבוא למירוצי IROC.

פיג'ו 205 טורבו 16 — ראשונה במירוץ פאריס־דאקאר

מכונית פיג'ו 205 טורבו 16 הגיעה ראשונה במירוץ פאריס־דאקאר. הפיני ארי ואטאנן, אלוף העולם לשעבר, נהג במכונית במשך 22 ימים 5 שעות ו־24:25 דקות. מירוץ פאריס־דאקאר, אחד הקשים בעולם, עובר לאורך כ־13,000 קמ"ש. מתחילים באירופה, חוצים את מדבר סהרה, והמסיימים מגיעים לדאקאר שעל חוף האוקיינוס האטלנטי.

חברת פיג'ו השקיעה הון עתק בהכנת המכוניות ובהתאמתן לנסיעה הארוכה בתנאי המדבר המפרכים. בין השאר, הגדילו את מכל הדלק והוסיפו למכונית גלגל רזרבי שני. במירוץ השתתפו כ־500 מתחרים עם כלי־רכב שונים. [illegible] של המירוץ הגיעו רק 244 מתחרים. מקרב המתחרים נשמעו קולות מחאה על כך, שאנשי פיג'ו הגיעו למירוץ עם שש מכוניות ציוד, שהן בעצם חמש מכוניות נוספות.

שנייה במירוץ, לאחר הפיג'ו 205 טורבו 16 שנהוגה בידי ואטאנן, הגיעה מכונית הריינג'רובר, נהוגה בידי האיטלקי פאטריק זאניזולי. במקום השלישי הגיעה המכונית היפנית מיטסובישי פג'רו, נהוגה בידי קנג'ירו שוניוזקה, שהוא בעליה של המכונית. מכונית פיג'ו 205 זכתה במקום ראשון בראלי בשנים 1985 ו־1986.

אאודי חדש לראלי מונטה קארלו

אאודי ספורט, קבוצת המירוצים של אאודי, הציגה בראלי מונטה קארלו, הראשון לעונת 1987, דגם ראלי חדש: אאודי 200 קוואטרו. דגם זה, העונה על תקנות הראלי החדשות, פותח במסגרת אאודי ספורט על בסיס המכונית המשווקת. מנוע האאודי 200 קוואטרו הוא בנפח 2,144 סמ"ק מוזרק דלק, מצויד במגדש טורבו ובעל הספק של 238 כוחות סוס. משקלו הוא 1250 ק"ג, ולפיכך היחס כוחות סוס לק"ג הוא 1: 5.25.

דגם המירוצים החדש של אאודי, נהוג בידי וולטר רוהרל ומנווט על־ידי כריסטיאן גייסטדורפר, הגיע שלישי בהופעת הבכורה שלו בראלי מונטה קארלו.

הגולף בראלי של בריטניה

סיימון דייוויסון, חבר קבוצת מירוצי הראלי של פולקסווגן בריטניה, מוביל את הגולף GTI לניצחון באליפות הראלי של בריטניה בקבוצת המכוניות A. בעקבות הישגיה של פולקסווגן בריטניה בספורט המוטורי בעונה זו, החליט היבואן להרחיב את השתתפותו במירוצי עונת 1987.

מגם · מפעלי גומי מאוחדים בע"מ

הכן רכבך לאביב

מבצע

25%-30% הנחה

על כל חגורות ההנעה לרכב

מתוצרת מ.ג.מ.

לקראת טיולי האביב, דאג לחגורת הנעה חדשה במכוניתך. מ.ג.מ. מכריזה על מבצע הנחות ענק על חגורות הנעה לכל סוגי הרכב.

החגורות של מ.ג.מ. מיוצרות באיכות יצוא, תוך עמידה בסטנדרטים המחמירים ביותר, והן היחידות בארץ עם תו תקן של מכון התקנים.

אל תתפתה ליבוא זול. הקפד לדרוש את חגורות מ.ג.מ. מקבוצת כלל תעשיות.

ההימור המוטעה על דרום־אפריקה

בסיועה לדרא"פ משניאה ישראל את עצמה על מדינות ברחבי היבשת

מאת תא"ל (מיל') יואל בן פורת

בכל ימות השנה אנו חוששים שהרעה תיפתח מהצפון דווקא. אך כפי שנראים פני הדברים כיום, דווקא מהכיוון הזה אין נשקפת סכנה בשנים הקרובות. לסוריה אין אופציה כדאית לפתוח במלחמה. כל עוד גורבצ'וב משקיע מאמץ עילאי להגיע להסדר עם ארה"ב, הוא לא יעניק לסוריה אור ירוק לתקוף את ישראל. ואינני מאמין שאסד יעזה את פיה של בריה"מ וייצא למלחמה בניגוד להסכמה סובייטית. הסכמה סובייטית או בניגוד. גם לא ברור אם יש לו אופציה צבאית לכך. לא ברור עד היכן הגיע האיזון האסטרטגי. האילוץ אשר פעל עליו מאז 1982 להגיע ליכולת הגנה עצמאית בפני ישראל — הושג, אך ספק רב אם הוא גם יכול לתקוף את ישראל באופן עצמאי.

על כן, המנהיג הנבון המסוכן הזה, חאפז אסד, הוליס לקצץ בגדילו של הצבא הסורי. מצבו הכלכלי כה רע, והוא אמר זאת עוד לפני שנה בשני נאומים בוועידת הבעת'. הסיוע מהמפרץ הצטמצם עד למאוד בגין משבר מחירי הנפט. גם עברו על סוריה כמה שנות בצורת ועתה באו מים עד נפש.

ולאן הוא יכול להפנות את מרצו? ללבנון. רמה"ג כבושה זה 20 שנה והיא יכולה להמתין. אך את הסנג'ק של ביירות, כך מכונה הלבנון בפי הסורים, אותו צריך להחזיר לחיק המולדת. זה תואם גם את החזון, גם את האידיאולוגיה של הבעת', וזה גם ריאל־פוליטיק. לכך יש הסכמה סובייטית ואפילו תמיכה, ואין התנגדות אמריקאית. מנקודת מבטו, ייתכן שאף ישראל תשלים עם מצב זה.

לדעתי, יפנה אסד את מאמציו בשנה הקרובה לחיזוק החישוקים של ההשפעה הסורית בלבנון, כדי לקדם אינטרס של סיפוחה בתוך חמש, עשר השנים הקרובות. ישראל תעשה בחוכמה אם תמצא דרך להביע דעתה בעניין זה בפני הסורים: לבל יחשבו שיש להם חופש פעולה מוחלט בלבנון וכדי שידעו כי עליהם להביא בחשבון אינטרסים של ישראל בגבולה הצפוני ובדרום לבנון.

השיקול החומרי ושיקולים אחרים

אך לא אלה הדברים אשר מעסיקים אותי בחשיבה האסטרטגית לטווח הארוך. מאחר שלא נראים סיכונים לטווח הקצר, מוטב וצריך להתפנות לסיכונים בטווח הארוך. נכון הוא שבמציאות המזרח תיכונית ואפילו הגלובלית אין טעם רב לשער או לנחש התרחשויות אפשריות עתידיות לתקופה שמעבר לחמש שנים. בכל חמש שנים בערך יש אופק חדש, מציאות חדשה, אופציות חדשות, מערכות נשק חדשות. הרוב ואולי הכל בתחום הנעלם. עם זאת, יש כמה עניינים שאפשר לחזותם. מי שהתנבא לפני עשר שנים שרודזיה תהיה זי־מבאבואה שחורה תוך עשור, ודאי שצדק. ומי שיתנבא כיום שתוך 15 שנה דרא"פ תישלט על־ידי הרוב השחור אשר בה, עלול או עשוי להיות צודק.

ברור לנו כי מתוך חישוב מידי של טובת העניין של בנק ישראל והתעשייה הבטחונית ועוד גורמים — חשוב ורצוי שישראל תסייע למשטר הבנוי השחור משחור בדרא"פ. השאלה היא, אם דבר זה נכון גם לטווח הארוך. אנו כבר מישכנו את הוד הנכדים, עקב חוב לאומי חיצוני בן 25 מיליארד דולר בערך. השאלה היא אם מותר לנו גם למשכן את גורלם המדיני ולהוריש להם מצי־אות שקשה יהיה להתמודד אתה.

אני מודע לעובדה שתעשיית הנשק היצוא שלה נתונים במשבר. מפעלים נסגרים. אחרים מצטמצמים, ואלפי עובדים מקפחים את פרנסתם. זה עלול להיות דבר חולף, שווקים חדשים עשויים להיפתח, כגון השוק הסיני, ושווקים ישנים שנסגרו זמנית עשויים לחזור לקד־מותם. אפילו מאיראן אין להתייאש. ואם לא יחזור השגשוג בייצור הנשק, צריך כבר כיום להסתגל לכך.

אך מה יהיה אם יקרה בדרא"פ מה שקרה ברודזיה? כיצד יגיבו מדינות אפריקה השחורה הפרו־מערביות, הנייטרליות, כביכול הפרו־סובייטיות? האם לא ירצו אלה לבוא אתנו חשבון על שסייענו לשלטון הסגרגציה הלבנה בדרא"פ. אינני חושש ממסע מלחמה אפריקאי על ישראל. אך האם זה בלתי אפשרי שבנסיבות מסוימות של קואליציה ערבית התוקפת את ישראל, ישגרו האפרי־קאים אלפי מתנדבים או אפילו גייסות?

עלינו להביא בחשבון שהפיגור של אפריקה איננו פרי גורל. וכי בעוד 20 שנה יהיו שם, בעיקר באר־צות שלהן משאבי טבע רבים, מדינות מפותחות ומתקדמות.

כמעט כל הנימוקים, להוציא זה החומרי, מדברים נגד המשך סיוענו בחימוש לדרא"פ. גם אין להתעלם מהשיקול "הכלכלני" של המוסר. זה מצפון היהודי, כי איך נוכל להסתכל במראה: כאשר מדינת־יהודית, שבה חיים אנשים ... משטרי עריצות וחוו אדישותן של מדינות "נאורות" באירופה ובכיבשת אמריקה, נמצאת מסייעת לאחד הגרועים שבמשטרי העולם. נקרתה לנו הזדמנות פז לנצל את הקונ־קשורה, שארה"ב ועוד מדינות ידי־דותיות אחרות מפעילות לחץ על ישראל לחדול לסייע לדרא"פ. זוהי הזדמנות להסתלק לחלוטין מעניין זה, לטובת ההווה והעתיד.

שאלת היהודים

נכון שיש לנו אמתלות וסיבות רבות. מצבנו הכלכלי, הצורך במ־טבע חוץ, תלותנו בחומר גלם של יהלומים, והעובדה שכמה מהמטיפים לנו מוסר מוכרים אף הם נשק לדרא"פ: אך כל אלה אינם צריכים להכריע את הכף. אחת האמתלות שמטפטפים בה היא יהודי דרא"פ. הם כביכול בני ערובה ובגללם חשוב להמשיך ולסחור בכלי משחית.

אין זו אלא צביעות והעמדת־פנים. יהודי דרא"פ, שהם רובם צאצאים של ליטבקים פקחים, ציונים טובים, פטריוטים ובעיקר רוויזיוניסטים, אינם מראים כל סימן שיש בכוונתם לעלות לישראל בהמ־וניהם. הם ממשיכים לשבת על סיר היהלומים והמשרתות השחורות, לבלות במגרשי הטניס ובקאנטרי־קלאב השמורים לגזע העליון. יכו־לים הם לעשות מה שתמיד עשו יהודים במצבים אלה: לנדוד לאוסטר־ליה, לניו־זילנד, לבריטניה ולאר־ה"ב. אולי אפילו יוכלו לנסוע בע־תיד לאיראן לאחר שיתחלף בה השלטון. אפילו במצרים יוכלו להתיישב. מובן שישראל תמשיך לקלוט ברצון ובשמחה כל יהודי שירצה לבוא, אך אין לדאבוננו סיבה להכין מקומות רבים במרכזי הקליטה.

מכל מקום, יהודי דרא"פ אינם נוהגים באופן שונה ממה שנהגו יהודי איראן בימי השאה האחרונים. הם מחכים עד לרגע האחרון, וכאשר כבר לא יוכלו לצאת לאחר שישת־לט הרוב השחור. אולי יזכו ויהיו מגורשים.

אין לנו כל שיקול לשלוח נשק לדרא"פ, להמשיך להשניא עצמנו על מדינות אפריקה השחורה בגלל יהודים הרוצים לשבת שם למרות הכתובת על־הקיר. הכתובת לנו היא: יש לבחון מחדש אם המשך תמיכ־תנו הביטחונית אינו מסכן את העתיד. יש להניח שאם נחדל לספק חימוש, יתרבו קשיינו להשיג גלם יהלומים, ובעיקר יירדו הכנסותינו במטבע חוץ. לא נורא, תמיד תיוותר האופציה להתחיל לעבוד, ולהחזיר את המשרתות הפיליפיניות הביתה. זה יותר קל מאשר לנהוג בעיוורון ... בכל אפריקה השחורה ... אותו קודם. —

לא לפליטי רמייה

מאת יעקב שרת

הכותב שירת בשגרירות ישראל במוסקווה בשנים 1960/61 והורש משם כ"אישיות בלתי־רצויה" בשל "פעילות רי־גול ותעמולה ציונית".

ממשלת ישראל צודקת בהחלט בתביעתה (המאוחרת) מממשלת אר־ה"ב להכיר בה כמדינה ריבונית, ול־כבד לפיכך כראוי את התעודות הממלכתיות שהיא מנפיקה ליהודים אזרחי מדינות שונות — מכוח חוק־השבות — לצורך הגירה אליה.

ממשלת ארה"ב ביזתה — ועדיין מבזה — את מדינת ישראל, בהקנ־נתה מעמד "פליט" ליהודים אזרחי ברית־המועצות, היוצאים את ארץ־הולדתם מכוח אשרות כניסה ישר־אליות רשמיות, המוטבעות בדר־כוניהם הסובייטיים בשגרירות הו־לנד במוסקווה (המייצגת שם את ממשלת ישראל לצורך זה). מכותי יהודי שאשרת כניסה ישראלית מו־טבעת כדין בדרכונו — "פליט" הזקוק לרחמי הדוד סם? "פליט" הוא בן־בלי־בית, עקור או נעקר, בורח או נרדף או מגורש חסר מקלט או קורת־גג, שמן הראוי להושיעו.

שום יהודי סובייטי, שיצא או יוצא את ברית־המועצות מכוח אשרת כניסה ישראלית חוקית, אינו "פליט" הזקוק לרחמים; ואם הוא מעמיד פני "פליט" לאחר צאתו את ארץ־הולדתו, אין הוא אלא מתעתע או סתם רמאי. מדינה המעניקה אישור למעשה הונאה או רמייה שכזה עושה: לשחוק את ממלכ־תיותה של ישראל.

בדוננו בסוגיה זו של "פליטות" יהודית־סובייטית שיקרית עלינו להחליט אפוא קודם כל ישראל מהי: מדינה המנפיקה אשרות או סוכנות הגירה המייצרת ומפיצה מיני מסמ־כים מפוקפקים, ובלבד שיוכלו בע־ליהם להגר ממדינה אחת לאחרת.

חוצפתה של ממשלת ארה"ב, המרשה לעצמה להתעלם מקיומה של מדינת ישראל בהעניקה מעמד "פליט" לכל יהודי סובייטי החופץ בכך, חרף אי־היותו "פליט" משום בחינה, מרגע שאשרה ישראלית מונחת בצקלונו, היא־היא שגלגלה את כדור השלג הטראגי של "הנשירה", שממדיה ביחס לעליה גרמו — ולא יכלו שלא לגרום — להפסקת יציאת יהודים מברית־המועצות כליל כמעט, בין לישראל בין למדינות אחרות כלשהן.

ברית־המועצות, ארץ רבת־לאו־מים, אינה חסרה מיליוני אזרחים לא־יהודים, שעז רצונם להגר. למרבה החוצפה, ארץ זו אינה מכירה בזכותו הבסיסית של אדם לחיות במקום ובארץ הרצויים לו. משום כך ברי, שההיתר שניתן לרבבות יהו־דים, דווקא, לצאת את ברית־המוע־צות אינו היתר "טבעי", מובן מאליו; אילו כך היה, כי אז היו מיליוני אזרחים סובייטים צובאים על פתחי אוביי"ר. היתר זה הוא יהודי, ובשורשו מונחת ההכרה בכך, שאין זולתי היהודים בברית־המועצות שום ... לאום ואכן, להוציא הגרמנים של הוולגה ואזרחי פולין לשעבר, שגם כלפיהם נהגו השלטונות הסובייטים "מדיניות הגירה מיוחדת" שמרכזו הלאומי מחוץ לגבולות ברית־המועצות.

אולם אם שבי המולדת היהודית ההיסטורית מברית־המועצות, הב־אים בארזון בלבדי מקיום מולדת שבואת מחוץ לגבולות הסובייטים — ומקבלים מכוח זה אשרות כניסה חוקיות מאותה מולדת — אינם מגיעים אליה כלל, אלא הפכים במגע מטה־הקסם הנשלף משרוולו של הדוד סם בווינה המעטירה ל"פליטים" לכל דבר, ומפריחים משם הישר לארצות־הברית — מה ובמה־יתר יש להם להגר מארצם על פני כל אותן מיליוני לא־יהודים אחרים?

דומה שכך, מכל מקום, אומרת שורת ההיגיון הסובייטית (לא זו של יהודים אלה או אלה, שחרף כל חשיבותה אינה רלוונטית לסוגיה שלפנינו), ומכיוון שכך, מרגע שלבשה הנשירה ממדי־ענק עד שלא היה אפשר עוד להתעלם ממנה, הקיץ הקץ על ההיגיון שבשורש מתן היתר הבלבדי ליהו־דים לצאת את ברית־המועצות.

כך, במרידיהם, הביאו יהודים חכמים בני חכמים, שבכיסם אשרת הכניסה הישראלית, שניתנה להם מכוח חוק השבות של מדינת ישראל הריבונית, אך רמית הנשי־רה במינה בידיהם השלוחות אל טפסי הפליטות ההעקודיות, כליה לא רק על גם העליה הגדולה מברית־המועצות לישראל בימינו, אלא גם על גל ההגירה הגדול של יהודים סובייטיים לכל כנפות־תבל.

יהודים רמאים ומתעתעים אלה, ש"את נפשם הצילו", השיגו את שהשיגו על חשבון הרבים שמרכבו או התמהמהו, ועתה הם מתניים שוב בכליון עיניים להיפתח שערים שננעלו בגלל אחיהם ה"פליטים" בכיבול.

אם אכן נגמרה נפשם של האמריקאים, יהודים כאחרים, על יהודי ברית־המועצות, רב לה ידה של ממשלתם להתנות מיני תנאים לשליטי הקרמל על מנת שינוחו ל־יהודים אלה לצאת הישר משרמטיבו לקבוצי בלי הסתייעות־דמייה בחוק השבות הישראלי ובאשרות כניסה ישראליות. ממשלת ישראל, מכל מקום, אינה רשאית לתת ידה להליך שיקרי שבניצול אשרותיה למטרות הסותרות את מהותן מטבע ברייתן.

כידוע, אין מדינת ישראל מונעת בעד אזרחיה להגר לאשר יחפוץ לבם, כפי שמעיד התור המתמשך ברחוב הירקון, הפתוח לא רק לי־לידי הארץ אלא גם לעולים מקרוב באו. כמובן, מכסת ההגירה האמ־ריקאית השנתית לישראלים נדיבה פחות מן המכסה האמריקאית לפלי־טים, וסיכוייו של "פליט" להגיע מווינה לברוקלין גדולים כמה מונים מאלו של עולה מברית־המועצות, המתבא את ישראל שלא לחזור ומבקש להגר ממנה לארה"ב. מה לעשות, קשה להיות יהודי. אבל עדיין אין זו סיבה מצדקת לעשות את חוק השבות פלסתר, לבזות את מסמכי ההגירה הממלכתיים של מדינת ישראל, ובסופו של דבר לכרות את כל ענף יציאה מבריה"מ.

תוך כל רצונם הטוב להעתיק יהודים מגלות אחת ("רעה") לאחרת ("טובה"), מתעלמים מי שמגננים על זכות נשירה מכוח רמייה, ומבקשים להניח למחזיקים באשרות כניסה לישראל להתקרא "פליטים" לצורך הגירה "קלה" מבריה"מ לארה"ב, מן הרקע הבסיסי של הבעיה הלאומית בברית־המועצות (או אף אינם מודעים לו), כל עוד לא ישתנה המשטר הסובייטי מעיקרו, לא תותר משם הגירה רבתי. המאמ־שרין נשירה כדין הגירה, מה פלא, שנשירה הביאה, מכוחה, להפס־קתה־היא?

טרגדיה גורלית?

מאת אליקים העצני

שלטונות הצבא השתכנעו על סמך תחקירים מדוקדקים, כי דריסת שני חיילי צה"ל במחנה עסכר היתה ניסיון־רצח זדוני. אם כן, הקליע שקטל את הנהג שילם לו כגמולו.

אחר כל אלה נותרה בזכרוני אימרה של מישהו מן החיילים או הכתבים שסיקרו את המאורע, כי את האמת הסופית על התקרית לקח עמו האיש אל הקבר.

למען העתיד והפרופורציות הנ־כונות כדאי, אולי, לצייר תסריט אחר, אשר אכן לא התרחש הפעם בעסכר, אך עלול לקרות מחר במ־קום אחר:

מחנה פליטים שיש בו הרבה התפרעויות. הצבא נתון לידויי אבנים ושאר התעללויות, הנוטעים בקרב החיילים הצעירים הרגשת השפלה. מאידך, נתון הצבא לפקו־דות מרסנות, והתוצאה מכך נוצר תסכול. לא פעם מתפרק התסכול באלימות. בימים מתוחים כאלה, של אלימות ואלימות־נגדית נוסע נהג מונית ערבי במוניתו ומאבד את השל־יטה (מעייפות? משיכרות? מקלקול מיכני? מהרהורים והסחת דעת? כל אלה קרו וקורים, בכל כבישי הארץ, יום יום). מכוניתו סוטה ממסלולה והיא דורסת חיילים המפטרלים בכביש.

בזה הרגע ממש מתרחשת סי־טואציה נוראה של מילכוד גורלי, חסר מוצא: הנהג יודע, שהחיילים לעולם לא יאמינו, כי פעל בשוגג. הוא חושש לחייו או פוחד שיאסרוהו או יכוהו. "אינסטינקטיבית" הוא מנסה לברוח; "אינסטינקטיבית" יורים החיילים.

סוף.

סוף בלתי נמנע. סוף של מעגל סגור, טראגי, מזעזע, קורע לב. סוף גורלי של טרגדיה יוונית. החיילים יורים גם אילולא ניסה לברוח? גם את הסוד הזה לא נדע לעולם. אף הוא חלק מן הטרגדיה.

שוב אדגיש: במחנה עסכר הנהג ביצע ניסיון מכוון לרצח, בדומה לאותם "טירופים רגעיים", כביכול, בהם אשה שולפת סכין ומנסה לרצוח חייל בפתח מערת המכפלה. אולי על רקע דתי־פונדמנטליסטי.

אך היה גם אחרת. זכורני, שמשאית חברונית דרסה מכונית פרטית צבאית במעלה־הלבונה וקט־לה כמה קצינים. התקשורת דיווחה על דריסה מכוונת. הנהג הועמד לדין צבאי וזוכה, לאחר שהוכיח מעבר לכל ספק, כי היתה זו רק תאונה.

על כן, גם לאחר שנסגור את התיק העגום של עסכר, חייבים אנחנו להעלות את השאלה: האם התוצאה שציירנו בתסריט הדמיוני שלנו אכן "גורלית" ובלתי נמנעת?

תשובתי, לאחר חמש עשרה שנות חיים עם ציבור ערבי בחברון והכפריה היא לאו מוחלט! ולוואי ויהא בכוחה של זעקתי לחדור מבעד ללבבות האטומים של אנשי "שלום עכשיו" וכהנא כאחד, שכל מגמותיהם הפולי־טיות משוקעות בהנחה שאין דרך לדו־קיום, כי "כולם אש"ף", וכי התנ־גשות־הדמים בין שני העמים היא "גורלית". (המסקנה הבלתי נמנעת שלהם היא ממנעת: זה מבקש להסיע את ערביי יש"ע מזרחה, וזה את יהודי יש"ע מערבה).

לא! לא כל נהג ערבי הוא אויב־רוצח. להיפך, סתם נהג ערבי עוזר לנהגים יהודים שנתקעים בדרכים באדיבות ובחביבות, מעל ומעבר, כך קרה וקורה זה כמעט 20 שנה לנה־גים יהודים בכל כבישי יש"ע. על כך יעידו אלפי מתיישבים יהודים מנסיונם האישי.

לא! לא כל אדם ערבי המהלך בר־חובות שכם, חברון, רמאללה, יריחו וטול כרם הוא "מפגין", "זורק אבנים", מחבל־בכוח, או בפועל.

ההיפך הוא הנכון. 120,000 מביניהם מבלים עמנו את כל ימיהם — בש־דות, במסעדות, במפעלים ועל הפי־גומים, בכל רחובי מדינת ישראל "הקטנה" וביישובים היהודיים ב־יש"ע, מזה 20 שנה.

אלפים רבים מביניהם, ללא ספור, סוחרים עמנו, נושאים ונותנים, מזד־מנים אלו אצל אלו, שותים או מגישים קפה, משתתפים בחתונות ושאר שמחות. כל ישראלי מכיר את "הערבי הטוב" "שלו", שהוא, כמובן, "היוצא מן הכלל". הסיבה ברורה: את הערבי הפרטי "שלו" הוא יודע שלא דרך הראי העקום של התקשורת, המסלפת ומעוותת את המימדים.

כל ההפגנות וידויי האבנים של הימים הללו מודרכים בידי קומץ סטודנטים ותלמידים הפועלים על פי פקודות מן הפת"ח. להמוני העם ביש"ע אין חלק בזה, ואפילו לא למאות אלפי תלמידים. אני מכיר הורים שאינם שולחים את ילדיהם לבית הספר בימים כאלה, פן ושמא יסיתו או יכבכו אותם המסיתים.

אכן, חייבים להזהיר את חיילינו לשמור על נפשותם. עוד טריים בזכרוננו בנים יקרים ואהובים שפותו ונחטפו בצדי דרכים כדי להיחנק למוות באיזו מערה אפלה, בידי מפלצות־אדם, בני העם הערבי־פלשתיני. עם זאת, מי שמחנך בצבא, מי שמתדרך חיילים הנשל־חים אל ערי יש"ע והכפריה (וגם לגליל ו"למשולש" ולירושלים) חייב להקפיד ולשמור על פרופורציות.

אולי גזירה היא, שיש לקיים את האיסור על חיילים להיכנס למכו־ניות ערביות ביש"ע, להלך יחידים, וכדומה. אך מי שמעביר ומסביר את האיסורים האלה שומה עליו גם להד־גיש: אין זה משום שכל אחד מהם מוחזק רוצח, כי אם מפני שארגוני רצח פועלים בתוכם ומתוכם, ול־עולם אינך יודע, מי הוא מי.

גילוי פני־האדם אצל העם השכן חשוב לצרכים חינוכיים וגם לתכ־לית מעשית מאד, למען אותם מקרי־גבול העלולים להתרחש כל רגע. בהרף־עין שכזה, כאשר לא המוח פועל, כי אם האינסטינקט — המחשבה, המוסר, הלב והרגש אינם מספיקים כלל להגיע לידי ביטוי. באותו רגע גורלי קובע רק "התני־כנות" שהתכנס זמן רב לפני כן לתוך האוטומט האנושי: מה נשתל עמוק בתת־ההכרה של הצעיר הישראלי — "כולם אש"ף" או כולם בני אדם ויש בתוכם גם אש"ף. האבחנה הזאת עשויה לחסוך דמי נקיים.

אנשי תקשורת, העוסקים יום יום בהחדרת רעיון נצח השנאה הערבית, בהשרשת הדימוי בדבר גורליות רדייתם אותנו והאמונה בחוסר הסי־כוי הטוטלי לדו־קיום — גם אלה מהם העושים זאת, לכאורה, כדי "להיטיב עמם" ע"י הטפה לנסיגה ישראלית, יחשבו נא גם על התוצאות: טיפות הדיו שלהם עלו־לות להיתרגם לדם ממש, בשדות וברחובות.

ולחיילי וקציני צה"ל ומג"ב דווקא לאחר ניסיון הרצח בעסכר, ייאמר: במשך 20 שנה לפני עסכר חלפו על פניכם ומולכם, מיליוני מכוניות ערביות ללא פגע. אל תשכחו גם את זה.

מכתב גלוי לאהרון מגד

מאת עמוס מוקדי

סלח לי שאני כותב אליך מעל דפי העיתון, אך בכתבך על "חפץ החיים הלאומי" (אל מול "האופטי־מיסט" — "הארץ", 27.2) פתחת מעין דיון ציבורי — ועל כן מן הדין שאבקש להתדיין אתך לעיני הצי־בור.

אינני סבור כי התבונות למתוח ביקורת על יצירה אמנותית לפי מה שמצוי או חסר בה מבחינה פוליטית חברתית. הרי לא יעלה על הדעת לבקר את "פלסטאף", למשל (הוא אחד המוקיונים העממיים הגדולים שיצר סופר אי־פעם), מבחינה פולי־טית — אף כי ברי כי שקספיר יצר אותו במסגרת מגמותיו ההיסטוריים, שכל כוונתם היתה: להאדיר את מוסד המלוכה ואת בית טיודור על פני בתי יורק ולנקסטר בפרט. ... אתה מתייחס למה שהצפייה ב"אופטי־מיסט" מעוררת מבחינה מוסרית חברתית, הדיון שפתחת בו הוא אפוא רק בתופעה החברתית, מש־מע היעדר חפץ קיום לאומי — כך דבריך — במיטב הנוער שלנו.

אתה מתלונן כי צעירינו, הקנאים לצדק, הנהנים הנאה עילאית מראיי־תם את הפלשתינאי, קורבן "הכיבוש של 1948", יורה חציו אל ה"כובש", מבטלים את הבסיס לקיומנו כאן כעם וכמדינה. אבל, אהרון, הנוער הזה חי עכשיו — לא ב־48', אלא אחרי '67 ו־82'! הוא אינו מגיב על היצירה בהקשר של מלחמת העצ־מאות — צעירים אלה לא נולדו עוד אז — אלא בהקשר של, נאמר, פושעים חובשי כיפות מישיבת "שובו בנים" העורכים כיום פוגרום רצוף ומתמשך בשוכני הרובע המוסלמי בירושלים, במטרה מוצ־הרת לגרשם פיסית מבתיהם ומ־עיבום, תחת עינו הסלחנית של השל־טון; מה שברור לאותם "יפי נפש" הוא, ששאיפת הפלשתינאים לקומ־מיות לאומית אינה פוחתה במאום משאיפתנו אנו לקיום לאומי. לדי־דם, המציאות של ימינו היא כזאת, שכדי להיות כאן — כן, כן, להתקיים — עלינו להבין ולכבד רצון זה של העם השכן; ואם יש צורך, לתקן כמה עוולות שנגרמו לערבים גם ב־1948.

עד שקראתי את "האופטימיסט", פרי עטו של הקומוניסט אמיל חביבי — ואינני שותף לדרכו, המוכ־תבת במידה רבה על־ידי אינטרסים הזרים גם לנו וגם לפלשתינאים — לא שאלתי את עצמי מדוע, ב־1948, נמחקו שני כפרים ידידו־תיים משני עברי הקיבוץ שבו גדלתי — נוסף למחיקת כפר פור־עים שכן, ידוע לשימצה, בעל היס־טוריה רצחנית, שבו ערכנו קרבות מגן מרים באותה מלחמה.

"האופטימיסט", אשר התגובות עליו עוררו בך את ההרהורים על היעדר "יצר חיים לאומי" במיטב הנוער שלנו, הינו יצירה בעלת אופי עממי. הלכי רוח עממיים הם, לרוב, בעלי צביון של שחור ולבן, גדושים סמלים מוכרים, "עממיים".

כיום אין טעם לנסות ולהסביר לערבים שכוונתנו ב־48' היתה טובה, כי בלבנו שאפנו ל"אחוות עמים" וכי לא היתה בידינו ברירה אלא להילחם, ובמלחמה חלות גם "שגיאות". הדרך היחידה לשנות את מציאותנו המרה, רווית השנאה וההרס, היא במעשים אמיצים מצדנו — החזקים — אשר יביאו לשינוי המצב; מצב שלפיו עם אחד נלחם על זכות קיומו, בשעה שהעם הכובש, עמנו, "לא בטוח" אם אמנם זכאי בכלל העם הנכבש לקיום לאומי.

הצעירים שראית, אהרון, חפצי חיים הם — בכך אני בטוח. הגיע הזמן שנלמד משהו מתינוקות אלה של בית רבן, תחת להוסיף להם אמי־תות היסטוריות, אשר במציאותנו כיום הולכות ומסגירות את הבליל הכרוז והבוקב של דבר אמת.

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
בימי ג', ו' וערבי חג
6.13 ש"ח כולל מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הדרום הלוח הבטוח

לעיתון הארץ
דרושות
1. גרפיקאיות
לעבודה לילית
2. קלדניות
לעבודה במשמרות
בעלות ניסיון על מעבד תמלילים
ראיונות ייערכו היום בשעה 15.00
בבניין הארץ רחוב שוקן 21
לפנות לרמי במסדרה
פניות בטלפון לא יענו

"הגרעין" בע"מ — אור יהודה
דרוש
★ מוכר
בעל רקע חקלאי
למחלקת השקייה/טכנית
★ מתכנן גנים/ אדריכל
למחלקת תכנון נוף
לפנות למשה 03-296631
בין 14.00-16.00

לחברה מסחרית גדולה
דרוש
איש מכירות
לשיווק אופניים
★ בעל רקע טכני
★ נסיון מסחרי מוכח
★ ידע באנגלית־צרפתית יתרון
נא לפנות טל: 03-7550233, 03-7550755

מיגדה
למפעלנו העוסק בייצור ציוד רפואי לשימוש חד־פעמי דרושות
עובדות ייצור
למשמרת בוקר. ניתנות הסעות למקום העבודה וחזרה (מאזור ראשל"צ, נס־ציונה, רחובות, רמלה, לוד, יבנה, אשדוד וגדרה) ומוגשות ארוחות צהריים חמות
שעות העבודה: 07.00-16.30
★ 5 ימי־עבודה בשבוע
לפרטים נוספים נא לפנות לענת או מרים: 08-471497

נשי אמית — רשת מוסדות חנוך בישראל
למוסדות הרשת ברחבי הארץ
דרושים.
מדענים — מורים
מתמטיקה פיזיקה
להכנת תלמידים לבחינות בגרות ברמות גבוהות בתנאי תוזה מיוחד
לפנות בכתב למנכ"ל הרשת דב הוז 16/18 ת"א תוך ציון פרטים על השכלה והעסוקה קודמת

לחברה בינלאומית לתרופות וציוד רפואי
דרוש/ה
תועמלן רפואי
לאזור המרכז
כישורים נדרשים:
★ ניסיון בתעמולה רפואית ובציוד רפואי
★ ידיעת השפה האנגלית על בוריה
★ רקע פארא־רפואי
למועמד המתאים מובטחים תנאי־שכר מעולים ותנאים מיוחדות
נא לפנות בצירוף קורות חיים והמלצות בכתב לת.ד. 14175 ת"א מיקוד 61141

TEDEA Ltd
Excellence in Load Cells
מפעלנו בהרצליה פיתוח ויצוא בתקופת גידול בייצוא
אנו מציעים לך השתלבות בקו ייצור עתיר ידע של מיכשור לשקילה אלקטרונית
דרושים:
א. עובדות לחיווט אלקטרוני והלחמה עדינות.
כישורים נדרשים:
השכלה תיכונית או מקצועית, 10 שנות לימוד לפחות. לאחר שרות צבאי
ב. מפעילי מכונות C.N.C בבית מלאכה. מכני בעבודת משמרות.
כישורים נדרשים:
בוגרי ביה"ס מקצועי או הכשרה מקצועית מתאימה.
★ גיל: עד 25.
★ מועמדים מתאימים יקבלו הכשרה במקום.
★ הסעות מאיזור השרון.
★ 5 ימי עבודה 07.30 — 17.00
052-557039

רשות שדות התעופה בישראל
נמל התעופה בן־גוריון
דרושים
עובדים לעבודות פריקה וטעינת מטוסים
הכישורים הנדרשים:
★ בריאות תקינה
★ מגורים באיזור גוש דן
★ נכונות לעבודה במשמרות
מועמדים מתאימים יפנו לאגף כח־אדם בבנין הטרמינל קומה ג' חדר 321.
בין השעות 09.00-13.00 יש להביא פנקס מילואים, תעודת זהות

לכפר הנוער בן־שמן
דרושים
חשמלאי — בעל רשיון מוסמך לפי־חות, רצוי נסיון בתחזוקת ישוב, מגורים במקום חובה.
טבח — נסיון בבישול בהיקף של מטבח ציבורי גדול, אפשרות למגורים במקום
מדריך חברתי השכלה תיכונית ונסיון בהדרכה. מגורים במקום חובה
עובד מספוא בעל רשיון נהיגה לטר־קטור ונסיון בגידולי שדה. אפשרות למגורים במ־קום
עובדת מטבח וחדר אוכל לעבודה במשמרות
מורה למתמטיקה לחטיבה העליונה לקראת שנה"ל תשמ"ח
מורה לאנגלית לחטיבת ביניים לשנה"ל תשמ"ז. אפשרות להמשיך עבודה בתשמ"ח
עובד תחזוקה בעל ידע בכלי עבודה תחזוקה, רצוי רשיון בטרקטור
המשרות הנ"ל מוצעות לנשים ולגברים כאחד
על המועמדים לפנות אל מינהל כפר הנוער בן שמן מיקוד 71904 טלפון 08-229111 בין השעות 08.00—15.00

לחברת שווק המובילה בשטח איחסון, שינוע ומתקני הרמה
דרוש:
איש מכירות
בעל נסיון של 3 שנים לפחות במכירת ציוד טכני
רשיון נהיגה
פרטים בכתב ל: אמיר בע"מ ת.ד. 175 גבעתיים 53101

יכין חק"ל בע"מ
דרושים
מנהלי עבודה בפרדסים
באזור פתח־תקוה
רצוי מקום מגורים בסביבה.
המעוניינים יפנו בכתב־יד לאגף כ"א, ת.ד. 332 ת"א 61002
★ מועמדים מתאימים בלבד יענו ★

דלתא גליל תעשיות בע"מ
למפעלנו בכרמיאל דרוש
הנדסאי ייצור מתחיל
המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 137 כרמיאל מיקוד 20101 (עבור בקרה)
DELTA

רשות הנמלים ישראל
הודעה על משרה פנויה
תואר המשרה: מהנדס חשמל
מכרז מס: 3/87
הדרגה: 7־8 של דירוג המהנדסים.
מקום העבודה: נמל חיפה.
דרישות המשרה:
1. דיפלומה בהנדסת חשמל (רצוי זרם חזק).
2. ידע ונסיון של 5־8 שנים בתכנון מתקני חשמל ושינויים במערכות קיימות כולל כתיבת מפרטים טכניים והוראות אחזקה.
3. ידע באוטומציה, בקרה ומערכות קשר.
4. ידיעת השפה העברית והאנגלית או גרמנית.
הערות:
1. למנהל הנמל שמורה הזכות לשנות מוכן לאמן את תאור התפקידים הנ"ל להוסיף או לגרוע מהם.
2. תוכנ המשרה בחיפה.
• הבקשות למשרה זו יש להגיש למשרד הראשי של רשות הנמלים בתל־אביב, לא יאוחר מיום 23.3.87
•• בדבר פרטים נוספים כולל פירוט שכר ולצורך קבלת טופסי בקשה, יש לפנות בעל־פה לאגף כח אדם, רשות הנמלים, דרך מנחם בגין 74, (בית מעריב) תל־אביב, קומה 13, חדר מס' 1316, או למחלקות כח אדם בנמלים.

COMET PERSONNEL
כ"א בענף המחשבים וההנדסה דרושים
תוכניתנים/מנתחים
★ רקע מתמטי - IBM/COBOL
★ מחשבי IBM/4700, אסמבלר
★ DB/2 או IMS או CICS
★ מערכות פיננסיות - S/38, RPG3
אנשי סיסטם IBM
מתעדי תוכנה (בעברית)
אנשי REAL-TIME
מהנדסי אלקטרוניקה
★ דיגיטלי, אנלוגי, בקרה
הרצל 75 רמת־גן טל: 730218

לחברה ארצית לשרותי כח־אדם
דרוש/ה לסניף ירושלים
מקדם/ת עסקים
★ רציני, נמרץ ואחראי
★ בעל/ת קשרים וניסיון בנושא כח־אדם, לפיתוח וקידום השוק.
למועמד המתאים תנאים טובים
נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 2448 ירושלים

למשרד פרסום וקידום עסקים
דרושים/ות
נציגים/ות
בעלי מוטיבציה וכושר התבטאות לעבודה עם בעלי עסקים בת"א, ירושלים וחיפה.
הכנסה גבוהה על בסיס משכורת + אחוזים, 500-600 ש"ח בשבוע.
עדיפות לבעלי ניסיון.
משרד ראשי: 03-285237
כפר אחרים 410 ת"א
סניף חיפה: 04-762689

לחברת מחשבים
דרושה
מזכירת שיווק
לניהול משרד
ידע באנגלית + עברית והנהלת חשבונות בסיסית
טל: 03-721341

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לע־בודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופי או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

صكذا من الأهل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ירושלים
המשך מעמוד 11

צילום
● קרן אור מסכרת לתיקון מצלמות המומחים למצלמות אלקטרוניות (1053) 348674

רהיטים
● מזנון, מכר... (0675) 735456
● ספה 2.20 מ' הכוללת קולסקים, ניר... (1047) 419410

שיעורים
● יד להלמיה, 1,000 — 7.5 ש"ח ... (1050) 882230
● מורה לספרות ולארגון מערות אקדמיה, ילדים ומבוגרים (1044) 812397
● שיעורים בכינור באריגאו... (1158) 435434

שיפוצים
● ביצוע עבודות שיפוצים באמינות מלאה, ביצוע מהיר (0658) 240891

שירותים
● בייביסיטר מומחית... (0525) 380818

שמלות כלה
● שמלות כלה אחרות, עיצוב בלעדי... (0421) 718490

משקים
● במושב גדרה בית ... (0814) 17.00

מוסיקה
● דרוש נגן קלידים עם המעלה... (1042) 424340

מלונאות
● תיקוני מלונאות בית הלקמה + ... (1253) 240891

כלי נגינה
● מסנתר רודשי במצב מצוין (0798) 851434
● מסנתר... (0827) 667404
● אורגן ... (1101) 432031
● גיטרה ... (1119) 832572

עסקים

מגרשים

מחסנים

מבני תעשייה

הלוואות

חימום והסקה

חנויות

משרדים

שידוכים

הברזיות

חנים

תל אביב

4 חדרים ויותר

גוש דן

4 חדרים ויותר

2.5—2 חדרים

דירות "אומגה"
בסלו 21 ת"א
03-798127, 03-384658

● להשכרה 1½ חדרים במרכז ת"א 250$
● להשכרה 2 + חול + 2 מרפסות + דוד"ש בצפון ת"א 380$
● להשכרה 3 חדרים במרכז ת"א 300$
● להשכרה 4 חדרים יפים בצפון ת"א 410$
● ב"אומגה" מבחר דירות מכל הגדלים במשרד בין 16:00-8:00

מא"ה נכסים
7510223
7513518

דירות גג מפוארות בטרומן. סטנדרט גבוה
דירת גג במבואה-תיכון 1 + 4 (שלושה דיירים) בבנייה
2 חדרים חדשה ברחוב עמל בגבעתיים מפוארת - בבנייה
2½ ברח' שקט במרכז רמת גן מיידי, 50,000 דולר
במקום היוקרתי ביותר בגבעתיים דירות 4, 4 + גג, 5+1 + גג (בבנייה)
בטבנקין 3½ מפוארת ק"ב + מעלית מיידית 115 מ"ר
בשיכון הותיקים דר משפחתי 250 מ"ר זקוק לשיפוץ. 170,000 דולר
בוטינסקי בגבעתיים, דירות 4 ר"5 גדולות ומפוארות, בבנייה
ברח' המגמוד 4, גדולה, ק"ב חזית + חניה
באלוזרוב בגבעתיים, דירות 4 חדרים בבנין 6 דיירים
דירת גג 1+4 בקרן קיימת בגבעתיים
ברח' פנ"התגבעה דירת גג 3 + 1 חדשה (לא מקבלן)
דירות בבנין באזורים שונים ברמת-גן ובגבעתיים
ברח' הרב 3½, 100 מ"ר, דרומית בשלבי גמר 75,000 דולר
בהרצל - המגביל ק"ב 4 חדרים בבנייה 110,000 דולר
בשכון ותיקים, לבעיירים, 2½ חדרים ק"ב 90 מ"ר 59,000 דולר
ברח' שאנן בר"ג וילה 5 חדרים 550 מ"ר
בביאליק (פנימי) 4, ק"ב כניסה בעוד 6 חודשים 90,000

קונים זהב
יהלומים גדולים
יהודה הלוי 243 ת"א
ZAMLER
טל. 235924

לצבור הדתי
● בקריית-הרצוג, בנירברק, דירות 4, 3 חדרים ודירות 5 חדרים עם גג צמוד.
● בבנימינים — דירות פאר 5 חדרים, רחוב מודיעין — ריונט.
● בפ"ת מבצע הנחות מיוחדות עד 20.3.87 לדירות 3, 4 חדרים, כניסה מיידית.
● בתל-אביב — ברחוב עמק ברכה, דירות מפוארות 4 חדרים, 2 דירות בקומה.

משהב
חברה לשכון
בנין ובתיות בעיים
03-664631

מא"ה נכסים
7510223
7513518

● בגבעתיים בבנית תשעים, זבוטינסקי, בן-ציון, ישראלי דירות 4, 4 + גג + חוד
● ברמת-גן (חרוסט) בבנית 5 דיירים 4-3½ חדרים
● במרכז רמת-גן (ויתנים) 4, 140 מ"ר מפוארת 115,000
● במרכז רמת-גן בהרצל 3, ק"ב מפוארת 65,000
● בגבעתיים (בראשית) 4, 185 מ"ר, 2 דיירים

דירות פאר

● ברמת-גן, בבנית 7 חדרים וילה מפוארת מרווחת ושקטה.
● בבבלי-דירמנגן, 3 ר"4 וגג במרכז ושקט נוף מרהיב.
● 4 במרכז רמת-גן, ע"ע, חזית מיידית ע"י גן.
● בהזדמנות 3 ברמת-גן + 2½ בקרית, מסודרת, ק"ב, חזית.
● ברמת-גן, דירת חוד, ברחוב ביאליק מרכזי מתאים למשרד.
● ברמת-יצחק, בבנית ברחוב מיכאל 4 ר"5 + גג 125,000
● 3 ברמת-גן (100 מ"ר) בהרצל ק"ב, חזית 60,000

אביב אוברקלייד הנחיית קבוצות
סדנא לרומנטיקה
פיתוח היכולת ליצירת קשר אינטימי
02-856120 לגילה 03-9227155
- סופר מקומות מוגבל -

עיטורית
מפעל לעיטור גופים קרמיים
★ עיטור אריחי קרמיקה בכל גודל ורקע.
★ עיטור כלי גוי וכלי אוכל מקרמיקה.
★ לרשות הלקוחות מחלקה גרפית לביצוע ויישום דוגמאות ורעיונות אישיים.
★ במקום אולם תצוגה עם דוגמאות רבות ומגוונות.
★ שעות עבודה: א'-ה' 8:00-16:00, יום ו' 8:00-12.30
להתראות בעיטורית רח' החרושת 11, אזור התעשייה ומתלחשון
485705
03-496607

כחשמל לא משחקים!
חשמלאי מוסמך
(שוב קיבוץ)
בעל נסיון רב יבצע עבורך במהירות ואמינות כל סוגי עבודות החשמל במחירים נוחים
לפי מחירון מוכר
03-829576

3.5—3 חדרים

1.5—1 חדרים

קדחת?

הלוח הארצי העיר צומת השרון תל אביב גוש דן והשרון

דירות למכירה

קבלנים מציעים

בתי כפר ומשקים

פנטהאוז דירות גג

וילות ובתים

תווך הבנה
רש"י 7 ר"ג
03-7517074
● 5 בר"ג, בשיכון הותיקים, ק"ק + חצר גדולה, פינוי לשנה והצי. בנין דו קומתי 185,000 דולר.
● 4 בר"ג, תחילת בנייה (נחלת גנים) + גג - חדר בגג 9 דיירים 145,000 דולר.
● וילה בנאות אפקה, 6 חדרים, 650 מ"ר קרקע 400,000 דולר.
● בהרצליה פיתוח וילה מפוארת כ-200 מ"ר קרוב לים + 1000 מ"ר קרקע 300,000 דולר כניסה מיידית.
● בגבעתיים 3½ + גג + חדר בגג (תל גנים) 9 דיירים, מעלית חדשה 155,000 דולר. כניסה מיידית.

מרתון תל-אביב ה-7
יום חמישי 19.3.87

הפועל
פרטים והרשמה:
מרכז "הפועל"
רח' הארבעה 8 ת"א
טל: 03-260181
שנת משחקי הפועל ה-13

בית אבות
חדש ברמת-גן
90 מיטות בחדרים ליחידים ולאנות
5 ארוחות ביום וטיפול של רופא ואחיות, פיזיותראפיה,
ריפוי בעיסוק ופעילות חברתית.
פתיחה בקרוב!!
נותרו מקומות לעצמאים ולתשושים בקומות נפרדות
גולומב 10 רמת-גן
03-5518927, 03-775534

מהפכה גדולה במודעה הקטנה
רק לוח העיר
לא מכרת
לא שילמת
כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס באזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ה' בין השעות 8:00-15:00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.
לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל 03-371261

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

● ברמת השקמה 3.5 ק"ד בלי, שני־רים בשלים
● בגבעתיים בבית חדש בכוכר גבים
● בתל־אביב, לבנים 4 חדרים מרוהטת
● ברמת גן תשלום 4 חדרים, ק"ג בשכת מגובה, אזור מבוקש

תווך הבנה

● בר"ג 3 מפוארים, ק"ק, בגבעה (רישיו) 37,000 + תוספות.

● 2 בר"ג חדשה ק"א חזית, דרום־מערב + תוספות 44,000

● 3 בר"ג אבא הלל ק"ק עורפית (מבטא שקט) 33,000

● 3.5 בר"ג כחדשה (ליד אילון מודיעין) 64,000 מיידית.

● מגרש ברמת גן ציבור 1000 מ"ר לבנייה (תכובלה משרדון) 130,000

● במ"ת ש. אינון להשקעה 1600 מ"ר ל־4 קומות 160,000

● 3 בקריאון - ברוך ישעיהו, ק"ב, אפשרות בנייה 38,000 דולר.

● 2 בר"ג שיכון ותיקים, ק"ק, חצר והרחבה. 38,000 דולר.

● 3 בני ברק, קרית הרצוג, מעלית, ק"ב + ריצוף + טלפון 39,000 דולר. כניסה מיידית

● 2 בר"ג קרקע גבוהה, מפוארים, (רישיו) כניסה מיידית 37,000

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

איזור השרון

● ברעננה דירת 5 חדרים 135 מ"ר ברח' שברץ 142,000 לרציני

● בהרצליה – באטרס חדשים חדשים משופצות – דירות גדולות ומרווחות 4, 5 חדרים, בסטנדרט גבוה

● בכפר־סבא קוטג' 4 חדרים, מרפסות, הגינה ונוף

משוהב

חולון ובת"ים

4 חדרים ויותר

שגיב

חולון שנקר 47 קומה א'

בחולון, ברחובות בראילן ולמון בשכל גודדינה, בבנייה – דירות איכות בנות חמישה חדרים עם אפשרויות לבנייה נוספת. שש דירות בלבד בבל בניין. אפשרות למשכנתא עד 30,000 $ ל־10 שנים. 03-849713

2—2.5 חדרים

לנכה צה"ל

אבזר מבנה

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

תווך שי

ויצמן 21 נס ציונה

08-470058, 08-462706

450 מ"ר + בית 3 חדרים, נס ציונה.

חצי דונם + מבנה + מחסן, נס ציונה.

5 חדרים ברוטשילד, נס ציונה.

4 בנ"א קומה א', נס ציונה

4 חדרים בביאליק (דירה חדשה).

2 חדרים בנחמיה, נס ציונה

3—3.5 חדרים

נתניה

1—1.5 חדרים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

דירות בשכ"ח

3—3.5 חדרים

● 3 חדרים בגבעה שחר ק"ב פינוי מיידי

● ברחובות, הרצל 105, 1/2 3 ק"ב מושקעת

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות מרוהטות

דירות בדמ"ב

● 4 חדרים חדשה לקבוע מלא בבנייה מיידית 03-748968

קבלת מודעות ל"לוח העיר"

לא מכרת

לא שילמת

8.00-20.00

טל' 293648

קבלת מודעות ל"לוח העיר"

לא מכרת

לא שילמת

8.00-20.00

טל' 293648

חדרים מרוהטים

לא מכרת

לא שילמת

רק לוח העיר

קבלת מודעות

מ־8.00-20.00

03-371261

שותף/שותפה

ביקוש דירות

תכננתם רכישה, מכירה, השקעה בנכס? פנו אל דיור פלוס השקעות ושיווק נדל"ן

מבחר הנכסים הגדול ביותר באזור צוות מקצועי ודינמי לרשותכם

דיור פלוס יעזור לכם לחסוך בזמן ובכסף להשגת מטרתכם

פנה אל דיור פלוס - בית הפועלים 6 רחובות

08-453055

מכון חיים

קבלת מודעות
ללוח העיר
לא מכרת
לא שילמת
8.00–20.00
טל' 293648

המשך ת"א גוש דן והשרון

[illegible]

אאודי

[illegible]

אוטוביאנקי

[illegible]

אוסטין

[illegible]

אופל

[illegible]

אלפא רומאו

[illegible]

אמריקאיות

[illegible]

ב.מ.וו

[illegible]

דייהטסו

[illegible]

רובר

[illegible]

וולוו

[illegible]

וקסהול

[illegible]

מלכום

[illegible]

טריומף

[illegible]

לנציה

[illegible]

מוריס

[illegible]

מיני מיינור

[illegible]

מרצדס

[illegible]

נ.ס.או

[illegible]

סאאב

[illegible]

סובארו

[illegible]

סוזוקי

[illegible]

סוסיתא

[illegible]

סיאט

[illegible]

סימקה קרייזלר

[illegible]

סיטרואן

[illegible]

פולקסוואגן

[illegible]

מכוניות

קבלת מודעות
03-611389
611623
625880
פתוח מ-9:00–21:00 ...
לבעלי כרטיסי ישראכרט ויזה ודיינרס

מחירון המכוניות בעריכת מגזין אוטו

דגם	86 מחיר שוק	86 מחיר מומלץ	85 מחיר שוק	85 מחיר מומלץ	84 מחיר שוק	84 מחיר מומלץ	83 מחיר שוק	83 מחיר מומלץ	82 מחיר שוק	82 מחיר מומלץ	81 מחיר שוק	81 מחיר מומלץ	80 מחיר שוק	80 מחיר מומלץ	79 מחיר שוק	79 מחיר מומלץ
קטנות																
אוטוביאנקי	16.5	18.4	12.5	13.7	10.8	12.5	9.9	11	8.8	10	7.5	9	6.6	8	5.9	7
מיני מינור	16.3	16.3	14.3	14.6	12.3	13	10.3	12	8.3	10.8	7.2	9.4	6.4	8.7	5.7	7.8
סיאט איביזה 1.2	16	20.5	15	18.3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פולקסוואגן פולו	22.1	23.7	20.3	20.5	17.3	18.6	15.7	17	13.6	14.7	12	11.8	10.2	10.3	8.2	9
פורד פיאסטה	18.1	20.5	15.5	18.1	14.7	16	12.3	14	10.9	12.2	9.8	11.1	8.5	9.6	7.5	8.2
פיאט 127	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	12.1	13.6	[illegible]	12	10.1	10.8	8.5	9.7	7.6	8.7	6.8	7.3
פיאט פנדה	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	9.8	14	8.9	12.4	9.2	11	–	–	–	–	–	–
פיאט אונו 55	19.7	21.5	16.6	19.5	14.3	17.5	13.2	15.7	–	–	–	–	–	–	–	–
פיאט אונו 70	20.1	22.7	18.2	20.1	15.6	18.6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פיז'ו 104	–	–	–	–	13.7	15	11.8	13.6	10.7	12.3	8.9	10.5	7.4	9.4	6.1	8
פיז'ו 205 1.1	20.4	23.8	17.7	20.4	16.1	19	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 4	–	–	13.1	16.1	10.9	13.5	9.8	11.5	8.8	9.8	7.8	8.3	6.7	7.1	6.1	6.4
רנו 5 1.1	19.1	22.7	16.1	18.1	13.1	16.3	12.1	14.5	10.9	12.3	9.5	11	8.2	10	7.4	8.3
קומפקטיות																
אופל קדט 1.3	28.9	30	25.9	27.5	20.1	21.6	17.8	19.5	16.4	16.7	12.6	14.6	11.2	13	8.1	7.6
אלפאסוד 1.2	–	–	–	–	–	–	14.1	17.8	12.1	16.2	9.4	14.6	7.9	13	6.4	10.3
סיאט רונדה 1.2	19.3	18.9	17.9	15.7	15.9	11.9	13.9	9.7	–	–	–	–	–	–	–	–
סיטרואן דיאן	18.2	18.3	14.1	16	12.4	14	11.3	12.4	9.8	11.3	7.3	9.7	6.3	8.1	3.8	6.5
סיטרואן GSA	–	–	20.3	21.6	18.3	19.4	16.3	17.3	13.3	15.1	10.8	13.5	7.6	11.3	6.4	9.7
סימקה 1100	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8.1	7.6	6.3	6	4.6	4.9
פולקסוואגן חיפושית	–	–	22.1	19.5	20.1	17.3	17.6	14.6	15.7	12.4	13.6	10.8	11.7	9.7	10.1	8.6
פולקסוואגן גולף 1.3	29.1	32.4	23.4	28	21.4	25	19.4	20	18.1	17.3	16.1	16.2	13.9	14.6	11.3	13
פולקסוואגן גולף 1.6	36.1	39	31.1	34	27.4	29.5	24.9	23.8	21.1	20.5	17.3	18.4	16.2	16.2	14.1	14.6
פורד אסקורט 1.3	21.3	20.6	19.1	18.4	19.6	21.6	17.6	18.4	16.6	15.7	14.6	13.5	9.2	8.7	8.2	7.6
פיאט 128	–	–	–	–	–	–	–	–	8.8	12	7.8	10.3	6.8	9.2	5.9	8.1
פיאט 124	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8.9	10	7.9	9	6.7	8
פיאט ריטמו 60	18.7	21.6	16.4	19	14.6	16.1	13.1	13.4	11.9	12.4	10.6	11.2	8.1	10	6.7	9
רנו 12 1.3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9.8	10.8	8.8	9.7
רנו 14	–	–	–	–	–	–	13.8	17.3	11.3	14.6	9.3	12.4	7.3	10.8	6.3	9.7
רנו 11 1.1	23	21.6	18.7	18.4	16.1	15.6	13.3	13	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 11 1.4	32.9	24.8	27.6	20.5	22.4	17.8	18.6	15.1	–	–	–	–	–	–	–	–
משפחתיות																
אודי 80 1.3	31.8	31	28.8	27.5	25.1	24.3	22.8	21.6	18.8	19.5	16.6	17.3	12.6	15.5	10.6	14
אודי 80 1.6	40.3	36.7	36.3	32	33.3	28	27.2	24.8	22.8	22.1	19.9	20	15.9	17.8	12.6	16.2
אופל אסקונה 1.3S	29.9	31.3	27.8	27	25	23.8	22.1	20.5	19.8	17.8	–	–	–	–	–	–
אופל אסקונה 1.6	41.7	36.6	39.1	30.2	31.1	26.5	27.7	23.2	21.1	20	18.2	12	15.7	10.8	12.2	9.2
ב.מ.וו 316	42.4	46	41.1	39	38.1	35.6	34.2	33	24.8	27	21.2	23.2	17.4	20.5	15.3	17.2
ב.מ.וו 318i	50.8	56	46.2	48.6	43.1	43.2	38.9	36.7	28.9	29	24.4	24	21.2	21	17.3	17.8
דייהטסו שארמנט 1.2	22.2	21.6	18.4	18.7	16.8	16.1	15.3	13.5	12.9	12	–	–	–	–	–	–
סובארו 1.3 (1.4)	24.8	24	21.9	21.5	17.2	17	15.3	15	14.3	13	13.2	10.8	11.3	9.7	8.3	8.1
סובארו 1.6	27.1	27	24.8	24	22.6	19	19.6	16.7	16.6	14.6	14.1	11.8	12.1	10.8	10.1	8.6
סיטרואן BX16	39.4	34.8	30.3	31	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פולקסוואגן ג'טה 1.3	29.2	32.5	26.2	28	21.6	24.8	19.1	20	17.1	17.3	14.8	16.2	12.4	14.6	–	–
פולקסוואגן פאסאט 1.6	36.7	36.6	31.6	30.8	26.9	26.5	23.4	23.2	20.4	19.8	17.1	18.4	14.8	16.7	11.3	15
פורד קורטינה	–	–	–	–	–	–	–	–	16.3	12.3	14.1	11.3	12.1	10.2	9.3	9.4
פורד סיירה 1.6	32.1	28.7	30.1	26	26.2	22.7	23.2	19.5	–	–	–	–	–	–	–	–
פורד סיירה 1.8	38.3	42	36.4	37	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פיאט 131 1.3	–	–	–	–	17.1	20.5	15.4	16.7	13.1	14	11.4	12.3	10.3	11.3	7.8	9.7
פיז'ו 305 1.3	26.2	28	22.2	24.3	18.6	21	15.4	17.8	13.3	15	11.3	13.5	9.9	11.8	8.6	10.8
פיז'ו 305 1.6	32.1	36.5	29.3	31.3	27	27	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 9 1.1	21.3	19.5	18.1	16.2	15.4	13.5	13.2	10.8	11.9	9.2	–	–	–	–	–	–
רנו 9 1.4	27.3	22.7	25.3	19	21.2	15.7	17.4	14	14.4	12.5	–	–	–	–	–	–
רנו 18 TX	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7.1	11.5
רנו 18 1.4	–	–	–	–	22.6	17.5	17.6	15	13.6	13.5	10.6	11.5	9.1	9.7	7.9	8.6
רנו 18 1.6	–	–	28.4	25	24.8	20.5	20.6	17.3	16.4	15.2	12.7	12.5	11.7	11.6	9.6	9.7
סאלון																
אודי 100 1.8	–	–	–	–	–	–	–	–	19.7	16.4	17.2	14.6	14.4	13	11.2	11.5
אודי 100 1.8	59.8	65	53.1	58	44.7	52	38.4	44	–	–	–	–	–	–	–	–
ב.מ.וו 518	52	57	46.4	49	42.8	42.5	36.8	33.5	31.8	28	26.6	22	20.9	19	17.9	16.2
ב.מ.וו 728i	110	130	93.4	110	84.4	83	63.3	77	57.1	66	45.6	53	39.5	42	29.7	33
וולבו 240 1.8	43.3	44	41.3	38.5	35.5	32.5	30.4	28.5	26.7	25	22.7	21	20.1	17.6	18.2	15.4
וולבו 240 2.0	66.5	66	57.2	58	49.3	51	40.2	44	33.9	37.5	28.7	33	24.3	27.5	21.2	24.2
וולבו 760	118	126	100	102	80	86	67	70	–	–	–	–	–	–	–	–
מרצדס 190E	109	107	96	90	84	76	67	65	–	–	–	–	–	–	–	–
מרצדס 200	114	112	96	95	84	72	66	62	53	50	41	40	36.7	35	32.2	31
מרצדס 280S	153	165	140	138	130	115	117	100	107	84	85	63	70	56	58	45
פיאט 132	–	–	–	–	26	21.5	23	18.4	18.7	15	14.4	13	9.4	10.8	8.4	8.7
פיז'ו 504 1.8	38.7	36.5	36.4	30	31.6	25	25.2	21	22.4	18.5	19.1	15.5	15.7	13.2	12.2	11.6
פיז'ו 505 1.8	42.2	47.6	40.2	40.5	34.6	32.5	29.1	27.5	23.6	23.5	20.1	20	16.9	17	–	–

[illegible]

בואו וננהג כאחים בדרכים
אבנר - איגוד לביטוח נפגעי רכב

הלוח הארצי | הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מרקורים

קרוואנים

אופנועים

חיים אופנועים

המיוחד: מבחר האביזרים הגדול: צמיגים, מנעולים, מישלין, פירלי, מראות ויסלוד, אגזוזים, ברוקמוס, אייב"ס, קסדות וסוגים, חלקי פלסטיק, ארגזי צד ועוד. לשרותכם מחסן חלקים ... הכניסה מרח' המסגר 19. 03-381940, 03-372476

ביקוש רכב

חלקי רכב

מכוניות להשכרה

הצעות עבודה

למפעל תרופות / קוסמטיקה בבני ברק

עובדים/ות

למחלקת אריזה
למשמרת בוקר
(כולל נערים לפני גיוס)
טלפון 03-772081 למשה

ארוחה מלאה 6.90 ש"ח

★ כוס יין חינם
★ בר סלטים חופשי
★ פיתות חופשי

כביש החוף, תחנת דלק סונול, 2 ק"מ מנתניה כיוון ת"א

בובה הדרך

המסעדה בשרות עצמי טל. 053-57817

קיבוצי הקיבוץ הארצי קולטים
משפחות טכנאים, הנדסאים, מורים
ואחיות מוסמכות
בואו להתנסות בחיי קיבוץ
מתאורגנות קבוצות צעירים בגילאי
20-25, 25-32 בעלי השכלה ומקצוע
אחרי שרות צבאי
טלפונים: 03-262521, 03-216015
שדרות שאול המלך 8 קומה ב' (מחלקה לקליטה) ת"א

קבלת מודעות!
בימים א'-ה' 8.00 עד 20.00 רצוף

לוח העיר

★ מבצע מיוחד!

03-738707

03-727630

לבעלי כרטיסי אשראי

קבלת מודעות

03-611389
611623
625880

פתוח מ-9:00 עד 21:00 ומוצ"ש

לבעלי כרטיסי ישראכרט ויזה ודיינרס

מורדים

משאיות

למכירה משאית רנו 65 J.K

כולל ארגז מכולה

במצב טוב
מודל 1984

טל' 03-263267

לפנות לרכז הרכב

רנו

מסחריות

פיז'ו

פורד

פיאט

صكتا من الاجل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

● לטכנית כבד בשעות הבוקר מבית לבית חולים/מוסד 03-216850 191914092

● דרושים אנשי מכירות רציניים בעלי מוטיבציה 03-5464875 200224092

● אחות מוסמכת מוסד לגיל הזהב

אחיות

● אחות מוסמכת למעון סיעודי ברעננה 052-26513 052-31454 15434519א

● לקיבוץ שפיים דרוש/ה אח/ות מוסמך/ת עם אפשרות קליטה. להתקשר 06-947954 06-947835 161247052

גזירה ותפירה

● למפעל אופנה דרושה גוזרת בעלת ניסיון 03-614432 160534127

● מתפרה בעל ניסיון קפלן

דפוס

● לעבודות אופסט דרושים מנוסים ... 03-333708 03-330354 174902123

● דרוש עובד ידע במחיר דפוס ... 195910122

● למפעל למוצרי נייר ביבנה דרושים דפסי אופסט לבעלי ... 180551192 03-437566

● דפוס מוטליים לחולון ... 183331719א

● דרוש בעל ניסיון במכונת דפוס ... 204232192

הנהלת חשבונות

● קופאית + ידע בהנהלת חשבונות + ניסיון ... 155415127

● דרוש בהנה"ח בקיא במחשב ... 175734192

● לחברה דרוש/ה מנהלת חשבונות סוג 3 ... 195848192

חשמל / אלקטרוניקה

● קבלן לעבודות חשמל מחפש חשמלאי או עוזר 03-888645 160727127

● דרוש חשמלאי ועוזר רצוי רשיון לעבודה 03-485836 03-5462984 164602163

● דרושים עובדים באלקטרוניקה ... 152446619א

● דרוש בוגר למחלקה רצוי ביום להרכבות באלקטרוניקה 03-485645 בערב 175913192

● חשמלאים מוסמכים לאזור השרון 183339191א

מכונאים / הנדסאים

● למשרד הנדסה, מכונאי/שרטט בעלי נסיון 5 שנים 032843153

● מהנדס/הנדסאי/ טכנאי בניין ... 164611151א

● לנגר מוסמך ... 160359192

● למשרד ייעוץ לחברת יעוד ... 173413227

יהלומים

● ליטושים פועלים לכל הסלקים תנאים טובים 03-781985 174723169א

● למכירת מכונת חיתוך קומפלט ... 175354163

מוכרים/ות

● לחנות מוצרי מזון מוכרים ... 170333127

● לחברת טקסטיל ... 178846123

● מוכרת לחנות ספרים ברעננה ... 200311129א

● לחנות בגדים ... 174213163

● לחנות מוצרי חשמל ... 183554190א

מכירות

● לחברת יבוא בתחום ת"א דרושה מזכירה אנגלית ... 153219123

● דרושה מזכירה לבית חולים ... 184532123

סוכנים/ות

● לחברה גדולה דרוש סוכן לאזור המרכז ... 145951122

מחסנאים

● דרוש עובד מחסנאי לחברת אלקטרוניקה ... 175211161

● מחסנאי אחראי ... 180837194א

נגרים

● דרוש נגר + מרכיבים לכל העבודה 03-674996 03-5400110 15163523א

נהגים

● דרושים נהגים בעלי רכב מסחרי ... 163043192

● נהג מהמרכז + רשיון לטמבו ... 195148192

ספרים/ות

● מספרה יפה סוף "זלמן" ... 180744192

● דרושה ספרית + מנהלת לים ... 151721239א

עובדי מתכת

● למפעל בינוני דרושים עובדים בעלי רקע ... 202745197

בתי אבות

● בבית אבות דרושה עובדת ... 180727192

● לבית אבות דרושים/ות מטפלים ... 153221092

שרטטים וגרפיקאים

● למחלקת שלטים מעצב תחבולה ... 195945192א

● דרושה גרפיקאית ... 202817197

רפואת שיניים

● לרופא שיניים דרושה סייעת ברעננה ... 171725232

● למרפאה ... 175138023

● דרושה סייעת לרופא שיניים ... 172602053

● לרופא שיניים ... 204715053

עוזרות ומטפלות

● דרושה מטפלת ... 152035121א

● מטפלת לתינוק ... 152421123

● מטפלת למשפחה ... 160337127

● למשפחה מטפלת ... 160841727

● מטפלת בבית ... 165346127

● מטפלת ... 165725127

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי או הורות, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.

העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

פועלים/ות

● פועל/ת יצור למפעל מתכת בחולון 5 ימים 03-804102 175340023

● 2 בחורים מעוניינים לנקות הדיו ... 160953052

● למפעל/ת תופרי כיסוי ... 184120051

פקידים/ות

● פקידה מנוסה למשרד בכפר סבא 5 ימים בשבוע 052-23124 145721123

● ליוצרן יבוא דרושה פקידה ... 145834123

● לחברת ... פקידה עם ידע בהנה"ח ... 155344127

● פקידה סופית ... 161723123

● דרוש/ה פקיד/ה בתחום ... 165527127

● הבורסה לתעשיית ... 184150123

● פקיד/ה ... 190853123

● פקידה למשרד ... 180438192

מקדמי מכירות

● מקדמי מכירות שטח/טלפון דרושים לחברות ... 165657127

● לפרסום "יוסי" מקדמי מכירות בעלת ... 200289123א

תיווך

● ... 201403123א

חבר

(חבר המתרגמים)

● עורכת מקצועית באנגלית ... 184928123

נפן

משאבי אנוש

● מזכירות, כתביות, מזכירות תמלילים ... 183111194א

● לחברה באלקטרוניקה ... 153335092

● דרושה ... 153213619א

● מזכיר ... 163256092

שליחים/ות

● למשגרת אופנוע דרוש שליח עם קטנוע 161700123

● דרוש שליח בעל רשיון לקטנוע ... 180706127

● דרושים שליחים בעלי קטנועים 190013123

שמירה ואבטחה

● מאבטחים לעבודה במשמרות ... 161607193

ביקוש עבודה

● מזכירה לעבודה חלקית ... 152249123

● מתכנת מעוניין ... 154205123

● מורה לאנגלית ... 174157123

עסקים

● "שרכה" צעירות, אינסטלציה ... 152046123

● ... 161109127

● ... 161151127

● ... 161726127

● ... 163920123א

● ... 164002124א

● ... 164213124א

● ... 164749123

● ... 170407127

● ... 170729123

● ... 171704123א

● ... 173407127

● ... 173545127

● ... 174515127

● ... 191536123

קבלת מודעות
ל"לוח העיר"
לא מכרת
לא שילמת
8.00-20.00
טל' 293648

בתי מלאכה

● בשכ"ה ירידת קרקע מחלקות ... 182746192

● דרושה זוגת ... 150101263

● להשכרה ... 153144051א

מחסנים

● דרוש שטח מחסן ... 170511127

● להשכרה בתל-אביב ביתן שוק ... 174356127

אולמות

● בהדר אלגם ... 203803123

● לשכירה אולם לתעשיה ... 164731119א

● אולם 60 מ"ר ... 170228119א

חנויות

● בת"א חנות ברחוב אילת ... 161620127

● בת"א חנויות ... 173632127

● במרכז המסחרי קריית אונו 24 מ"ר ... 190033127

● לבעלי חנויות ... 152414053

דחפון

שירות מודעות טלפוני של הארץ

לבעלי כרטיס אשראי

03-611001

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

משרדים

מגרשים

רהיטים

ריפוי והרזיה

צילום

ציוד משרדי

ציוד מוסיקה

כלי נגינה

ניקוי ופוליש

תכשיטים וכלי כסף

כרטיסי ביקור

ציוד אלקטרוניקה

מקרר

שיפוצים

אותיות דביקות

מוצרי חשמל

בריאות

בריאות יפהפלה

הלבשה והנעלה

גינון

צידות והאוזה

חיות בית

מחשב

רוצים לקנות

מוני אויר

וידאו

מערכת סטריאו

הלוואות

חקלאות

מציעים למכירה

מבני תעשיה

"לא מכירת לא שילמת" "לוח העיר"

"פרסום און"

885-885

עם "מבצעית" אתם הגדולים

ברהיטי ביקס

רהיטי איכות במחירי מבצע לכל פינות הבית (סוג ב' ועודפי יצור) אולם התצוגה פתוח כל יום 19:00-10:00 רצוף

מקור ההלוואות

★ הלוואות לשכירים קבועים לרכב חדש ומשומש נכיונות צקים ושטרות מסחריים טלפונים: 03-650527/8 04-641475

מכירות ושירותים

מבצע לא מכירת לא שילמת

זקוק דחוף למודעה?

38 38 38

מודעון

המשך בעמוד 10

صكنا من الاصل

صكنا من الاهل

מכתבים למערכת הארץ

ועדות חקירה — אליבי שלטוני

ושוב מדברים על הקמתן של ועדות חקירה בפרשת פולארד, אף שפק העסק לאיראן, מרדכי וענונו, ומחדלי מערכת האשפוז. האם יהיה בכוחן להועיל?

"שלטון הוועדות" הוכיח את עצמו ככישלון. ועדות הוקמו ופסקו, אך הבעיות נפלו ולא נפתרו. הוועדות נהפכו לשיטת האליבי לכל המוסדות שאינם שולטים בתפקידם וסמכותם.

ועדת אגרנט נוצרה כדי למנוע מחדלי ביטחון ומודיעין, והתוצאה: המשך מלחמות הגדולים והמחדלים במערכת הביטחון והמודיעין. ועדת בן שחר נוצרה למנוע גביית מס אמת, אך ההון השחור גדל. ועדת ברקאי מונתה כדי להמליץ על רפורמה בשכר. אך מה שנשאר הוא המשך שיטת השכר לפי הלחץ. ועדת שימרון לא הלישה את הפשע האלימות. לאחר ועדת הורב המשיכו המכוניות ומשרד הקליטה להתנגח כגופים נפרדים, וכן הלאה.

הפסיקו לשגע את העם הזה בדרושות הוועדות ולא ועדות. דרוש שינוי ביצועים ולא הסברים.

מתי דויד
רמת־אפעל

אחרי ארבעים שנה

כדי לפתור את הלחץ המיני של פקידי ממשלה המרבים להשפיל לפקידותיהם, מציע יואל מרקוס ("הארץ", 6.3) להוסיף קצת סודה לתה המוגש במשרדי הממשלה. "לפי השמועה זה עבר טוב מאוד בצבא הבריטי" הוא מוסיף.

נכון, אך זה לקח ארבעים שנה.

יוסף ברמואס
תל־אביב

משפט דמיאניוק — גם לבית־הספר

משפט דמיאניוק בעיצומו. ד' משרד החינוך לא מצא לנכון להורות לבתי־הספר להקדיש זמן למשפט ולשואה.

המשפט הוא הזדמנות להעלות מחדש את עניין השואה וגודל העם היהודי לתודעת הציבור. לנוער, היודע על השואה מתוך קריאה בספרות, יש להחדיר את הקשר בין השואה לבין חשיבותה של מדינת ישראל כמקלט לעם היהודי.

בתי־הספר עסוקים השנה בציון מאה שנים להולדת בן־גוריון. אפשר בהחלט לשלב שני נושאים אלו בכפיפה אחת.

תיקי קדמי
רחובות

יותר מערך ממערך

עזר ויצמן הופיע בימים אלה בחוג יוני מפלגת העבודה, והיה שם ליונה הבכירה ביותר. אין ספק כי המיים לשעבר חש בטוב בין ציפורים המתעופפות בחלל הדמיונות על שלום שתייבא לנו הוועידה הבין־לאומית.

כל אשר עזר עושה, עושה הוא מהר ובגדול. כשהוא נוהג במכונית — או במהירות של 150 קמ"ש. כשהוא טס או במהירות הקול. כשהוא מדבר — כל מלה כדור שנפלט ממכונת ירייה. כשהוא בליכוד — אז המערך הוא גוף שהתחבא וגמר את ייעודו. כשהוא במערך — אז הליכוד הוא אסון למדינה.

עו"ד משה אריאלי
תל־אביב

על דרך האבסורד

תבל שב. מיכאל לא הבין את דברי שר התחבורה בעניין האיסור בכיסול לייבא רכב ("הארץ" 1.3). חיים קורפו דיבר על השקעות בתשתית והדגיש את הפיגור הרב בפיתוח הדרכים והשקעות בתשתית. "אם לא תתקבל אחת מהצעותינו למקורות המימון להשקעות בתשתית", אומר קורפו, "התוצאה המעשית תהיה שבעוד 7 או 8 שנים לא נוכל לנוע ותהיינה הגבלות אדמיניסטרטיביות לייבוא רכב".

הדברים נאמרו על דרך האבסורד. לא כהחלטה לביצוע אלא כמנות קשה, אם לא יושקעו ברציפות כספים בתשתית.

יחיאל אמיתי
דובר משרד התחבורה
ירושלים

על כנפי חמור

לפני כמה ימים פרסם דובר משרד התקשורת הודעה משמחת, כי מכתב בארץ מסתובב כיום רק 3—4 ימים. לבד מכך שאפשר להטיל ספק באמינות ההודעה, ראוי להזכיר בשכחות.

בשבעה במאי 1913, כלומר לפני 74 שנים, שלח אבי מכתב מרחובות לירושלים. שירותי הדואר היו אז בחסות הדואר האוסטרי. המכתבים נאספו ממושבות הדרום, הכה עקרון, רחובות, נס־ציונה וראשון לציון, והגיעו ליפו על גבי חמור. עוד באותו לילה הועבר הדואר הזה לירושלים בדיליז'אנס, וחולק למחרת בשכונות העיר, כפי שגם נעשה למכתב שלהלן.

מקסים סלומון
ראשון לציון

על תקליטים ומקליטים / נתן דונביץ

עידן הלייזר

הפנינים ההוהרות של שנות השישים עוברות, בזו אחר זו, אל עידן הלייזר המושב. ומה שקורה להן מזכיר גברת קשישה כשהיא עוברת ניתוח מוצלח של מתיחת העור. התוצאה: לא נערה מתבגרת, אלא אשה יפה, המעוררת סקרנות וכבוד, כאחד. קשה להביע במלים את אשר מצליחים מתכנני הקלטה לחולל בהקלטות השיא מן העבר, לפני עשרים־שלושים שנה, ויותר.

אני שומע עתה, בדיסק, את הרקוויאם הגרמני של ברהמס, בביצועו של אוטו קלמפרר. ההקלטה משנת 1962, שהכל מתייחסים אליה כקריטריון, אבן־בוחן ופיסגה, שאליה ביקשו אחרים להגיע. היו שקרבו אליה, היו שכשלו בדרך. אבל, כמו הביצוע של קלמפרר — אין. כדרכו, אין הוא ממהר ואינו יוצר שיאים מלאכותיים. הוא בונה קתדרלה, לא שיכון עממי. וקתדרלה בונים לאט. אם בכלל יודעים כיצד לבנות אותה. קלמפרר, עם המקהלה והתזמורת של "פילהרמוניה", בלונדון, ועם שני סולנים שכל מנצח היה יכול לחלום על שיתופם: אליזבת שוורצקופף ודיטריך פישר־דיסקאו, בשיאם. בשתי מלים: בית־ספר לזמרים.

עתה, באו מתכנני אי־אם־איי, העבירו את ההקלטה האנאלוגית למאסטר דיגיטאלי, וממנו לדיסקים. גם מי שמעדיף לרכוש תקליט רגיל או קלטת, ייהנה עתה מאיכות טובה בהרבה מזאת שהיתה להקלטות הקודמות. הכל הרבה יותר צלול, ברור, ובטוח. תישמע בדיסקים תפילה חרישית, שקודם היתה נבלעת ברחשי התקליט עצמו, ופסגות־קול שעתה הן גבוהות הרבה יותר. כמו בכנסיה. המבקש את הרעמים והברקים, יפנה להקלטה של שולטי ב"דקה", עם תזמורת שיקאגו ומקהלתה, והסולנים קירי טה קנאווה וברנד וייקל. אלא שהרקוויאם בביצועו של שולטי משתרע על פני שני דיסקים, והוא מופיע יחד עם הוואריאציות של ברהמס על נושא של היידן. בביצועו של קלמפרר — עוד מעלה חשובה: רק דיסק אחד. כמעט 70 דקות של מוסיקה.

יש עוד ביצועים טובים, אך אינם מגיעים, לדעתי, לזה של קלמפרר: ג'יימס לוין באר־סי־איי, הרברט פון קאראיאן ב"דויטשה גרמופון", וברנארד הייטינק ב"פיליפס". כל שלושת הביצועים הוקלטו בהקלטה דיגיטאלית — במקור. חשוב למי שעומד על כך שהצליל יהיה כזה. אבל, כל אחד מן השלושה בא בשני דיסקים, לא באחד.

מן הרקוויאם של ברהמס עוברים אל זה של ורדי. ובכן, הגיעו לארץ שני הדיסקים של הרקוויאם בביצועו של קארלו מאריה ג'וליני, בהקלטה משנת 1963. כמו הביצוע של ברהמס בביצועו של קלמפרר, נחשב ורדי בביצועו של ג'וליני לפסגה גבוהה. את זה של טוסקניני, באר־סי־איי, עמלים עתה מתכנני התכנה להעביר לדיסקים, אך קשה להאמין שיעבירו את ההקלטה שהיתה לקויה במקור להקלטה חדישה. אפשר יהיה רק לשפר במידה מה.

שמעתי זה עתה, בדיסק אחד, את טוסקניני מנצח על הסימפוניה הראשונה ועל "הארואיקה" של בטהובן, עם תזמורת אן־בי־סי. "הארואיקה" היא זאת מן השידור הישיר ב"קארנגי הול" בניו־יורק, בדצמבר 1949 והתוספת, בעיני רוב המבקרים, לטובה שבהקלטות הסימפוניה בביצועו של טוסקניני. ניכר עם העברת שתי הסימפוניות לדיסקים. אין מה להשוות עם תקליט־העבר. אבל את הטוסקניני מלידה קשה לעמוק. עכשיו זה מיסמך יותר ברור.

איכשהו, תוך כדי איזכור שמו של טוסקניני, סטיתי לסימפוניות של בטהובן. נשוב אל הרקוויאם של ורדי. הביצוע בביצועו של ג'וליני נחשב ליפה־מכולם, מבין אלה שנעשו לאחר־טוסקניני, משום שהוא משלב פסגות דרמטיות עם פיר־טים זכים. לא התפרעויות־צליל, המבקשות להדהים בכל מחיר. שיאים אדירים, בגוונים היטב, הנבנים מבצעים ומשתלבים בקונטקסט הכללי. בשני הדיסקים של אי־אם־איי, מנצח ג'וליני, על תזמורת "פילהרמוניה" ומקהלתה, בלונדון. ארבעת הסולנים הם הטובים מכולם: אליזבת שוורצקופף (סופרן), כריסטה לודוויג (מצו), ניקולאי גדה (טנור) וניקולאי גיאורוב (באס). שלימות מופלאה של זימרה, הבעה בין קול הסופרן המלטף של שוורצקופף לבאס העמוק, הקטיפתי, של גיאורוב. אי־אם־איי גם מעניקה בונוס, שאין בשני הביצועים של שולטי, למשל: ג'וליני מנצח על ארבעה קטעי־קודש של ורדי, עם אותן מקהלה ותזמורת, "פילהרמוניה". הסולנית היא המצו ג'נט בייקר. זה אחד הביצועים היפים ביותר של ארבע היצירות הקטנות, הן תופסות תקליט שחור שלם. שני דיסקים ובהם גם הרקוויאם וגם ארבעה־קטעי־קודש, של ורדי, ועוד בביצוע כזה — הרבה יותר ממציאה. זוכה

ריגולטו גדול

אנחנו מתרחקים אל שנות החמישים. ל־1955, ליתר דיוק. מה דעתך, לשמוע אופרה שהוקלטה באותה שנה תאמר. בודאי, הקלטה שמדביקים לה את התווית "הקלטה היסטורית", כדי שיידע הקונה שהוא מקבל עתיקה, ישנה, שמתקשים לשמוע בה את המוסיקה ואת הזימרה. הפתעה אדירה ומשמחת תצפה למי שירכוש את הקלטה הבאה:

● ורדי. ריגולטו. טוליו סראפין מנצח על המקהלה והתזמורת של בית האופרה "לה סקאלה" במילאנו. הסולנים: גילדה — מאריה קאלאס. ריגולטו — טיטו גובי. הדוכס ממאנטובה — ג'וזפה די סטפאנו. ספרפוצ'ילה — ניקולה זאקאריה ואחרים. הקלטת אי־אם־איי — בשני דיסקים, במקום בשלושה תקליטים.

את ההקלטה הזאת הפיק בשעתו וולטר לגה, גדול מפיקי התקליטים הקלאסיים בבריטניה. אולי, בעולם כולו. לא לשווא כיבדה אותו בריטניה בתארים. באותן שנים שבהן הפיק לגה בשביל אי־אם־איי, הקליטו אחרים את גדולי־עולם לחברות אמריקאיות. הבדל שבין יום ללילה, לכינם. כמו נצפה את התפתחותם שיגולל בשרה הקלטות, הקליט קולו של כל זמר, באופרה, לזהר, הבכיר הרגיש ביותר והמתאים ביותר לכל קול. עתה נמלט מתכנני־הקול את ההקלטה של או ויצאה מתוצת ימם הקלטה כמרוזישה. הזמרים — סולנים ומקהלה — מזמרים בביטחון, כמו עומדים ליד אתגר, ושרים בבהירות ובשקיפות. צליל התזמורת גם הוא משובח.

ואת כאשר לצד הטכני, מבחינה מוסיקאלית, זה היה תמיד הביצוע הגדול מכולם. משחק, זימרה והבעה, כמו אלה של קאלאס וגובי לא היו מאז ועד היום. ב"ריגולטו", וגם בהרבה אופרות אחרות. לעולם האופרה לא קם ריגולטו יותר דרמטי ואמיתי מזה שיצר טיטו גובי. קאלאס, האגדית, באותו משחק. טוליו סראפין היה מנצח אופרה גדול, שהכיר היטב את המעלות ואת החסרונות של זמרים. בדואטים ובאריות של קאלאס וגובי, כמו בקטעים אחרים, סראפין שותף שווה־זכויות. תבוא הברכה על מי שהפיק את הדיסקים, וגם על זה שהביאם לארץ.

אמרתי "הביאם לארץ"? כאן המקום להעיר, בתחום המסחרי. אני כותב על דיסקים ותקליטים חדשים. קוראים נאמנים מקבלים את העצה ומבקשים לקנות אותם. ואז, הם שומעים מפי הזבן או בעלי החנות — "אין דבר כזה. אם דונביץ אמר לך שיש — קנה אצל דונביץ". אני קורא על כך במכתבים שמשגרים אלי קוראים. לעתים בנימה זועמת.

צריך להבהיר: תקליטים ודיסקים מגיעים לארץ בכמויות קטנות. וגם הן מחולקות בין החנויות הרבות. יבואנים חוששים להסתכן בהבאת כמויות גדולות, או מתקשים במימון. מה קורה? מי ש"נופל" על החנות הנכונה, ביום הנכון של התקליטים, זוכה בהם. לא תמיד. כי אם מגיעים לחנות חמישה עותקים ובא הקונה השישי, הוא כבר לא ימצא אותם. לא באותו יום ולא בעוד חודש. יש הפסקות גדולות למדי בין משלוח למשלוח.

אלה החסרונות של חיים במדינה קטנה, הרחוקה ממרכזי העולם. בלונדון, למשל, אתה נכנס לחנות־תקליטים גדולה, וסביר להניח שתמצא מבוקשך בידך. כך גם בניו־יורק או בעיר גרמנית גדולה. תל־אביב היא רק תל־אביב, אפילו שהיא העיר העברית הראשונה. על כן, מוצע כאן לקורא המבקש לרכוש הקלטה מומלצת, לבקש את המוזר או לרשום במנקס. כבוא היום, במוקדם או במאוחר, גם יזכה וימצא את הדיסקים, או את התקליטים, או את הקלטות. את הדיסקים שעליהם אני כותב מצאתי בחנות בתל־אביב.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ג' 10.3

התיאטרון הבימה: [illegible] 20.30

התיאטרון הקאמרי: אהבה מאוחרת — הקאמרי

[illegible] — ת' ירושלים

אני לא רפפורט — [illegible]

מולייר — עפולה ת. תרבות

עלילות מכס ומוריס — ת"א ב. ליסין

אגודת חולי הפסוריאזיס בישראל

מזמינה את חברי האגודה

לכנס שנתי

שיתקיים ביום ה' 19.3.87 בשעה 16.00 באולמי דולפין, רח' החשמונאים 90 תל־אביב

על סדר היום:
- מפגש חברים
- דרח על המעשה באגודה
- הרצאת רופא

בתוכנית אמנותית: שירה בציבור עם הזמר יוסי אלון

הגרלות

מזכירות האגודה

להופעה בטלוויזיה באירופה

דרושים מתנדבים ילידי גרמניה בגיל 50 לערך, לתכנית "אחרי 50 שנה".
נסיעות ואש"ל ינתנו. שכר לא ישולם.
לפנות בכתב בלבד לפרויקט פרודוקציות חברה למתנ"סים תגידים 12 ירושלים

מחר — תרגיל הג"א במרחב בית־שאן

מחר, יום רביעי, ה־11 במרץ, יהיה תרגיל הג"א במרחב העיר בית־שאן. בתרגיל ישולבו כוחות משטרה, מגן דוד־אדום, כוחות כיבוי ומערך מל"ח בעיר.
במהלך התרגיל יושמעו צפירות ופיצוצים.
אם תהיה אזעקת אמת יושמעו צפירות עולות ויורדות.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים אישרה תכנית מפורטת הנקראת: תכנית מפורטת מס' 3587 השטחים הכלולים בתכנית: ירושלים שכ' עין כרם, המקום הידוע כ"מנזר אחיות רזורי". שטח בין קואורדינטות אורך 165-175 — 165-280 לבין קואורדינטות רוחב 130215—130305 הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראותיה: קביעת בינוי לבנין חדש בצמוד לבנין קיים.

אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3342 מיום 5.6.86 עמ' 2201.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכל המעונין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כ"ג שבט תשמ"ז
22 בפברואר 1987

אלי מזרחי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

הארץ ממליץ

תל־אביב

סרטים מיוחדים

קיץ (לב 1) — סרט רגיש של אריק רוהמר ("ירח מלא בפריז") המתאר את חופשת הקיץ של נערה פריזאית הסובלת מבדידות. הרבה שיחות, דמויות אמיתיות ומשחק מצוין.

כס הדמים (פריז) — גירסתו של קורוסאווה ל"מקבת" נעשתה בשחור־לבן ב־1957. יפה מאוד מבחינה חזותית.

סרטים טובים

שתי אצבעות מצידון (ההוצאה הישראלית) — קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהיא משתקפת בעיני החייל הפשוט. בבימויו של אלי כהן.

מונה ליזה (דיזנגוף 3) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורת עור, ב"סרט אפל" של ניל ג'ורדאן. משחק מצוין של בוב הוסקינס.

סרטי בידור

קרוקודייל דנדי (דקל) — קומדיה קופתית לכל המשפחה, על צייד תנינים קשוח מאוסטרליה, עתונאית אמריקאית בסביבה האוסטרלית, וכי תמורה נוכה בביקור ב"ג'ונגל" הניו־יורקי, ובאהבתה.

ג'ק פלאש המקפץ (גת) — עובדת מחשבים בבנק נקלעת לעלילת ריגול מסתורית ומשעשעת. בכיכובה של ווופי גולדברג, המלאה חיוניות.

מלקולם (חן 3) — סרט אוסטרלי חביב, על גאון־מכונאי המבצע שוד בנק באמצעות שלט־רחוק ומאפרות. משחק טוב.

ג'השוע אתמול והיום (חן 2) — סיפור חייו של בחור יהודי טוב, שאביו גנגסטר ואמו ערכה סטריפטיז במסיבת הבר־מצווה שלו. סרט קנדי של טד קוצ'ף.

ירושלים

המכבסה היפהפייה שלי (סמדר) — סרטו של סטיבן פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטנית בדרום לונדון, ונוגע בקשר שבין הבדלי מעמדות וגזעים, מין וכדוריות.

קרוקודייל דנדי (אדר 1) — ראה דקל ת"א.

חיפה

חנה ואחיותיה (אמפיתיאטרון) — קומדיה ניו־יורקית של וודי אלן, על יחסים משתנים בתוך משפחה אחת. [illegible]

המכבסה היפהפייה שלי (שביט) — ראה סמדר ירושלים

ג'ק פלאש המקפץ (אורלי) — ראה גת ת"א

קרוקודייל דנדי (פאר) — ראה דקל ת"א

הקאמרי

במה 3 באולם צוותא

המסע של אמא טאבורי

מאת ג'ורג' טאבורי

בימוי: ג'ק מסינגר נוסח עברי: רבקה משולח תפאורה: אדריאן ווקס תאורה: אבי צברי
משתתפים: רמי ברון, קרול מרקוביץ, רונית פורת, בת־שבע נועם

המבקרים פה אחד: "הצגה מצויינת", "מסע תיאטרלי נדיר".

"הבימוי של ג'ק מסינגר מעודן, דייקני, רב דמיון. עבודה למופת... הברקות של הומור פרוע..." (ידיעות אחרונות)

"רמי ברון מצליח בוירטואוזיות ובתום להרעיד מיתרים בליבנו... איכויות מצויינות של השחקניות רונית פורת ובת־שבע נועם... קרול מרקוביץ מצוין... מסע תיאטרלי רגיש." (מעריב)

"מסע מכושף, ריאליסטי ודמיוני בו זמנית... הצגה מרתקת, מסוגננת היטב ואמינה." (על המשמר)

"טאבורי מצליח להפוך את הסבל האנושי בשואה למשהו מובן, אנושי ומרגש". (הארץ)

"ההצגה ראויה לשבחים רבים בשל השגי הבימוי, התפאורה והמשחק שבה". (קול ישראל)

"ההצגה היא הישג לתיאטרון הקאמרי, לבמאי ולצוות השחקנים". (דבר)

"הבמה מהממת בעצמתה". (חדשות)

מוצ"ש 14.3 ★ יום א' 15.3 ★ יום ג' 24.3 ★ יום ד' 25.3

כרטיסים בקופת התאטרון הקאמרי, טל' 233335, ובקופת צוותא, טל' 250156/7

הכינו כרטיסים מראש!

התיאטרון של תל-אביב

בחסות: ראש עיריית ירושלים מר טדי קולק, ראש עיריית ת"א־יפו מר שלמה להט, ראש עיריית חיפה מר אריה גוראל

נגהם פוסטל - לוליאן שיין - משה יוסף מציגים:

ארועי אביב 1987 בברכת העיר ת"א־יפו

בלט בית האופרה של וינה

70 משתתפים · 5 טון ציוד

BALLETT DER WIENER STAATSOPER

תכנית א': תמונות וינאיות (י. שטראוס), נתולות וינטאל, שיר ערש (קיליאן-ברום)
תכנית ב': יצירות ידי קיליאן (מוסיקה יאנאצ'ק, היידן, ברום)

תל־אביב "היכל התרבות": [illegible]
חיפה "אודיטוריום": [illegible]
ירושלים "תאטרון שרובר": [illegible]

AUSTRIAN AIRLINES

מדריך הארץ

תורניות

תורנות רופאים

[illegible]

תורנות בתי־חולים

[illegible]

תורנות בתי־מרקחת

[illegible]

דלת פתוחה

[illegible]

מרכזי מידע — אגד

02—528231-2 03—432777 04—549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

- 08.00 טלטקסט
- 08.05 שעת כושר
- 08.15 השכון משפט ד'
- 08.40 כלי מדות
- 09.00 אנגלית ה'
- 09.20 אזרחות — בג"צ
- 10.10 אנגלית ד'
- 10.30 רחוב סומסום
- 11.00 צרפתית (על־יסודי)
- 11.15 השכון ה'
- 11.30 גיאוגרפיה של א"י (ב)
- 12.00 גיאוגרפיה (מ"ס)
- 12.25 ספרות (על־יסודי) — מאקבת
- 13.00 מוסיקה (על־יסודי/העשרה)
- 13.30 קשת וענן — פנות ומתנות
- 14.00 טלטקסט
- 14.05 שעת כושר
- 14.15 סרט קולנוע
- 15.45 שלישיית אולד
- 16.05 שביל באמצע שביל בצד
- 16.15 רובוטריקים — מדע בדיוני
- 16.40 גברת פלפלת
- 17.00 ערב חדש

כללית

- 17.30 זבוב לחרשות
- 18.00 מר בלוזור — סדרה קומית
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) מקצועות מסוכנים
- 19.30 (ע) חדשות
- 20.00 כותרות מבט
- 20.02 מישהו לסמוך עליו
- 20.30 כלבוטק
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.40 מבט שני
- 22.20 מקליידר
- 23.10 בני הזוג — סדרה משעשעת
- 23.40 סופו של מקום

ירדן ערוץ 6

- 18.00 מולייר — (סדרה צרפתית)
- 19.00 חדשות בצרפתית
- 19.15 לקט שירים
- 19.30 חדשות
- 20.00 חדשות
- 20.30 מעגלים נסגרים (קומי)
- 21.00 תכנית בידור
- 22.00 חדשות באנגלית
- 22.20 הורדע הרביעית (דראמה)

לבנון ערוץ 12

- 13.30 חיים אחרים (סדרה)
- 14.00 מועדון 700
- 14.30 התעמלות
- 15.00 סרט: "הפיראט השחור"
- 16.30 התקליף (מצויר)
- 17.00 הבית המעופף (מצויר)
- 17.30 התזמורת
- 18.00 נסיעה בחלל
- 19.00 חדשות
- 20.00 צוות לעניין (פעולה)
- 21.00 מקגואייר (מתח)
- 22.00 זאב־אבויר (מתח)
- 23.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה

- 06.02 צלילי בוקר
- 07.09 בהאזנה נינוחה
- 09.00 קונצרט בוקר
- 11.57 מגישים שיר
- 12.00 מן המוסיקה
- 13.05 בהאזנה נינוחה
- 15.00 מוסיקה צעירה
- 16.00 אנתולוגיה
- 17.30 קולות
- 18.00 מדריך התקליטיה
- 19.00 מגיני אופרה
- 20.05 אינטרלוד — רגעי מוסיקאלי
- 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו
- 22.30 ג'אז קלאסי
- 23.00 ליסט: "שנות עליה לרגל"

רשת א'

- 19.05 "שעור בתלמוד"
- 19.30 שידורים לעולים
- 22.05 שניהם יותר וכל אחד לחוד

רשת ב'

- 18.06 אצבע על הדופק
- 18.45 היום בספורט
- 19.00 היום הזה
- 19.35 עולם חרש — האדם וסביבתו
- 20.05 [illegible]
- 22.05 עוד שעה אחת
- 23.05 [illegible]

רשת ג'

- 18.06 מקום בצמרת
- 21.05 אזור עתיק
- 23.05 מגיני ג'אז

גלי־צה"ל

- 16.05 841 נוסע צפונה — [illegible]
- 16.20 ארבע אחרי הצהריים
- 17.00 ערב טוב ישראל
- 18.05 שעה קלה על בלבלה
- 18.45 משולש — עיונות יומי
- 19.05 שירים מכאן
- 19.50 תיק פלילי 373/86, פרשת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק
- 20.05 בצינת הלוונת החיילים
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.50 אנתרופוסיה משודרת
- 22.05 על הרבש ועל הכיפאק
- 23.05 השעה העשרים וארבע
- 23.55 שיחת חצות
- 00.05 ציפורי לילה — עם עזרא לוי

שידור קבוע

רשת א'

- 07.30 רדיו קל — עברית קלה
- 08.05 [illegible]
- 08.30 משפט דמיאניוק — שידור חי
- 14.06 בראש צעיר — מגאזין לילדים
- 15.30 השכלה ורשת לכל
- 16.05 משפט דמיאניוק — שידור חי

רשת ב'

- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 [illegible]
- 09.05 ביקור בית
- 10.10 כל צבעי הרשת־מגזין יומי
- 11.30 [illegible]
- 12.10 [illegible]
- 13.00 [illegible]
- 14.00 [illegible]
- 15.05 רבעי קפה
- 16.05 שירים ושיעורים
- 17.10 יומן בלבלה
- 17.30 על מספרים ואנשים

רשת ג'

- 06.05 בוקרה לאשר־להיטים
- 07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פזמונים
- 09.05 מה, כבר השעה?
- 10.05 [illegible]
- 11.05 [illegible]
- 12.05 רק מוסיקה
- 13.05 רק בימי חול
- 14.05 [illegible]
- 15.05 [illegible]
- 16.05 [illegible]

גלי צה"ל

- 06.05 אנתרופוסיה משודרת
- 06.30 מוקדים עין — מידע והמוסיקה
- 07.07 שבע אפס שבע
- 08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
- 09.05 אלה בוקר
- 10.05 הפסקה עשר
- 11.05 נכון לעכשיו
- 13.05 [illegible]
- 14.05 [illegible]
- 15.05 מה יש
- 16.05 ארבע אחר הצהרים־שירים
- 17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה"ל — שידורי אפ"אם

- 20.05 [illegible]
- 22.05 על הרבש ועל הכיפאק
- 23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

[illegible]

ירושלים

[illegible]

רמת־גן גבעתיים

[illegible]

קרית אונו

[illegible]

פתח־תקוה

[illegible]

הרצליה

[illegible]

רחובות

[illegible]

חיפה והסביבה

[illegible]

נתניה

[illegible]

טבריה

[illegible]

חדרה

[illegible]

רמת השרון

[illegible]

כפר סבא

[illegible]

חולון

[illegible]

רמלה — היכל התרבות

[illegible]

בת־ים

[illegible]

נצרת עילית—מתנ"ס

[illegible]